

มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LEGAL MEASURES FOR ANTI-HAZING

Mr. Prapinphong Phongtudsirikul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจาก
กิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

โดย

นายประพัฒน์พงศ์ พงษ์ทัตศิริกุล

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ดร. ณัฏพล จิตติรัตน์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. นันทวัฒน์ บรมานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฏพล จันทน์หอม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ดร. ณัฏพล จิตติรัตน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปกป้อง ศรีสุนทร)

ประพิณพงศ์ พงษ์ทัตศิริกุล : มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรม
รับนิสิตนักศึกษาใหม่ (LEGAL MEASURES FOR ANTI-HAZING) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก: ดร. ณัฏพล จิตติรัตน์, 235 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อ
ป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในปัจจุบันของประเทศไทย รวมทั้งศึกษา
แนวคิด รูปแบบและเนื้อหาของมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมใน
ลักษณะดังกล่าวของต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและเสนอแนวทางในการกำหนด
มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยยังคงประสบปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับ
นิสิตนักศึกษาใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายและเป็นอันตรายทั้งต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ
ชื่อเสียง หรือแม้กระทั่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนิสิตนักศึกษาใหม่ แต่มาตรการทางกฎหมายของ
ประเทศไทยที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจนเพียงพอที่จะปรับใช้กับกรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นได้
ทั้งหมด รวมถึงยังไม่อาจทำหน้าที่ป้องปรามและลดความรุนแรงดังกล่าวได้ เมื่อได้พิจารณาถึง
มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศพบว่า สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย
และสาธารณรัฐฝรั่งเศส มีมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมในลักษณะ
ดังกล่าวโดยเฉพาะ ซึ่งมีการบัญญัติฐานความผิดครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ฐานความผิดทาง
อาญากรณีก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อ
นิสิตนักศึกษาใหม่ รวมถึงการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การกำหนดความรับผิดชอบ
อาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง การกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าความยินยอมของผู้ถูกระทำไม่อาจนำมา
กล่าวอ้างให้ผู้กระทำพ้นความรับผิด และมาตรการอื่น ๆ เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับ
นิสิตนักศึกษาใหม่

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จึงเสนอให้ประเทศไทยมีการกำหนดมาตรการ
ทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าวไว้โดยเฉพาะให้ครอบคลุมและชัดเจน โดย
นำประเด็นต่าง ๆ ที่กฎหมายต่างประเทศได้กำหนดไว้ มาปรับใช้อย่างเหมาะสมแก่บริบทของ
สังคมไทย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต
นักศึกษาใหม่ในประเทศไทย

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5885995634 : MAJOR LAWS

KEYWORDS: HAZING / RAGGING / FRESHMEN INITIATION ACTIVITIES / BIZUTAGE

PRAPINPHONG PHONGTUDSIRIKUL: LEGAL MEASURES FOR ANTI-HAZING. ADVISOR:
DR. NATCHAPOL JITIRAT, 235 pp.

This thesis aims to study the problems of legal measures used for preventing the violence of hazing in freshmen initiation activities in higher educational institutions in Thailand. The thesis also studies the concepts, patterns and contents of legal measures for anti-hazing from similar activities in the foreign countries in order to analyze, compare, and propose the appropriate legal measures for Thailand.

The results of the research found that nowadays Thailand is still facing violent problems in the freshmen initiation activities, which not only cause damages but also injure life, physical body, mental health, liberty, reputation, or even human dignity of the new-coming students. Moreover, the current legal measures in Thailand are not explicit enough to apply to all forms of violence occurring. Also, they can neither deter crimes nor decrease them. Considering the legislative measures of the foreign states, the study shows that the United States of America, the Republic of the Philippines, the Republic of India and the French Republic have the express legal measures for anti-hazing in higher educational Institutions. Additionally, they can achieve the purpose of deterring the crime by enacting the laws that cover many problematic issues as follows: the offences of hazing in manners that create foreseeable dangers to the freshmen which includes acts that harm the value of human dignity of the freshmen, the criminalization of acts against other persons who get involved with the activities, the law that explicitly states that the consent of victim is not a defense to a charge of hazing, and other measures used for preventing the violence from initiation activities.

Therefore, the author of this thesis suggests that Thailand explicitly enact the comprehensive and specific legal measures for preventing violence from such initiation activities. This can be employed by appropriately applying the foreign legal measures in accordance with the context of Thai society for the purpose of preventing and resolving the hazing problems in Thailand.

Field of Study: Laws

Student's Signature

Academic Year: 2016

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณพล จันทน์หอม ผู้เป็น“ครู”ของศิษย์ตลอดมา ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยตลอดช่วงระยะเวลาที่ผู้เขียนจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ท่านได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาค้นคว้า การวางรูปแบบการเขียน การใช้ภาษา ตลอดจนจุดประกายให้เห็นแง่มุมต่าง ๆ ที่มาเติมเต็มวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ผู้เขียนขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บัญชา ชลาภิรมย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปกป้อง ศรีสนิท ที่ท่านทั้งสองกรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยตลอดระยะเวลาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนได้รับคำแนะนำอันเป็นประโยชน์เพื่อเพิ่มเติมให้เนื้อหาของวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์และเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ณัชพล จิตติรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้เขียน ซึ่งเป็นผู้ที่ทุ่มเทและเอาใจใส่ต่อนิสิตในที่ปรึกษาอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการให้คำแนะนำในการค้นคว้าข้อมูล การวางโครงสร้างของเนื้อหา รวมถึงท่านได้ดูแลการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิดและเป็นกันเองอย่างที่สุด ทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์นั้นดำเนินไปด้วยความราบรื่นและน่าจดจำ

ที่สุดในชีวิตผู้เขียนขอขอบพระคุณบิดามารดา พันตำรวจเอกมนตรี และนางจุฬารัตน์ พงษ์ทศศิริกุล ที่ได้มอบชีวิต วางรากฐานที่มั่นคงและมอบสิ่งดีงามแก่ลูกเสมอมา อีกทั้งเป็นผู้มอบแรงพลังใจและความรักที่ไม่เคยมีที่สิ้นสุด และผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจอันสำคัญเสมอ

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณไกรพล อรัญรัตน์ คุณอัญชลี วานิจจะกุล คุณลักษณะพงศ จันทระ รุ่นพี่ผู้เป็นที่ปรึกษา และแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เขียนเสมอ ขอขอบพระคุณ คุณพิชชานี ซีนปรีชา ที่คอยช่วยเหลือและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ จนผู้เขียนสามารถพัฒนามาเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ ขอขอบคุณ นายธนพล เศรษฐเลาห์ น้องชายผู้คอยช่วยเหลือผู้เขียนในเรื่องต่าง ๆ และขอบคุณเพื่อนร่วมทางทุกคนในหมวดกฎหมายอาญาฯ ที่คอยช่วยเหลือกันและกันเสมอ

บุคคลสุดท้าย แม้ว่าในระหว่างที่ผู้เขียนจัดทำวิทยานิพนธ์ จะอยู่ห่างไกลกันระยะทางถึงครึ่งโลก แต่ไม่มีวันใดเลยที่ผู้เขียนไม่ได้รับกำลังใจจากเธอผู้นี้ เธอได้ให้ความช่วยเหลือและมอบพลังในการฝ่าฟันกับอุปสรรคต่าง ๆ ให้ผู้เขียนสามารถผ่านพ้นไปได้ในทุกครั้ง ขอขอบคุณจริง ๆ เพชร วัชรภา พิษยวัฒน์

สุดท้ายนี้ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่สังคมไทย และผู้ที่สนใจในการเป็นแนวทางเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณประโยชน์ประการใด ผู้เขียนขอมอบคุณความดีทั้งปวงแก่ทุกท่านที่ได้กล่าวมานี้ แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับผิดไว้แต่เพียงผู้เดียว และขออภัยมา ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐาน.....	11
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	11
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	12
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	12
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่.....	14
2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่.....	15
2.1.1 ความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่.....	15
2.1.2 ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่และความรุนแรงที่เกิดขึ้น.....	16
2.1.3 ลักษณะและรูปแบบของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่.....	20
2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่และแนวคิดทฤษฎีที่ เกี่ยวข้อง.....	22
2.2.1 ปัจจัยทางสังคมและแนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้อง.....	23
2.2.2 ปัจจัยทางด้านตัวบุคคลและแนวคิดทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้อง.....	26
2.3 ผลกระทบของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่.....	28

2.4	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดการป้องกัน ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่	31
2.4.1	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดมาตรการป้องกัน ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่	31
2.4.1.1	ข้อพิจารณาเรื่องกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา	32
2.4.1.2	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษ	35
2.4.2	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความคุ้มครองอันเป็นสากล	38
2.4.2.1	การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) กับกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่	38
2.4.2.2	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	41
2.4.2.3	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	42
2.4.3	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับหลักความยินยอมในกฎหมายอาญา (Consent)	44
2.4.4	ข้อพิจารณากรณีความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่	49
2.5	บทสรุปแนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษา ใหม่	51
บทที่ 3	มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ใน ประเทศไทย	54
3.1	ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่	55
3.2	ข้อพิจารณาเรื่องละเมิดทางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษา ใหม่	70
3.3	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของเยาวชน	75
3.3.1	พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ ครอบครัว พ.ศ. 2553	75

3.3.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	76
3.3.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550	79
3.4 กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาและนิสิตนักศึกษา.....	80
3.4.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	80
3.4.2 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551.....	81
3.4.3 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องและปัญหาการ ดำเนินการในทางปฏิบัติ.....	83
3.5 ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในทาง ปฏิบัติ	88
3.6 บทวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรม รับนิสิตนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยในปัจจุบัน.....	90
บทที่ 4 มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ใน ต่างประเทศ	95
4.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่ในต่างประเทศ.....	96
4.1.1 สหรัฐอเมริกา.....	96
4.1.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	99
4.1.3 สาธารณรัฐอินเดีย	100
4.1.4 สาธารณรัฐฝรั่งเศส	103
4.2 การกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ของต่างประเทศ.....	105
4.2.1 สหรัฐอเมริกา.....	106
4.2.1.1 กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา.....	106
4.2.1.2 กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์	109

4.2.1.3 กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส.....	110
4.2.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	114
4.2.3 สาธารณรัฐอินเดีย	119
4.2.3.1 กฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู.....	120
4.2.3.2 กฎหมายของแคว้นเกรละ	121
4.2.3.3 ข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของกิจกรรม รับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2552.....	122
4.2.4 สาธารณรัฐฝรั่งเศส	124
4.3 ความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่	128
4.3.1 สหรัฐอเมริกา.....	129
4.3.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	130
4.3.3 สาธารณรัฐอินเดีย	132
4.3.4 สาธารณรัฐฝรั่งเศส	132
4.4 มาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ 135	
4.4.1 สหรัฐอเมริกา.....	135
4.4.1.1 กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา.....	135
4.4.1.2 กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์	137
4.4.1.3 กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส.....	138
4.4.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	139
4.4.3 สาธารณรัฐอินเดีย	140
4.4.3.1 ข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงในกิจกรรมของ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2552	141

4.4.3.2	รัฐบัญญัติเฉพาะของแคว้น	144
4.4.4	สาธารณรัฐฝรั่งเศส	145
4.5	สรุปข้อพิจารณาโดยภาพรวมจากมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ	147
บทที่ 5 บทวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมาะสมในการนำมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกัน		
ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทย		
5.1	ข้อพิจารณาเรื่องการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับ	
	นิสิตนักศึกษาใหม่	151
5.1.1	การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่องรูปแบบการบัญญัติฐาน	
	ความผิด	152
5.1.2	การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่ององค์ประกอบของฐานความผิด	157
5.1.2.1	นิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่	158
5.1.2.2	องค์ประกอบความผิด	165
5.2	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	173
5.2.1	การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับความรับผิดของบุคคลอื่นที่	
	เกี่ยวข้อง	173
5.2.2	ข้อพิจารณาถึงหลักกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่	
	เกี่ยวข้อง	180
5.3	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความยินยอมของผู้ถูกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่	182
5.3.1	การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศที่บัญญัติเกี่ยวกับการกล่าวอ้าง	
	ความยินยอมในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่	183
5.3.2	ข้อพิจารณาในทางข้อเท็จจริงกับหลักความยินยอมตามกฎหมายอาญา	184
5.4	ข้อพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต	
	นักศึกษาใหม่	186
5.4.1	การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรม	
	รับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ	186

5.4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรม รับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศกับมาตรการของประเทศไทย และแนวทาง การปรับใช้กับประเทศไทย.....	191
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	201
6.1 บทสรุป.....	201
6.2 ข้อเสนอแนะ	213
6.2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับกรณีความรุนแรง จากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย	213
6.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดชอบแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง	218
6.2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจาก กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย.....	219
6.2.4 ร่างกฎหมายตามข้อเสนอแนะ.....	223
รายการอ้างอิง.....	228
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	235

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 ลักษณะของกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่.....	105
ตารางที่ 2 องค์ประกอบของฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ของสหรัฐอเมริกา	114
ตารางที่ 3 องค์ประกอบของฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อินเดี และฝรั่งเศส.....	128
ตารางที่ 4 บุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ	135
ตารางที่ 5 มาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของ ต่างประเทศ	147
ตารางที่ 6 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาสำหรับกรณีความรุนแรงจาก กิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่.....	156
ตารางที่ 7 สรุปนิยามของความรุนแรงตามกฎหมายของมลรัฐในสหรัฐอเมริกา.....	160
ตารางที่ 8 สรุปนิยามของความรุนแรงตามกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อินเดี และ ฝรั่งเศส	163
ตารางที่ 9 สรุปองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดทางอาญาและโทษตามกฎหมายของมลรัฐ ในสหรัฐอเมริกา.....	167
ตารางที่ 10 สรุปองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดทางอาญาและโทษตามกฎหมายของ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อินเดี และฝรั่งเศส.....	170
ตารางที่ 11 สรุปกรณีบุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดหน้าที่และความ รับผิดชอบ.....	178

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นดำเนินไปด้วยการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ความเป็นไปของสังคมมนุษย์ประกอบไปด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่ต่างกันไปตามลักษณะของการมีบทบาทหน้าที่อันเป็นไปตามสถานะที่แตกต่างกันของมนุษย์ในสังคมหนึ่ง ๆ¹ เช่น ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ความสัมพันธ์ของผู้อาวุโสกับผู้อ่อนอาวุโสกว่า ความสัมพันธ์ของผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้อำนาจปกครอง ความสัมพันธ์ของรัฐกับประชาชน เป็นต้น

บทบาทหน้าที่ของบุคคลที่มีความแตกต่างกันนั้นก่อให้เกิดลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นระบบของสังคมอันนำมาสู่รูปแบบและกฎเกณฑ์ที่บุคคลในสังคมนั้นใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันเพื่อความผาสุกในสังคมมนุษย์ กฎเกณฑ์ดังกล่าวนี้ประกอบไปด้วย วิธีประชา มารยาท วัฒนธรรม จารีตประเพณีและกฎหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลในสังคมต้องเคารพและปฏิบัติตาม หากบุคคลใดฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ดังกล่าวก็จะต้องถูกตอบโต้โดยสภาพบังคับของกฎเกณฑ์นั้น ๆ อันเป็นผลร้ายที่ผู้กระทำได้รับเนื่องจากความผิดที่เขาได้ก่อขึ้น (*Malum passionis quod infligitur ob malum actions*)² ความรุนแรงของสภาพบังคับเหล่านั้นขึ้นอยู่กับว่าผู้กระทำได้ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ในระดับใด หากกระทำฝ่าฝืนในสิ่งที่กฎหมายไม่ได้ห้าม แต่ฝ่าฝืนมารยาท วิธีประชา จารีตประเพณี ก็อาจจะได้รับผลร้ายที่เรียกว่า “สภาพบังคับทางสังคม (Social Sanction)” หรือเรียกว่าการลงโทษโดยหมู่ชน³ เช่น การถูกตีเตียน ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม โดนขับไล่ โดนประณาม เป็นต้น

นอกจากนั้น หากอธิบายในเชิงสังคมวิทยา เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม ยังมีลักษณะความสัมพันธ์ที่แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทกล่าวคือ ลักษณะแรก ความสัมพันธ์ที่เป็นส่วนตัว (Personal or Person-Based Relation) หมายถึงความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมที่โครงสร้างของวัฒนธรรมและอำนาจที่บุคคลคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคล

¹ เสรีน ปุณณะหิตานนท์, การกระทำผิดในสังคม สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), หน้า 1.

² ธาณี วรภัทร์, กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2553), หน้า 20.

³ อังณพ ชูบำรุง และอุษิษา เลิศโตมรสกุล, อาชญากรรมและอาชญาวิทยา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), หน้า 14.

อื่น ๆ ในสังคมนั้น ซึ่งได้แก่ การเล่นพรรคเล่นพวก (Nepotism), ระบบอุปถัมภ์ (Patronage), ระบบลำดับชั้นในสังคม (Hierarchy) และระบบอาวุโส (Seniority)⁴

ลักษณะที่สองคือความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นส่วนตัว (Impersonal Relation) เป็นความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมที่โครงสร้างของวัฒนธรรมและอำนาจเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่แน่นอน (Certain Criteria) เป็นอิสระจากความสัมพันธ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยมีระดับของหลักเกณฑ์นั้น ๆ ต่างรูปแบบกัน ได้แก่ กฎหมาย, กฎระเบียบ, ข้อบังคับ, มาตรฐานของสังคม⁵ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้น ทั้งสองลักษณะของความสัมพันธ์นั้นมีอยู่ในทุก ๆ สังคม ไม่มีสังคมใดที่อยู่รอดได้ด้วยความสัมพันธ์ดังกล่าวเพียงลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แต่จะแตกต่างกันตรงที่ว่าสังคมนั้น ๆ จะมีลักษณะความสัมพันธ์แบบใดที่เหนือกว่า โดยอธิบายได้ว่าสังคมในหน่วยเล็ก ๆ เช่น ครอบครัว ชุมชน สถาบันการศึกษา บุคคลในสังคมจะมีความสัมพันธ์แบบที่เป็นไปในลักษณะที่เป็นส่วนตัวมากกว่าแบบใช้หลักเกณฑ์ที่ชัดเจน แต่หากเป็นสังคมในหน่วยที่ใหญ่ขึ้นมานั้น ความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมนั้นจะมีความสัมพันธ์ที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่แน่นอนอันมีกฎหมายเป็นอาทิ ซึ่งความเข้มข้นของสภาพบังคับของกฎเกณฑ์ในสังคมมนุษย์ตามที่ได้อธิบายไว้ในตอนต้นนั้น เมื่อนำมาปรับกับรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคม ความเข้มข้นของการใช้สภาพบังคับของกฎเกณฑ์ก็จะแตกต่างกันไปด้วย

สถาบันทางสังคมของมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการดำเนินชีวิตมากที่สุดอย่างหนึ่ง คือสถาบันการศึกษา (Educational Institution) เพราะเป็นสถานที่บ่มเพาะความรู้ให้แก่บุคคลที่เข้ามาศึกษาในสถาบันนั้น ๆ ซึ่งในสถาบันการศึกษาเองก็มีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เข้ามาศึกษาด้วยกันเอง อันได้แก่เด็กและเยาวชนที่เรียกว่า นักเรียน นิสิต หรือนักศึกษา ตามแต่ระดับชั้นของสถาบันการศึกษา รวมถึงความสัมพันธ์ต่อครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาในสถาบันการศึกษานั้น ๆ

การมาอยู่ร่วมกันในสถาบันการศึกษานั้นย่อมมีความสัมพันธ์ในสังคมระหว่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่าง นักเรียน นิสิตนักศึกษาด้วยกัน โดยมาศึกษาร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน รวมถึงถ่ายทอดรูปแบบความประพฤติและการปฏิบัติแก่กันและกัน จากรุ่นสู่รุ่น เมื่อเวลาผ่านไปรูปแบบความประพฤติและการปฏิบัติแก่กันนั้นยิ่งฝังรากลึกในรูปแบบของสังคมนักเรียนนักศึกษานั้น ๆ โดยเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้นว่า มหาวิทยาลัย (College/University) รูปแบบความสัมพันธ์และการประพฤติปฏิบัติระหว่างนิสิตนักศึกษานั้น มีความชัดเจนเป็นอย่างมากในหน่วยของสังคม

⁴ Thongchai Winichakul, "The Hazing Scandals in Thailand Reflect Deeper Problems in Social Relations," *ISEAS Yusof Ishak Institute Journal* 56 (October 2015): 4.

⁵ Ibid.

ย่อนี้ มีความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทางรูปแบบส่วนตัว (Personal or Person-Based Relation)⁶ ที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยความสัมพันธ์ในลักษณะรุ่นพี่รุ่นน้อง เป็นไปตามแบบระบบอาวุโส (Seniority)

รูปแบบความสัมพันธ์ของรุ่นพี่รุ่นน้องในสถาบันอุดมศึกษาเหล่านี้ดำเนินไปในทุก ๆ สังคม ด้วยพื้นฐานของความคิดเกี่ยวกับระบบความสัมพันธ์แบบส่วนตัวที่เด่นชัดกว่าความสัมพันธ์ที่ใช้หลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โดยเฉพาะความคิดเกี่ยวกับระบบอาวุโส (Seniority) ทำให้นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาก่อน เห็นว่าตนมีสถานะทางสังคมบางอย่างที่เหนือกว่าตามทฤษฎีการมีอำนาจเหนือ (Dominance Theory)⁷ รวมถึงชุดระบบความคิดในประเทศไทยเกี่ยวกับระบบโซตัส (SOTUS)⁸ เพื่อใช้ในการควบคุมนักศึกษาใหม่ที่เข้ามาให้มีรูปแบบความประพฤติปฏิบัติให้เหมือนกันกับนักศึกษาที่เข้ามาก่อน

รูปแบบการปฏิบัติต่อนักศึกษาใหม่อันประกอบไปด้วยชุดความคิดเหล่านี้ ปรากฏในรูปแบบของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Initiation Activities) เป็นธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ โดยในกิจกรรมรับนักศึกษานั้นก็จะประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปรับพฤติกรรม ความคิด ทศนคติ ของนักศึกษาใหม่ที่มาจากต่างสังคมกัน ได้หลอมรวมเป็นไปในทางเดียวกันตามที่นักศึกษารุ่นก่อน ๆ ได้ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา ส่วนใหญ่แล้วการจัดกิจกรรมดังกล่าวมีจุดประสงค์ที่เป็นประโยชน์ต่อการรวมความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ความสามัคคีและการปรับตัวที่ดีแก่นักศึกษาใหม่เหล่านั้น โดยจัดผ่านองค์กรนักศึกษา สโมสรนักศึกษาหรือกลุ่มนักศึกษา⁹ ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดและดูแลควบคุมโดย สถาบันอุดมศึกษานั้นโดยตรง

อย่างไรก็ตามในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มักปรากฏให้เห็นซึ่งการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ครั้งแล้วครั้งเล่าในกิจกรรมเหล่านั้น โดยการกระทำ การก่อกวนการณ์ ออกคำสั่ง บีบบังคับ กดดัน ออกมาเป็นลักษณะกิจกรรมที่มีความรุนแรงแฝงอยู่ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาใหม่ และผลเสียหายที่ร้ายแรงที่สุดอาจถึงขั้น

⁶ Ibid.

⁷ Aldo Cimino, "The Evolution of Hazing: Motivational Mechanisms and the Abuse of Newcomers," *Journal of Cognition and Culture* 11 (2011): 243 – 244.

⁸ คำว่า SOTUS นั้น ย่อมาจากคำภาษาอังกฤษ 5 คำ ได้แก่ Seniority, Order, Tradition, Unity และ Spirit เป็นคำประดิษฐ์ที่ใช้เป็นตัวแทนของชุดความคิดและอุดมการณ์เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการรับน้องใหม่ในประเทศไทย ระบบโซตัสนี้ถูกมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของความคิดแบบอำนาจนิยม ; ดู นายชาติสังคัม, *วิพากษ์ว้าวัก* (กรุงเทพฯ: ศยาม, 2554), หน้า 5-10.

⁹ Thomas E. Miller and Roger W. Sorochty, *Risk Management in Student Affairs: Foundation for Safety and Success* (San Francisco: Jossey-Bass a Wiley Brand, 2015), p. 87.

ทำให้นักศึกษาเสียชีวิต¹⁰ ปรากฏซึ่งการกระทำและสถานการณ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะดวกสบาย, การคุกคามทางเพศ (Sexual Abuse), การสร้างสภาวะบีบคั้นต่อจิตใจ, การบังคับให้บริโภคสุราในปริมาณมาก (Alcohol Abuse)¹¹, การตะโกนหรือตะคอกใส่ทำให้กลัว ซึ่งมีคำศัพท์ที่ใช้เรียกเข้าใจกันโดยทั่วไปว่าการ “วัก¹²”, การข่มขู่, หน่วงเหนี่ยวในพื้นที่จำกัด, ให้อำนาจในสิ่งที่สกปรกโสโครก เป็นต้น

นักศึกษารุ่นพี่มักมองว่าตนเองมีอำนาจเหนือนักศึกษารุ่นน้องในการจะปฏิบัติเพื่อปกครองนักศึกษารุ่นน้อง ให้อยู่ในแบบแผนความประพฤติเดียวกันในสถาบันการศึกษา มีการสร้างกฎเกณฑ์และสภาพบังคับขึ้นมาเพื่อให้การทำกิจกรรมรับนักศึกษารุ่นใหม่เป็นไปตามที่กลุ่มนักศึกษารุ่นพี่ต้องการ ตัวอย่างเช่น หากไม่ทำตามจะไม่ได้รับการยอมรับจากนักศึกษารุ่นพี่ ไม่สามารถอยู่ในกลุ่มของนักศึกษาใหม่ที่เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ได้ หรือไม่อาจร่วมทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีไว้เพื่อนักศึกษาใหม่ได้ ยิ่งไปกว่านั้น นักศึกษาใหม่ดังกล่าวอาจถูกมองว่าไม่ใช่บัณฑิตนักศึกษานักศึกษานักเรียน

ผลร้ายที่อาจจะตามมาในลักษณะดังกล่าวเหล่านี้จึงทำให้นักศึกษาใหม่นั้นยอมที่จะปฏิบัติตามความต้องการของนักศึกษารุ่นพี่ และยอมตนเข้าทำในสิ่งที่ตนไม่ได้สมัครใจอย่างแท้จริงและก่อให้เกิดความเสียหายขึ้น ส่งผลกระทบมากมายหลายด้านต่อนักศึกษาใหม่นั้นเอง รวมถึงบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย กล่าวคือ กิจกรรมบางอย่างส่งผลถึงขั้นการเสียชีวิตจากความรุนแรงในกิจกรรมนั้น ในหลาย ๆ ครั้งที่ส่งผลในทางสภาวะจิตใจและอารมณ์ เช่น เกิดความหดหู่ ความเครียด ความโดดเดี่ยว¹³ และยังกระทบเสรีภาพ ชื่อเสียงของบุคคลอีกด้วย

นอกจากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกายหรือจิตใจของนักศึกษาแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการใช้งานชีวิตในสังคมของสถาบันอุดมศึกษานั้นคือ อาจเกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้ชีวิตและการเล่าเรียนต่อนักศึกษาใหม่ที่มีความขัดแย้งกับนักศึกษารุ่นพี่ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วยซึ่งแสดงให้เห็นความไม่เอาใจใส่ของ

¹⁰ ไทยรัฐออนไลน์, *ต้องศพที่เท่าไรถึงพอ? รวม 5 สยองรับน้องโหด ความตายไม่เคยเป็นบทเรียน* [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/720048>

¹¹ Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety* 99 (Autumn 2002): 13-14.

¹² นายชาติสังคม, *วิพากษ์วัก*, หน้า 4-5.

¹³ Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*: 13-14.

บรรดาผู้มีความรับผิดชอบในการสอดส่องดูแลและควบคุมกิจกรรมของนักศึกษาให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อยปราศจากความรุนแรงและเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์

การใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น ในบางพฤติกรรมเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ตัวอย่างเช่น การทำร้ายร่างกาย,¹⁴ การกระทำอนาจาร,¹⁵ การกระทำผิดต่อเสรีภาพ¹⁶ เป็นต้น ซึ่งลักษณะของกิจกรรมเหล่านั้นเกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่โดยตรง แต่ในอีกหลายพฤติกรรมที่มีการสร้างสถานการณ์โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายและอยู่ภายใต้ความกดดันของกลุ่ม ซึ่งทำให้นักศึกษาใหม่นั้นจำใจที่จะต้องปฏิบัติตามอันอาจก่อความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และจิตใจของนักศึกษาใหม่นั้นเอง ซึ่งไม่ได้เกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่โดยตรงอันเป็นปัญหาต่อการปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญารวมถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล (Causation) และในบางครั้งการกระทำนั้นไม่สามารถตีความได้อย่างชัดเจนว่าตัวผู้ถูกกระทำมีความยินยอมหรือกระทำด้วยใจสมัครหรือไม่ ภายใต้สถานการณ์ที่กดดันหรือใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องยากต่อการวินิจฉัยว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาใหม่นั้นองนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลใด ประเด็นเหล่านี้เป็นช่องว่างที่สำคัญในการปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่จะนำมาใช้เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ดังกล่าวข้างต้น

แม้ว่าการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่จะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอย่างชัดเจนในกรณีที่มีการกระทำโดยใช้ความรุนแรงโดยตรงต่อนักศึกษาใหม่ผู้เป็นเหยื่อ แต่การกระทำเหล่านั้นยังคงปรากฏอยู่ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในทุกครั้งที่เข้าสู่ช่วงการเปิดภาคการศึกษาใหม่ในแต่ละปีการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งทั่วประเทศ นักศึกษาใหม่มักตกเป็นเหยื่อในการใช้ความรุนแรงเหล่านั้นผ่านรูปแบบของการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่เป็นปัญหาเรื้อรังมาเนิ่นนาน ปัญหาดังกล่าวไม่อาจที่จะถูกเพิกเฉยจากสังคมได้อีกต่อไป¹⁷

นอกจากนั้นแล้วการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นยังมีประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคของบุคคลตามที่ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้รับรองไว้ รวมถึงที่รับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอีกด้วย และเมื่อ

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295

¹⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278

¹⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309

¹⁷ Elizabeth Allan, "Hazed and Confused: Transforming Hazing Culture," *NIE Notes* (Spring 2004): 2-3.

พิจารณาในด้านของนักศึกษาที่เข้าร่วมทำกิจกรรมทั้งนักศึกษารุ่นพี่และนักศึกษาใหม่รุ่นน้องก็เป็นเรื่องที่อยู่ขอบเขตของการคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามกฎหมาย¹⁸ หากอายุของนักศึกษาเหล่านั้นอยู่ในเกณฑ์ของกฎหมายดังกล่าว แต่ก็มีช่องว่างของการใช้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพราะเหตุว่านิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีอายุกว่า 18 ปีเป็นส่วนใหญ่แล้ว¹⁹ เมื่อเข้าสู่ชั้นปีที่ 2 ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งทำให้ไม่อาจอยู่ในขอบเขตความคุ้มครองตามกฎหมาย

เมื่อได้พิจารณาถึงนโยบายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น พบว่าในปัจจุบันนโยบายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ยังไม่อาจทำหน้าที่ป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องใหม่ได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม โดยพิจารณาได้ ดังนี้

(1) ประมวลกฎหมายอาญา มีข้อพิจารณาสองประการ ประการแรก แม้ว่าจะมีการบัญญัติฐานความผิดและกำหนดโทษทางอาญาไว้อย่างชัดเจนแล้วก็ตาม แต่โดยเหตุที่การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นมีรูปแบบการกระทำที่หลากหลายซึ่งบางครั้งก็เกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ ต่อเนื้อตัวร่างกายของนักศึกษาใหม่โดยตรงก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตร่างกาย จิตใจหรือเสรีภาพของนักศึกษาใหม่เหล่านั้น อันเป็นฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามปกติ เช่น ฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาหรือโดยประมาท, ฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ, ฐานข่มขืนใจผู้อื่นโดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายหรือโดยใช้กำลังประทุษร้าย จนผู้อื่นนั้นยอมกระทำตาม, ฐานกระทำอนาจาร, ฐานกักขังหน่วงเหนี่ยว เป็นต้น ก็ปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาได้อย่างไม่มีปัญหา

อย่างไรก็ตาม ด้วยลักษณะพิเศษของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่นักศึกษารุ่นพี่มักอยู่ในฐานะที่มีอำนาจเหนือรุ่นน้อง แม้จะเป็นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ แต่ก็นำมาซึ่งการสั่งการและบังคับในกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการกระทำที่แม้ไม่ได้เกิดจากการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของนักศึกษาใหม่โดยตรง แต่เป็นการก่อด่านการณีนี้นำจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และเสรีภาพของนักศึกษาใหม่ และนักศึกษาใหม่เหล่านั้นยากที่จะขัดขืนได้เพราะเกรงกลัวต่ออำนาจที่เหนือกว่าของนักศึกษารุ่นพี่ และการคล้อยตามกันของกลุ่มนักศึกษาใหม่ด้วยกันอันอยู่นอกเหนือฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และยากต่อการปรับใช้ รวมถึงการกระทำหรือการก่อด่านการณีนี้อันขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาใหม่ซึ่งแม้บางกรณีจะไม่ถึงขนาดเป็นฐาน

¹⁸ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

¹⁹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2557 – 2558 (กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค, 2559), หน้า 12.

ความผิดทางอาญาในปัจจุบันหากไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือเสรีภาพ แต่ก็ยังเป็นการกระทำในสิ่งที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษารุ่นน้องอันอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญ²⁰ จึงเป็นเรื่องที่ไม่ควรจะยอมรับได้ และควรเป็นหน้าที่ของกฎหมายอาญาที่จะต้องลงโทษต่อการกระทำที่ละเมิดต่อความคุ้มครองดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญายังไม่ครอบคลุมถึงกรณีต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา

ประการที่สอง แม้ว่าปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาจะกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงซึ่งอาจปรับใช้กับกรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้หลายฐานความผิด ดังเช่นที่ได้ยกตัวอย่างไว้แล้วในข้อพิจารณาประการแรก แต่ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วซึ่งไม่ใช่การป้องกันหรือป้องปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดโดยตรง หากมีกฎหมายที่กำหนดมาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นและเป็นกฎหมายที่สามารถทำหน้าที่ป้องปรามเป็นการเฉพาะสำหรับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น ย่อมสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าวได้

(2) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546²¹ มีเนื้อหาที่เป็นไปเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก และพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553²² อันมีเนื้อหาเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้ได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษด้วยมาตรการต่าง ๆ ที่เหมาะสม ไม่อาจที่จะนำมาใช้กับเยาวชนที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ เพราะเกณฑ์อายุตามกฎหมายสองฉบับดังกล่าวกับเกณฑ์อายุโดยเฉลี่ยของนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่หนึ่ง ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้นไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยเฉพาะกรณีของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้าใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย ผลสำรวจในปี พ.ศ. 2558 พบว่ามีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี โดยมีจำนวน 68% ของจำนวนประชากรนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้าใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา²³ ซึ่งจากข้อเท็จจริงพบว่านักศึกษาใหม่นั้น อยู่ในสภาพที่อาจตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากสิ่งแวดล้อมใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา กล่าวโดยเฉพาะกรณีนี้คือความรุนแรงจาก

²⁰ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

²¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4 “เด็ก หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส”

²² พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 4 “เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ เยาวชน หมายถึง บุคคลที่อายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์”

²³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2557 – 2558, หน้า 12.

กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่านักศึกษาใหม่เหล่านั้น ควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายด้วย

(3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา กำหนดกรอบการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ของชาติ เช่น เรื่องความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้บุคคลทุกคนเข้ารับการศึกษาระดับพื้นฐาน เรื่องมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษา เรื่องระบบบริหารและการสนับสนุนทางการศึกษา มีการกำกับดูแล ติดตาม ประเมินคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษา เป็นต้น ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาก็อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับนี้ด้วย แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวไม่มีส่วนใดที่กล่าวถึงการป้องกันความรุนแรงภายในสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงมาตรการป้องกันความรุนแรงในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าเรื่องการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา กล่าวโดยเฉพาะในกรณีนี้คือกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น เป็นเรื่องสำคัญที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมที่จะอำนวยความสะดวกทางการศึกษาของนักเรียน นิสิตหรือนักศึกษา สามารถดำเนินชีวิตในระหว่างการศึกษาของตนเองได้อย่างราบรื่น จึงเห็นสมควรที่รัฐจะต้องกำหนดให้มีเนื้อหาเป็นการเฉพาะในการป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา โดยเฉพาะในที่นี้คือกรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ไว้ในกฎหมายการศึกษาแห่งชาติหรือกฎหมายอื่นตามสมควร

(4) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 กฎหมายฉบับนี้มีการบัญญัติให้การขาย²⁴ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลที่อายุไม่ถึงยี่สิบปีบริบูรณ์เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายมีโทษทางอาญา²⁵ นอกจากนั้นมีบทบัญญัติที่ห้ามการขายและห้ามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหรือบริเวณสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ²⁶ ซึ่งรวมไปถึงสถาบันอุดมศึกษาด้วย แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแล้วนั้น ไม่พบว่ามีข้อกำหนดความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงที่บังคับให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol Abuse) ซึ่งหากมีความผิดฐานดังกล่าวเป็นการเฉพาะ จะมีประโยชน์ในการป้องปรามการกระทำความผิด และช่วยลดการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องใหม่ที่มักมีการบีบบังคับให้นักศึกษาใหม่ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากจนอาจเกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ หรือแม้กระทั่งชีวิตได้ นอกเหนือไปจากการปรับใช้เรื่องความผิดต่อเสรีภาพตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309 ซึ่งเป็นฐานความผิดทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา

²⁴ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 “ขาย หมายความว่ารวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า”

²⁵ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29 และ มาตรา 40

²⁶ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27(5) และมาตรา 31 (4)

(5) กฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ.2548 ออกตามความในมาตรา 6 และ มาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ซึ่งมีเนื้อหาในการกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา โดยในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น อยู่ใน ข้อ 1 (6) ความว่า “นักเรียนและนักศึกษาจะต้องไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เทรียมการ หรือกระทำการใด ๆ อันน่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย หรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน” และในข้อ 2 “ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษา กำหนดระเบียบว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้” ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดลักษณะความรุนแรงไว้อย่างกว้าง ไม่ได้เจาะจงในการแก้ปัญหาเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาแต่อย่างใด

(6) ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เรื่องการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2560 ออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดแนวนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การจัดกิจกรรมต้อนรับนักศึกษาใหม่และประชุมเชียร์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จะมีประกาศในทำนองนี้ทุกปี เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาภายใต้การกำกับนั้น ปฏิบัติตาม แต่เนื่องจากมาตรการดังกล่าวนี้เป็นเพียงประกาศของหน่วยงานราชการ จึงไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมายต่อสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลรวมถึงต่อบุคลากรที่รับผิดชอบ ก่อให้เกิดมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันในแต่ละสถาบันการอุดมศึกษา โดยในทางปฏิบัติสถาบันอุดมศึกษาก็จะรับเอาประกาศดังกล่าวมาบัญญัติเป็นประกาศภายในของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ๆ ในแต่ละปีการศึกษา เช่น ประกาศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และกิจกรรมเชียร์ ประจำปีการศึกษา 2559, ประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่องแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2559 เป็นต้น แต่หากสถาบันอุดมศึกษาใด ไม่ปฏิบัติตามหรือไม่เข้มงวดแล้ว ในทางปฏิบัติก็ไม่มีอำนาจของกฎหมายใดสามารถลงโทษสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้รับผิดชอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ เว้นแต่จะเป็นการลงโทษทางวินัยตามแต่กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

นอกจากนั้นแล้วปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ยังไม่ได้รับการตระหนักเท่าที่ควรจากสังคมไทย บ้างก็เห็นว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมา บ้างก็มองว่าเป็นเรื่องที่ไม่จริงจัง หรือเป็นเรื่องไม่เป็นสาระที่ต้องมาพิจารณาเพราะเป็นกิจกรรมของนักศึกษา อีกทั้งปราศจากหน่วยงานส่วนกลางหรือคณะกรรมการโดยเฉพาะที่จะทำหน้าที่สอดส่องดูแลและติดตามการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ นอกจากนี้ไม่มีหน่วยงานเฉพาะที่จะทำหน้าที่เก็บรวบรวมสถิติและ

ข้อมูลรวมถึงรูปแบบการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อย่างเป็นทางการเพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการวางมาตรการป้องกันความรุนแรงที่เหมาะสม

ต่างประเทศก็มีการเผชิญกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เช่นเดียวกับประเทศไทย แม้จะมีบริบททางสังคม ธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ที่อาจแตกต่างกันในทางข้อเท็จจริง แต่เมื่อพิจารณามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศสำหรับกรณีดังกล่าวโดยเฉพาะแล้ว พบว่าในหลายประเทศมีมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว อันได้แก่ กฎหมายของสหรัฐอเมริกา ในระดับกฎหมายมลรัฐ มีจำนวนถึง 44 มลรัฐ²⁷ ที่กำหนดให้ทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่โดยใช้ความรุนแรงนั้นเป็นเรื่องที่กฎหมายห้ามให้มีขึ้น (Anti-Hazing Law) บางมลรัฐบัญญัติให้ลักษณะการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญา (Hazing Crime)²⁸ เป็นฐานความผิดเฉพาะที่มีความผิดและโทษที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องนอกจากนั้นในสาธารณรัฐอินเดีย แคว้นต่าง ๆ อาทิเช่น แคว้นทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) มีการบัญญัติกฎหมายโดยการกำหนดรัฐบัญญัติ (Act) โดยเฉพาะเกี่ยวกับการห้ามให้มีกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Ragging)²⁹ เป็นฐานความผิดทางอาญาโดยเฉพาะและมีบทกำหนดโทษที่ชัดเจน, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีการกำหนดกฎหมายเฉพาะห้ามการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่³⁰ และสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการกำหนดฐานความผิดเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสเกี่ยวกับความผิดที่กระทำโดยใช้ความรุนแรงและกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่³¹ อีกด้วย ควรที่จะมีการศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศเหล่านี้เพื่อนำมาปรับใช้แก่ประเทศไทย

เมื่อกฎหมายและมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยไม่อาจที่จะทำหน้าที่ป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องใหม่ได้อย่างเหมาะสม และครอบคลุมซึ่งปรากฏในความเป็นจริงทางสังคม และเป็นข่าวอยู่เสมอในทุกครั้งที่ฤดูกาลเปิดภาคการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามาถึง ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสังคมดังกล่าวให้ลดลงและหมดไปในที่สุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนเป็นการเฉพาะ ครอบคลุมและมี

²⁷ Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*: 15.

²⁸ For Examples, California, Florida, Illinois, Indiana, Massachusetts, New York, Texas

²⁹ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997

³⁰ Republic Act No. 8049 of The Philippines.

³¹ French Penal Code Section III Bis Degrading Initiation Ceremonies (*DU BIZUTAGE*) Article 225-16-1 to 225-16-3

ประสิทธิภาพในการป้องกันและควบคุมความรุนแรงจากการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย เพื่อกำหนดขอบเขตของการกระทำที่เป็นความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ กำหนดฐานความผิด และโทษที่เหมาะสมแก่บุคคลอื่นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน กำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมการใช้ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ครอบคลุม ตลอดจนสภาพบังคับกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ย่อมส่งผลให้สามารถลดความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้

1.2 สมมติฐาน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องอันสามารถนำมาปรับใช้กับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยในปัจจุบัน ยังไม่สามารถลดความรุนแรงและป้องปรามการกระทำ ความผิดที่เกิดขึ้นในกิจกรรมดังกล่าวได้ ส่งผลให้นิสิตนักศึกษาใหม่ตกเป็นเหยื่อในความรุนแรงดังกล่าว ตลอดจนได้รับผลกระทบแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงอาจก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ หากประเทศไทยมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะ เพื่อกำหนดขอบเขตของการกระทำที่เป็นความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ได้แก่ กำหนดฐานความผิดที่เหมาะสมแก่บุคคลผู้ที่จะต้องรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน กำหนดมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ที่ครอบคลุม ตลอดจนกำหนดหน้าที่และสภาพบังคับกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา ย่อมส่งผลให้สามารถลดความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ได้

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3.1 เพื่อทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดขึ้นของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ และการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว

1.3.2 เพื่อทราบถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐอินเดีย

1.3.3 เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ เปรียบเทียบกับกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันของประเทศไทย ร่วมกับบริบทสังคมไทย

1.3.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ให้แก่ประเทศไทย

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ และกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาลูกและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, กฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548, ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา, ระเบียบหรือประกาศภายในของสถาบันอุดมศึกษา บางแห่งเพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษา รวมถึงศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้การวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นการศึกษาวิเคราะห์จากหนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ ตำรา ทั่วบทกฎหมาย บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย คำพิพากษาของศาลฎีกา และเอกสารต่าง ๆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ร่วมกับการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องอันเป็นผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informants)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดขึ้นของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ และการใช้มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว

1.6.2 ได้ทราบถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของแต่ละประเทศ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐอินเดีย

1.6.3 ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของแต่ละประเทศ เปรียบเทียบกับกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันของประเทศไทย และสามารถปรับใช้กับบริบทของสังคมไทยได้อย่างเหมาะสม

1.6.4 ได้แนวทางในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ให้แก่ประเทศไทย

บทที่ 2

แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาคของสังคมไทย ในทุกช่วงการเริ่มต้นปี การศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น เป็นที่ยอมรับว่าความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “การรับน้อง” นั้นมีความโน้มเอียงไปในทางที่จะส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือเสรีภาพ ของนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง ในบางกรณียังมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศอีกด้วย หากพฤติกรรมความรุนแรงดังกล่าวที่ปรากฏในกิจกรรมรับน้องปราศจากการป้องกันและควบคุมอย่างเข้มงวดจริงจังแล้วย่อมจะส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง ผู้อยู่ในฐานะที่ยากต่อการขัดขืนอำนาจที่เหนือกว่าในทางสังคมของนักศึกษารุ่นพี่ผู้กระทำความรุนแรงเหล่านั้นได้

การแก้ปัญหาเรื่องใดก็ตามจำเป็นที่จะต้องทราบถึงสาเหตุแห่งปัญหานั้นอย่างแท้จริง รอบด้าน เพื่อที่จะสามารถหาวิธีการแก้ปัญหานั้นได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจนทำให้ปัญหานั้นบรรเทาลงและหมดไปในที่สุด การสร้างความเข้าใจในเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่จะทำให้บุคคลทั้งหลายตระหนักรู้ ตลอดจนเห็นความสำคัญของปัญหานี้เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงขอบเขตของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นว่ามีความหมายครอบคลุมเพียงใด เกิดขึ้นมาจากปัจจัยใดบ้าง มีผลกระทบอย่างไร รวมทั้งแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเกิดขึ้นของความรุนแรงที่ปรากฏในรูปแบบกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งปรากฏให้เห็นอยู่เป็นประจำทุกปีถึงความสูญเสียต่อชีวิต ร่างกาย รวมถึงความเสียหายในรูปแบบอื่น ๆ แก่บรรดานักศึกษาใหม่อย่างไม่จบสิ้น ตลอดจนแนวความคิดทฤษฎี และหลักกฎหมายอันเกี่ยวข้องเพื่อป้องกันความรุนแรงดังกล่าว โดยจะได้นำมาเป็นหลักอธิบายถึงการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงที่จะมีขึ้นอีกด้วย

บทที่ 2 ว่าด้วย “แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่” นี้จึงเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งจะศึกษาและหาคำตอบ อันจะเป็นการสร้างทางออกที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพให้แก่ปัญหาการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยส่วนแรกความทั่วไปเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความหมาย ลักษณะ รูปแบบ ประวัติความเป็นมา ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว ตลอดจนผลกระทบในด้านต่าง ๆ ของปัญหาข้างต้น นอกจากนั้นจะได้นำเสนอแนวความคิดและทฤษฎีในการนำมาเป็นพื้นฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงใน

กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อีกด้วย อีกทั้งเพื่อความครอบคลุมในการหามาตรการป้องกันความรุนแรงดังกล่าว จึงขอเสนอหลักกฎหมายอันเป็นสากลที่เกี่ยวข้องไว้ในที่นี้ด้วย และท้ายที่สุดจะเป็นการวิเคราะห์แนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอมานี้ในประเด็นเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ เพื่อจะได้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำไปใช้วิเคราะห์และสร้างมาตรการทางกฎหมายในขั้นต่อไป

2.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

ก่อนที่จะได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจภาพรวมของการเกิดขึ้นและดำรงอยู่ของการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ของนักศึกษา ในหัวข้อนี้จะได้นำเสนอเกี่ยวกับ ความหมายโดยทั่วไปของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ว่าสอดคล้องกับความหมายในทางสากลอย่างไร รวมถึงจะกล่าวถึงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษา ว่ามีที่มาอย่างไรและมีอิทธิพลเกิดจากปัจจัยใด ทั้งในทางสากลและของประเทศไทย ตลอดจนจะนำเสนอลักษณะและรูปแบบของการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ให้เข้าใจในเบื้องต้นว่ามีอยู่อย่างไรบ้าง โดยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

คำว่า “ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่” นั้นเป็นการยากที่จะให้ความหมายที่แน่นอนได้ เนื่องจากความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่มีความหลากหลายแตกต่างกันไปตามรูปแบบ ลักษณะ เป้าหมายและพฤติกรรมที่แสดงออก แรงกระตุ้น รวมถึงวิธีการในการกระทำที่ก่อให้เกิดความรุนแรง

การศึกษาพบว่าในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ที่มีการใช้ความรุนแรงนั้น ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Hazing” ซึ่งเป็นคำนาม (Noun) โดยจะขอเสนอความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมนักศึกษาใหม่จากคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ดังกล่าวมาเทียบเคียงในการให้ความหมาย ซึ่งพบความหมายต่าง ๆ ดังนี้

Black’s Law Dictionary (Tenth Edition)¹ ได้ให้ความหมายของคำว่า “Hazing” ว่า “การกระทำโดยมิชอบต่อร่างกายหรือจิตใจของผู้มาใหม่ในองค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยการกระทำดังกล่าวเป็นวิธีการเพื่อการรับเข้าเป็นสมาชิกใหม่ขององค์กรนั้น”

¹ Bryan A. Garner, *Black’s Law Dictionary*, 10 ed. (St. Paul, MN: Thomson West, 2014), p. 834.; Hazing, n. The Practice of Physically or Emotionally Abusing Newcomers to an Organization as a Means of Initiation

คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ (Committee of the Rights of the Child) ได้ให้ความหมายของคำว่า “Hazing” ว่า กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคุกคาม ความรุนแรงหรือ การทำให้อับอายเสียหน้าซึ่งรูปแบบเหล่านั้นใช้เพื่อเป็นกิจกรรมในการรับบุคคลเข้าไปเป็นสมาชิกของกลุ่ม²

เมื่อพิจารณาในความเป็นจริงแล้วนั้น กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นกิจกรรม นักศึกษาประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อต้อนรับนักศึกษาผู้มาใหม่ในแต่ละปี ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้แก่ สมาชิกใหม่ แม้ว่าจะไม่มีสภาพบังคับว่าหากไม่ผ่านกิจกรรมดังกล่าวจะไม่ได้ว่าเป็นนักศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าว แต่กรณีนี้ถือเป็นเงื่อนไขทางสังคมที่มีขึ้น กล่าวคือกิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้น เสมือนเป็นเงื่อนไขในการเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในสังคมของสถาบันอุดมศึกษานั้น ซึ่งก็เทียบเคียงได้ กับนิยามความหมายในทางสากลดังกล่าว

นิยามความหมายอันเป็นสากลดังที่กล่าวมานั้น อาจจะอธิบายและสรุปความหมาย ของ “ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่” ได้ว่า การกระทำที่มิชอบ โดยการคุกคาม ทำ ให้อับอาย ใช้ความรุนแรง หรือวิธีการอื่นในรูปแบบใด ๆ ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งก่อให้เกิด ความเสียหายทางกายหรือจิตใจ หรือทำให้เกิดความอับอายขายหน้าแก่นักศึกษาใหม่เหล่านั้น

2.1.2 ประวัติความเป็นมาของกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่และความรุนแรงที่เกิดขึ้น

สมัยกรีกโบราณนั้น มีการที่องค์กรทางทหาร (Military Organization) ได้ทำทนาย กลุ่มนายทหารใหม่ที่กำลังจะเข้ามาอยู่ในกองทัพ เพื่อทดสอบถึงความจริงรักภักดีและเชื่อฟังต่อ นายทหารโดยให้อดทนต่อความเจ็บปวดทางกายในรูปแบบต่าง ๆ ³ นอกจากนั้น เมื่อครั้งที่เพลโต (Plato) ก่อตั้งสถาบันของเขา เมื่อ 387 ปีก่อนคริสตกาล เพลโตได้ให้พวกเขาขยันทุ่มในสถาบัน แสดงออกซึ่งการกระทำที่ขบขัน (Practical Jokes) แก่ผู้ที่เข้ามาใหม่ (Newcomers) ในสถาบันของ

² Committee of the Rights of the Child, **General Comment No.13 (2011) the Rights of the Child to Freedom from All Forms of Violence** [Online], Accessed: 15 November 2016. Available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf ; Hazing refers to Rituals and Other Activities Involving Harassment, Violence or Humiliation which are used as a Way of Initiating a Person into a Group

³ Gregory L. Acquaviva, "Protecting Students from the Wrong of Hazing Rites: A Proposal for Strengthening New Jersey's Anti-Hazing Act," *Quinnipiac Law Review* 26 (2008): 310-311.

เขา เพราะเพลโตเชื่อว่า พวกคนที่เข้ามาใหม่นั้นจำเป็นที่จะต้องมีการขัดเกลาก่อนที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกปกติของสถาบัน⁴

การรับสมัครใหม่โดยมีกิจกรรมที่เป็นการกลั่นแกล้งหรือแฉงไปด้วยความรุนแรง (Hazing) ได้ดำเนินต่อมาในยุคกลาง ในศตวรรษที่ 15 เรียกการกระทำกิจกรรมลักษณะดังกล่าวว่า “Pennalism” ซึ่งต่อมามีการพบได้โดยทั่วไปในมหาวิทยาลัยของอังกฤษดังเช่น มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์และมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด มีการใช้ศัพท์เรียกโดยเฉพาะในประเทศอังกฤษว่า “Fagging” โดยในสมัยนั้น วิธีการรับนักศึกษาใหม่โดยมีการกลั่นแกล้งนำไปเป็นส่วนในการตัดสินใจว่าบุคคลนั้นมีคุณค่ามากพอที่จะถูกจ้างงานในอนาคตได้หรือไม่⁵ นอกจากนั้น มีการให้นักเรียนนักศึกษาปกครองตนเอง นักเรียนอาวุโสเรียกว่า Fag-Master หรือ Prefect จะเลือกนักเรียนใหม่ขึ้นมาทำหน้าที่รับใช้ส่วนตัว โดยรุ่นพี่สามารถใช้งานรุ่นน้องได้ตามอำเภอใจสามารถลงโทษรุ่นน้องและใช้วาจาหยาบคายได้ โดยให้รุ่นน้องเรียนรู้ความอับอายก่อนที่จะประพฤติตนให้เหมาะสม ซึ่งเสี่ยงต่อการใช้อำนาจในทางที่ผิด หรือล่วงละเมิดทางเพศได้ ต่อมาระบบดังกล่าวเริ่มเลือนหายไปเนื่องจากค่านิยมในเรื่องคนรับใช้เปลี่ยนไปและยกเลิกระบบนี้ในอังกฤษในที่สุด⁶

เวลาต่อมาการกระทำรูปแบบดังกล่าวก็ปรากฏให้เห็นได้ในสหรัฐอเมริกา ตัวอย่างเช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ตั้งกฎเกณฑ์ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 (Freshmen) เชื้อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งจากนักศึกษารุ่นพี่ที่อยู่ชั้นปีสูงกว่า ในศตวรรษที่ 19 องค์กรนักศึกษา (Student Organizations) เช่น ชุมนุมวรรณกรรม ก็เริ่มนำรูปแบบกิจกรรมการกลั่นแกล้งหรือแฉงไปด้วยความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มาใช้ เพื่อเป็นวิธีในการจะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะและความรักในสถาบัน โดยวิธีการกดดันน้องใหม่โดยกลั่นแกล้งหรือทำให้ได้รับความอับอาย ในรูปแบบที่เรียกว่า “Hazing”

หลังจากนั้นกลุ่มองค์กรของนักศึกษาที่มีตัวอักษรกรีกเป็นชื่อองค์กร (Greek Letter Organizations) ได้แก่ พวกสมาคมของนักศึกษาชายและหญิง (Fraternities and Sororities) ก็เริ่มรับเอากิจกรรมรับสมัครใหม่ที่มีการกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงมาเป็นรูปแบบกิจกรรมหลักในการรับน้อง ในปี พ.ศ.2416 เป็นครั้งแรกที่มีสมาชิกขององค์กรนักศึกษาชายซึ่งใช้ชื่อว่า Kappa Alpha

⁴ Devon M. Alvarez, "Death by Hazing: Should There Be a Federal Law against Fraternity and Sorority Hazing?," *Journal of Multidisciplinary Research* 7 (Summer 2015): 45.

⁵ Ibid.

⁶ นายชาติสังคัม, *วิพากษ์วัก*, หน้า 288-289.

Society ของมหาวิทยาลัยคอเนล (Cornell University) เสียชีวิตจากกิจกรรมรูปแบบดังกล่าว⁷ และต่อมาก็มีกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ซึ่งทำให้นักศึกษาใหม่เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บอีกหลายราย แต่ในช่วงสงครามเวียดนาม กิจกรรมดังกล่าวก็ได้ลดน้อยถอยลงเพราะต้องการคงไว้ซึ่งกลุ่มนักศึกษา แต่เมื่อช่วงสงครามสิ้นสุดลงธรรมเนียมดังกล่าวก็กลับมาเกิดฉายอีกครั้ง รูปแบบของความรุนแรงก็มีมากมายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้ขุดทรายที่ขायหาคแล้วให้กลบตัวเองลงไปนั้นซึ่งทำให้นักศึกษารายหนึ่งถึงแก่ความตาย หรือแม้กระทั่งการปล่อยไว้นที่มีด การให้ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณที่มากจนขาดสติและเสียชีวิต⁸

จากความเป็นมาในทางสากลดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารูปแบบการทำกิจกรรมรับน้องใหม่ในต่างประเทศนั้นก็มีความรุนแรงด้วยเช่นกัน แต่ในปัจจุบันนั้นปัญหาเหล่านี้เบาบางลงไปมากจนแทบไม่มีกรณีความเสียหายแก่ชีวิตหรือร่างกายของบรรดานักศึกษาใหม่ให้เห็นแล้ว โดยในสหรัฐอเมริกามีการออกกฎหมายเฉพาะห้ามการทำ “Hazing” ใน 44 มลรัฐ⁹

สาธารณรัฐอินเดีย ศรีลังกา ปากีสถาน มาเลเซียได้นำวิธีการพูดเสียงดัง ตะคอกหรือที่เรียกว่า “วัก” มาใช้ผ่านองค์กรทหารบกและโรงเรียนกึ่งนอนที่นำเข้ามาจากอังกฤษซึ่งเป็นเจ้าอาณานิคม เมื่อมหาวิทยาลัยในอินเดียเริ่มรับนักศึกษาจากวรรณะต่ำและศาสนาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ฮินดูเข้ามาเรียนมากขึ้น การวักนั้นได้ถูกนำมาใช้อย่างเข้มข้นเพื่อลดปัญหาความเกลียดชังระหว่างวรรณะศาสนาและถิ่นฐาน การรับน้องเริ่มมีความรุนแรงมากขึ้น การวักกลายเป็นบททดสอบความกล้าบ้าบิ่นของนักศึกษารุ่นพี่ โดยในอินเดียมีสถิติการฆ่าตัวตายของรุ่นน้องใหม่จากความเครียดและความกดดันมากขึ้น ในที่สุดแคว้นทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) ซึ่งมีสถิติการตายจากการรับน้องสูงสุดมีการออกกฎหมายต่อต้านการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา (Anti-Ragging Law) ในปี พ.ศ. 2540 เป็นแคว้นแรกในอินเดีย¹⁰

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์รับเอาแบบอย่างการรับน้องโดยใช้ความกดดันหรือวาจาขู่ตะคอกหรือที่เรียกโดยทั่วไปว่าการวักเป็นครั้งแรกในองค์กรลับ ในปี พ.ศ. 2435 ต่อมา พ.ศ. 2451 มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งฟิลิปปินส์ (the University of the Philippines) ก็ได้นำระบบความเป็นพี่น้องหรือเรียกว่า ระบบภราดรภาพ (Fraternity) มาใช้ด้วย โดยในระยะเริ่มแรกนั้นยังไม่มีปัญหาความรุนแรงแต่อย่างใด แต่หลังจากสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง บรรดาอาจารย์ที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ก็เริ่มนำเทคนิคการกดดัน กลั่นแกล้งเหล่านั้นมาเผยแพร่ในกลุ่ม

⁷ Devon M. Alvarez, "Death by Hazing: Should There Be a Federal Law against Fraternity and Sorority Hazing?," *Journal of Multidisciplinary Research*: 46.

⁸ Ibid, 47-48.

⁹ Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*: 15.

¹⁰ นายชาติสังคัม, *วิพากษ์วัก*, หน้า 295-296.

ภราดรภาพ และแพร่ขยายแทรกซึมไปยังคณะของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวมถึงองค์กรนักศึกษาต่าง ๆ ด้วย จนมีความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายและจิตใจต่อนักศึกษาใหม่ จากความรุนแรงในกิจกรรมเหล่านั้น ซึ่งต่อมาสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จึงได้ออกกฎหมายเพื่อรับมือกับปัญหาดังกล่าวในปี พ.ศ. 2538¹¹

สำหรับประเทศไทย กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่ากิจกรรม “รับน้อง” เป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่มีมาอย่างยาวนานในสังคมมหาวิทยาลัยของไทย ที่นักศึกษารุ่นพี่จัดขึ้นเพื่อต้อนรับนักศึกษาใหม่ โดยจุดประสงค์ที่แท้จริงของกิจกรรมรับน้องนั้นคือเพื่อให้ให้นักศึกษาใหม่สามารถปรับตัวในสังคมใหม่ได้ ได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกัน เกิดความสมัครสมานสามัคคีและมีความเคารพต่อกัน แต่การรับน้องที่ผ่านมานั้น ปรากฏให้เห็นซึ่งปัญหาการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องอยู่เสมอ แม้ว่าทางหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางและสถานศึกษานั้นจะมีนโยบายหรือมาตรการอย่างไร ก็ยังไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

เดิมทีนั้นการรับน้องในประเทศไทย เริ่มมาจากการความสัมพันธ์ระหว่างคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลกับคณะวิทยาศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2474 ซึ่งในเวลานั้นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์บางส่วนจะต้องเดินทางมาเรียนที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ในช่วงเวลานั้นทางสโมสรนักศึกษาของศิริราชได้ริเริ่มในการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการต้อนรับนิสิตวิทยาศาสตร์ จุฬาฯ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและบรรยากาศที่ดีในการมาอยู่ร่วมกัน (ปัจจุบันรู้จักกันโดยทั่วไปว่าประเพณี “รับน้องข้ามฟาก”) ซึ่งในขณะนั้นการรับน้องยังไม่ปรากฏการใช้ความรุนแรงแต่อย่างใด¹²

รากฐานของการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น มีขึ้นในคราวที่ระบบอาวุโส ได้แพร่เข้ามาในประเทศไทยซึ่งโดยความคิดที่เป็นแกนหลักของระบบดังกล่าวไม่ได้มีการให้ใช้ความรุนแรงแต่อย่างใด การรับน้องภายใต้ระบบอาวุโสนี้ เข้ามาในประเทศไทยเมื่อมีการก่อตั้งโรงเรียนมหาดเล็กหลวงหรือโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน และเมื่อก่อตั้งโรงเรียนข้าราชการพลเรือนหรือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปัจจุบัน โดยได้กำหนดให้มีระบบนักเรียนปกครองกันเองตามแบบอย่างโรงเรียนกินนอนในประเทศอังกฤษที่เรียกว่า “Fagging System” ระบบนี้จะมึนักเรียนอาวุโสทำหน้าที่ช่วยครูในการสั่งสอนและดูแลนักเรียน¹³ แต่ก็ยังไม่ปรากฏการใช้ความรุนแรงแต่อย่างใด เพียงแต่ทำให้เห็นได้ว่าระบบอาวุโสนั้นแทรกซึมอยู่ในความนึกคิดขององค์กรนักศึกษาในมหาวิทยาลัย และอาจอธิบายได้ว่านักศึกษารุ่นพี่ในปัจจุบันที่ใช้อำนาจเหนือรุ่นน้อง ได้เริ่มขึ้นใน

¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 297-299.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 15-17.

¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 18.

ขณะนั้น ในอีกทางหนึ่งนั้นระบบอาวุโสที่มาพร้อมกับความรุนแรงในรูปแบบแรกคือการใช้การตะโกน ตะคอกใส่ นักศึกษารุ่นน้องให้เกิดความกลัวและยอมเชื่อฟัง หรือที่เรียกว่าการ “ว้าก” นั้น เริ่มขึ้นจากการที่อาจารย์ในยุคบุกเบิกของสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่งในภาคเหนือ ซึ่งจบการศึกษามาจาก สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในวิทยาลัยลอสบานยอส (Los Banos) รวมถึงกลุ่มอาจารย์ที่จบการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอเรกอนและมหาวิทยาลัยคอร์แนลล์ ในสหรัฐอเมริกา นำระบบดังกล่าวมา ถ่ายทอดให้แก่ นักเรียนนักศึกษาในประเทศไทยและกระจายต่อไปในมหาวิทยาลัยและ สถาบันการศึกษาอื่น ๆ การที่นำระบบกดดัน กลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงเหล่านี้มาใช้เพื่อ เป็นการ ละลายพฤติกรรมรุ่นน้องและลดทอนความต่างกันในฐานะของนักศึกษาใหม่ให้รู้สึกเท่าเทียมกันนำมา ซึ่งความรักสามัคคี¹⁴

รูปแบบกิจกรรมได้ขยายมากขึ้นไปกว่าการ “ว้าก” เกิดการตีความที่ผิดเพี้ยนไปใน เรื่องระบบอาวุโส และเกิดการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ที่เห็นว่าตนมีความอาวุโสกว่า และรุ่นน้อง จะต้องเคารพ เพื่อเป็นการยืนยันถึงความมีอำนาจเหนือดังกล่าว กิจกรรมรับน้องจึงเริ่มมีการใช้การ ชมชู้ บังคับ ทำให้เกรงในความอาวุโสที่รุ่นพี่มีเหนือรุ่นน้อง เมื่อเวลาผ่านไปวิธีการเพื่อที่จะควบคุมให้ รุ่นน้องอยู่ในความควบคุมของตนได้จึงเกิดการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมรับ นักศึกษาใหม่ ซึ่งเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายและจิตใจของนักศึกษารุ่นน้อง อันเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งในสังคมไทยที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้ กิจกรรมการรับนักศึกษาใหม่หรือการรับน้องนั้น เป็นไปในรูปแบบที่สร้างสรรค์ตามจุดประสงค์ที่ แท้จริงของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับการใช้ความรุนแรงที่เป็นการกระทำที่สังคม ไม่ยอมรับและผิดกฎหมายของบ้านเมือง

การศึกษาถึงประวัติความเป็นมาดังกล่าวข้างต้นนี้จะช่วยให้เข้าใจและทราบถึง ที่มาของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ว่า มีที่มาอย่างไร และจะเห็นได้ว่าไม่เพียงแต่ ประเทศไทยเท่านั้นที่พบกับปัญหาดังกล่าว แต่ในต่างประเทศก็พบปัญหาความรุนแรงในการรับ นักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่อย่างยาวนานแล้ว

2.1.3 ลักษณะและรูปแบบของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

เมื่อทราบถึงความหมายและประวัติความเป็นมาของความรุนแรงจากกิจกรรมรับ นักศึกษาใหม่แล้ว ต่อมาก็จะได้พิจารณาถึงลักษณะและรูปแบบต่าง ๆ ของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจาก กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยอาจอธิบายในเบื้องต้นว่าลักษณะและรูปแบบของความรุนแรงในกรณี ดังกล่าวนี้นี้ หากจำแนกโดยลักษณะความเสียหายที่เกิดขึ้นอาจจำแนกเป็น ความรุนแรงที่ทำให้เกิด

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21-22.

ความเสียหายต่อร่างกาย ความรุนแรงที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อจิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ แม้จะยังไม่เกิดผลเสียหายแต่โดยลักษณะ และรูปแบบของกิจกรรมนั้นมี ลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อนักศึกษารุ่นน้องได้ หากมีการดำเนินกิจกรรมที่ใช้ความรุนแรง เหล่านี้ต่อไป

การกระทำซึ่งความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น มักจะเกิดขึ้นจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ผู้จัดกิจกรรม ทั้งที่เป็นการกระทำโดยตรงของรุ่นพี่และกรณีการที่รุ่นพี่สร้างสถานการณ์ที่กดดันหรืออยู่ภายใต้ความยากลำบากแล้วเกิดความเสียหายขึ้นซึ่งอาจเป็นความเสียหายทางร่างกายหรือความเสียหายต่อจิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือแม้กระทั่งการกระทำที่มีลักษณะเป็นการขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) แม้จะไม่เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายของนักศึกษารุ่นน้องก็ตาม

ลักษณะและรูปแบบของความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องใหม่ที่มีการกระทำในรูปแบบต่าง ๆ มีตัวอย่างของการกระทำดังต่อไปนี้

- การข่มขู่คุกคามด้วยคำพูด (Verbal Abuse)¹⁵ เช่น การพูดด้วยเสียงที่ทำให้ตกใจกลัว ให้คำพูดขู่ตะคอก พูดดูหมิ่น ถากถาง ทำให้เกิดความกดดันแก่นักศึกษาใหม่รุ่นน้อง เป็นต้น
- การคุกคามทางด้านร่างกาย เช่น การทำร้ายร่างกายโดยตรงด้วยวิธีการต่าง ๆ, การหยดน้ำตาเทียนใส่แขนรุ่นน้อง¹⁶ เป็นต้น
- การคุกคามทางเพศ (Sexual Abuse)¹⁷ เช่น การสัมผัสบริเวณอวัยวะที่ไม่เหมาะสมทางเพศ, การให้กระทำในสิ่งที่น่าอับอายทางเพศ, การให้เปลือยกาย เป็นต้น
- การบีบบังคับให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol Abuse)¹⁸ จนเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกาย
- การคุกคามทางเสรีภาพ เช่น การให้อยู่ในพื้นที่ปิด อัดอัดไม่สบายต่อกาย การปล่อยให้อยู่ในที่มืด

¹⁵ Committee of the Rights of the Child, **General Comment No.13 (2011) the Rights of the Child to Freedom from All Forms of Violence** [Online], Accessed: 15 November 2016. Available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

¹⁶ ไทยรัฐออนไลน์, **ต้องศพที่เท่าไรถึงพอ? รวม 5 สยองรับน้องโหด ความตายไม่เคยเป็นบทเรียน** [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/720048>

¹⁷ Marc Edelman, "How to Prevent High School Hazing: A Legal, Ethical and Social Primer," *North Dakota Law Review* 81 (2005): 2.

¹⁸ Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*:

- การคุกคามในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ การให้อดนอน, การสั่งให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่สะดวกสบายหรือไม่ปลอดภัย เช่น ให้ออกไปคลุกดินโคลน, นอนกึ่งกับพื้นคอนกรีต, ให้ออกแดดตากฝน, ลงไปในน้ำเสีย¹⁹ เป็นต้น

- การก่อสถานการณ์หรือการจัดรูปแบบกิจกรรมในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงของนักเรียนน้องทั้งหลาย แม้ว่าจะไม่ได้ก่อให้เกิดผลเสียหายแต่โดยลักษณะของกิจกรรมเหล่านั้น เป็นที่เห็นได้ชัดเจนหรือตามความรู้สึกนึกคิดของวิญญูชนสามารถคาดหมายได้ว่า หากปล่อยให้มีการดำเนินการเช่นนั้นต่อไปแล้ว น่าจะก่อให้เกิดอันตรายและผลเสียหายต่อนักศึกษารุ่นน้องได้

- การกระทำที่แม้ไม่เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียงของนักศึกษารุ่นน้อง แต่โดยลักษณะของการกระทำหรือการจัดกิจกรรมโดยใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเป็นการย่ำยีและละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ของนักศึกษารุ่นน้อง

นอกจากการกระทำเหล่านี้แล้ว ลักษณะและรูปแบบของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นยังมีอีกมากมายไม่มีจำกัดวิธี แต่เมื่อเราพิจารณาความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องใหม่และพิจารณาถึงรูปแบบลักษณะของความรุนแรงที่เกิดขึ้น ย่อมสามารถนำมาเป็นการกำหนดขอบเขตของการกระทำที่เป็นความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งจะเป็นประโยชน์เพื่อทราบว่าการกระทำในลักษณะอย่างไรที่อยู่ในขอบข่ายที่ต้องมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงเหล่านั้นเกิดขึ้นอันเป็นเป้าประสงค์ของวิธานิพนธ์ฉบับนี้ซึ่งจะได้วิเคราะห์และหาคำตอบต่อไป

2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อที่จะทำให้สามารถเข้าใจถึงสาเหตุของการเกิดขึ้นซึ่งความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ อันจะเป็นประโยชน์กับการทำความเข้าใจปัญหานี้อย่างลึกซึ้ง และสามารถนำไปประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ จึงสมควรต้องอธิบายถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ รวมถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ด้วย ดังต่อไปนี้

¹⁹ โปสทูเดย์, **รับน้องโหด! ให้ออกไปคลุกดินโคลน** [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 11 กันยายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.posttoday.com/social/hot/4>

2.2.1 ปัจจัยทางสังคมและแนวคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นจริงแล้วระบบการรับนักศึกษาใหม่หรือการรับน้องนั้นเป็นเรื่องที่มีคุณค่าในเชิงสังคมและวัฒนธรรม ที่สืบทอดต่อกันมาเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาอื่น วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มีขึ้นเพื่อให้รุ่นน้องที่เข้ามาใหม่นั้นได้ปรับตัว เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งระหว่างรุ่นน้องด้วยกันเองและระหว่างรุ่นน้องกับรุ่นพี่ ให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน²⁰ แต่ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับน้องใหม่เกิดขึ้นเพราะเหตุว่ามีการตีความการเป็นผู้อาวุโสกว่าในสถานะของการเป็นรุ่นพี่ซึ่งจะสามารถควบคุมรุ่นน้องได้และมีอำนาจที่เหนือกว่า ทำให้เกิดการกระทำของรุ่นพี่ที่แสดงออกมาให้นักศึกษารุ่นน้องเกิดความเกรงกลัว ขอมตนให้อยู่ในความปกครอง เพื่อให้ตนสามารถเข้ามาอยู่ในสถาบันการศึกษานั้นโดยไม่มีปัญหา รุ่นพี่จึงได้มีการคิดรูปแบบกิจกรรมที่แฝงไปด้วยความรุนแรงอันก่อให้เกิดความเสียหายตามมา ซึ่งจะเห็นได้ว่าเรื่องความรุนแรงนี้เกินไปกว่าขอบเขตของวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่แท้จริง รูปแบบความคิดความเชื่อที่ไม่ถูกต้องนี้ที่ฝังรากอยู่ในความคิดของบรรดานักศึกษารุ่นพี่บางกลุ่ม และยิ่งไปกว่านั้นชุดความคิดเหล่านี้มีการถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น นอกจากนั้น บรรดานักศึกษาเก่าก็มีอิทธิพลด้วย เหล่านี้เป็นปัจจัยทางด้านสังคมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายในทางจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) ซึ่งศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีปฏิสัมพันธ์กันในทางสังคม ภายใต้สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อ ค่านิยม การโน้มน้าวและชักชวน อิทธิพลของกลุ่มในสังคมที่มีต่อพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่ม²¹ โดยมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการอธิบายการก่อให้เกิดความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่โดยพอสังเขป ดังนี้

(ก) ทฤษฎีผลกระทบทางสังคม (Social Impact Theory/ Social Force Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม (Theories of Group Behavior) ผลกระทบทางสังคมนั้นใช้อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบของพลังหรือความกดดันของสังคมที่มีอิทธิพลต่อคนในสังคมนั้น (A Social Forces Model of Influence) ผลกระทบทางสังคมดังกล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นโดยมีนัยสำคัญในขอบเขตของอิทธิพลที่เกิดขึ้นระหว่างตัวบุคคลและพฤติกรรมของ

²⁰ Brandon W. Chamberlin, "Am I My Brother's Keeper?": Reforming Criminal Hazing Laws Based on Assumption of Care," *Emory Law Journal* 63 (2014): 934.

²¹ จีราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์, *จิตวิทยาทั่วไป*, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), หน้า 12.

กลุ่ม²² ซึ่งในกรณีนี้ก็คือกลุ่มของนักศึกษารุ่นน้อง ที่ถูกนักศึกษารุ่นพี่ควบคุมและบังคับให้กระทำตามในสิ่งที่รุ่นพี่ต้องการ หากรุ่นน้องคนใดไม่กระทำก็จะถูกมองว่าเป็นพวกไม่เข้าสังคม และเกิดผลร้ายตามมาในการเข้าอยู่ในสังคมนั้นได้ จึงทำให้นักศึกษารุ่นน้องส่วนใหญ่ที่ไม่ต้องการเผชิญความยากลำบากในการเข้าสังคม จึงยอมที่จะทำตาม ซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายในทางจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) ในเรื่องพฤติกรรมกลุ่ม (Group Behavior) ที่ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยเหล่านี้ เช่น การรับรู้แลความคาดหวังต่อบทบาทที่แตกต่างกันของสมาชิกภายในกลุ่ม (Role Perception), บรรทัดฐานของกลุ่ม (Norms) ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่ไม่เป็นทางการที่กลุ่มสร้างขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิก โดยสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลาและประเภทของกลุ่ม หากสมาชิกในกลุ่มไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มอาจได้รับการต่อต้านได้, สถานภาพภายในกลุ่ม (Group Status) ซึ่งเป็นการจัดอันดับหรือตำแหน่งสถานะของคนในกลุ่ม มักมีคนที่มีความสถานะที่เหนือกว่าที่คอยควบคุมผู้ที่มีสถานะที่ต่ำกว่า²³ โดยจะเห็นได้ว่าสามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์ของกรณีศึกษารุ่นพี่รุ่นน้องในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้เป็นอย่างดี

(ข) ทฤษฎีความมีอำนาจเหนือ (Dominance Macro Theory)

การมีอำนาจเหนือตามทฤษฎีดังกล่าวนี้เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ในกลุ่มนักศึกษาเป็นแบบแนวตั้ง (Vertically-Organized Group) กล่าวคือเป็นลำดับชั้นของผู้ที่อยู่ใต้อำนาจและผู้มีอำนาจ การใช้รูปแบบกิจกรรมที่มีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ก็เพื่อเป็นกลไกในการควบคุมสังคม (Social Control)²⁴ กล่าวคือสังคมของนักศึกษาในกลุ่มนั้น อาจกล่าวได้ว่ากิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในลักษณะดังกล่าวนี้เป็นการทำกิจกรรมใด ๆ เพื่อต้องการให้สมาชิกใหม่ที่เข้ามานั้นแสดงออกซึ่งความนอบน้อมต่อสมาชิกเก่า พฤติกรรมของนักศึกษารุ่นน้องที่แสดงออก ซึ่งความนอบน้อมและยอมจำนนต่ออำนาจเหนือดังกล่าวนี้ เป็นจุดประสงค์หลักของการกระทำ ความรุนแรงของรุ่นพี่ผ่านรูปแบบกิจกรรมรับน้อง²⁵

อย่างไรก็ตามทฤษฎีการมีอำนาจเหนือนี้มีปัญหาในความเป็นจริงในประเด็นที่ว่า การมีอำนาจเหนือของนักศึกษารุ่นพี่ที่แสดงออกผ่านทางกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นเกิดขึ้นเฉพาะในกิจกรรมขององค์กรนักศึกษาหรือช่วงพิธีต้อนรับนักศึกษาใหม่เท่านั้น ทำให้เห็นได้ว่าอำนาจของรุ่นพี่ที่เหนือกว่านั้นจะแยกออกต่างหากจากการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษารุ่นน้อง ทำให้เกิดความสงสัย

²² Brian Mullen and George G. Goethals, *Theories of Group Behavior* (New York: Springer, 1987), p.111.

²³ จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, *จิตวิทยาทั่วไป*, หน้า 281-284.

²⁴ Aldo Cimino, "The Evolution of Hazing: Motivational Mechanisms and the Abuse of Newcomers," *Journal of Cognition and Culture*: 245.

²⁵ Ibid.

ในอำนาจเหนือดังกล่าวว่าเมื่อช่วงการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เสร็จสิ้นไปแล้ว²⁶ อำนาจเหนือดังกล่าวอาจจะไม่สามารถมีต่อไปเหนือนักศึกษารุ่นน้องได้ สถานะของนักศึกษารุ่นน้อง จะเพิ่มขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าอำนาจเหนือ นั้นจะมีเพียงชั่วคราวเท่านั้น²⁷

ทฤษฎีความมีอำนาจเหนือ นั้น นำมาใช้เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ของนักศึกษารุ่นพี่ที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่กับนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง ว่าเพราะเหตุใดนักศึกษารุ่นพี่มองว่าตนมีอำนาจที่จะครอบงำหรือควบคุมเหนือนักศึกษาใหม่รุ่นน้องได้ ในกรณีของการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่โดยใช้ด้วยความรุนแรง (Hazing) ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือแม้ไม่เกิดความเสียหาย แต่การกระทำเหล่านั้น กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษารุ่นน้อง การที่นักศึกษารุ่นพี่สร้างรูปแบบกิจกรรมที่มีความรุนแรง ไม่สะดวกสบาย กัดดันต่อความรู้สึกของนักศึกษาใหม่รุ่นน้องนั้นเป็นการแสดงออกถึงซึ่งอำนาจที่เหนือกว่า (Hazing is an Expression of Dominance)²⁸

ความคิดเกี่ยวกับเรื่องการกลั่นแกล้งนักศึกษารุ่นน้องหรือใช้ความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว นั้น เป็นไปเพื่อที่จะสร้างให้มากขึ้นหรือเป็นการยืนยันถึงสถานะของนักศึกษารุ่นพี่ว่ามีอำนาจเหนือกว่าและการมีอำนาจเหนือกว่านั้นก็ต้องเป็นไปด้วยความเคารพจากรุ่นน้องอีกด้วย นอกจากนี้ การกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ที่กลั่นแกล้งรุ่นน้องนั้นก็เพื่อให้เห็นว่าตนอยู่สถานะที่เหนือกว่าและคงไว้ซึ่งอำนาจที่มีอยู่²⁹ ซึ่งจะเห็นได้ว่าความมีอำนาจเหนือตามทฤษฎีนี้มีความสำคัญในการอธิบายว่าการที่รุ่นน้องยอมจำนนต่ออำนาจของรุ่นพี่ในทางสังคมและสภาพแวดล้อมของการกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นมีอยู่จริงดังจะเห็นได้จากสภาพความเป็นจริงในสังคมเมื่อถึงช่วงเปิดภาคการศึกษาและอยู่ในช่วงที่มีกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

(ค) ทฤษฎีของความผูกมัด (Commitment Macro Theory)

ทฤษฎีของความผูกมัดนั้น นำมาอธิบายถึงความสัมพันธ์ของนักศึกษารุ่นพี่กับนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง ผ่านการจัดและเข้าร่วมกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ในประเด็นที่ว่าเพราะเหตุใดนักศึกษาเหล่านั้นจึงมีความรู้สึกผูกมัดหรือผูกพันกับกลุ่มองค์กรนักศึกษานั้น แม้ว่าจะมีการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่มีการกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงก็ตาม ในเบื้องต้นนั้นทฤษฎีของความผูกมัดอธิบายว่าการที่กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ปรากฏซึ่งความรุนแรง การกลั่นแกล้งหรือทำให้อยู่ใน

²⁶ Ibid, 250.

²⁷ Ibid, 251.

²⁸ Ibid, 243.

²⁹ Ibid, 244.

สถานะที่ไม่สะดวกสายนั่นก็เพื่อเป็นการสร้างเครื่องมือในการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่มนักศึกษานั้น³⁰ โดยการแยกออกซึ่งคนที่อ่อนแอ คนที่มีความรู้สึกไม่ผูกมัด ไม่ผูกพัน หรือเป็นปฏิปักษ์กับกลุ่มนั้นออกไป และเพื่อเป็นการพิสูจน์ซึ่งข้อสงสัยดังกล่าวในสถานการณ์นั้น ๆ นักศึกษาใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้นก็พยายามที่จะดำเนินตามกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่นักศึกษารุ่นพี่ได้จัดไว้ เป็นการสร้างซึ่งคุณค่าภายในของการทำกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้ศึกษารุ่นน้องที่มองเห็นซึ่งคุณค่าของการที่จะได้เข้ามาอยู่ในกลุ่ม ได้รับการยอมรับเข้ามาอยู่ในกลุ่มสังคมของนักศึกษานั้นได้

การประเมินคุณค่าภายในของกลุ่ม (Intrinsic Valuation)³¹ คือระดับของการให้คุณค่าของคนในกลุ่มซึ่งในที่นี้ คือนักศึกษาใหม่ (Newcomers) ที่จะตัดสินใจโดยตนเองไม่ได้ถูกควบคุมให้ต้องตัดสินใจอย่างนั้น เป็นการชี้ให้เห็นถึงระดับของความผูกมัดและความผูกพันของนักศึกษาใหม่คนนั้นกับกลุ่มนักศึกษาซึ่งรวมถึงรุ่นพี่ที่คอยออกคำสั่งให้ทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ โดยพวกนักศึกษารุ่นพี่จะเผชิญหน้ากับกลุ่มนักศึกษาใหม่รุ่นน้องผ่านกิจกรรมเหล่านั้นของตน และมาเผชิญหน้าซ้ำ ๆ ซึ่งมีในขณะนั้นเองพวกนักศึกษาใหม่จะมีการให้คุณค่าแก่กลุ่มนักศึกษาโดยรวมที่ยังไม่แน่นอน แต่จะแสดงออกมาแตกต่างกันหากใครที่มีความต้องการที่จะผูกพันตนมากระดับของการประเมินคุณค่าภายในกลุ่มก็จะอยู่ในระดับที่สูงกว่าพวกที่ไม่ได้ต้องการที่จะผูกพัน มีข้อโต้แย้งของทฤษฎีความผูกมัดนี้ว่า การที่ให้มีประเมินคุณค่าภายในของกลุ่มโดยนักศึกษารุ่นน้องเพื่อที่ตนจะได้ตัดสินใจเข้ามาผูกมัดกับกลุ่มนั้น ไม่อาจแสดงออกมาอย่างถูกต้องได้ เนื่องจากในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มีการบีบบังคับโดยนักศึกษารุ่นพี่ ไม่ว่าจะทางใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้นจึงเป็นการไม่ถูกต้องที่จะบอกว่านักศึกษารุ่นน้องไม่ได้ถูกบังคับให้ต้องผูกมัดตาม และเป็นที่น่าสังเกตว่ากิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่มีการกลั่นแกล้งหรือใช้ความรุนแรงนั้น มักจะอยู่ในรูปของความสัมพันธ์แบบไม่สมัครใจ (Non-Voluntary Associations)³² จึงอาจกล่าวได้ว่าการประเมินคุณค่าภายในของกลุ่มเพื่อจะแสดงให้เห็นถึงระดับความต้องการของการที่จะผูกพันกับกลุ่มนั้น ไม่อาจเป็นตัวชี้วัดเพียงอย่างเดียวได้ว่านักศึกษาใหม่นั้นจะมีความผูกพันที่แท้จริงมากเพียงใด

2.2.2 ปัจจัยทางด้านตัวบุคคลและแนวคิดทฤษฎีทางอาชญวิทยาที่เกี่ยวข้อง

เมื่อพิจารณาปัจจัยทางด้านตัวบุคคลผู้กระทำและผู้ถูกกระทำที่ยอมทำตาม ซึ่งในกรณีนี้คือนักศึกษารุ่นพี่ ผู้กระทำหรือออกคำสั่งกดดันบังคับ และนักศึกษารุ่นน้องที่เลือกจะกระทำตามหรือยอมถูกกระทำโดยนักศึกษารุ่นพี่ ซึ่งรูปแบบกิจกรรมที่รุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ดังที่

³⁰ Ibid, 243-244.

³¹ Ibid, 249-250.

³² Ibid, 249.

ได้กล่าวมาแล้วนั้น มักจะก่อให้เกิดความเสียหายไม่ว่าชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือแม้กระทั่งเป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หากนำแนวคิดทฤษฎีทางอาชญาวิทยามาอธิบาย ในกรณีนี้อาจพิจารณาว่านักศึกษารุ่นพี่คือผู้กระทำผิด และนักศึกษารุ่นน้องเป็นผู้ถูกกระทำหรือบางกรณีสถานการณ์ในกิจกรรมรับน้องนั้นทำให้ตนต้องกระทำตามคำสั่งของรุ่นพี่ เพราะเหตุใดจึงมีการกระทำ ความรุนแรงที่สังคมมองว่าเป็นการกระทำผิดที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหรือถึงขนาดผิดกฎหมาย คำถามเหล่านี้อาจอธิบายด้วยทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้องโดยพอสังเขปดังนี้

(ก) ทฤษฎีเจตจำนงอิสระ (The Free Will Theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายว่าสาเหตุแห่งการกระทำผิดหรือพฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากมนุษย์ซึ่งมนุษย์เป็นสัตว์ที่มีความคิดคำนวณ ดังนั้นคนทุกคนมีเจตจำนงเสรีในการตัดสินใจ (Free will) ³³ว่าจะเลือกประกอบอาชญากรรมหรือไม่ หากบุคคลนั้นมีความคิดว่าเมื่อประกอบอาชญากรรมแล้วจะเกิดผลเสีย (Pain) กับตนเองมากกว่าประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากการประกอบอาชญากรรม (Gain) ก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่าผลที่ได้รับจากการประกอบอาชญากรรมจะมีผลดีมากกว่าผลเสีย บุคคลนั้นก็พร้อมที่จะตัดสินใจประกอบอาชญากรรม ดังนั้นการที่จะป้องกันบุคคลไม่ให้กระทำผิดกฎหมาย ตามแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมจึงเสนอให้มีบทลงโทษที่เป็นผลร้าย แน่นนอน ชัดเจนและรวดเร็ว³⁴

เบ็คคาเรีย (Cesar Beccaria) ได้อธิบายทฤษฎีเจตจำนงอิสระของเขาว่า มีหลักการสำคัญอยู่ 3 ประการ³⁵ ประการแรก เขาเชื่อว่าบุคคลทุกคนมีเจตจำนงเสรีและมีความรอบคอบในการแสดงเจตจำนงเสรีนั้น ประการที่สอง ความมีเหตุผล กล่าวคือ บุคคลทุกคนมีความพร้อมในการรักษาความพึงพอใจส่วนบุคคลของตนเอง โดยหลักการสองประการแรก เป็นหลักสำคัญสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายและอาชญากรรม ในขณะที่บุคคลแต่ละคนจะค้นหาประโยชน์ที่ดีที่สุดด้วยวิจรรณญาณของตนเองและอาจนำไปสู่การกระทำที่เบี่ยงเบน (Deviant acts) และประการที่สาม มूलเหตุจูงใจของมนุษย์ที่มาจากพิจารณาถึงประโยชน์ส่วนบุคคลนั้นจะทำให้สามารถคาดการณ์เป็นการทั่วไปและสามารถควบคุมได้ ดังนั้นหน้าที่ของระบบความยุติธรรมทางอาญาคือควบคุมพฤติกรรมเบี่ยงเบนของบุคคลแต่ละคนเหล่านั้นที่อาจจะก่อให้เกิดขึ้นด้วยเจตจำนงอิสระและวิจรรณญาณส่วนบุคคลในการแสวงหาประโยชน์สูงสุดแก่ตนเอง วิธีการควบคุมตามทฤษฎีเจตจำนง

³³ อุทัย อาทิวะ, ทฤษฎีอาชญาวิทยากับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: วิเจพริ้นติ้ง, 2558), หน้า 38-39.

³⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40-41.

³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 43-44.

อิสระของแบ็คคาเรียคือการลงโทษหรือการข่มขู่ที่มีประสิทธิภาพ³⁶ เพราะว่ามีเจตจำนงอิสระ (Free will) ในการเลือกที่จะทำหรือไม่ทำอะไรก็ตาม มนุษย์จะประกอบอาชญากรรมถ้าโอกาสที่จะได้รับมีกำไรมากกว่าการขาดทุน ได้ประโยชน์มากกว่าความเจ็บปวด จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายลายลักษณ์อักษร มีบทกำหนดโทษที่แน่นอนและชัดเจน การบังคับใช้กฎหมายนั้น ทุกคนต้องได้รับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน³⁷

เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีเจตจำนงอิสระแล้ว จะเห็นได้ว่าการที่นักศึกษาที่ร่ำเรียนที่อังกฤษกระทำความรุนแรงแฝงอยู่ในกิจกรรมรับน้องนั้นเป็นเพราะว่าตนไม่เห็นถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น แต่กลับเห็นว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระทำความรุนแรงเหล่านั้นในกิจกรรมรับน้องใหม่ จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนว่ากฎหมายที่มีอยู่นั้นมีปัญหาหรือขาดการบังคับใช้อย่างเคร่งครัดซึ่งต้องศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมต่อไป

(ข) ทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายว่ามีกฎของการเลียนแบบอยู่ 3 กฎด้วยกันที่ทำให้คนกลายเป็นอาชญากร ประการแรก ได้แก่ คนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันจะเลียนแบบพฤติกรรมกัน ประการที่สอง การเลียนแบบนั้น ผู้เลียนแบบมักจะเอาอย่างคนที่มีสถานะเหนือตน เช่น เด็กจะเลียนแบบผู้ใหญ่ คนชั้นล่างจะเลียนแบบคนชั้นสูง คนไม่เก่งจะเลียนแบบคนที่เก่งกว่า เป็นต้น และประการสุดท้าย คือ กฎของการแทรกแทน (Law of Insertion) ซึ่งว่าการมีพฤติกรรมใหม่จะทดแทนพฤติกรรมเก่า เช่น การใช้จ่ายเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น การใช้ความรุนแรง เป็นต้น โดยเชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการเฝ้าสังเกตพฤติกรรมนั้นจะมีผลทำให้บุคคลสามารถเลียนแบบพฤติกรรมกันได้³⁸ เมื่อนำมาเทียบเคียงกับกรณีการกระทำผิดของรุ่นพี่นั้น พบว่ามักมีการถ่ายทอดกันจากรุ่นสู่รุ่นถึงพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเหล่านั้นกับนักศึกษาใหม่ เป็นการเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นอาชญากร

2.3 ผลกระทบของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

เมื่อได้ทราบถึงความหมายของความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ตลอดจนความเป็นมาและปัจจัยต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้วนั้น สิ่งที่ต้องพิจารณาในลำดับต่อไปคือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว โดยในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้านซึ่งอาจมีทั้งผลกระทบในระยะสั้นและ

³⁶ เรื่องเดียวกัน.

³⁷ เรื่องเดียวกัน.

³⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 72-73.

ผลกระทบในระยะยาว เพื่อแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ปัญหาดังกล่าวสมควรจะได้รับการแก้ไขและได้รับการตระหนักจากสังคมในการป้องกันมิให้มีการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

(1) ผลกระทบต่อนิสิตนักศึกษา

ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “กิจกรรมรับน้อง” มักเกิดจากการกระทำหรือการสร้างรูปแบบกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายและความเสียหายต่อบรรดานักศึกษาใหม่รุ่นน้อง โดยผลกระทบต่อนิสิตนักศึกษารุ่นน้องนั้น อาจเกิดผลเสียหายแก่ร่างกาย กล่าวคือ ได้รับบาดเจ็บทางกาย หรือเกิดความเสียหายต่อจิตใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม หรืออาจเกิดผลเสียหายที่ร้ายแรงที่สุดคือทำให้นักศึกษารุ่นน้องเสียชีวิต³⁹ จากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในกิจกรรมที่ใช้ความรุนแรง รวมไปถึงการที่นักศึกษารุ่นน้องถูกจำกัดเสรีภาพในด้านต่าง ๆ ในช่วงการเข้าร่วมกิจกรรมรับน้อง และมีอีกหลายเหตุการณ์ที่แม้จะไม่เกิดผลอันตรายต่อเนื้อตัวร่างกาย แต่เป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษารุ่นน้อง ทำให้ได้รับความอับอายขายหน้าหรือได้รับการปฏิบัติเยี่ยงวัตถุที่ไม่มีชีวิตจิตใจ โดยจะเห็นว่าผลกระทบในส่วนนี้เป็นผลกระทบจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยตรงต่อนักศึกษารุ่นน้อง

ผลกระทบโดยตรงที่สำคัญมากอีกอย่างหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นต่อนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง คือ ผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง กล่าวคือ การใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องนั้น ก่อให้เกิดความหวาดกลัว ความเศร้า ขาดความมั่นใจที่จะมาอยู่ในสังคมของนักศึกษาเหล่านั้น ทำให้เกิดความทุกข์ใจ ความเครียดและความกดดันที่จะต้องมาร่วมกิจกรรมซึ่งตนเองไม่ได้สมัครใจ แต่ต้องมาร่วมเพราะความกดดันของกลุ่มนักศึกษาด้วยกัน ด้วยความเครียดและความกดดันดังกล่าว บางครั้งนำไปสู่การฆ่าตัวตาย⁴⁰ และยังส่งผลทางอ้อม ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วย เพราะความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ อาจทำให้นักศึกษาใหม่ทั้งหลายขาดแรงจูงใจที่จะมาเข้าชั้นเรียนหรือมายังมหาวิทยาลัย เพราะต้องการหลีกเลี่ยงการถูกบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมรับน้องใหม่ที่ไม่พึงประสงค์

ความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องนั้น ยังมีผลกระทบต่อนักศึกษารุ่นพี่ที่เป็นผู้ก่อความรุนแรงหรือก่อให้เกิดสถานการณ์ที่มีความรุนแรงด้วย กล่าวคือ นักศึกษารุ่นพี่ผู้ที่ได้ลงมือกระทำ

³⁹ ไทยรัฐออนไลน์, *ต้องศพที่เท่าไรถึงพอ? รวม 5 สยองรับน้องโหด ความตายไม่เคยเป็นบทเรียน* [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/720048>

⁴⁰ Gregory L. Acquaviva, "Protecting Students from the Wrong of Hazing Rites: A Proposal for Strengthening New Jersey's Anti-Hazing Act," *Quinnipiac Law Review*: 316.

รุนแรงโดยตรงแล้วเกิดผลเสียหายต่อนักศึกษารุ่นน้อง อาจจะต้องถูกดำเนินคดีทั้งในทางแพ่งและทางอาญา ส่งผลให้เกิดตราบาปแก่นักศึกษารุ่นพี่เหล่านั้น และอาจส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นระหว่างนิสิตนักศึกษาด้วยกันเอง อันอาจเกิดมาจากความคิดเห็นที่เป็นปฏิปักษ์กันในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

(2) ผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษา

กิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาใด ปรากฏความรุนแรงหรือมีกิจกรรมที่ไม่สร้างสรรค์ย่อมก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีแก่สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ยิ่งไปกว่านั้นหากเกิดความเสียหายขึ้นอย่างชัดเจน เช่น มีนักศึกษาใหม่เสียชีวิตจากกิจกรรม หรือได้รับอันตรายอย่างร้ายแรง ย่อมแสดงให้เห็นถึงการละเลยและไม่เอาใจใส่ต่อสวัสดิภาพของนักศึกษาในสถาบันนั้น บุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบผู้เกี่ยวข้องรวมถึงสถาบันอุดมศึกษาในฐานะนิติบุคคลอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีให้รับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น⁴¹

นอกจากนั้นการมีชื่อเสียงในทางลบที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลต่อความนิยมในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นและอาจถูกมองจากสังคมว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่มีมาตรฐานในการดูแลสวัสดิภาพของนิสิตนักศึกษา ขาดนโยบายและมาตรการบังคับภายในที่เหมาะสม ทำให้ไม่อาจดำเนินการกิจของสถาบันอุดมศึกษาอย่างราบรื่นได้

(3) ผลกระทบต่อภาครัฐและสังคมโดยรวม

ผลกระทบที่เกิดขึ้นในวงกว้างที่สุดนั้น ได้แก่ผลกระทบต่อภาครัฐและสังคมโดยส่วนรวม ปัญหาความรุนแรงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานของการรับมือกับปัญหาการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ เพราะหากยังปรากฏความรุนแรงอยู่และเกิดความเสียหายแก่นักศึกษาย่อมแสดงให้เห็นว่าประเทศยังขาดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการรับมือกับปัญหาดังกล่าว เพราะมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่อาจทำหน้าที่ลดและป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ได้ ภาครัฐอาจถูกมองว่าไม่มีประสิทธิภาพในการบริหาร ขาดนโยบายและมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงนั้น

นอกจากนั้น การที่ยังคงปรากฏการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ที่สาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากการสืบทอดชุดความคิดและธรรมเนียมปฏิบัติของการแสดงออกซึ่ง

⁴¹Jenna Maclachlan, "Dangerous Traditions: Hazing Rituals on Campus and University Liability," *Journal of College and University Law* 26 (2000): 512.

อำนาจที่เหนือกว่าของนักศึกษารุ่นพี่ เพื่อควบคุมนักศึกษารุ่นน้องนั้น สะท้อนแนวความคิดเผด็จการที่ยังคงมีอยู่ในสังคมมหาวิทยาลัยของไทย⁴² นอกจากนั้นยังสะท้อนให้เห็นทัศนคติของคนในสังคมโดยทั่วไปว่าไม่ตระหนักถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นเท่าที่ควร ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว

2.4 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

เมื่อได้ศึกษาเกี่ยวกับความทั่วไปของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมเหล่านั้น รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้ว เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ จึงสมควรที่จะนำแนวคิดทฤษฎีและหลักการแห่งกฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา กำหนดมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองนักศึกษาทั้งหลาย อย่างรอบคอบและรอบด้าน โดยนำเสนอต่อไปนี้

2.4.1 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

การแก้ไข้ปัญหาของความรุนแรงที่แฝงอยู่ในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้น มีแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถนำมาเป็นหลักในการสร้างกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ซึ่งความรุนแรงนั้นอาจนำไปสู่ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาใหม่รุ่นน้องได้ แนวคิดที่สำคัญในการสร้างมาตรการป้องกันนั้นคือการทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงสภาพบังคับและบทลงโทษ (Sanction Awareness)⁴³ โดยจะได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญาและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษที่เกี่ยวข้องการป้องกันการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ดังต่อไปนี้

⁴² ธเนศวร์ เจริญเมือง, วุ่นอง การสร้างและสืบทอดระบบเผด็จการในมหาวิทยาลัย (เชียงใหม่: โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543), หน้า 3.

⁴³ Shayne E. Jones and Matthew W. Hughey Gregory S. Park, "Hazing as a Crime: An Empirical Analysis of Criminological Antecedents," Law and Psychology Review 39 (2015): 45.

2.4.1.1 ข้อพิจารณาเรื่องการกำหนดความรับผิดทางอาญา

การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น มีข้อพิจารณาถึงการกำหนดฐานความผิดอาญาโดยเฉพาะและกำหนดโทษทางอาญาแก่ลักษณะการกระทำต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายเหล่านั้นแก่นักศึกษารุ่นน้องหรือบุคคลอื่นใดที่เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว การจะวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการกำหนดความรับผิดทางอาญาขึ้นใหม่จึงต้องนำเรื่องแนวความคิดเกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดทางอาญามาพิจารณาประกอบ

เบื้องต้นควรจะทราบว่ามูลเหตุของการมีความรับผิดทางอาญาอยู่ที่ความชั่วร้ายของบุคคลผู้กระทำความผิด ลักษณะของโทษนั้นจะเป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งมีหลักว่า “ถ้าไม่มีกฎหมายก็ไม่มีผิดไม่มีโทษ (*Nullum crimen, nulla poenasine lege*)” บุคคลจะมีความผิดหรือมีโทษนอกเหนือไปจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ไม่ได้ และกฎหมายย่อมใช้บังคับกับทุกคนโดยเสมอหน้ากัน โทษจึงต้องเสมอกันแก่ผู้กระทำความผิดอย่างเดียวกัน⁴⁴

การที่จะกำหนดให้การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งของมนุษย์เป็นการกระทำที่ต้องลงโทษทางอาญาเกิดจากความเห็นที่ว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม สมควรใช้มาตรการที่รุนแรง คือโทษทางอาญาสำหรับการกระทำความผิดนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าความผิดอาญามีพื้นฐานความคิดมาจากเรื่อง “ความสมควรในการลงโทษ”⁴⁵ เนื่องจากความสมควรในการลงโทษทางอาญา ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว ไม่อาจนำเพียงเหตุผลทางศีลธรรมหรือจารีตประเพณีมาเป็นหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา แต่ก็มีผู้ที่พยายามกำหนดหลักการสำคัญในการพิจารณาว่า การกระทำใดควรกำหนดเป็นความผิดอาญา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนได้นำแนวความคิดในการกำหนดความผิดทางอาญาของศาสตราจารย์ เฮอ์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer) มาวิเคราะห์กับกรณีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ โดยนำเสนอได้ดังนี้

⁴⁴ จิตติ ดิงศภัทย์, กฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2555), หน้า 840-848.

⁴⁵ คณิต ณ นคร, ประมวลกฎหมายอาญา : หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2533), หน้า 292.

แฟ็กเกอร์ได้เสนอแนวความคิดในการพิจารณาว่าการกระทำใดควรจะเป็นความผิดอาญาหรือไม่ โดยท่านได้วางหลักพิจารณาสำคัญไว้ 6 ประการในหนังสือ “The Limits of the Criminal Sanction”⁴⁶ ดังนี้

1. การกระทำนั้นประชาชนส่วนใหญ่ เห็นได้อย่างชัดเจนว่า เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคมและประชาชนส่วนมากไม่อาจยอมรับหรือให้อภัยได้ต่อการกระทำนั้น
2. หากการกระทำนั้น เป็นความผิดทางอาญาแล้วจะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษต่าง ๆ
3. การปราบปรามการกระทำที่เป็นความผิดทางอาญานั้น จะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป
4. หากการกระทำนั้นเป็นความผิดอาญาแล้ว จะมีการใช้บังคับกฎหมายนั้นอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน
5. การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญานั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ
6. ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายกับการกระทำที่เกิดขึ้น

แฟ็กเกอร์ได้เสนอว่าการจะกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญา การกระทำนั้นจะต้องมีลักษณะเป็นไปตามหลักสำคัญทั้ง 6 ประการนี้ครบทุกข้อ

แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นหลักเกณฑ์ที่จะช่วยให้ ฝ่ายนิติบัญญัติ ทราบถึงขอบเขตของกฎหมายอาญา เป็นการแก้ปัญหาการเกิดกฎหมายอาญาเพื่อ (Overcriminalization) ขึ้นได้ เพราะหากรัฐมุ่งเพียงแต่จะควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคมโดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือโดยไม่พิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของกลไกของรัฐที่จะบังคับใช้กฎหมายอาญาแล้ว กฎหมายจะไร้ความหมาย ขาดความศักดิ์สิทธิ์และเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานของรัฐที่ประพฤติมิชอบมีโอกาสแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองจากกฎหมายเหล่านี้หรือหากมีการใช้บังคับซึ่งมิได้ใช้มาเป็นเวลานาน ผู้ถูกใช้บังคับก็จะเกิดการต่อต้านมองว่าตนถูกเลือกปฏิบัติ ทั้งที่จริง ๆ แล้วการกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย⁴⁷

⁴⁶ Herbert L. Packer, *The Limits of Criminal Sanction* (Redwood City, California: Stanford University Press, 1968), p.296.

⁴⁷ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพฯ: พลสยามพริ้นติ้ง, 2551), หน้า 7.

เมื่อนำแนวความคิดการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของศาสตราจารย์เฮอ์เบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Herbert L. Packer) ⁴⁸ มาใช้พิจารณาและวิเคราะห์ ว่ากรณีความรุนแรงที่เกิดจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้นควรจะเป็นความผิดทางอาญาหรือไม่ สามารถพิจารณาจากหลักคิด 6 ประการตามแนวคิดดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

ประการแรก การกระทำความรุนแรงทั้งหลายในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือกิจกรรมอื่นใดของนักศึกษา ซึ่งมีการก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ ย่อมเป็นเรื่องที่กฎหมายไม่อาจยอมรับได้ หากเกิดจากจิตใจที่ชั่วร้ายหรือเจตนากระทำผิดหรือแม้จะไม่เกิดผลเสียหายต่อชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ แต่เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลทั้งหลายอยู่ในอันตราย มีความเสี่ยงที่จะได้รับความเสียหายอย่างมาก หรือแม้กระทั่งการกระทำใด ๆ ที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กระทำการกับคนประหนึ่งสิ่งของไม่มีชีวิต ทำให้ถูกดูหมิ่นเหยียดหยามหรืออับอายขายหน้า ทั้งหมดนี้ย่อมเป็นการกระทำที่ประชาชนส่วนใหญ่ เห็นได้อย่างชัดเจนว่า เป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคมและประชาชนส่วนมากไม่อาจยอมรับหรือให้อภัยได้ต่อการกระทำนั้น

ประการที่สอง หากกฎหมายกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบทางอาญาเพราะการกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษาในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ย่อมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในการลงโทษ กล่าวคือ การมีกฎหมายดังกล่าวให้บุคคลมีความรับผิดชอบทางอาญาจากการกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษา ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์โดยรวมต่อคนในสังคม มีวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งบุคคลทั่วไป, ตัดผู้กระทำผิดออกจากสังคม⁴⁹

ประการที่สาม การกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษาในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ไม่ที่จะเป็นการทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ย่อมเป็นการกระทำที่สังคมมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หากมีการปราบปรามการกระทำเหล่านั้นโดยใช้กฎหมายอาญา ย่อมจะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป

ประการที่สี่ หากกฎหมายกำหนดให้การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นความผิดทางอาญา ย่อมเป็นการสร้างบรรทัดฐานในสังคมให้ดียิ่งขึ้นด้วยการใช้กฎหมายอาญา กล่าวคือ ทำให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นที่แห่งใดในประเทศ ย่อมได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน เสมอหน้ากันต่อหน้ากฎหมาย

ประการที่ห้า การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำความรุนแรงที่เป็นอันตรายต่อนักศึกษาในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการยุติธรรมทาง

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 4-5.

⁴⁹ อรรถนพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, อาชญากรรมและอาญาวิทยา, หน้า 264.

อาญานั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ เพราะถือเป็นหน้าที่ของกฎหมาย อาญาที่ควรต้องเข้ามาจัดการกับการกระทำที่ละเมิดต่อสิทธิในชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมเพียงพอดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงไม่ได้ทำให้เป็นการใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยในที่นี่คือการใช้กฎหมายอาญาอย่างเกินขีดความสามารถแต่อย่างใด

ประการที่หก เนื่องจากว่าในอดีตและปัจจุบัน ปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับ นักศึกษาใหม่ยังคงปรากฏให้เห็นได้อยู่เป็นประจำ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ และมีแนวโน้มที่จะ เกิดขึ้นในอนาคต ยากต่อการควบคุม แม้ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและสถาบันการศึกษา เอง จะได้สร้างวางนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ทั้งทางปกครองหรือทางวินัยก็ตาม ทำให้เห็นได้ว่า มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่เพียงพอ จึงสรุปได้ว่าไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสม เหตุผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับการกระทำที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่าหากจะกำหนดเรื่องการกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษาในกิจกรรมรับ นักศึกษาใหม่ให้เป็นความผิดทางอาญา ก็ย่อมเป็นไปตามแนวความคิดการกำหนดความรับผิดชอบทาง อาญาของแพ็กเกอร์ ครบถ้วนตามหลักสำคัญทั้ง 6 ประการ นอกจากนี้ยังเป็นไปตามแนวความคิดอื่น ๆ ด้วยได้แก่ แนวความคิดกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเพื่อให้เกิดเป็นการป้องกันการกระทำที่อาจเป็น อันตรายต่อผู้อื่น หลักเกณฑ์ว่าด้วยการจำกัด หลักเกณฑ์ว่าด้วยความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ⁵⁰ รวมถึง การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่กรณีนี้จะเป็นการป้องกันสังคมจากอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการ เพิกเฉยต่อการกระทำความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นกับนักศึกษาซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมตามทฤษฎีการ ป้องกันสังคม⁵¹ ดังนั้น หากจะกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่แล้วนั้น จึงเป็นไปตามแนวความคิดดังกล่าวและมีความเหมาะสมที่จะกำหนดให้เป็น ความผิดทางอาญา

2.4.1.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษ

การพิจารณาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการ นำมาเป็นหลักในการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต นักศึกษาใหม่ เพราะจะทำให้ทราบจุดมุ่งหมายของการกำหนดให้เรื่องดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญา

⁵⁰ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ, ทฤษฎีอาญา พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2556), หน้า 51-57.

⁵¹ อุทัย อาทิวา, ทฤษฎีอาชญาวิทยากับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, หน้า 165-166.

ว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไรต่อบุคคลผู้กระทำความผิดและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในปัจจุบันนั้นทฤษฎีเกี่ยวกับวัตถุประสงค์แห่งการลงโทษที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

(1) ทฤษฎีเกี่ยวกับการข่มขู่ยิ่งในลักษณะทั่วไป (General Deterrence Theory)

ลักษณะการข่มขู่นี้หมายถึง สติติอาชญากรรมจะสามารถควบคุมได้โดยมีการลงโทษที่แน่นอน โทษจะเป็นเสมือนเครื่องมือในการข่มขู่ ทำให้เกิดความกลัว ไม่กล้าจะทำผิดหรือละเมิดกฎหมาย ข่มขู่จะใช้ได้ต่อเมื่อโทษนั้นเข้มงวด รุนแรง (Severity) แน่นนอน (Certainty) และรวดเร็ว (Speed of Legal Sanctions) คนทั่วไปจะตระหนักถึงโทษนั้นทำให้เกิดความเกรงกลัวและจะควบคุมตนเองไม่ให้กระทำความผิด หากผู้กระทำความผิดถูกจับได้จะเกิดความอับอายขายหน้า ดังนั้นความกลัวที่จะอับอายขายหน้าจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิด โดยปัจจัยที่ทำให้การข่มขู่ได้ผลจากการอับอายขายหน้าคือ อายุที่ตัวเองได้ละเมิดกฎระเบียบ และอายุว่าหากสาธารณชนรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นสาธารณชนจะลบลู่และเกิดความอับอายแก่สังคมอย่างยิ่ง⁵²

(2) ทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Specific Deterrence)

แนวคิดนี้เป็นการข่มขู่ที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่กระทำความผิดโดยตรง วิธีการลงโทษต้องสามารถทำให้ผู้ที่เคยกระทำความผิดเกิดความหลาบจำและไม่ทำความผิดซ้ำอีก⁵³

(3) แนวคิดตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคม (Incarceration/Incapacitation)

แนวคิดนี้เป็นการลงโทษเพื่อกำจัดการกระทำความผิดของอาชญากร โดยนำไปอยู่ในที่คุมขังหรือเรือนจำ⁵⁴ อันเป็นการตัดออกจากสังคมที่เป็นการชั่วคราว โดยมีข้อสันนิษฐานว่าบุคคลที่เคยก่ออาชญากรรมมาครั้งหนึ่งแล้ว มีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมแบบเดิมซ้ำอีก⁵⁵ จึงลงโทษเพื่อเป็นการตัดโอกาสให้มีโอกาสได้กระทำความผิดขึ้นมาใหม่โดยการตัดออกไปจากสังคม นอกจากนี้ยังมีการตัดออกไปจากสังคมเป็นการถาวร โดยวิธีการประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

⁵² สุดสงวน สุธีสร, อาชญาวิทยา, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), หน้า 65.

⁵³ เรื่องเดียวกัน

⁵⁴ อรรถพร ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล, อาชญากรรมและอาชญาวิทยา, หน้า 265.

⁵⁵ Marc Edelman, "How to Prevent High School Hazing: A Legal, Ethical and Social Primer," North Dakota Law Review: 6-7

(4) แนวคิดการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation/Reform)

แนวคิดนี้เป็นการลงโทษที่มีเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเป็นการลงโทษอย่างมีมนุษยธรรมและส่งเสริมความเข้าใจตนเองมากกว่าการลงโทษแบบอื่น ๆ อย่างไรก็ตามการลงโทษตามแนวคิดนี้ต้องอาศัยโครงการที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดเพราะโครงการที่เหมาะสมจะส่งเสริมความคิดในทางบวกของผู้กระทำความผิดให้มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นสามารถกลับตนเป็นคนดีและอยู่อย่างปกติในสังคมได้ดังเดิม

(5) แนวคิดเพื่อแก้แค้นทดแทน (Retribution)

แนวคิดนี้เป็นวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุด มีหลักว่าบุคคลที่กระทำความผิดสมควรที่จะต้องได้รับโทษอย่างสาสมตามความผิดที่ผู้กระทำได้ก่อขึ้น มองว่าการลงโทษเป็นการชดใช้ (Expiation) ให้แก่สังคมเพื่อให้สังคมกลับสู่สภาพเดิม และเป็นการที่สังคมได้แก้แค้น (Revenge) แนวความคิดนี้เน้นให้เห็นถึงความเป็นธรรมชาติที่ผู้เสียหายควรได้รับการตอบแทนจากการกระทำอันเลวร้ายของผู้กระทำความผิด เป็นการกระทำผิดต่อศีลธรรม ซึ่งรัฐจะต้องลงโทษเพื่อเป็นการแก้แค้นให้สาสมกับความชั่วของผู้กระทำความผิด⁵⁶

เมื่อพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษต่าง ๆ แล้ว หากมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเพื่อลงโทษแก่ผู้กระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ แล้วนั้น ย่อมเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ทั้งหลายของการลงโทษ แต่ที่สำคัญและชัดเจนที่สุดนั้น เป็นการข่มขู่ยับยั้งบุคคลไม่ให้กระทำความผิด ย่อมเป็นเหตุผลสนับสนุนที่สำคัญในการบัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ กล่าวคือ การกำหนดฐานความผิดนั้นจะเป็นการข่มขู่ยับยั้งในลักษณะทั่วไป (General Deterrence) ซึ่งจะข่มขู่และป้องปรามบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะนิสิตศึกษารุ่นพี่ทั้งหลาย ไม่ให้กระทำความรุนแรงต่อนักศึกษารุ่นน้อง มิฉะนั้นจะได้รับผลร้ายจากการลงโทษ

นอกจากนั้น เป็นการข่มขู่ยับยั้งเฉพาะราย (Specific Deterrence)⁵⁷ โดยหมายถึงการก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่จะลดลง เพราะมีบทลงโทษแก่ นักศึกษารุ่นพี่ผู้กระทำความรุนแรงที่แน่นอน โทษจะเป็นเสมือนเครื่องมือในการข่มขู่และป้องปราม ทำให้เกิดความกลัว ไม่กล้าจะทำผิดหรือละเมิดกฎหมายอีก นักศึกษารุ่นพี่ผู้ทำกิจกรรมและประชาชนทั่วไปจะตระหนักถึงผลร้ายที่ตนจะได้รับจากการกระทำที่ผิดกฎหมายดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันผู้กระทำความผิดซึ่งถูก

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷ อรรถพร ชูบำรุง และอุษิษา เลิศโตมรสกุล, *อาชญากรรมและอาชญาวิทยา*, หน้า 265.

ลงโทษตามกฎหมายก็จะเกิดความหลาบจำและไม่กล้าที่จะกระทำความรุนแรงแก่นักศึกษารุ่นน้อง หรือบุคคลอื่นได้อีก

2.4.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความคุ้มครองอันเป็นสากล

การกระทำความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งในฐานะที่เป็นมนุษย์ ซึ่งในหัวข้อนี้จะ นำหลักการสากล ที่ให้ความคุ้มครองแก่นมนุษย์แต่ละคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน เพื่อจะเป็น ประโยชน์ในการพิจารณาถึงความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อ ป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยพิจารณาหลักการที่เกี่ยวข้อง ได้ดังต่อไปนี้

2.4.2.1 การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) กับกิจกรรมรับ นิสิตนักศึกษาใหม่

ความรุนแรงที่ปรากฏในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้น มีข้อพิจารณาที่สำคัญ ประการหนึ่งเกี่ยวกับประเด็นเรื่อง “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)” ว่าลักษณะของการ กระทำความรุนแรง หรือรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ซึ่งมักจะ เป็นการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ ต่อนักศึกษารุ่นน้องนั้น เป็นการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของรุ่นน้องผู้ร่วมกิจกรรมหรือไม่ และควรจะมีมาตรการทางกฎหมายอย่างไรเพื่อป้องกันการละเมิด ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็นหลักสำคัญในเชิงคุณค่าประการหนึ่งที่รัฐธรรมนูญและกฎหมาย ระหว่างประเทศให้การรับรองไว้

การกระทำความรุนแรงในบางลักษณะเป็นการกระทำอันตรายและก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น ที่สามารถปรับเข้ากักขังองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดตามประมวลกฎหมาย อาญาได้ แต่บางการกระทำบางลักษณะที่ไม่ถึงขนาดที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพหรือชื่อเสียงแก่นักศึกษารุ่นน้อง อันอยู่นอกขอบเขตการปรับใช้ฐานความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา แต่เป็นการละเมิดต่อ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” เพียงเท่านั้น

ตัวอย่างเช่น การกระทำที่ก่อให้เกิดความอับอาย หดหู่หรือสภาวะที่เสื่อมทรามต่อ คุณค่าของความเป็นมนุษย์ ดังกรณีในประเทศไทยที่มีการให้นักศึกษารุ่นน้องเปลือยกาย, ถูกตะคอก ใส่ หรือที่เรียกทั่วไปในประเทศไทยว่าการ “ว้าก”, ให้คลานไปตามพื้นดิน, ให้ทนต่อสภาวะที่ทุกข์ ทรมาณบีบคั้นต่อจิตใจ, ให้อยู่กับสิ่งสกปรกหน้าขยะแขยง, ให้นั่งในถังขยะ, ถูกรุ่นพี่เอาเท้าเหยียบศีรษะ

หรือหน้าอก⁵⁸ เป็นต้น หรือ กรณีตัวอย่างในสาธารณรัฐฝรั่งเศส ที่มหาวิทยาลัย *Paris Dauphine* นักศึกษาชั้น ปี 1 ถูกให้ถอดเสื้อและเขียนข้อความด้วยเลือดลงบนหลัง⁵⁹ ซึ่งถือเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อผู้ถูกกระทำ โดยประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศส มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในการกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ หรือสมาชิกใหม่เข้าในองค์กรทางการศึกษา (*Bizutage*)⁶⁰

เนื่องจากข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ที่ได้กล่าวมา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงแนวความคิดเกี่ยวกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, การละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสถานะทางกฎหมายของคุณค่าดังกล่าว เพื่อที่จะนำมาพิจารณาถึงลักษณะของการกระทำอันละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ว่า ควรอยู่ในความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่หรือไม่ และเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมในการคุ้มครองการถูกละเมิดดังกล่าวต่อไป

“ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)” ในปัจจุบันยังมีอาจหาขอบเขตอันเป็นการทั่วไปอย่างแน่นอนได้ แต่ก็ถือว่าหลักการแห่งคุณค่าดังกล่าวนี้มีอยู่จริง ดังที่ปรากฏหลักการนี้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นครั้งแรก⁶¹ และก็ปรากฏต่อมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ด้วย⁶²

คำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” อาจให้ความหมายโดยสรุปในทางวิชาการได้ว่าเป็นคุณค่าอันสืบเนื่องมาจากความเป็นมนุษย์ เป็นคุณค่าที่อยู่ในมนุษย์ทุกคนโดยไม่มีข้อจำกัดหรือเงื่อนไขใด ๆ ทั้งนี้ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ สีผิว เป็นต้น เพื่อให้มนุษย์มีอิสระในการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวของบุคคลนั้น ๆ ภายใต้อำนาจรับผิดชอบของตนเอง⁶³ โดยจากความหมายดังกล่าว

⁵⁸ ไทยรัฐออนไลน์, แซร์วอน! ภาพรับน้องโหด ชุ่ม ม.รามฯ ด้านรุ่นพี่บอกเป็นแค่การแสดง [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/674501>

⁵⁹ Cafebabel, *University Initiation Rites Debate Hits France and Belgium* [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://www.cafebabel.co.uk/society/article/university-initiation-rites-debate-hits-france-and-belgium.html>

⁶⁰ Edward A. Tomlinson, *The French Penal Code of 1994 as Amended as of January 1, 1999* (Getzville, New York: William S. Hein & Co. , 2008), p.128.

⁶¹ บรรเจิด สิงคะเนติ, *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2558), หน้า 105.

⁶² รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

⁶³ บรรเจิด สิงคะเนติ, *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*, หน้า 90.

นั้นนักนิติศาสตร์ชาวเยอรมัน ได้อธิบายว่ารากฐานอันเป็นสาระสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น มีอยู่ 2 ประการอันไม่สามารถแบ่งแยกออกจากกันได้⁶⁴

ประการแรก สิทธิในชีวิตร่างกาย ซึ่งเป็นสิทธิที่ติดตัวปัจเจกบุคคลมาตั้งแต่เกิดที่มี โดยธรรมชาติ สิทธิดังกล่าวไม่อาจถูกพรากไปได้เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ ของชีวิตมนุษย์ที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีอิสระที่จะกำหนดตนเองได้ตามเจตจำนงที่ตนประสงค์

ประการที่สอง สิทธิในความเสมอภาค ซึ่งเป็นสิทธิที่แสดงว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิและ เสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน โดยอาจอธิบายได้ว่า สิทธิในชีวิตร่างกายเป็นการแสดงถึงปริมาณพลส่วน บุคคลของแต่ละคน แต่สิทธิในความเสมอภาคเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลต่อ ปัจเจกบุคคลด้วยกันและปัจเจกบุคคลต่อสังคม

สถานะทางกฎหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น มีความเห็นของนักวิชาการว่า เป็นคุณค่าสูงสุดของรัฐธรรมนุญ กล่าวคือการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ ดำเนินไปเพื่อมนุษย์เพราะ มนุษย์เป็นเป้าหมายการดำเนินการของรัฐ ดังนั้นการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐจึงต้องเคารพต่อศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์⁶⁵ และมองว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประเภทหนึ่งของทุกคน⁶⁶ ซึ่งรัฐธรรมนุญของไทยตั้งแต่ฉบับปีพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา มีการตีความสถานะของรัฐธรรมนุญ สอดคล้องกับแนวทางวิชาการดังกล่าว⁶⁷

การพิจารณาในเรื่องการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อประโยชน์ในการ วิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น นอกจากเรื่องความหมาย ขอบเขตและสถานะทางกฎหมายของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว ขอบที่จะได้นำเรื่องการตีความการ ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของต่างประเทศไว้ด้วย

การอธิบายลักษณะการกระทำที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในทางปฏิบัติที่ดีที่สุด คือการอธิบายในเชิงปฏิเสธ⁶⁸ ยกตัวอย่างเช่น การทำให้ได้รับความอับอาย, การติดตามไล่ล่า, การ เนรเทศ, การลงโทษที่มีลักษณะทารุณโหดร้าย หรือการกระทำบังคับให้ทำงาน การใช้คนลงเป็นทาส การก่อการร้าย การทำลายล้างเผ่าพันธุ์หรือการนำมนุษย์ไปใช้ทดลอง

การกระทำที่เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น ศาลแห่งสหพันธรัฐเยอรมัน ได้อธิบายว่าต้องเป็นเรื่องทางภาวะวิสัย (Objective) กล่าวคือ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะได้รับความ กระทบกระเทือน หากมนุษย์ได้ถูกลดคุณค่ามาเป็นเพียงเหมือนวัตถุของการดำเนินการอย่างใดอย่าง

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 91.

⁶⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 127.

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 123-124.

⁶⁷ เรื่องเดียวกัน.

⁶⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 103.

หนึ่ง กรณีเหล่านี้ย่อมถือได้ว่าจะเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว⁶⁹ โดยจะเห็นได้ว่าเป็นการนำรากฐานสองประการของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันได้แก่ สิทธิในชีวิตร่างกาย และสิทธิในความเสมอภาคของบุคคล มาเป็นข้อพิจารณาหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ *Duerig* นักนิติศาสตร์ชาวเยอรมัน⁷⁰ ที่ให้ความเห็นว่า การกระทำที่ปรากฏอย่างชัดแจ้งว่าเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อันเป็นการกระทำที่ลดคุณค่าของมนุษย์ลงมาอยู่ในระดับที่เป็นเพียงสิ่งของ เช่น การทรมาน การเอาคนลงเป็นทาส การบังคับให้ทำงาน, การกระทำที่เป็นการลงโทษทางอาญาที่รุนแรงเกินสมควร หรือทารุณโหดร้าย, การกระทำใด ๆ ที่มนุษย์ถูกลดคุณค่าเป็นเพียงวัตถุของการกระทำนั้น, การละเมิดไปในขอบเขตที่เป็นเรื่องส่วนบุคคลโดยแท้ และการละเมิดในชื่อเสียงเกียรติยศของบุคคล

เมื่อได้ศึกษาถึงแนวความคิดเกี่ยวกับ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำที่ละเมิดต่อคุณค่าดังกล่าวแล้ว ย่อมจะนำมาพิจารณาลักษณะการกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ เพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ครอบคลุมไปถึงการป้องกันการกระทำที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรุ่นน้อง เนื่องจากว่าในบางครั้ง การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าวไม่ถึงขนาดเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญากล่าวคือ ไม่ได้กระทำให้เป็นความผิดต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือการกระทำไม่เหมาะสมทางเพศ แต่มีการกระทำที่เห็นได้อย่างชัดแจ้งว่าเป็นการลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเยี่ยงวัตถุไม่มีชีวิตจิตใจ กระทำให้บุคคลอื่นได้รับความอับอายอย่างมาก หรือให้กระทำในสิ่งที่น่ารังเกียจต่อคนทั่วไป เหล่านี้เป็นการกระทำที่เข้าข่ายการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันไม่อาจนำกฎหมายใดมาลงโทษการกระทำในลักษณะดังกล่าวได้ เพราะฉะนั้นในการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยนั้น ควรคำนึงถึงการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ดังที่กล่าวมาข้างต้นด้วย เพื่อให้เป็นการคุ้มครองนิสิตนักศึกษาอย่างสมบูรณ์แบบ และเป็นการสอดคล้องกับการรับรองคุณค่าดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

2.4.2.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้น ได้รับการรับรองและประกาศโดยข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิในความเป็นมนุษย์อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ ไม่มีบุคคลผู้ใด หรือองค์กรใดหรือรัฐใดสามารถแย้งชิงสิทธิมนุษยชนไปจากบุคคลหนึ่งบุคคลใดได้ และสิทธิมนุษยชนยังมีความเป็นสากล กล่าวคือ เป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนไม่ว่าเชื้อชาติ เพศ อายุ หรือ ศาสนาหรือมีความแตกต่างกันในเรื่องใดก็ตาม อันเป็นสิทธิ

⁶⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 104.

⁷⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 104-105.

ที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน สามารถจำแนกสิทธิได้เป็นสองประเภท (1) สิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง เช่น สิทธิในชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ความมั่นคงของบุคคล สิทธิจากการไม่ตกเป็นทาสและการถูกทรมาน สิทธิในการพิจารณาคดีด้วยความยุติธรรม ความเท่าเทียมกันทางกฎหมาย การได้รับความคุ้มครองเมื่อถูกจับ กักขัง หรือเนรเทศ สิทธิทางการเมือง สิทธิในการสมรส สิทธิขั้นพื้นฐานด้านความคิด การแสดงความคิดเห็น การแสดงออก เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและเสรีภาพในการนับถือศาสนา (2) สิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม เช่นสิทธิในการได้รับค่าตอบแทนอันเท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยก สิทธิในการได้รับมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอต่อสุขภาพของตนและครอบครัวและสิทธิในการศึกษา⁷¹

เมื่อพิจารณาถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่นักศึกษาใหม่ รวมถึงการที่นักศึกษาใหม่ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมรับน้องนั้นต้องอยู่ในภาวะกดดัน ถูกคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ถูกจำกัดซึ่งการแสดงออกซึ่งความคิด โดยการกระทำหรือการก่อให้เกิดสถานการณ์เหล่านั้นขึ้นโดยกลุ่มนักศึกษารุ่นที่นั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่านักศึกษาใหม่รุ่นน้องนั้นตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากรูปแบบกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในบางกรณี นักศึกษารุ่นน้องเหล่านั้นจึงถูกละเมิดสิทธิของตน ซึ่งจำต้องได้รับความคุ้มครองจากการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงดังกล่าว ถือเป็นภาระละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในการมีชีวิต เสรีภาพและความมั่นคงแห่งบุคคล ตามข้อ 3 แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน⁷² ซึ่งได้บัญญัติรับรองให้บุคคลทุกคนมีสิทธิดังกล่าวโดยเสมอกัน โดยความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในการกระทำ การกดดัน คำพูดก้าวร้าว เหล่านั้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นการกระทำทางกายภาพที่ละเมิดต่อสิทธิในข้อดังกล่าวอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ความมั่นคงแห่งบุคคลของนักศึกษาใหม่รุ่นน้องย่อมถูกละเมิด เพราะขาดความปลอดภัย การถูกข่มขู่ คุกคาม ล้วนแล้วแต่ทำให้นักศึกษาใหม่ที่เป็นเหยื่อถูกพรากสิทธินี้ไปทั้งสิ้น

2.4.2.3 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

เนื่องจากนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 นั้นมีความไม่แน่นอนว่าจะมีอายุเป็นไปตามเกณฑ์ที่กฎหมายคุ้มครองหรือไม่ เพราะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น แต่อายุเฉลี่ยนั้นอยู่ที่ 18 ปี⁷³ จึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในที่นี้ด้วย

⁷¹ พิษขานี ซีนปรีชา, "มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), หน้า 39.

⁷² United Nations, **Universal Declaration of Human Rights** [Online], Accessed: 15 November 2016. Available from: <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights>

⁷³ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2557 – 2558, หน้า 12.

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้นเป็นหลักประกันสิทธิของเด็กชั้นต่ำสุด เนื่องจากเด็กทุกคนมีสิทธิต่าง ๆ ติดตัวมาแต่กำเนิด มีสิทธิเท่าเทียมกันและมีเสรีภาพทั้งปวงโดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าจะด้วยความแตกต่างทางเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็น โดยคำนึงถึงการปกป้องคุ้มครองเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี⁷⁴ ให้ได้รับการดูแลและช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาบุคลิกภาพได้อย่างกลมกลืนและเต็มที่ในการจะมีชีวิตของตนเองในสังคมต่อไป เนื่องจากว่าเด็กยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ง่ายต่อการถูกคุกคาม รังแก เอาเปรียบและไม้อาจตัดสินใจในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กต้องดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสิทธิของเด็กและหามาตรการป้องกันคุ้มครองเด็กให้อยู่ในมาตรฐานขั้นต่ำหรือมากกว่าอนุสัญญาดังกล่าว⁷⁵

ข้อ 19 วรรคแรก⁷⁶ ได้วางหลักว่า รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวงด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากรูปแบบทั้งปวงของความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ การทำร้ายร่างกายหรือการกระทำอันมิชอบ การทอดทิ้งหรือการปฏิบัติโดยประมาท การปฏิบัติที่ผิดหรือแสวงหาประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศขณะอยู่ในความดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นใดซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล

ข้อ 19 วรรคสอง⁷⁷ วางหลักว่า ตามแต่จะเหมาะสม มาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึงกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคม ในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแลตลอดจนกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการป้องกันในรูปแบบอื่น และให้มีการระบุ รายงาน การส่งเรื่องที่พิจารณา การสืบสวน การปฏิบัติ และการติดตามเรื่องของการปฏิบัติการปฏิบัติที่ผิดต่อเด็กตามที่ระบุมาแล้วข้างต้น และในกรณีที่เหมาะสมให้ทางตุลาการมีส่วนร่วมด้วย

คำว่า “รูปแบบทั้งปวงของความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ” ตามข้อ 19 วรรคแรกนั้น ความรุนแรงทางร่างกาย หมายรวมถึง ความรุนแรงทางร่างกายที่ร้ายแรงและไม่ร้ายแรง ซึ่งรวมถึง การกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งทางกายหรือการกระทำที่ใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่หรือกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ด้วย (Physical Bullying and Hazing by Adults and by

⁷⁴ Convention on the Rights of the Child Article 1 “For the Purposes of the Present Convention, a Child means every Human Being below the Age of Eighteen Years unless under the Law Applicable to the Child, Majority is attained Earlier”

⁷⁵ พิษานี ซึนปรีชา, "มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษา," หน้า 43.

⁷⁶ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนอนุสัญญาสิทธิเด็ก (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2551), หน้า 18.

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

Other Children)⁷⁸ และความรุนแรงทางจิตใจนั้น หมายถึงการกระทำที่ไม่สมควรทางจิตใจ การคุกคามทางจิตใจ การคุกคามทางคำพูดและคุกคามความรู้สึกหรือกระทำโดยประมาทและเกิดผลกระทบท่อจิตใจ ซึ่งรวมถึง การกลั่นแกล้งแล้วเกิดผลกระทบท่อจิตใจ และการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรงด้วยซึ่งอาจกระทำโดยผู้ใหญ่หรือเด็กคนอื่น (Psychological Maltreatment, Mental Abuse, Verbal Abuse and Emotional Abuse or Neglect and this can include Psychological Bullying and Hazing by Adults or Other Children)⁷⁹ โดยคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก แห่งสหประชาชาติ ได้กำหนดนิยามของคำว่า “Hazing” ว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคุกคาม ความรุนแรงหรือการทำให้อับอายขายหน้าซึ่งรูปแบบการกระทำเหล่านั้นใช้เพื่อเป็นเงื่อนไขในการรับบุคคลเข้าไปเป็นสมาชิกของกลุ่ม (“Hazing” refers to Rituals and Other Activities involving Harassment, Violence or Humiliation which are used as a Way of Initiating a Person into a Group)

การที่นักศึกษาใหม่นั้นตกเป็นเหยื่อในความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่จัดโดยนักศึกษารุ่นพี่เหล่านั้น ไม่ว่าจะความรุนแรงในรูปแบบใด ๆ ที่กระทบท่อทางด้านร่างกายและจิตใจของรุ่นน้อง หรือการกระทำที่มีขบอื่นใด ย่อมเป็นการละเมิดต่อความคุ้มครองในข้อดังกล่าวของอนุสัญญาสิทธิเด็ก จะเห็นได้ว่าความคุ้มครองที่อนุสัญญานี้วางหลักเกณฑ์นั้นครอบคลุมการกระทำที่มีขบเกือบทุกอย่างที่ก่อให้เกิดความรุนแรง ครอบคลุมมากไปกว่าฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเด็กควรจะได้รับ การคุ้มครองจากกฎหมายไม่ให้เผชิญกับความรุนแรงตามความในอนุสัญญานี้

2.4.3 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับหลักความยินยอมในกฎหมายอาญา (Consent)

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ซึ่งอาจเกิดจากการกระทำในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ โดยนักศึกษารุ่นพี่ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมนั้น ข้อพิจารณาอย่างหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เกี่ยวกับผลเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษารุ่นน้อง คือเรื่องความยินยอมของนักศึกษารุ่นน้องว่า ได้ยินยอมต่อการกระทำที่ใช้ความรุนแรงเหล่านั้นหรือไม่ เพราะความยินยอมนั้นอาจจะมีผลต่อการวินิจฉัยความรับผิดชอบทั้งในทางแพ่งและทางอาญาของผู้กระทำในลักษณะเป็นข้อกล่าวอ้างเพื่อยกเว้นความรับผิดชอบของตน

⁷⁸ Committee of the Rights of the Child, **General Comment No.13 (2011) the Rights of the Child to Freedom from All Forms of Violence** [Online], Accessed: 15 November 2016. Available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf

⁷⁹ Ibid.

การพิจารณาถึงลักษณะของความยินยอม ว่าอย่างไรถือว่ามี ความยินยอม และการ ยอมรับความยินยอมว่าสามารถนำมาใช้อ้างเพื่อยกเว้นความรับผิดชอบจะมีได้เพียงใดนั้น เป็นเรื่อง ที่ต้องนำมาศึกษาวิเคราะห์กับข้อเท็จจริงในการกระทำ ความรุนแรงต่อนักศึกษารุ่นน้อง โดยผู้เขียนจะ นำเสนอหลักการเกี่ยวกับเรื่องความยินยอมในบริบทของกฎหมายไว้ดังต่อไปนี้

เมื่อกล่าวถึงเรื่องความยินยอม (Consent) เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเรื่องความ ยินยอมอย่างรอบด้าน จึงขอแนะนำถึงลักษณะของความยินยอมประเภทต่าง ๆ รวมถึงการได้รับความ ยินยอมมาโดยมิชอบซึ่งถือว่าไม่มีความยินยอมในลักษณะต่าง ๆ ก่อนที่จะได้พิจารณาถึงความยินยอมใน กฎหมายอาญาในลำดับต่อไป

ลักษณะสำคัญของการให้ความยินยอม ประกอบด้วย

(1) ความยินยอมที่แท้จริง⁸⁰ เป็นการแสดงความประสงค์ของผู้ถูกระทำที่จะให้การ กระทำหรือเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดเกิดขึ้นแก่ตน มีการสร้างเจตนาที่จะให้ความยินยอมอย่างแท้จริง โดยการแสดงออกอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยตนเอง หรือความยินยอมโดยปริยาย เป็นกรณีที่สามารถ สันนิษฐานได้ว่าการยินยอม เช่นการนิ่งไม่ขัดขวางอาจถือเป็นการให้ความยินยอม การคาดหมายได้ว่าจะเกิดอันตรายในการกระทำบางอย่าง แต่ก็ยังยอมตนเข้าไปสู่การกระทำหรือสถานการณ์นั้น เช่น การเล่นเกม เป็นต้น

(2) ความยินยอมต่อสิ่งหนึ่งไม่หมายความว่ารวมถึงสิ่งอื่นที่เพิ่มเติมหรือแตกต่างไปจาก ที่ผู้เสียหายให้ความยินยอมหรือโดยที่ผู้เสียหายไม่ทราบถึง⁸¹

(3) ความยินยอมจะต้องไม่มีเงื่อนไข⁸² ความยินยอมที่มีเงื่อนไขย่อมถือว่าไม่มีความ ยินยอมโดยนัยของกฎหมาย

(4) ผู้กระทำจะต้องทราบถึงความยินยอมของผู้เสียหาย⁸³ กล่าวคือจะต้องทราบว่า ผู้เสียหายให้ความยินยอมและได้กระทำด้วยความยินยอมในความผิดที่อ้างความยินยอมได้ แต่ในกรณี ที่ผู้กระทำไม่ทราบถึงความยินยอมของผู้เสียหายและได้กระทำในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ผู้กระทำไม่อาจอ้างความยินยอมได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่สันนิษฐานได้ว่าการให้ความยินยอมโดยปริยาย เช่น กรณีการที่แพทย์ทำการผ่าตัดเพื่อรักษาชีวิตของผู้ป่วย มิฉะนั้นจะเกิดอันตรายแก่ชีวิต

⁸⁰ กมลชัย รัตนสกววงศ์, "ความยินยอมในกฎหมายอาญา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523), หน้า 25-35.

⁸¹ เรื่องเดียวกัน.

⁸² เรื่องเดียวกัน.

⁸³ เรื่องเดียวกัน.

(5) เมื่อมีความยินยอมเกิดขึ้นความยินยอมนั้น ต้องได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่าความยินยอมนั้นจะต้องได้มาด้วยความบริสุทธิ์ใจของผู้ให้ความยินยอม⁸⁴ กล่าวคือ การที่ผู้กระทำความยินยอมขึ้นมาเป็นข้ออ้าง ผู้กระทำจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายโดยที่เขาสมัครใจ ไม่ใช่ได้ความยินยอมนั้นมาด้วยการหลอกลวง ช่มชู้ หรือทำให้เขาขาดสติ และ ขณะเดียวกันผู้เสียหายก็ต้องให้ความยินยอมโดยที่ตนปราศจากความสำคัญผิด และปราศจากความกลัว

(6) ผู้ให้ความยินยอมจะต้องมีความสามารถในการให้ความยินยอมด้วย⁸⁵ กล่าวคือ ผู้ให้ความยินยอมจะต้องสามารถเข้าใจและหยั่งรู้ถึงการกระทำและรู้คุณค่าของการกระทำนั้นว่าดีหรือไม่ เข้าใจถึงธรรมชาติของการกระทำและผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นได้ เช่น ไม่เป็นผู้เยาว์ ที่ยังไม่รู้ผิดชอบ ไม่เป็นคนวิกลจริต เป็นต้น

(7) ระยะเวลาในการให้ความยินยอม⁸⁶ นั้น ความยินยอมจะต้องมีอยู่ก่อนหรือขณะ กระทำและมีอยู่ตลอดการกระทำนั้น หากมีการบอกถอนความยินยอมก็จะทำให้ความยินยอมนั้น สิ้นสุดลงแม้ว่าก่อนหน้านั้นจะได้ให้ความยินยอมไว้ก็ตาม ส่วนการให้ความยินยอมในภายหลังการ กระทำความผิดนั้น ไม่มีผลทำให้การกระทำผิดอาญาที่เกิดขึ้นแล้วเป็นอันไม่ผิดกฎหมายไปได้

(8) ความยินยอมนั้นจะต้องไม่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชน⁸⁷ การ กระทำใดจะขัดต่อศีลธรรมอันดีหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาถึงความรู้สึกของบุคคลทั่วไปในท้องถิ่นใน เวลาที่กระทำผิด ต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง (*Rechtsgut*) ว่าข้อใดที่กฎหมาย ยอมให้สละได้ เพราะคุณธรรมทางกฎหมายมิใช่จะสละได้ทั้งหมด ซึ่งคุณธรรมทางกฎหมายแบ่งได้เป็น สองประเภทกล่าวคือ ประเภทแรก คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม (*Universalrechtsgut*) เป็น กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยต่าง ๆ ผู้ที่เป็นเจ้าของคุณธรรมทางกฎหมายจะสละมิได้เพราะ กฎหมายดังกล่าวมุ่งให้เกิดความสงบและความยุติธรรมในสังคม ประเภทที่สอง คือ คุณธรรมทาง กฎหมายที่เป็นส่วนตัว (*Individualrechtsgut*) ผู้เป็นเจ้าของคุณธรรมทางกฎหมายอันนี้ อาจยอมให้ ผู้อื่นละเมิดได้ แต่ต้องพิจารณาว่ากฎหมายนั้นมุ่งคุ้มครองเอกชนโดยส่วนตัวอย่างแท้จริงหรือไม่ เพราะหากถ้ากฎหมายมิได้มุ่งคุ้มครองเพียงส่วนตัวแล้ว แต่ยังมองถึงสังคมส่วนรวมด้วย ความยินยอม ของผู้เสียหายก็ไม่อาจลบล้างความผิดได้⁸⁸

⁸⁴ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 14 (กรุงเทพฯ: วิทยุชน, 2555), หน้า 162.

⁸⁵ กมลชัย รัตนสกววงศ์, "ความยินยอมในกฎหมายอาญา," หน้า 25-35.

⁸⁶ เรื่องเดียวกัน.

⁸⁷ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคทั่วไป, หน้า 161-162.

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน.

เมื่อได้พิจารณาถึงเรื่องลักษณะสำคัญของความยินยอมมาแล้วนั้นก็ทำให้พิจารณาได้ว่า ในกรณีดังกล่าวนี้มีความยินยอมเกิดขึ้นหรือไม่ เพราะหากมีความยินยอมหรือถือว่ามีความยินยอมก็จะพิจารณาไปในทางหนึ่ง ในทางตรงกันข้ามหากในกรณีดังกล่าวไม่มีความยินยอมหรือถือว่าไม่มีความยินยอมก็จะทำให้การพิจารณาเรื่องความยินยอมให้ผู้อื่นกระทำในสิ่งที่เป็นการผิดทางอาญาแก่ผู้เสียหายเองนั้นเป็นไปในอีกแนวทางหนึ่ง โดยเฉพาะการอ้างความยินยอมของผู้เสียหายกับการกระทำผิดทางอาญา

ความยินยอมนั้นเป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่าสามารถนำมาเป็นเหตุอ้างตามกฎหมายเพื่อยกเว้นความรับผิดตามภาคีกฎหมายที่ว่า “ความยินยอมไม่เป็นละเมิด (*Volenti nonfit injuria*)”⁸⁹ ซึ่งหลักกฎหมายโรมันนี้ทำให้การยินยอมของบุคคลต่อการกระทำที่เป็นอันตรายแก่ตนนั้นเป็นเรื่องที่ไม่สามารถฟ้องร้องเอาผิดกับผู้กระทำได้เพราะสมัยนั้นมองว่าการยินยอมเป็นสิทธิของเหยื่อเองที่จะยินยอมให้ผู้อื่นทำอันตรายแก่ตน ต่อมาแนวโน้มของระบบกฎหมายอาญาได้หันมามองถึงการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นหลักสำคัญ ดังนั้นความยินยอมของเหยื่อที่จะให้ผู้อื่นกระทำอันตรายแก่ตนจึงถูกมองว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบสุขของสังคม จึงเป็นหลักมาจนถึงปัจจุบันว่าบุคคลไม่มีสิทธิหรืออำนาจที่จะยินยอมให้บุคคลอื่นมากระทำในสิ่งที่รัฐมองว่าเป็นอันตรายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย⁹⁰

กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ความยินยอมของผู้ถูกระทำดังกล่าวจะต้องเป็นเรื่องที่ไม่ขัดต่อจิตสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย มิฉะนั้นผู้กระทำจะไม่สามารถยกเหตุความยินยอมของผู้เสียหายมาเป็นข้ออ้างเพื่อไม่ให้ตนต้องรับผิดทางอาญาได้⁹¹ ซึ่งเป็นไปตามคำพิพากษาฎีกาอันได้ว่า หลักว่า หากผู้เสียหายยินยอมให้ผู้อื่นกระทำความผิด แม้การยินยอมนั้นจะเป็นความยินยอมอันบริสุทธิ์ของผู้เสียหายก็ตาม หากเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสำนึกในศีลธรรมอันดีแล้วย่อมนำมาเป็นข้อยกเว้นให้การกระทำของตนไม่เป็นความผิดมิได้⁹²

หลักกฎหมายอาญาในปัจจุบันนี้โดยทั่วไปแล้วไม่ยอมรับให้ความยินยอม ไม่ว่าจะความยินยอมนั้นจะเกิดขึ้นในลักษณะแจ้งชัดหรือโดยปริยายก็ตาม ความยินยอมของตัวผู้ถูกระทำมาเป็นข้ออ้างให้ผู้กระทำพ้นจากความรับผิด เป็นนโยบายสาธารณะว่าบุคคลไม่อาจอ้างให้ตนพ้นจากความรับผิดทางอาญาได้ แม้ว่าผู้ถูกระทำจะเป็นผู้ร้องขอหรือยินยอมให้กระทำในการทำร้ายที่

⁸⁹ Jonathan Witmer-Rich, "It's Good to Be Autonomous: Perspective Consent, Retrospective Consent, and the Foundation of Consent in the Criminal Law," *Criminal Law and Philosophy* 5 (2011): 378.

⁹⁰ Gregory S. Park and Tiffany F. Southerland, "The Psychology and the Law of Hazing Consent," *Marquette Law Review* 97 (Fall 2013): 8.

⁹¹ คณพล จันทน์หอม, *รากฐานกฎหมายอาญา* (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2558), หน้า 68.

⁹² คำพิพากษาฎีกาที่ 1403/2508

ก่อให้เกิดความเสียหายหรือเป็นอันตรายต่อผู้ถูกระงับ เว้นแต่บางกรณีที่ศาลเห็นว่าการกระทำนั้น ๆ เป็นเรื่องที่เหมาะสมและสมควรที่จะนำมาอ้างเพื่อให้ตนพ้นจากความรับผิดได้ ยกตัวอย่างเช่น การกระทำที่ถือว่าเป็นการทำร้ายร่างกายแต่เป็นการกระทำที่แทบไม่มีอันตรายหรือไม่มีความเสียหาย, ไม่ละเมิดต่อความสงบสุขของสาธารณะ, การกระทำในการแข่งขันกีฬา, การรักษาของแพทย์, การศัลยกรรมเพื่อเสริมความงาม เป็นต้น⁹³

นอกจากนั้นแล้วความยินยอมอาจปรากฏในรูปแบบที่กฎหมายอนุญาตให้มีความยินยอมได้และเมื่อให้ความยินยอมแล้วความผิดที่เกิดขึ้นมาแล้วนั้นยุติลง เช่น ความยินยอมที่มีผลต่อการกระทำความผิดบางอย่างทั้งในการที่จะทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น,⁹⁴ ความยินยอมเป็นผลดีให้ไม่มีความผิดได้⁹⁵ นอกจากนี้ความยินยอมยังมีผลเกี่ยวกับความผิดประเภทที่ยอมความ⁹⁶ ได้อีกด้วยซึ่งแม้เป็นเรื่องความยินยอมที่เกิดขึ้นภายหลังการกระทำผิด แต่ผลของความยินยอมทำให้ความผิดนั้นยุติ⁹⁷

ดังนั้น การนำความยินยอมมาใช้ยกเว้นให้ผู้กระทำพ้นความรับผิด จะต้องพิจารณาว่าจะนำมาใช้ยกเว้นกฎหมายที่มี วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิ่งใด หากกฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเฉพาะตัวดังเช่นกฎหมายแพ่ง ผู้ถูกระงับยอมให้ความยินยอมต่อการกระทำนั้นได้ แต่ถ้าวัตถุประสงค์ที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองคือสังคมหรือประชาชนด้วยดังเช่นกฎหมายอาญาแล้วนั้นย่อมไม่สามารถนำความยินยอมของผู้ถูกระงับเพียงคนเดียวมาทำให้การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้จึงไม่อาจใช้หลักความยินยอมกับการกระทำที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย และ ความสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชน

เมื่อได้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของการให้ความยินยอม และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่าความยินยอมของผู้ถูกระงับจะนำมาเป็นข้ออ้างให้ผู้กระทำพ้นจากความรับผิดในการที่ตนก่อความเสียหายแก่ผู้อื่นได้หรือไม่แล้ว ย่อมสามารถนำมาปรับวินิจฉัยถึงความยินยอมของนักศึกษาใหม่ อันเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจได้รับความเสียหายจากการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมนั้น

หากนักศึกษาใหม่แสดงความยินยอมอย่างชัดแจ้งที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้น ทั้ง ๆ ที่เห็นได้อยู่แล้วว่าตนอาจได้รับอันตรายหรือความเสียหาย จากการยินยอมให้ผู้อื่นกระทำความ

⁹³ Gregory S. Park and Tiffany F. Southerland, "The Psychology and the Law of Hazing Consent," *Marquette Law Review*: 8.

⁹⁴ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 303, 318

⁹⁵ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276, 278, 283, 284, 309, 313 (2), 320

⁹⁶ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 272, 348

⁹⁷ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคทั่วไป, หน้า 161.

รุนแรงต่อตน หรือแสดงความยินยอมโดยไม่สมัครใจ เพราะเหตุว่าถูกกดดัน บีบบังคับจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้วนั้น ความยินยอมดังกล่าวจะนำมาอ้างได้เพียงใดนั้น จึงต้องพิจารณาว่า การกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ อันจะส่งผลให้เกิดอันตรายและความเสียหายต่อนักศึกษาใหม่นั้น เป็นเรื่องที่ขัดต่อสำนักในศีลอันดีของประชาชนหรือไม่ โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป

2.4.4 ข้อพิจารณากรณีความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

เนื่องจากว่ากิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้น เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยกลุ่มองค์กรนิสิตนักศึกษา ภายใต้สังกัดสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นกิจกรรมดังกล่าวย่อมได้รับความเห็นชอบ อนุมัติ หรืออยู่ในความรู้เห็นของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในงานกิจการนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ แม้ว่าการปฏิบัติหน้าที่โดยบกพร่อง อาจจะนำไปสู่ความรับผิดในทางวินัยอันเป็นการภายในของสถาบันอุดมศึกษานั้นแต่ละแห่ง แต่ในที่นี้ ผู้เขียนจะยกหลักกฎหมายที่อาจนำไปสู่ความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ได้ หากมีการบัญญัติกฎหมายให้ครอบคลุมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้เช่นนั้น โดยอธิบายได้ดังนี้

กรณีแรก ความรับผิดเพราะบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีหน้าที่โดยเฉพาะเจาะจง เพื่อป้องกันผลไม่ให้เกิดขึ้น โดยถือว่าการไม่กระทำตามหน้าที่โดยเฉพาะเจาะจงดังกล่าวแล้วเกิดผลเสียหายขึ้น เป็นการ “งดเว้น” ไม่กระทำการ ซึ่งเทียบเท่ากับการกระทำแบบเคลื่อนไหวร่างกายโดยรู้สำนึก ตามความในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคท้าย ซึ่งอยู่ในส่วนการกระทำอันเป็นองค์ประกอบภายนอกของโครงสร้างความรับผิดทางอาญา ดังนั้น การงดเว้นกระทำการจึงอาจเป็นการงดเว้นโดยเจตนาหรือประมาท ซึ่งหากจะมีความรับผิดเพราะการกระทำโดยประมาท ก็จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้มีความผิดจากการกระทำโดยประมาท

หน้าที่โดยเฉพาะที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล อาจเกิดจากหลายกรณีด้วยกัน โดยสาเหตุที่สำคัญอันอาจปรับใช้กับกรณีบุคคลอื่นผู้เกี่ยวข้องในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ คือ กรณีหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น มีพระราชบัญญัติกำหนดหน้าที่โดยเฉพาะเจาะจงให้ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา ดูแลรับผิดชอบไม่ให้ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ถึงแก่ความตาย, ได้รับบาดเจ็บ จากการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา และกรณีหน้าที่อันเกิดจากการยอมรับโดยเฉพาะเจาะจง เช่น เป็นไปตามสัญญาที่ทำไว้ต่อกันก่อให้เกิดหน้าที่ป้องกันผล⁹⁸ ยกตัวอย่างเช่น มีการ

⁹⁸ เกียรติจร วัฒนสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 104-106

ทำสัญญาให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทำหน้าที่โดยเฉพาะ ไม่ให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่นิสิต นักศึกษาจากกิจกรรมเหล่านั้น

ผู้เขียนมีความเห็นว่า แม้กรณีการกระทำโดยดเว้นนั้น อาจเป็นไปได้ในทางหลักกฎหมาย แต่ในทางความเป็นจริงนั้น หากจะตีความว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา มีหน้าที่ถึงขนาดต้องป้องกันผลไม่ให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของนิสิต นักศึกษาในสังกัดแล้ว ย่อมเป็นการตีความที่ไกลกว่ากรณีที่ควรจะเป็น และในปัจจุบันไม่มีกฎหมายใด กำหนดหน้าที่ป้องกันผลถึงเพียงนั้น แก่ผู้รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษาที่จะต้องป้องกันผลในความตายหรือการได้รับบาดเจ็บของนิสิตนักศึกษา

กรณีที่สอง “การละเว้น” ไม่ทำหน้าที่อันกฎหมายได้กำหนดบังคับให้บุคคลต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หากไม่กระทำย่อมมีความผิดอาญาตามที่กฎหมายบัญญัติได้ โดยกรณีนี้เป็นเรื่องละเว้นจากหน้าที่โดยทั่ว ๆ ไป⁹⁹ ไม่ใช่หน้าที่เฉพาะเจาะจงในการป้องกันผลไม่ให้เกิดขึ้นอย่างในเรื่อง “งดเว้น” แต่ทั้งการกระทำโดยดเว้นและละเว้นนั้น อยู่ในส่วน “การกระทำ” อันเป็นองค์ประกอบภายนอกของโครงสร้างความรับผิดทางอาญา เหมือนกัน โดยตัวอย่างของฐานความผิดของการกระทำโดยละเว้นตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น มาตรา 150, 157, 200, 227, 374 เป็นต้น

หากบุคคลอื่นผู้เกี่ยวข้องกับกิจการนิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใด มีกฎหมายกำหนดหน้าที่บังคับให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว หากบุคคลเหล่านั้นไม่กระทำหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมมีความผิดตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีต้องพิจารณาว่าเกิดผลเสียหายจากการไม่ทำหน้าที่เหล่านั้นอย่างไรหรือไม่

ผู้เขียนมีความเห็นว่า กรณีความผิดการกระทำโดยละเว้น จากหน้าที่อันกฎหมายได้กำหนดให้บุคคลต้องกระทำนั้น มีความเหมาะสมกับการนำมาปรับใช้กับกรณีความรับผิดอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ หากมีกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้บุคคลเหล่านั้นกระทำการ เช่น กำหนดให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ที่มีลักษณะน่าจะเกิดอันตรายต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม แล้วไม่เพิกเฉยไม่ดำเนินการอย่างใดเลย หรือประมาทไม่ดำเนินการตามสมควร ย่อมมีความเหมาะสมที่จะกำหนดเป็นความผิดได้โดยอาศัยหลักการกระทำโดยละเว้น

นอกจากสองกรณีข้างต้นแล้ว มีหลักกฎหมายที่อาจนำมาปรับใช้กับการกำหนดให้บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องมีความรับผิด แม้ว่าผู้หนึ่งจะ “ไม่เจตนาและไม่ประมาท” ซึ่งมี 2 กรณี ได้แก่ กรณี

⁹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 120-121.

แรก ความรับผิดในการกระทำของผู้อื่น (Vicarious Liability)¹⁰⁰ ซึ่งเป็นความรับผิดเพราะบุคคลนั้นมีฐานะอย่างใดอย่างหนึ่ง จึงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำผิดของอีกบุคคลหนึ่ง ผู้มีฐานะอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นไม่ต้องมีการกระทำแต่อย่างใดเลย ก็มีความผิดแล้วหากเป็นไปตามฐานะที่กฎหมายกำหนด

เพราะฉะนั้นหากมีกฎหมายกำหนดให้ ผู้อยู่ในฐานะบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ เช่น รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ให้ต้องรับผิดชอบต่อการที่นักศึกษาในสังกัดของตนคนใด กระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้ว รองคณบดีผู้นั้นก็มีความผิดทางอาญาเพราะการทำความผิดของนักศึกษาได้ แต่การกำหนดความรับผิดในลักษณะนี้ผู้เขียนเห็นว่า ไม่ชอบด้วยความยุติธรรมและไม่เหมาะสมกับการกำหนดความรับผิดทางอาญา เพราะบุคคลผู้มีฐานะอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นจะมีความผิด โดยที่ไม่มีส่วนผิดแต่อย่างใด เรื่องความรับผิดในการกระทำของบุคคลอื่นนี้ ควรจะจำกัดไว้เฉพาะความรับผิดในทางแพ่งเท่านั้น

กรณีที่สอง คือความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability)¹⁰¹ ซึ่งเป็นความรับผิดที่ แม้ไม่มีเจตนาและไม่ประมาท หากบุคคลได้กระทำการอย่างใดที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด บุคคลนั้นย่อมมีความรับผิด ยกตัวอย่างเช่น หากกฎหมายกำหนดว่า “เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้นในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ผู้อนุมัติกิจกรรมนั้นต้องมีความรับผิด โดยมีต้องคำนึงว่าผู้อนุมัติกิจกรรมนั้นมีเจตนาหรือประมาทในการอนุมัติหรือไม่” ซึ่งความรับผิดในกรณีนี้อาจจะมีได้ในการอธิบายหลักกฎหมาย แต่ในความเป็นจริง ผู้เขียนเห็นว่า ไม่ควรนำความรับผิดเด็ดขาดมาใช้กับกรณีการกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ เพราะนอกจากจะไม่เป็นธรรมอย่างยิ่งแล้ว การกำหนดความรับผิดเด็ดขาดจะเป็นการใช้กฎหมายอาญาโดยเคร่งครัดจนเกินไป

2.5 บทสรุปแนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

การที่จะเข้าใจถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่หรือที่เรียกว่า “กิจกรรมรับน้อง” ว่ามีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง ย่อมทำให้ทราบถึงต้นตอของปัญหาเพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป โดยในการศึกษาได้ในเบื้องต้นพบว่าความหมายของความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยนั้น มีความหมายเทียบเคียงได้จากความหมายของคำภาษาอังกฤษว่า “Hazing” ซึ่งมีลักษณะการกระทำใกล้เคียงกัน โดยสรุปได้ว่า ความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้น หมายถึง การกระทำที่มีขอบ โดยการคุกคาม ทำให้อับอาย ใช้ความรุนแรง หรือวิธีการอื่นในรูปแบบใด ๆ ในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทางกาย

¹⁰⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 308-309.

¹⁰¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 300-302.

หรือจิตใจแก่นักศึกษาใหม่เหล่านั้น ซึ่งความรุนแรงดังกล่าวนี้เป็นไปในความหมายที่กว้าง โดยมีลักษณะและรูปแบบการกระทำที่หลากหลาย ไม่มีการกำหนดตายตัวว่าการกระทำอย่างไรจึงจะเป็นความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ แต่ถึงอย่างไรเราสามารถนำความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมนักศึกษาใหม่ มาช่วยกำหนดขอบเขตของการกระทำว่าอย่างไรจึงจะเป็นความรุนแรงที่อยู่ในประเด็นปัญหาที่กำลังพิจารณาอยู่ เพื่อที่จะนำไปเป็นแนวทางในการนิยามความหมายในการสร้างมาตรการป้องกันทางกฎหมายต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของการใช้ความรุนแรงนั้น สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของการเกิดความรุนแรงโดยการกระทำหรือการก่อให้เกิดขึ้นโดยนักศึกษารุ่นพี่ อันได้แก่ ทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้องคือทฤษฎีเจตจำนงอิสระ (Free Will) นำมาอธิบายได้ว่า ในกรณีการที่นักศึกษารุ่นพี่เลือกที่จะใช้ความรุนแรงในการปฏิบัติต่อนักศึกษาใหม่รุ่นน้องนั้นซึ่งกรณีนี้ผู้กระทำผิดหรืออาชญากรตามความหมายของทฤษฎีนี้คือนักศึกษารุ่นพี่ ก็เพราะรุ่นพี่มีเหตุผลของตนเองในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำ ความรุนแรง เพราะตนเป็นคนมีความคิดมีเหตุผล เมื่อเห็นว่ประโยชน์ที่จะได้ซึ่งในที่นี้ได้แก่ การได้รับการยอมรับยำเกรง ความเคารพ จากรุ่นน้อง มีมากกว่าผลเสียที่จะได้รับนักศึกษารุ่นพี่จึงเลือกที่ใช้ความรุนแรงอันเป็นการกระทำผิด เพราะในกรณีเหล่านี้นักศึกษารุ่นน้องมักจะไม่ต้องต้าน หรือคัดค้าน แต่จะยินยอมกระทำเพราะความเกรงกลัวในความเป็นรุ่นพี่ นอกจากนี้การที่รุ่นพี่ผู้กระทำผิดนั้นใช้ความรุนแรงเป็นเพราะตนเองในคราวที่เป็นรุ่นน้องก็ได้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงมาเช่นเดียวกัน เมื่อเข้าไปอยู่ในสังคมนั้นจึงเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมและความคิดจากนักศึกษารุ่นพี่ของตนตามทฤษฎีการเลียนแบบ (Imitation Theory)

หากพิจารณาในทางสังคมวิทยา มีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ ทฤษฎีผลกระทบทางสังคม (Social Impact Theory) ทฤษฎีว่าด้วยอำนาจเหนือ (Dominance Theory) และทฤษฎีความผูกมัด (Commitment Theory) นั้นโดยทฤษฎีทางสังคมวิทยาเหล่านี้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกลุ่ม ซึ่งทฤษฎีเหล่านี้นำมาอธิบายการเกิดขึ้นของความรุนแรงได้อย่างชัดเจนเนื่องจากการที่รุ่นพี่ต้องการที่จะมีอำนาจเหนือรุ่นน้องในการควบคุมให้อยู่ในทางที่ตนคาดหวัง โดยที่รุ่นน้องเองนั้นก็มีความผูกมัดทางจิตใจที่ต้องการจะเข้ามาในสถานศึกษาหรือมหาวิทยาลัยดังกล่าวจึงยอมตนที่จะทำตามและยอมรับอำนาจเหนือขึ้นไปโดยปริยายดังที่ได้อธิบายมาแล้ว

เมื่อทราบถึงปัจจัยและแนวความคิดทฤษฎีในการเกิดขึ้นของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น ต่อมาเราสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสำหรับการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มาประสานกัน กับสาเหตุของปัญหาเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจาก

กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยพบว่าแนวคิดในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่ดีเพื่อป้องกันความรุนแรงนั้น ต้องวิเคราะห์ถึงแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา (Criminalization) เพื่อกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมในการนำมาสร้างมาตรการทางกฎหมายอาญาที่มีประสิทธิภาพ โดยออกแบบมาตรการดังกล่าวให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่มุ่งหมาย ซึ่งที่สำคัญที่จะนำมาปรับใช้กับปัญหานี้คือ วัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อยับยั้ง ป้องกัน (Deterrence) เน้นไปที่การยับยั้งแบบทั่วไป เพื่อให้มีมาตรการทางกฎหมายในเชิงป้องกัน และลดความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การนำทฤษฎีป้องกันสังคม มาร่วมในการสร้างมาตรการเชิงป้องกันที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ย่อมจะเป็นประโยชน์ทั้งในแง่การป้องกันสังคมจากอาชญากรรมและความคิดในการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับมาเป็นคนดีของสังคมได้อีกครั้ง

หลักกฎหมายในประเด็นที่เกี่ยวข้องอันจะนำมาพิจารณาถึงการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น ย่อมจะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ต่อไป ซึ่งพบว่าหลักกฎหมายระหว่างประเทศตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและอนุสัญญาสิทธิเด็กนั้นได้วางมาตรฐานที่สำคัญไว้ เมื่อนำมาปรับแก้การที่นักศึกษาใหม่เป็นเหยื่อของอาชญากรรมความรุนแรงดังกล่าวนั้น ย่อมเห็นได้ว่า ความรุนแรงเหล่านั้นละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของบุคคล อีกทั้งในกรณีที่นักศึกษาใหม่นั้นยังอยู่ในเกณฑ์ความหมายของเด็กที่จะได้รับความคุ้มครอง กล่าวคืออายุไม่เกิน 18 ปี ความรุนแรงดังกล่าวนั้นเป็นการละเมิดสิทธิเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาดังกล่าวอีกด้วย ส่วนหลักกฎหมายเกี่ยวกับความยินยอมในทางอาญา, ความรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่น ย่อมเป็นหลักกฎหมายที่สำคัญอันจะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ถึงความรับผิดชอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหาการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงความหมาย ลักษณะ รูปแบบ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ตลอดจนทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดขึ้นซึ่งความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษารุ่นพี่และการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว สิ่งที่ต้องกล่าวต่อไป คือ มาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยในปัจจุบันเพื่อให้เห็นว่าในปัจจุบันนั้นประเทศไทยมีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องอยู่เพียงบางส่วนเท่านั้นและไม่ใช้กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายโดยตรงที่จะนำมาปรับใช้เพื่อลดความรุนแรงหรือสร้างมาตรการป้องกันความรุนแรงที่มีประสิทธิภาพได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยครอบคลุมเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร อันจะได้กล่าวถึงในบทถัดไป

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย

แม้ว่ากิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ จะเป็นประเพณีที่สืบทอดมายาวนานในสถาบันอุดมศึกษา มีปณิธานเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษารุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ยังผลให้เกิดความสามัคคี มีระเบียบวินัย ความภาคภูมิใจในสถาบันการศึกษาของตน และก่อให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง¹ ก็ตาม แต่ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น มักปรากฏให้เห็นอยู่เสมอในช่วงเวลาที่มีการเปิดภาคการศึกษาใหม่ของสถาบันอุดมศึกษา บรรดานักศึกษาใหม่รุ่นน้องมักจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อทางร่างกาย จิตใจ หรือแม้กระทั่งเสรีภาพ ซึ่งแฝงมาในรูปแบบกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ ที่นักศึกษารุ่นพี่ได้จัดให้หรือสร้างสถานการณ์ให้นักศึกษารุ่นน้องต้องเผชิญกับความรุนแรงเหล่านั้นไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาท ด้วยความศรัทธาหรือการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ตาม ในประเทศไทยปัจจุบันปัญหานี้ก็ยังปรากฏให้เห็นอยู่เสมอในช่วงเริ่มเข้าสู่ปีการศึกษาใหม่ที่มาพร้อมกับเทศกาลรับนักศึกษาใหม่ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “รับน้อง”

บทที่ 3 ว่าด้วย “มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย” นี้จะได้กล่าวถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันที่อาจปรับใช้เพื่อป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ โดยจะได้วิเคราะห์ถึงข้อจำกัด ความไม่ครอบคลุมของกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่ประเทศไทยมีอยู่ว่าเป็นอย่างไร สามารถจัดการกับปัญหาได้บ้างและไม่สามารถจัดการกับปัญหาลักษณะใดได้บ้าง ฉะนั้นการที่ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ยังคงมีการดำเนินต่อไปและปรากฏให้เห็นถึงความเสียหายในชีวิต ความเสียหายทางกาย จิตใจหรือเสรีภาพของนักศึกษาใหม่รุ่นน้องอยู่เป็นประจำในทุกครั้งที่มีการกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในนามของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ แต่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจน เพียงพอ ครอบคลุมและเหมาะสมในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมและยังคงดำเนินต่อไป นอกจากนั้นประเทศไทยไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับน้อง

¹ คำปรารภของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2560.

แต่ในช่วงที่ผ่านมาได้มีการเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ว่ามี “กฎหมายรับน้อง”² ซึ่งเป็นการบิดเบือนไปจากความเป็นจริง โดยในความเป็นจริงแล้วเนื้อหาของกฎหมายที่มีโทษปรับและจำคุกเหล่านั้นคือฐานความผิดและโทษตามประมวลกฎหมายอาญานั้นเอง รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์เดช สุระโฆษิต ได้ให้ความเห็นยืนยันถึงการบิดเบือนดังกล่าวไว้ด้วย³

การศึกษาในบทนี้จะพิจารณากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยในปัจจุบัน อันได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553, พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546, พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551, กฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548, ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2560 โดยจะพิจารณาให้เห็นว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเหล่านี้สามารถนำมาปรับใช้อย่างไรได้บ้าง ซึ่งพบว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่เพียงพอต่อการรับมือกับปัญหาความรุนแรงดังกล่าว นอกจากนั้นในตอนท้ายจะได้นำเสนอตัวอย่างแนวปฏิบัติในปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และปัญหาอื่น ๆ ในทางปฏิบัติของประเทศไทยเกี่ยวกับกิจกรรมรับน้องนักศึกษาใหม่ โดยพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

3.1 ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องนักศึกษาใหม่

ประมวลกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายหลักของประเทศไทยในเรื่องการใช้กฎหมายอาญา ความรับผิดทางอาญาของบุคคล ฐานความผิดและโทษทางอาญา โดยในส่วนฐานความผิดและโทษของความผิดนั้นสามารถปรับใช้ได้กับข้อเท็จจริงทุกกรณีที่เป็นไปตามองค์ประกอบความผิดและโครงสร้างความรับผิดทางอาญา⁴ ตามที่ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้ เมื่อพิจารณาถึง

² วอยซ์ทีวี, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ย้ำเตือน 6 กฎหมายการรับน้อง ที่ควรทราบ และ รุนน้องสามารถดำเนินคดีตามกฎหมายได้ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://news.voicetv.co.th/thailand/375924.html>

³ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กฎหมายรับน้องมีจริงหรือไม่ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2559. แหล่งที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=9RR9xMIXSFk&t=15s>

⁴ การกระทำจะครบองค์ประกอบของความผิดเมื่อครบองค์ประกอบ 4 ประการ อันได้แก่ 1. มีการกระทำ 2. การกระทำครบองค์ประกอบภายนอกของความผิดนั้น 3. มีองค์ประกอบภายใน ได้แก่ เจตนาหรือประมาท 4. มีความสัมพันธ์ระหว่าง

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ที่มีนักศึกษา รุ่นพี่และนักศึกษาใหม่รุ่นน้องเป็นตัวละครสำคัญของประเด็นปัญหานี้ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่ง อาจเกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของนักศึกษาใหม่โดยตรงก่อให้เกิด ความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือเสรีภาพของนักศึกษาใหม่เหล่านั้น อันเป็นฐานความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญาตามปกติ ดังที่จะได้กล่าวต่อไปว่าอาจมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นเข้ากับบองค์ประกอบ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานใดได้บ้าง ซึ่งหากกรณีเป็นไปอย่างชัดเจนตามนี้แล้วนั้นก็ สามารถปรับใช้ได้โดยปกติ

ตามที่ได้นำเสนอไปแล้วว่ารูปแบบความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น มี รูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดวิธี แต่สิ่งที่เป็นภาพสะท้อนคู่ขนานของความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น เหล่านั้นก็คือผลกระทบต่อนักศึกษาใหม่รุ่นน้องที่อาจได้รับผลร้ายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพหรือ ชื่อเสียง แม้กระทั่งการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษารุ่นน้อง โดยผู้เขียนจะ นำเสนอฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่ควรนำมาพิจารณาในกรณีความรุนแรงจาก กิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ซึ่งได้จัดเป็นกลุ่มไว้ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก รูปแบบความรุนแรงทางเพศที่อาจจะพบได้ในกิจกรรมรับนักศึกษา ใหม่ คือการกระทำอนาจาร ซึ่งถือเป็นการกระทำต่อกายที่เป็นการไม่เหมาะสมทางเพศ นักศึกษาใหม่ เหล่านั้นในบางครั้งตกเป็นเหยื่อในความรุนแรงทางเพศเรื่องนี้ ซึ่งหากเข้าองค์ประกอบความผิดของ การอนาจาร นักศึกษารุ่นพี่หรือบุคคลอื่นใดในกิจกรรมนั้นที่กระทำอนาจารโดยตรงก็就会有ความผิดตาม ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 278⁵

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิด การกระทำอนาจารหมายความว่า ความ ประพฤติอันน่าอับอาย ลามก น่าบัดสี ทำให้เป็นที่อับอายเป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อื่นในทางเพศ แต่ถ้า ไม่ใช่การกระทำทางในทางเพศไม่เป็นอนาจาร และที่สำคัญต้องเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของ บุคคลโดยตรง แม้ว่าจะให้ผู้อื่นกระทำอนาจารต่อตัวผู้กระทำความผิดเอง ก็เป็นการกระทำต่อผู้อื่นนั้น ได้⁶ โดยการกระทำอนาจารที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นหากมีบุคคลกระทำอนาจาร

การกระทำและผล โดยเมื่อการกระทำขององค์ประกอบความผิดแล้วต้องปรากฏว่า การกระทำนั้นไม่มีกฎหมายยกเว้นความผิด และไม่มีกฎหมายยกเว้นโทษด้วย จึงจะครบโครงสร้างความรับผิดทางอาญา ; ดู เกียรติชจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 86 – 95.

⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 278 บัญญัติว่า “ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปี โดยขู่เข็ญด้วย ประการใด ๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยบุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้หรือทำให้บุคคลนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคล อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ, พิมพ์ครั้งที่ 13 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), หน้า 204-205.

โดยอยู่เคียงด้วยประการใด ๆ ต่อรุ่นน้องโดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยรุ่นน้องนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่อาจขัด
 ชืนได้ ซึ่งการประทุษร้ายนั้นไม่จำเป็นต้องใช้กำลังรุนแรงแต่อย่างใด แต่เป็นการใช้ร่างกาย การกอด
 ปล้ำ หรือจับเนื้อต้องตัวหญิงก็เป็นการประทุษร้ายได้ และการกระทำตามมาตรานี้ไม่จำกัดว่าจะต้อง
 กระทำระหว่างชายกับหญิงเท่านั้น บุคคลเพศเดียวกันก็กระทำอนาจารได้⁷ ตัวอย่างเหตุการณ์ที่เข้า
 ข่ายการกระทำผิดฐานอนาจารในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ตามความเห็นของผู้เขียน เช่น การที่รุ่นพี่
 รมจับรุ่นน้องผู้ชายกอดทางแกหรือทางเอน, การกอดหรือลูบคลำที่ไม่สมควรทางเพศ เป็นต้น

บางกรณีที่ไม่ชัดเจนถึงขนาดว่าเป็นการอนาจารหรือไม่ เช่น การที่รุ่นพี่จับมือ เอ
 กัน ของรุ่นน้องนักศึกษา, การทำกิจกรรมที่ใช้ส่วนหน้าอกของหญิงชนกันเพื่อส่งสิ่งของ, การทำท่า
 ทางหรือการเต้นที่ไม่เหมาะสมทางเพศ แต่ไม่มีการแตะต้องตัว ซึ่งอาจก่อให้เกิดความอับอายและ
 ส่งผลเสียหายต่อจิตใจหรืออารมณ์ของนักศึกษารุ่นน้อง นอกจากนั้นบางครั้งเกิดความยินยอมของ
 นักศึกษารุ่นน้องซึ่งปล่อยให้มีการกระทำที่ไม่เหมาะสมทางเพศดังกล่าวในกิจกรรมก็จะไม่มีความผิด
 แต่อย่างใด เพราะนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษามีอายุ กว่า 15 ปีบริบูรณ์อย่างแน่นอน
 แล้ว

ประการที่สอง กิจกรรมเหล่านั้นอาจก่อให้เกิดอันตรายทำให้นักศึกษารุ่นน้องได้รับ
 ความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ ก็เป็นความรุนแรงในรูปแบบหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นในกิจกรรมรับ
 นักศึกษาใหม่ได้และมีผลเสียหายที่รุนแรงที่สุด ผู้เขียนแบ่งออกเป็น 5 กรณี ได้แก่

(1) การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาคือมีการกระทำครอบงำประกอบความผิดตามประมวล
 กฎหมายอาญามาตรา 288⁸ กล่าวคือ มีการฆ่าด้วยประการใด ๆ ก็ตามให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย
 ไม่จำกัดวิธี เช่นรุ่นพี่ใช้ปืนยิง ไข่มืดแทงและต้องมีผู้อื่นที่มีสภาพบุคคลในขณะถูกฆ่า⁹

(2) การฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนาคือมีการกระทำครอบงำประกอบความผิดตามประมวล
 กฎหมายอาญามาตรา 290¹⁰ มีการทำร้ายผู้อื่นจนผู้อื่นนั้นถึงแก่ความตาย โดยการทำร้ายนั้นต้องเป็น
 การกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายหรือจิตใจ เมื่อพิจารณาความผิดฐานนี้แล้วย่อมปรับได้กับ
 เรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งนักศึกษารุ่นพี่อาจทำร้ายนักศึกษารุ่นน้องในระหว่าง
 กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ แต่ผลเกิดเป็นว่าน้องใหม่นั้นถึงแก่ความตายจากการทำร้ายนั้น เช่นนี้

⁷ เรื่องเดียวกัน

⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 บัญญัติว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือ
 จำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี”

⁹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและโทษ, หน้า 227-228.

¹⁰ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคแรก บัญญัติว่า “ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึง
 แก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี”

นักศึกษารุ่นพี่ย่อมมีความผิดโดยตรงตามมาตรา¹¹ ที่เกิดจากการทำร้าย และในเรื่องขององค์ประกอบภายในนั้นผู้กระทำจะต้องมีเพียงเจตนาทำร้ายไม่ว่าจะโดยประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นผล ไม่ได้มีเจตนาฆ่ามาตั้งแต่ต้น เช่น นักศึกษารุ่นพี่อาจใช้ของแข็งตีทำร้ายรุ่นน้องให้ยอมปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตาม แต่ผลคือความตายเพราะการตีนั้นเป็นการตีโดยแรงไปที่ศีรษะแล้วรุ่นน้องล้มศีรษะฟาดพื้น, รุ่นพี่ใช้เท้าถีบรุ่นน้องตกบ่อน้ำเน่าและรุ่นน้องถึงแก่ความตายเพราะติดเชื้อแบคทีเรียในบ่อน้ำนั้น เป็นต้น

(3) กรณีรุ่นน้องฆ่าตัวตาย ตามความเห็นของผู้เขียน สมมติว่านักศึกษารุ่นพี่เกิดไม่พอใจนักศึกษารุ่นน้องจึงกระทำการอันเป็นการฆ่าและเกิดความตายขึ้น อย่างนี้ย่อมเป็นที่ชัดเจนว่าผิดตามสองกรณีแรกที่ได้กล่าวไป เพราะมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล แต่หากเป็นกรณีนี้ที่ความตายนั้นไม่ได้เกิดจากการกระทำของรุ่นพี่โดยตรง แต่เป็นการที่รุ่นพี่นั้นใช้คำพูดเสียดสีถากถางหรือตะโกนใส่ในระหว่างกิจกรรมนั้น ในทำนองว่าถ้าทำไม่ได้ก็สมควรไปตาย จนในที่สุดนักศึกษารุ่นน้องเกิดอาการเครียดจากความกดดันดังกล่าวและฆ่าตัวตาย ในกรณีอย่างนี้การใช้วาจาของรุ่นพี่ไม่เป็นการฆ่า จึงไม่มีความผิดฐานฆ่าผู้อื่น กรณีดังกล่าวนี้ต้องมาพิจารณาประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293¹² ในฐานความผิดยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย

ตัวอย่างข้างต้นนั้น หากนักศึกษารุ่นพี่ไม่พอใจนักศึกษารุ่นน้องในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ก็ะกลั่นแกล้ง กล่าวถ้อยคำเสียดสี ถากถางหรือลดคุณค่าในความเป็นคนของนักศึกษารุ่นน้องในทำนองว่าไม่สมควรมีชีวิตอยู่ จนนักศึกษารุ่นน้องเครียด กดดัน จนนำไปสู่การฆ่าตัวตาย เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิดในมาตราดังกล่าวแล้วนั้น พบว่าต้องมีการช่วยหรือยุยงให้ฆ่าตนเองโดยไม่จำกัดวิธีการ การพูดส่งเสริมหรือโน้มน้าว หลอกลวงหรือใช้กลอุบายแก่เด็กอายุยังไม่เกิน 16 ปี ให้ฆ่าตัวตาย ย่อมเป็นความผิดฐานนี้สำเร็จเมื่อมีการฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย¹³ แต่การปรับใช้กับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น เป็นการยากในการวินิจฉัยเพราะหากมีการฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตายของนักศึกษารุ่นน้อง แต่มูลเหตุดังกล่าวเกิดมาจากความกดดัน ความอับอาย ความเครียดที่สะสมมาในกิจกรรมรับน้อง โดยนักศึกษารุ่นพี่ไม่ได้กล่าวถ้อยคำโดยตรงในการสนับสนุนยุยงให้ฆ่าตัวตาย เช่นนี้ย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา¹¹ และนอกจากนั้นความผิดฐานนี้ยังจำกัดเกณฑ์

¹¹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 63 บัญญัติว่า “ ถ้าผลของการกระทำความผิดใดทำให้ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น ผลของการกระทำนั้นต้องเป็นผลที่ตามมาตราตาย่อมเกิดขึ้นได้”

¹² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 บัญญัติว่า “ผู้ใดช่วยหรือยุยงเด็กอายุยังไม่เกินสิบหกปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพหรือสาระสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นเกิดขึ้น หรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

¹³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ, หน้า 246.

อายุในการได้รับความคุ้มครองอีกด้วย ดังนั้นนักศึกษาใหม่ย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา นี้ เพราะมีอายุเกินกว่า 16 ปีแทบทั้งสิ้น

(4) กรณีความตายไม่ได้เกิดจากการกระทำทางกายภาพของรุ่นพี่โดยตรง แต่เป็นการที่รุ่นพี่สร้างสถานการณ์ให้อยู่ในสภาวะที่ยากลำบากหรือบังคับให้ทำในสิ่งที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของรุ่นน้องและต่อมาการที่รุ่นน้องต้องจำยอมทำตามในสถานการณ์ที่ยากลำบากหรือทำในสิ่งที่น่าเป็นอันตรายเหล่านั้นแล้ว ผลคือรุ่นน้องได้รับบาดเจ็บ บาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตาย กรณีเหล่านี้ย่อมยากแก่การวินิจฉัยว่าความเสียหายเหล่านั้นเกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่หรือไม่ เช่น รุ่นพี่พุดกวดตันให้รุ่นน้องกระโดดลงบ่อน้ำแล้วรุ่นน้องจมน้ำตาย หรือติด เชื้อโรคถึงแก่ความตาย, รุ่นพี่กวดตันให้ดื่มแอลกอฮอล์เป็นปริมาณมากจนเกิดอาการช็อกขาดสติ หรือถึงแก่ความตาย, รุ่นพี่สั่งให้คลานบนถนนจนทำให้เกิดอันตรายต่อกาย เป็นต้น จะเห็นได้ว่าผลเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำที่มีลักษณะโดยไม่สมัครใจของรุ่นน้อง แต่ด้วยสถานการณ์และความกดดันทางสังคมนั้นบังคับให้รุ่นน้องต้องปฏิบัติตามที่รุ่นพี่นั้นบังคับ

นอกจากนั้นแล้วหากมีกิจกรรมในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจของนักศึกษารุ่นน้องแล้ว แม้จะยังไม่เกิดผลเสียหายขึ้น แต่มีพฤติการณ์ประกอบการกระทำที่วิญญูชนคาดหมายได้ว่า หากดำเนินต่อไปอาจจะก่อให้เกิดอันตรายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นได้ ในกรณีนี้ไม่อาจปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาได้เพราะยังไม่มีผลของการกระทำเกิดขึ้น ซึ่ง จะเห็นได้ว่าสถานการณ์เช่นนี้เป็นช่องว่างในการปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

(5) การทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295¹⁴ ความผิดฐานนี้เป็นอีกฐานความผิดหนึ่งที่ปรับได้กับความรุนแรงในกิจกรรมรับ นักศึกษาใหม่ หากรุ่นพี่มีการกระทำที่เป็นการทำร้ายนักศึกษารุ่นน้องโดยตรง แล้วเกิดอันตรายต่อ ร่างกายหรือจิตใจ¹⁵ ของนักศึกษารุ่นน้อง นักศึกษารุ่นพี่ผู้ทำร้ายย่อมมีความผิด เมื่อพิจารณาถึง ลักษณะของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น การให้ทำกิจกรรมอย่างหนักแก่ ร่างกายจนหมดสติ สลับไปเป็นเวลานานย่อมเป็นการทำร้ายอันเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจได้ แต่หากเป็นการเสียหายในด้านความรู้สึกที่บางครั้งนั้นมีผลเสียหายรุนแรงมากกับความนึกคิดของ นักศึกษารุ่นน้องที่เกิดความหดหู่ ไม่อยากมามหาวิทยาลัย หรือไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรมอีก โดยเฉพาะ ในเรื่องการทำร้ายด้วยคำพูด แม้ฝ่ายรุ่นพี่จะใช้คำพูดที่รุนแรงจนรุ่นน้องเกิดความเครียด กวดตัน เพียงใด ก็ไม่มีความผิดตามมาตรา นี้

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 บัญญัติว่า “ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

¹⁵ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ, หน้า 250.

ความหมายขององค์ประกอบความผิดฐานนี้ อันตรายแก่กาย หมายถึงการทำให้เกิดบาดเจ็บ แดงหัก เสียหายแก่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยใช้กำลังทำร้ายหรือไม่และไม่จำเป็นต้องถูกเนื้อต้องตัว เช่น หลอกให้เขาเดินตกหลุมที่ขุดตักเอาไว้จนได้รับบาดเจ็บ ทำให้เขาตกใจกระโดดหนีล้มลงถึงขาหักหรือหัวแตกเป็นอันตรายแก่กาย¹⁶

อันตรายแก่จิตใจ ไม่รวมถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ การทำร้ายจิตใจจึงไม่ใช่การทำให้เกิดความรู้สึกไม่ดีที่มากกระทบจิตใจ เช่น เสียใจ เจ็บใจ แค้นใจ ถูกเหยียดหยามต้งนี้เป็นอารมณ์ไม่ใช่อันตรายแก่จิตใจ แต่การทำร้ายจนเป็นอันตรายแก่จิตใจนั้น หมายถึง การทำร้ายจนสมองเสียหาย ทำให้สมองหยุดสั่งการหรือสั่งการผิด ๆ เช่น ทำให้ตกใจจนสลบเป็นเวลานานหรือทำให้ไม่ได้สติ เป็นต้น¹⁷

นอกจากนี้อาจมีกรณีที่มีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น ซึ่งเกิดจากการใช้กำลังทำร้าย แต่นักศึกษาใหม่นั้นไม่ถึงขนาดได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ เป็นความผิดลหุโทษอย่างหนึ่งซึ่งอาจมีขึ้นได้เสมอจากรูปแบบของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ เช่น การถีบชกต่อย เตาะ ผลัก ตบ ต่อยเนื้อตัวร่างกายของนักศึกษารุ่นน้องเป็นความผิดนี้ทั้งสิ้น¹⁸

ประการที่สาม กิจกรรมเหล่านี้อาจทำให้นักศึกษารุ่นน้องได้รับความเสียหายแก่เสรีภาพ ก็เป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ ผู้เขียนแบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่

กรณีแรก ความผิดฐานข่มขืนใจผู้อื่นเป็นฐานหนึ่งที่มีความสำคัญกับประเด็นการพิจารณาเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นอย่างมาก เพราะเหตุว่าการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่นั้นมักจะเป็นการกระทำโดยข่มขืนใจ บีบบังคับ สร้างความกดดันจนรุ่นน้องนั้นจำยอมที่จะปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309¹⁹ โดยนักศึกษารุ่นน้องมักอยู่

¹⁶ เรื่องเดียวกัน

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 251.

¹⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 391 “ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นโดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

¹⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309 “ผู้ใดข่มขืนใจผู้อื่นให้กระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด โดยทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นเองหรือของผู้อื่นหรือโดยใช้กำลังประทุษร้าย จนผู้ถูกข่มขืนใจต้องกระทำการนั้น ไม่กระทำการนั้น หรือจำยอมต่อสิ่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าความผิดตามวรรคแรกได้กระทำโดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป หรือได้กระทำให้ให้ผู้ถูกข่มขืนใจทำ ถอนหรือทำให้เสียหาย หรือทำลายเอกสารสิทธิอย่างใด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในสถานะที่ถูกข่มขืนใจให้ยอมกระทำตามที่รุ่นพี่สั่งหรือกดดัน ซึ่งหลายครั้งที่การยอมกระทำในสิ่งที่รุ่นพี่สั่งนั้นก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือแม้กระทั่งเสียชีวิต²⁰

การข่มขืนใจผู้อื่น เป็นการกระทำที่เป็นปฏิกิริยาโดยสิ้นเชิงต่อเสรีภาพของบุคคล เนื่องจากการทำลายอิสระในการคิดที่จะกระทำหรือไม่กระทำตั้งใจปรารถนาภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด²¹ การข่มขืนใจผู้อื่นเป็นการบังคับใจผู้อื่นให้เขาต้องกระทำการใด ไม่กระทำการใด หรือจำยอมต่อสิ่งใด ซึ่งวิธีการในการข่มขืนใจผู้อื่นนั้น มีอยู่สองวิธีด้วยกันได้แก่

(1) โดยการทำให้กลัวว่าจะทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกข่มขืนใจนั้นหรือของผู้อื่น การทำให้กลัวนั้นไม่จำกัดวิธี อาจกระทำด้วยคำพูด การเขียนให้อ่าน หรือการแสดงท่าทาง ไม่ว่าจะขู่ให้กลัวว่าจะทำอันตรายในปัจจุบันหรือในอนาคตก็ได้หรืออาจทำให้กลัวโดยไม่มีใครจะมาทำอะไรโดยเจาะจงก็ได้ เช่น ทำให้กลัวว่าจะตาจะขาดในวันข้างหน้า เป็นต้น

ข้อสำคัญของการทำให้กลัวอยู่ที่ว่าเป็นการทำให้เขากลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่เขา และแม้ว่าอันตรายที่ขู่ให้กลัวนั้นจะมีอยู่จริงหรือไม่ก็ตามก็ไม่ใช่เรื่องสำคัญและการทำให้กลัวนั้นเป็นการทำให้ผู้ถูกขู่เกิดความกลัว โดยการทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต คือทำให้กลัวว่าจะต้องตาย จะถูกฆ่า, ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่กาย คือทำให้กลัวว่าจะได้รับบาดเจ็บ, ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่เสรีภาพคือ ทำให้กลัวว่าจะถูกจับขัง กักตัว ถูกห้ามพูดห้ามกระทำการใด, ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ชื่อเสียง คือทำให้กลัวว่าจะถูกเปิดโปงความลับหรือเรื่องราวฉาวโฉ่ทำให้เสียชื่อเสียง และทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ทรัพย์สิน เช่นทำให้กลัวว่าทรัพย์สินสิ่งของหรือใช้ของของตนจะถูกทำลาย²² แต่การขู่ว่าจะใช้สิทธิตามกฎหมายหรือทำตามอำนาจตามกฎหมายที่ตนมีอยู่จริงนั้นไม่ถือเป็นการทำให้กลัวตามมาตรา

ความผิดสำเร็จเมื่อผู้ถูกข่มขืนใจเกิดความกลัว และยอมทำตามที่ข่มขืนใจ แม้จะยอมทำตามไม่ครบถ้วนตามที่ขู่ให้ทำก็เป็นความผิดสำเร็จแล้ว นอกจากนั้นมีข้อสังเกตอีกว่าในเรื่อง

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอันยิ่งใหญ่ ชองโจร ไม่ว่าจะยิ่งใหญ่หรือชองโจรนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท ”

²⁰ ไทยรัฐออนไลน์, ต้องศพที่เท่าไรถึงพอ? รวม 5 สยองรับน้องโหด ความตายไม่เคยเป็นบทเรียน [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/720048>

²¹ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559), หน้า 164.

²² ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ, หน้า 276-277.

เจตนาอื่น ผู้ชมชื่นใจต้องมีเจตนาทำให้กลัว หากไม่ได้ตั้งใจทำให้กลัว แต่ผู้ถูกขู่กลัวไปเอง ผู้กระทำไม่มีความผิดฐานนี้²³

(2) โดยใช้กำลังประทุษร้าย คือใช้กำลังบังคับหรือทำร้าย เช่นการจับมัดไว้ไม่ให้เคลื่อนที่หรือทำร้ายแล้วห้ามให้กระทำการหรือบังคับให้ทำ ความผิดจะสำเร็จเมื่อมีการใช้กำลังประทุษร้ายทันทีโดยไม่คำนึงว่าผู้ถูกขู่จะกลัวหรือไม่ หรือจะทำตามที่ขู่แล้วหรือไม่²⁴

ความคิดเห็นของผู้เขียนเห็นว่า เมื่อนำมาพิจารณากับรูปแบบและลักษณะของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น หากนักศึกษารุ่นพี่ชมชื่นใจให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของรุ่นน้องถูกชมชื่นใจหรือของผู้อื่น แล้วรุ่นน้องเกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตรายเหล่านั้นและยอมกระทำหรือไม่กระทำตามที่รุ่นพี่ต้องการ ย่อมเป็นความผิดตามฐานนี้

ความเป็นจริงแล้ว การเกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตหรือร่างกายของนักศึกษาใหม่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่แฝงไปด้วยความรุนแรงตามที่รุ่นพี่จัดนั้น รุ่นพี่ไม่ได้มีเจตนาทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ตัวรุ่นน้องแต่อย่างใด แต่เป็นเพียงการแสดงออกซึ่งความกดดันหรือสร้างสภาวะการณ์ให้เกิดความตึงเครียด อาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างบรรยากาศให้มีความกดดัน จริงจัง เพื่อให้สามารถควบคุมรุ่นน้องได้ จนนักศึกษารุ่นน้องยอมทำในสิ่งที่รุ่นพี่ต้องการ เช่น กระโดดลงไปในน้ำ, ลงไปคลุกโคลน, เปลือยกาย, ต้มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก (Alcohol Abuse), วิ่งขึ้นวิ่งลงเนินลาดชัน, กระทำในสิ่งที่น่าขยะแขยงสกปรกโสโครก เป็นต้น ซึ่งการกระทำเหล่านี้ไม่ถึงกับเป็นการชมชื่นใจให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของนักศึกษารุ่นน้อง หรือผู้อื่น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชีวิตและร่างกายของนักศึกษารุ่นน้อง เกิดจากการยอมทำในกิจกรรมความรุนแรงเหล่านั้น โดยที่ตนไม่สมัครใจเพราะเกิดจากบรรยากาศที่กดดันจากรุ่นพี่ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น แต่ไม่ครอบงำประกอบความผิดตามมาตรานี้ นักศึกษารุ่นพี่จึงไม่มีความผิดตามกฎหมายตามมาตรา 309 นี้ซึ่งน่าจะเป็นมาตราที่ใกล้เคียงกับลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มากที่สุดแล้วมาตรานี้ แต่ก็ไม่อาจครอบคลุมถึงกรณีดังที่ได้กล่าวมา

ยิ่งไปกว่านั้นแม้จะมีการชมชื่นใจให้กลัวหรือกระทำการประทุษร้าย จนนักศึกษารุ่นน้องยอมกระทำการหรือไม่กระทำการหรือจำยอมต่อสิ่งใดนั้น ตามความผิดฐานนี้นั้นไม่มีเหตุเพิ่มโทษในกรณีที่ผู้ถูกชมชื่นใจได้รับบาดเจ็บหรือถึงแก่ความตาย จึงทำให้ไม่มีบทเพิ่มโทษสำหรับกรณีดังกล่าว

²³ เรื่องเดียวกัน.

²⁴ เรื่องเดียวกัน.

กรณีที่สอง ความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310²⁵ นั้นเป็นการที่ผู้กระทำความผิดจะหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังหรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพทางด้านร่างกาย เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบและลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น หากเป็นกรณีนักศึกษารุ่นพี่หน่วงเหนี่ยว กักขังหรือกระทำให้ปราศจากเสรีภาพทางร่างกายโดยประการอื่น ย่อมมีความผิดตามมาตรานี้

บางกรณี เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิดฐานนี้แล้วอาจจะไม่อยู่ในขอบข่ายของความรับผิดชอบได้แก่ การกักขังให้อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง แม้จะเป็นห้องปิดทึบ แต่สามารถเดินออกจากห้องไปได้ทุกเมื่อเพียงแต่อาจจะถูกกำหนดเงื่อนไขเท่านั้น หรือการที่รุ่นน้องต้องการที่จะออกจากพื้นที่ ๆ ใช้ในการรับน้อง เช่นจะขอกลับบ้าน แต่รุ่นพี่ไม่อนุญาตโดยการใช้เพียงคำพูดในการสั่งห้าม แล้วรุ่นน้องจึงไม่กล้าที่จะกลับ นักศึกษารุ่นพี่ไม่ได้การหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังหรือทำให้ปราศจากเสรีภาพทางร่างกายในทำนองเดียวกับการหน่วงเหนี่ยวกักขัง กรณีดังกล่าวจึงไม่มีความผิดตามมาตรานี้

ความหมายขององค์ประกอบความผิดฐานนี้ อธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้ หน่วงเหนี่ยวผู้อื่น หมายถึง การทำให้ผู้ถูกกระทำไม่อาจเคลื่อนไหวร่างกายได้โดยอิสระเพราะผู้กระทำได้บังคับไว้โดยตรงหรือทำให้ปราศจากเสรีภาพในการไปไหนมาไหนจากบริเวณที่ซึ่งผู้ถูกกระทำอยู่ แต่อย่างไรก็ตาม การทำให้ปราศจากเสรีภาพโดยไม่ให้ไปหรือเข้าไปในที่ใดที่หนึ่ง แต่ยังสามารถไปทางอื่นได้อยู่ นั้นไม่ใช่การหน่วงเหนี่ยว²⁶

การกักขัง ตามมาตรานี้หมายถึงการที่ผู้กระทำกำหนดให้ผู้ถูกกระทำอยู่ในสถานที่อันจำกัด เช่นในบ้าน หรือตอกตะปูปิดเด็กไว้ในกล่องลัง ส่วนจะมีเครื่องพันธนาการด้วยหรือไม่นั้นไม่สำคัญ และการกักขังตามมาตรานี้จะต้องเป็นกรณีที่ผู้ถูกกักขังไม่สามารถออกจากสถานที่อันจำกัดได้โดยง่ายหากผู้ถูกกักขังสามารถออกมาจากสถานที่กักขังได้โดยง่าย ย่อมไม่มีความผิดตามมาตรานี้²⁷

กระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หมายถึงกรณีที่ไม่ใช่การหน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง แต่เป็นการทำลายเสรีภาพในร่างกายอย่างอื่นในทำนองเดียวกับการหน่วงเหนี่ยวกักขัง เช่นการใส่เครื่องพันธนาการร่างกาย เป็นต้น²⁸

²⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310 “ผู้ใดหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่น หรือกระทำด้วยประการใดให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคแรกเป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวถูกกักขังหรือต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกายนั้น ถึงแก่ความตายหรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา 290 มาตรา 297 หรือมาตรา 298 นั้น”

²⁶ คณพล จันทน์หอม, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1, หน้า 179-180.

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 180-181.

²⁸ เรื่องเดียวกัน.

ประการที่สี่ กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อาจทำให้นักศึกษารุ่นน้องได้รับความเสียหาย แก่ชื่อเสียงของรุ่นน้อง ก็เป็นความรุนแรงรูปแบบหนึ่งนี้อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ ได้แก่ ความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นความผิดฐานหนึ่งที่สามารถนำมาปรับใช้กับความรุนแรงใน กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ เป็นปัญหาที่อาจพบได้ในการที่รุ่นพี่หมิ่นประมาทรุ่นน้อง อันเป็นความผิด ตามมาตรา 326²⁹ ซึ่งองค์ประกอบความผิดตามมาตรานี้จำเป็นต้องมีการที่ผู้กระทำ ใส่ความไม่ว่าจะเป็น เรื่องจริงหรือไม่จริงด้วยวิธีการใดก็ตาม เช่น พูด เขียน วาดรูป รูปถ่าย เครื่องหมาย แสดงกริยาท่าทาง แก่บุคคลที่สามซึ่งไม่ใช่ผู้ใส่ความหรือผู้ถูกใส่ความ ข้อสำคัญคือ ผู้รับแจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวจะต้อง รับทราบได้ถึงข้อเท็จจริงนั้น

กรณีผู้ถูกใส่ความนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่และต้องรู้ตัวมีตัวตนแน่นอนว่าเป็น ผู้ใด อย่างไรก็ดี แม้จะไม่ได้ระบุเฉพาะเจาะจงว่าเป็นผู้ใด แต่บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ว่าหมายถึงผู้ใดก็เป็น การใส่ความที่เป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่นตามมาตรา³⁰ การใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามนั้นต้อง กระทำโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง อันเป็นการลดคุณค่าทาง สังคมลง รวมทั้งมีเจตนาแสดงพฤติกรรมของผู้อื่นแก่บุคคลที่สาม³¹

เมื่อพิจารณาในเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น หากมีการที่ นักศึกษารุ่นพี่ เฟื่องเสียงพฤติกรรมของนักศึกษารุ่นน้องบางคนเป็นพิเศษว่าจะออกนอกกลุ่มนอกทาง ไม่อยู่ใน ระบบของการรับน้อง มีการกระทำต่อรุ่นน้องคนนั้นที่ดูพิเศษไปกว่าคนอื่นในเชิงลบแล้ว การกระทำ เช่นนั้นไม่ใช่การใส่ความในประการที่จะก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา³² แต่ผลร้ายที่เกิดขึ้นอาจ เป็นว่าเพื่อนนักศึกษาใหม่คนอื่น อาจออกตัวห่าง หรือพยายามกีดกันเพื่อนที่ดูไม่เข้าพวกนั้นออกไป กรณีรุ่นพี่ไม่มีความผิดฐานหมิ่นประมาท

นอกจากนั้นแล้วความผิดต่อชื่อเสียงอีกประการหนึ่งนี้อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับ นักศึกษาใหม่ได้คือ ความผิดฐานดูหมิ่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณาตามมาตรา 393 ประมวลกฎหมาย อาญา³² นั้นสามารถนำมาปรับใช้กับเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้เนื่องจาก ในช่วง กิจกรรมดังกล่าวอาจมีการที่รุ่นพี่ดูหมิ่นซึ่งหน้าต่อรุ่นน้องได้ โดยการดูหมิ่นนั้นคือเจตนาเหยียดหยาม สบประมาท ดูถูก เป็นเรื่องที่ผู้กระทำแสดงความรู้สึกต่อผู้ถูกดูหมิ่น คำดำจึงไม่จำเป็นต้องเป็น

²⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสีย ชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสอง หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

³⁰ ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ, หน้า 303-305.

³¹ จิตติ ดิงศักดิ์, กฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3, พิมพ์ครั้งที่ 7 (นันทบุรี: เพชรรุ้ง, 2553), หน้า 438.

³² ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 393 “ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่ง เดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ข้อเท็จจริงอย่างเรื่องหมิ่นประมาท การดูหมิ่นอาจทำได้ด้วยวาจา เช่น ด่าด้วยคำหยาบคาย หรืออาจทำได้ด้วยกริยาท่าทางก็ได้ ส่วนการที่เป็นซึ่งหน้านั้น นอกจากการทำต่อหน้าแล้ว ยังรวมถึงการกระทำแก่คนที่อยู่ใกล้ ๆ ให้รับรู้ เช่นด่าไล่หลัง เป็นต้น ซึ่งกรณีเหล่านี้อาจเกิดขึ้นระหว่างนักศึกษารุ่นพี่และรุ่นน้องได้เสมอ แต่ถ้าต่างฝ่ายต่างด่ากันไม่เป็นความผิดตามมาตรา³³

ประการที่ห้า เป็นความผิดที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่จากการกระทำของรุ่นพี่ ซึ่งเป็นความผิดลหุโทษ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้มากอยู่สองฐานความผิดได้แก่

ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตกใจกลัวตามมาตรา 392 ประมวลกฎหมายอาญา³⁴ อาจปรับได้กับรูปแบบหรือลักษณะที่เกิดขึ้นของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยเป็นการที่ผู้กระทำเจตนาทำให้กลัว หรือความตกใจโดยไม่จำกัดวิธี เช่น ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น การที่รุ่นพี่ใช้การชู่ตะโกน ตะคอกอย่างเสียงดัง หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “การว้าก” ซึ่งหากทำให้นักศึกษาใหม่เกิดความตกใจกลัวตามองค์ประกอบความผิดแล้วนั้นย่อมเป็นความผิดตามมาตรา³³

ความผิดฐานรังแก คุกคามหรือทำให้เดือดร้อนรำคาญ ตามมาตรา 397 ประมวลกฎหมายอาญา³⁵ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่มีการกลั่นแกล้ง รังแกรุ่นน้องนั้นอาจพบเห็นได้อยู่เสมอ การที่นักศึกษารุ่นพี่เจตนารังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ แก่นักศึกษารุ่นน้องก็ย่อมมีความผิดตามมาตรา³³ และหากการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ นักศึกษารุ่นพี่นั้นย่อมได้รับโทษหนักขึ้น

ประเด็นที่น่าสนใจนั้นอยู่ที่ คำว่า “อำนาจเหนือ” ว่าจะมีความหมายรวมถึงอย่างไรรุ่นพี่กับรุ่นน้องที่มีอำนาจเหนือกันตามระบบอาวุโสทางสังคมด้วยหรือไม่ เพราะหากเป็นเช่นนั้นก็จะได้รับโทษหนักขึ้นตามมาตรา³³ แต่จากการยกตัวอย่างความมีอำนาจเหนือในมาตราดังกล่าวนั้น รุ่นพี่ไม่ได้มีอำนาจเหนือรุ่นน้องอย่างชัดเจน อย่างกรณีผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง จึงไม่เป็นอำนาจเหนือ

³³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ, หน้า 340-341.

³⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 392 “ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการชู่ตะโกน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

³⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 397 “ผู้ใดกระทำความผิดใด ๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

ในทำนองที่กฎหมายรับรอง อำนาจเหนือตามมาตรานี้จึงไม่น่าจะรวมถึงอำนาจเหนือตามระบบอาวุโสที่มีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องด้วย

ประการสุดท้าย ความผิดฐาน “ช่องโง่” ตามมาตรา 210³⁶ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งอยู่ในลักษณะความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน เมื่อนำมาพิจารณากับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้วนั้น หากพิจารณาเพียงผิวเผิน อาจจะทำให้มองข้ามความผิดฐานนี้ไป อย่างไรก็ตาม ความผิดฐานเป็นช่องโง่ มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นความผิดได้ในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ หากมีการกระทำที่ครอบงำประกอบของความผิด โดยพิจารณาได้ดังนี้

1. ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิด ซึ่งคำว่า “สมคบกัน” ในความผิดฐานช่องโง่ มิได้มีบทนิยามไว้ แต่มีความหมายในทางตำราว่า เป็นกรณีที่มีบุคคลตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เข้าตกลงกันเพื่อที่จะกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง³⁷ ดังนั้น เมื่อมีบุคคลที่มีอายุและสติสัมปชัญญะพอที่จะตกลงกระทำความผิดได้³⁸ ตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เข้าตกลงกันเพื่อที่จะกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดสำเร็จทันที ถึงแม้จะยังไม่ทันได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบตกลงกัน เพราะกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะป้องกันอันตรายที่จะเกิดแก่สังคมจากการตกลงกันกระทำความผิด³⁹ แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า หากมีการประชุมปรึกษากันแล้วไม่ตกลงว่าจะกระทำความผิดหรือตกลงกันไม่ได้ ก็ไม่มีความผิด นอกจากนั้นหากมีการสมคบตกลงกันกระทำความผิดแล้ว แม้ภายหลังจะเลิกเสียไม่กระทำความผิดตามที่ได้ตกลงกัน ก็ยังคงเป็นความผิดฐานช่องโง่⁴⁰

2. ความผิดที่ตกลงกันนั้นต้องเป็นความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในภาค 2 ว่าด้วย “ความผิด” ตามประมวลกฎหมายอาญา และความผิดนั้นต้องมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปด้วย ดังนั้นหากมีการตกลงกันกระทำความผิดที่ไม่ใช่ความผิดในภาค 2 ของประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ ความผิดตามพระราชบัญญัติหรือกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ หรือความผิดตาม

³⁶ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 210 “ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในภาค 2 นี้ และความผิดนั้นมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นช่องโง่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นการสมคบเพื่อกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิตหรือจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่พันบาทถึงสองหมื่นบาท”

³⁷ หยุด แสงอุทัย, กฎหมายอาญา ภาค 2-3, พิมพ์ครั้งที่ 11 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556), หน้า 121.

³⁸ เรื่องเดียวกัน.

³⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 122.

⁴⁰ จิตติ ดิงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: จีระวิชาการพิมพ์, 2548), หน้า 464-465.

ภาค 3 “ลหุโทษ” ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้วนั้น ย่อมไม่เป็นการผิดฐานเป็นช่องโจร และถึงแม้จะเป็นความผิดในภาค 2 ประมวลกฎหมายอาญา แต่ความผิดนั้นก็มีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงหนึ่งปีก็ย่อมไม่เป็นการผิด

เมื่อพิจารณากับกรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้ว หากมีการเข้าตกลงกันโดยนักศึกษารุ่นพี่ จำนวนตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป เพื่อที่จะกระทำความผิดอันประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 บัญญัติเป็นความผิดและความผิดนั้นก็มีกำหนดโทษอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป นักศึกษารุ่นพี่เหล่านั้น ย่อมมีความผิดฐานช่องโจรตามมาตรา 397 ยกตัวอย่างเช่น หากนักศึกษารุ่นพี่ตกลงกันว่าในกิจกรรมรับน้องนั้น จะทำการสั่งสอนนักศึกษารุ่นน้องให้หลบจำจากการขัดขืนคำสั่งของรุ่นพี่ โดยการทำร้ายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายของรุ่นน้อง ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา 295 ประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 และมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ย่อมเป็นการผิดฐานช่องโจรได้ แต่หากเป็นการสมคบตกลงกันว่าในระหว่างกิจกรรมรับน้องจะทำด้วยประการใด ๆ เพื่อรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือทำให้รุ่นน้องได้รับความอับอาย การตกลงเพื่อกระทำความผิดดังกล่าว เป็นความผิดตามภาค 3 ลหุโทษ ตามมาตรา 397 ประมวลกฎหมายอาญา ย่อมไม่เป็นไปตามองค์ประกอบความผิดฐานช่องโจร

เพราะฉะนั้น แม้ความผิดฐานช่องโจรอาจนำมาปรับใช้กับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ได้ แต่ด้วยข้อจำกัดขององค์ประกอบความผิดที่กำหนดจำนวนผู้เข้าสมคบตกลงกัน กำหนดให้ความผิดที่ตกลงกันนั้นต้องเป็นเฉพาะความผิดตามภาค 2 ประมวลกฎหมายอาญา และต้องมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ย่อมทำให้การปรับใช้ความผิดฐานช่องโจรยังไม่ครอบคลุมเพียงพอในการป้องกันความรุนแรงและผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากกิจกรรมดังกล่าว

นอกจากฐานความผิดทั้งปวงนี้แล้ว ในเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ซึ่งความรุนแรงอันนำมาสู่ความเสียหายนั้นมักเกิดขึ้นจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ หากการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและรุ่นพี่นั้นตกอยู่ในฐานะผู้กระทำความผิด ซึ่งอายุของรุ่นพี่ในมหาวิทยาลัยนั้นอาจจะอยู่ในช่วงที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง กล่าวคือ ต้องพิจารณามาตรา 76 ประมวลกฎหมายอาญาซึ่งวางหลักว่า ผู้ใดอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดอัตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

เมื่อได้พิจารณาฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องอันอาจปรับใช้กับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้ว พบว่าหากนักศึกษารุ่นพี่หรือบุคคลใดก็ตาม ได้มีการกระทำครบองค์ประกอบความผิดของฐานความผิด ฐานใดฐานหนึ่งหรือหลายฐาน และเป็นไปตาม

โครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญาทุกประการแล้ว ผู้กระทำย่อมมีความผิดโดยสามารถปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญาเพื่อลงโทษแก่กรณีเหล่านั้นได้

ยกตัวอย่างฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่อาจปรับใช้กับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าว เช่น ฐานเป็นช่องโจร มาตรา 210, ฐานกระทำอนาจาร มาตรา 278, ฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา มาตรา 288, ฐานฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา มาตรา 290, ฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา 295, ฐานข่มขืนใจให้ผู้อื่นกระทำการหรือไม่กระทำการ มาตรา 309, ฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง มาตรา 310, ฐานหมิ่นประมาท มาตรา 326, ฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา 391, ฐานดูหมิ่นซึ่งหน้า มาตรา 393, ฐานทำให้ตกลูกแล้ว มาตรา 393, ฐานรังแก คุกคามหรือทำให้เดือดร้อนรำคาญ ตามมาตรา 397 เป็นต้น ซึ่งผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์ไว้ข้างต้นแล้วว่า จะใช้อย่างไรและมีข้อจำกัดในการปรับใช้ฐานความผิดเหล่านี้ได้อย่างไรบ้าง

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาพบว่า การปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น ยังไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมกับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ได้ และไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่นิสิตนักศึกษาทั้งหลายจากความรุนแรงเหล่านั้นได้ โดยมีเหตุผลหลายประการดังต่อไปนี้

ประการแรก ในกรณีที่ยังไม่มีความเสียหายเกิดขึ้น มีฐานความผิดหนึ่งที่บัญญัติให้เป็นความผิดทันที แม้ยังไม่ได้ลงมือกระทำความผิดตามที่ได้สมคบตกลงกัน นั่นคือความผิดฐานเป็นช่องโจร ตามมาตรา 210 แต่เนื่องจากความผิดฐานดังกล่าวมีองค์ประกอบเฉพาะ กล่าวคือ ต้องมีจำนวนผู้เข้าสมคบตกลงกัน ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป, ความผิดที่ได้ตกลงนั้นมีเงื่อนไขว่า ต้องเป็นความผิดตามภาค 2 “ภาคความผิด” ตามประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น ไม่รวมถึง ความผิดตาม ภาค 3 “ลหุโทษ” และความผิดตามกฎหมายอื่น รวมถึงต้องเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 1 ปี ด้วย จึงเป็นช่องว่างในการนำมาปรับใช้กับกรณีความรุนแรงดังกล่าว

ประการที่สอง ในกรณีที่เกิดความเสียหายต่อนิสิตนักศึกษาใหม่แล้ว แม้อาจจะปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาได้ หากการกระทำครบองค์ประกอบความผิด แต่ถึงอย่างไรในแต่ละฐานความผิดก็มีองค์ประกอบโดยเฉพาะ ซึ่งสภาพในความเป็นจริงของการใช้ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่อาจจะไม่ชัดเจนถึงขนาดที่จะเป็นไปตามองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดเหล่านั้นได้

ตัวอย่างตามที่ได้วิเคราะห์มาแล้วข้างต้น เช่น ความผิดฐานข่มขืนใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการ ตามมาตรา 309 ซึ่งอาจปรับใช้กับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าวได้ หากเป็นการที่นักศึกษารุ่นพี่ทำการข่มขืนใจรุ่นน้องให้กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด โดยต้องเป็นการทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของรุ่นน้องผู้ถูกข่มขืนใจนั้นหรือของผู้อื่น หรือ โดยต้องเป็นการใช้กำลังประทุษร้าย ซึ่งในความเป็นจริงของสภาพการใช้

ความรุนแรงโดยนักศึกษารุ่นพี่นั้น มักไม่ได้มีเจตนาจะทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของรุ่นน้อง หรือเป็นการใช้กำลังประทุษร้ายแต่อย่างใด แต่เป็นเพียง การแสดงออกซึ่งความกดดันหรือสร้างสภาวะการณ์ให้เกิดความตึงเครียด เพื่อให้สามารถควบคุมรุ่นน้องได้ จนนักศึกษารุ่นน้องยอมทำในสิ่งที่รุ่นพี่ต้องการ ซึ่งการกระทำเหล่านี้ ไม่ถึงกับเป็นการข่มขืนใจ ให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของนักศึกษารุ่นน้อง หรือผู้อื่น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชีวิตและร่างกายของนักศึกษารุ่นน้อง เกิดจากการยอมทำในกิจกรรมความรุนแรงเหล่านั้น โดยที่ตนไม่สมัครใจเพราะเกิดจากบรรยากาศที่กดดันจากรุ่นพี่ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น แต่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 309

ประการที่สาม ในกรณีที่มีการกระทำในลักษณะที่ น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อนิสิต นักศึกษาใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรม แต่ผลเสียหายยังไม่ได้เกิดขึ้น เป็นช่องว่างของการปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เพราะเมื่อยังไม่มี การลงมือกระทำความผิดและยังไม่มีผลจากการกระทำ มีเพียงพฤติการณ์ประกอบกรกระทำที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายเท่านั้น จึงไม่อาจนำฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีความรุนแรงดังกล่าวมาปรับใช้ได้

เหตุการณ์ของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ มักเกิดความเสียหายจากการดำเนินกิจกรรมที่มีลักษณะน่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง ของนักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรม แล้วมีการปล่อยให้อีกกิจกรรมลักษณะดังกล่าวดำเนินต่อไป จนเกิดความเสียหายขึ้น ซึ่งไม่ใช่การป้องกันเหตุการณ์อันตราย แต่เป็นการลงโทษเมื่อเกิดอันตรายขึ้นแล้ว ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญาจึงยังขาดความครอบคลุมในการปรับใช้เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

ประการสุดท้าย ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้น หากมีการกระทำที่เกิดผลร้ายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือการกระทำที่ไม่สมควรทางเพศ ซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบของฐานความผิดในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ย่อมสามารถปรับบทลงโทษแก่ผู้กระทำได้ อย่างไรก็ตาม ด้วยลักษณะและรูปแบบการกระทำที่ใช้ความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว ในบางครั้งแม้จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือการกระทำที่ไม่สมควรทางเพศก็ตาม แต่โดยลักษณะการกระทำนั้นเป็นการย่ำยีหรือขัดต่อ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)” ของนักศึกษารุ่นน้อง ซึ่งคุณค่าดังกล่าวนี้ได้ถูกรับรองโดยรัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งไม่ควรจะมีการยอมรับให้เกิดการกระทำที่ขัดต่อ ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ได้ โดยในปัจจุบัน ยังคงเป็นช่องว่างของกฎหมาย ที่ยังไม่อาจปรับบทความผิดทางอาญากับการกระทำที่ย่ำยีหรือขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพราะไม่มีฐานความผิดใดที่กำหนดไว้ ครอบคลุมการกระทำในลักษณะดังกล่าว

3.2 ข้อพิจารณาเรื่องละเมิดทางแพ่งที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

นิสิตนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง ซึ่งเข้าร่วมกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ หากในกิจกรรมดังกล่าวมีการใช้ความรุนแรง โดยนักศึกษารุ่นพี่ได้กระทำต่อรุ่นน้องโดยผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อันทำให้เกิดความเสียหายต่อนิสิตนักศึกษารุ่นน้อง ไม่ว่าจะเป็ความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดที่กฎหมายคุ้มครอง การกระทำความรุนแรงดังกล่าวย่อมเป็นละเมิด นักศึกษารุ่นพี่ผู้กระทำละเมิดดังกล่าว จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่รุ่นน้องผู้เสียหาย ตามความในมาตรา 420⁴¹ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยสามารถพิจารณากรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่กับหลักการที่สำคัญในเรื่องละเมิดทางแพ่ง ได้ดังนี้

1. เมื่อนักศึกษารุ่นพี่ได้กระทำความรุนแรงโดยประการใด ๆ ต่อนักศึกษารุ่นน้องในระหว่างกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ต้องพิจารณาว่า การกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของนักศึกษารุ่นน้องหรือไม่ โดยหากเกิดความเสียหายแล้วย่อมอยู่ในขอบเขตของการกระทำละเมิด

คำว่า “สิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด” ของบุคคลอื่นที่กฎหมายกำหนดนั้น เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ซึ่งกฎหมายได้ยกตัวอย่างสิทธิของบุคคลอื่นที่อาจถูกกระทำให้เสียหายไว้ด้วยในกฎหมายแล้ว กล่าวคือ สิทธิในชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน ซึ่งสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากตัวอย่างดังกล่าวแล้ว ย่อมหมายถึง สิทธิทั้งหลายอันมีกฎหมายรับรองและคุ้มครองให้⁴² ดังนั้น สิทธิของบุคคลจึงได้รับความคุ้มครองอย่างกว้างขวางในเรื่องละเมิด เป็นต้นว่า ทรัพย์สินสิทธิและบุคคลสิทธิทั้งหลาย สิทธิในชื่อเสียงเกียรติยศ จิตใจ และผู้เขียนมีความเห็นว่า สิทธิดังกล่าวนี้รวมไปถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นมูลฐานแห่งสิทธิมนุษยชน⁴³ อันได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญด้วย

นอกจากนั้นแล้ว การกระทำของผู้กระทำละเมิดนั้น ยังต้องมีความสัมพันธ์กับผลเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย (Causation) จึงจะเป็นละเมิด โดยมีทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกรกระทำและผลอยู่หลายทฤษฎี แต่จากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทย ใช้ทฤษฎีผลโดยตรงในการ

⁴¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

⁴² สุขุม ศุภนิติย์, คำอธิบาย กฎหมายลักษณะละเมิด, พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2555), หน้า 36.

⁴³ อุดม รัฐอมฤต, การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา 28 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (กรุงเทพฯ: นานาสังพิมพ์, 2544), หน้า 84-85.

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลในคดีละเมิด โดยใช้ร่วมกับ มาตรา 438 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันเกี่ยวกับอำนาจของศาลในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อไม่ให้เกิดความรับผิดเกินไปกว่าความผิดที่เกิดขึ้นจริง⁴⁴

ดังนั้น หากนักเรียนรุ่นพี่ได้กระทำให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิทั้งหลายเหล่านี้แก่นักศึกษารุ่นน้องแล้ว อาจจะต้องรับผิดในความเสียหายจากการกระทำละเมิดของตนได้ ตัวอย่างเช่น การที่รุ่นพี่กลั่นแกล้งหยอกล้อรุ่นน้อง จนได้รับความเสียหายแก่กายย่อมเป็นละเมิด, รุ่นพี่ให้รุ่นน้องถอดเสื้อผ้าเหลือแต่กางเกงชั้นในเพื่อการหยอกล้อสนุกสนานต่อหน้าบุคคลอื่นในที่สาธารณะ แต่รุ่นน้องไม่สมัครใจ ย่อมเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์, การให้รุ่นน้องมุดถึงขยะหรือสิ่งโสโครก นอกจากเป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว หากรุ่นน้องได้รับเชื้อโรคจนป่วยก็เป็นความเสียหายต่ออนามัยของรุ่นน้อง เป็นต้น

เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นจริง จากการกระทำละเมิดแล้วนั้น ผู้กระทำละเมิดก็อยู่ในบังคับที่ต้องชดใช้เป็นค่าสินไหมทดแทน ซึ่งจะพึงชดใช้ในสถานใด เพียงใดก็ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงของความเสียหายจากละเมิดนั้น⁴⁵ นอกจากนั้น ค่าสินไหมทดแทนก็มีอีกหลายประเภทตามที่กฎหมายกำหนดตามความเสียหายที่ผู้ถูกระทำละเมิดได้รับ ยกตัวอย่างเช่น ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันไม่ใช่ตัวเงิน ที่ผู้เสียหายอาจเรียกร้องได้จากความเสียหายต่อร่างกาย อนามัย หรือเสรีภาพ⁴⁶ เช่น การถูกทำให้ตกใจกลัวจากกระทำละเมิดต่อร่างกายผู้เสียหาย⁴⁷

2. การกระทำต่อบุคคลอื่นให้เขาเสียหายต่อสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ต้องเป็นการกระทำ “โดยผิดกฎหมาย” ซึ่งหมายความว่า กระทำลงโดยไม่มีอำนาจหรือไม่มีสิทธิหรือทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (Unlawfully) ดังนั้นแม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด ถ้าผู้กระทำได้ทำต่อบุคคลอื่นให้เขาเสียหายโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ การกระทำนั้นก็เป็นละเมิดได้ แต่หากเป็นกรณีกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดอย่างชัดแจ้ง เช่น ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ย่อมเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายอยู่ในตัว⁴⁸ ดังนั้นหากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ทำให้รุ่นน้องเสียหาย โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจกระทำได้แล้วย่อมเป็นละเมิด

ข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำโดยผิดกฎหมายมีว่า อาจมีกรณีที่เป็นทั้งความผิดอาญาและละเมิดทางแพ่งไปพร้อม ๆ กันได้ หากว่าการกระทำนั้นเป็นไปตามองค์ประกอบ

⁴⁴ สุขุม ศุภนิത്യ, คำอธิบาย กฎหมายลักษณะละเมิด, หน้า 53-58.

⁴⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438

⁴⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446

⁴⁷ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4571/2556

⁴⁸ สุขุม ศุภนิത്യ, คำอธิบาย กฎหมายลักษณะละเมิด, หน้า 28.

ความผิดของฐานความผิดในทางอาญา และในขณะเดียวกันก็เป็นละเมิดด้วย⁴⁹ เช่น การทำร้ายร่างกายหรือทำอันตรายแก่ชีวิตนอกจากเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ยังเป็นการทำให้เสียหายแก่ชีวิตหรือร่างกายของบุคคลอื่นอันเป็นละเมิดซึ่งผู้นั้นมีสิทธิเรียกให้ชดใช้เยียวยาความเสียหายทางแพ่งได้ ซึ่งกรณีเหล่านี้เป็นคดีแพ่งที่มีมูลมาจากการทำความผิดทางอาญา ที่เรียกว่า “คดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา”⁵⁰

3. ผู้กระทำละเมิดนั้น กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ซึ่งแยกองค์ประกอบภายในออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรก การกระทำโดย “จงใจ” หมายความว่า กระทำโดยรู้สำนึกถึงการกระทำว่าจะเป็นผลเสียหายต่อบุคคลอื่น ซึ่งคล้ายคลึงกับการกระทำ “โดยเจตนา” ในทางอาญา แต่แตกต่างกันตรงที่ว่า โดยเจตนาจะเป็นการรู้สำนึกในการกระทำและขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือยอมเสี่ยงเห็นผลของการกระทำนั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้กระทำเจาะจงให้เกิดผลเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นโดยเฉพาะ ยกตัวอย่างเช่น นักศึกษารุ่นพี่ใช้ไม้เบสบอลตีไปที่หลังของรุ่นน้อง เป็นเหตุให้รุ่นน้องเป็นแผลฟกช้ำ การกระทำของรุ่นพี่เป็นเจตนา “ทำร้ายร่างกาย” รุ่นน้องในทางอาญา ขณะเดียวกันเป็นการกระทำโดยจงใจทำละเมิด “ต่อร่างกาย” รุ่นน้องในทางแพ่ง ซึ่งมีหลักกว่า การกระทำโดยเจตนาในทางอาญาจะเป็นการกระทำโดยจงใจในเรื่องละเมิดเสมอ เพราะจงใจมีความหมายกว้างกว่าเจตนา⁵¹

ประเภทที่สอง การกระทำโดยประมาทเลินเล่อ มีความหมายคล้ายคลึงกับ การกระทำโดยประมาทในทางอาญา ซึ่งอาจสรุปความหมายได้ว่า เป็นการกระทำโดยไม่จงใจ แต่ปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้เพียงพอไม่

การพิจารณาการกระทำโดยประมาทเลินเล่อในทางละเมิดนั้น ต้องพิจารณาถึงขนาดของความระมัดระวังของผู้กระทำเทียบกับบุคคลในวิสัยและพฤติการณ์อย่างเดียวกับผู้กระทำว่า ปกติแล้วบุคคลเช่นนั้นจะใช้ความระมัดระวังได้มากน้อยแค่ไหน ถ้าปรากฏว่า บุคคลธรรมดาที่เป็นมาตรฐานเทียบเคียงนั้นอยู่ในพฤติการณ์ภายนอกเช่นเดียวกับผู้กระทำ จะใช้ความระมัดระวังได้มากกว่าผู้กระทำแล้ว ความเสียหายย่อมไม่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงต้องถือว่าผู้กระทำประมาทเลินเล่อ⁵² ยกตัวอย่างเช่น นักศึกษารุ่นพี่นำเอาโทรศัพท์มือถือของรุ่นน้องไปเก็บไว้รวมกันกลางแจ้ง ครั้นต่อมาฝนตกทำให้โทรศัพท์มือถือของรุ่นน้องเสียหาย เมื่อเป็นเช่นนี้ ความเสียหายต่อทรัพย์สินของรุ่นน้อง

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

⁵⁰ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบาย หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในชั้นตอนก่อนการพิจารณา, พิมพ์ครั้งที่ 7 (กรุงเทพฯ: พลสยามพริ้นติ้ง, 2553), หน้า 263.

⁵¹ สุขุม ศุภนิตย์, คำอธิบาย กฎหมายลักษณะละเมิด, หน้า 15-16.

⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 17-18.

ย่อมเกิดจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อของรุ่นพี่ เพราะคนปกติธรรมดาย่อมไม่น่าโทรศัพท์มือถือ หรือของมีค่าไปเก็บไว้กลางแจ้ง

นอกจากนั้นมีข้อสังเกตอันสำคัญว่า ในทางอาญากฎหมายกำหนดไว้เฉพาะบางกรณีเท่านั้นที่ผู้กระทำโดยประมาทต้องรับผิดชอบ⁵³ แต่การประมาทเลินเล่อในละเมิดทางแพ่งนั้น ประมาทเลินเล่อเป็นองค์ประกอบของความรับผิดทั่วไป ซึ่งถ้าเข้าเกณฑ์ที่ถือว่าเป็นประมาทเลินเล่อแล้ว ผู้กระทำย่อมต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน⁵⁴

4. เรื่องเกี่ยวกับการยกเว้นความรับผิดเพื่อละเมิดที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งคือ เรื่องความยินยอมของผู้ถูกระทำละเมิด โดยยึดถือจากหลักกฎหมายโรมันว่า “*Volenti non fit iniuria*” ซึ่งแปลว่า ความยินยอมไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย⁵⁵ จึงควรที่จะต้องทำความเข้าใจว่า ความยินยอมของผู้ถูกระทำที่ให้ผู้อื่นก่อความเสียหายเท่ากับผู้เสียหายนั้นรู้ถึงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่แล้ว แต่ยังยินยอมให้ทำก็แสดงว่าเขาไม่มีอะไรต้องเสียหายนั้น เป็นการยกเว้นองค์ประกอบเรื่องความเสียหายในเรื่องละเมิด เมื่อไม่ครบองค์ประกอบ การกระทำจึงไม่เป็นละเมิด เมื่อไม่เป็นละเมิดจึงไม่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนั้นการกล่าวว่า ความยินยอมไม่ทำให้เป็นละเมิดเสียทีเดียว หรือ ความยินยอมไม่ทำให้ผิดกฎหมาย ย่อมไม่ถูกต้องนัก⁵⁶

เพราะฉะนั้น หากมีความยินยอมของนักเรียนรุ่นน้อง ให้รุ่นพี่กระทำด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะจงใจหรือประมาทเลินเล่อ จนเป็นเหตุให้รุ่นน้องได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะป็นต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ อนามัย ชื่อเสียง หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว ย่อมถือว่า รุ่นน้องไม่ได้รับความเสียหาย เพราะความยินยอมนั้นยกเว้นองค์ประกอบเรื่องความเสียหายในเรื่องละเมิด ตามมาตรา 420 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไปเสียแล้ว ดังนั้นการกระทำของรุ่นพี่จึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย การกระทำนั้นจึงไม่มีความรับผิดเพื่อละเมิด

เมื่อได้นำเรื่องละเมิดทางแพ่งมาปรับใช้กับกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้วนั้น พบว่าแม้ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อรุ่นน้อง จากการกระทำโดยผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของนักศึกษารุ่นพี่ อาจนำเรื่อง “ละเมิด” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับใช้เพื่อให้ผู้ก่อความเสียหายนั้นใช้ค่าสินไหมทดแทน เยียวยาความเสียหายแก่ผู้ถูกระทำละเมิดได้ แต่การปรับใช้กฎหมายละเมิดดังกล่าว ยังไม่อาจปรับ

⁵³ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคแรก

⁵⁴ สุขุม ศุภนิติย์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด, หน้า 23.

⁵⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 48.

⁵⁶ ศันนัทภรณ์ โสทธิพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลามิควรได้, พิมพ์ครั้งที่ 7

ใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพกับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ด้วยเหตุผลหลายประการดังต่อไปนี้

ประการแรก เนื่องจากจุดมุ่งหมายของกฎหมายแพ่ง และกฎหมายอาญานั้นแตกต่างกัน แม้ว่าในปัจจุบันอาจใช้กฎหมายลักษณะละเมิดปรับใช้กับกรณีความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ได้อย่างกว้างขวาง ไม่จำกัดเหมือนอย่างฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แต่เนื่องจากกฎหมายลักษณะละเมิด มีวัตถุประสงค์ในการปรับใช้เพื่อเยียวยาความเสียหายแก่เอกชนผู้เสียหายจากการกระทำละเมิด โดยผู้กระทำละเมิดต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น แตกต่างจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญาที่เป็นการรักษาความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมเป็นหลัก การลงโทษผู้กระทำผิดมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษทางอาญาที่มีความเฉพาะเจาะจง เป็นต้นว่า เพื่อแก้แค้นทดแทน เพื่อข่มขู่ยับยั้งป้องปรามการทำความผิด เพื่อตัดผู้กระทำผิดออกจากสังคม หรือเพื่อฟื้นฟูผู้ทำความผิด แตกต่างจากการลงโทษโดยการให้ใช้ค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งอย่างชัดเจน

เรื่องความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ เป็นกรณีที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ความรุนแรงเหล่านั้นไม่อาจถูกยอมรับจากประชาชนทั่วไปได้ จึงควรอยู่ในขอบข่ายของกฎหมายอาญามากกว่าในทางแพ่ง ดังนั้นการปรับใช้แต่เรื่องละเมิดทางแพ่ง จึงอาจไม่เพียงพอและเหมาะสมกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

ประการที่สอง เนื่องจากในเรื่องละเมิดทางแพ่งนั้น มีหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งเพื่อนำมายกเว้นความรับผิด นั่นคือ ความยินยอมไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย (*Volenti non fit iniuria*) ดังนั้นหากมีการนำสืบพิสูจน์ได้ว่า การกระทำละเมิดดังกล่าว เป็นไปโดยความยินยอมของนักศึกษารุ่นน้อง ย่อมไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแต่อย่างใด และทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นละเมิด ดังนั้นการปรับใช้เรื่องละเมิดทางแพ่งเท่านั้น กับความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าว ย่อมไม่เหมาะสมเพราะผู้กระทำอาจกล่าวอ้างความยินยอมยกเว้นความผิดได้ และยิ่งไปกว่านั้นด้วยลักษณะพิเศษของกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ที่รุ่นพี่มีอำนาจเหนือรุ่นน้อง ทำให้การพิสูจน์เรื่องความยินยอมว่าเป็นไปโดยสมัครใจหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่พิสูจน์ยาก ซึ่งอาจทำให้ฝ่ายที่เป็นผู้กระทำนำสืบว่าการกระทำนั้นเป็นไปโดยความยินยอมได้โดยง่ายกว่า ฝ่ายที่จะพิสูจน์ว่าเป็นความยินยอมโดยไม่บริสุทธิ์

ประการที่สุดท้าย หากจะปรับใช้เรื่องละเมิดนั้น ย่อมต้องมีการกระทำและมีผลคือความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว ผู้กระทำจึงจะมีความรับผิดในค่าสินไหมทดแทนได้ แต่ไม่อาจนำมาเรื่องละเมิดมาปรับใช้กับพฤติกรรมที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ เพราะยังไม่มีผลเสียหาย ดังนั้นหากมีพฤติกรรมที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของนักศึกษารุ่นน้องแล้ว แต่ผลเสียหายยังไม่เกิดขึ้น ย่อมไม่อาจปรับใช้กฎหมายลักษณะละเมิด เพื่อป้องกันความเสียหายดังกล่าวได้

3.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของเยาวชน

ปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น เป็นปัญหาที่ใกล้ชิดกับนักศึกษาผู้เป็นเยาวชนในความหมายทั่วไป ยังต้องซึ่งประสบการณ์ในการใช้ชีวิต ตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา มักถูกชักจูงให้กระทำความผิดได้โดยง่ายจากสิ่งยั่วยุรอบตัว และจากความคิดคะนองตามวัยของตน ตลอดจนนักศึกษาผู้เป็นเยาวชนเหล่านั้นมักตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ จากการกระทำของบุคคลที่มีอำนาจหรืออิทธิพลเหนือตน ดังนั้นในหัวข้อนี้จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาว่ามีกฎหมายใดบ้างในปัจจุบันที่อาจให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพแก่นักศึกษาผู้เป็นเยาวชนบ้าง อยู่ในขอบเขตความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างไรหรือไม่ พิจารณาได้ดังนี้

3.3.1 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 นั้นเป็นกฎหมายที่บัญญัติการคุ้มครองเป็นพิเศษ แก่เด็กและเยาวชนเพื่อพิจารณาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ มุ่งเน้นวิธีการที่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนในการแก้ไขและฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้สามารถมีโอกาสรückสู่สังคมได้อย่างปกติ หากพิจารณาตามความหมายของกฎหมายนี้ก็ย่อมมีความหมายโดยเฉพาะซึ่งในประเทศไทยใช้เกณฑ์อายุเป็นหลักในการคุ้มครอง ซึ่งในมาตรา 4 ได้กำหนดว่า เด็ก หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา⁵⁷ แต่ยังไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ ส่วนเยาวชน หมายถึง บุคคลที่อายุเกิน 15 ปี แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์⁵⁸ ซึ่งเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้ถืออายุในวันที่กระทำความผิด และศาลเยาวชนและครอบครัวอันเป็นศาลชำนาญพิเศษโดยเฉพาะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง ในคดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด⁵⁹

เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่า สำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมักมีอายุเกินกว่า 18 ปี เว้นแต่นักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 ที่อายุโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 18 ปี⁶⁰ อาจมีอายุมากกว่าหรือน้อยกว่านั้น ทำให้เห็นว่านักศึกษาเหล่านี้อาจได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนหรือไม่

⁵⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 “เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

⁵⁸ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 4

⁵⁹ พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 10 (1)

⁶⁰ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2557 – 2558, หน้า 12.

นั้นจะ ขึ้นอยู่กับอายุของนักศึกษาแต่ละคนนั้น ซึ่งหากนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นนักศึกษารุ่นพี่หรือนักศึกษาใหม่รุ่นน้องก็หากกระทำความผิดตามกฎหมายอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ในขณะนั้นมีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเฉพาะนี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าหากนักศึกษาไม่ว่ารุ่นพี่หรือรุ่นน้องกระทำความผิดในขณะที่ตนอายุกว่า 18 ปีขึ้นไปแล้วย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายนี้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาอีกประการหนึ่งนั้นคือ ตามที่ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะและรูปแบบความรุนแรงในการกระทำความผิดในกิจกรรมรับศึกษาใหม่ในบทที่ 2 ได้วิเคราะห์ถึงลักษณะของความรุนแรงกรณีที่เป็นความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาและกรณีที่ไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แต่พฤติกรรมดังกล่าวเป็นความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งส่งผลกระทบต่อนักศึกษาใหม่รุ่นน้องที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงนั้น ดังนั้นเมื่อกรณีดังกล่าวแม้ว่าผู้กระทำความรุนแรงจะเป็นเยาวชนที่อยู่ในเกณฑ์อายุที่กฎหมายคุ้มครอง แต่การกระทำความรุนแรงนั้นไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย ก็ย่อมไม่สามารถนำพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาใช้เพื่อการคุ้มครองได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นจึงสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ไม่อาจที่จะนำมาแก้ไขปัญหาในเชิงป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ หรือแม้จะมีบางกรณีที่น่ามาใช้ได้ ก็มีเป็นส่วนน้อยเพราะอายุของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่แล้วเกินกว่าอายุที่กฎหมายคุ้มครองและนอกจากนี้รูปแบบและลักษณะของการกระทำความรุนแรงไม่เสมอไปที่จะเป็นความผิดอาญาในปัจจุบัน จึงเป็นการไม่เพียงพอต่อการป้องกันและคุ้มครองเยาวชนจากความรุนแรงดังกล่าวข้างต้น

3.3.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่มุ่งคุ้มครองเด็ก ซึ่งเด็กในที่นี้มีนิยามความหมายแตกต่างจากความหมายของเด็ก ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 เนื่องจากตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ให้ความหมายของเด็ก ว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส⁶¹ และมีการให้ความหมายของคำว่า นักศึกษา ว่าเด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ซึ่งทำให้เห็นว่ากฎหมายฉบับนี้ยังให้ความคุ้มครองแก่นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วย แต่จำกัดเฉพาะนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ในที่นี้เมื่อ

⁶¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4 “ เด็ก หมายความว่า บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส”

พิเคราะห์ถึงสภาพความเป็นจริงในสังคมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่อายุต่ำกว่า 18 ปีนั้นมีเป็นส่วนน้อยมาก กฎหมายคุ้มครองเด็กดังกล่าวจึงไม่สามารถนำมาใช้เพื่อคุ้มครองนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ เป็นช่องว่างประการหนึ่งของการคุ้มครองที่ว่าจะถือเกณฑ์อายุของเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างเด็ดขาดหรือจะมุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่แม้จะมีอายุเกิน 18 ปีแต่โดยสภาพของสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เด็กคนดังกล่าวนั้นประสบอยู่ เกณฑ์อายุแทบไม่ได้เป็นเครื่องบ่งบอกว่าเด็กและเยาวชนนั้นไม่เป็นผู้สมควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมากกว่าคนปกติ เพราะความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นเป็นเรื่องที่เยาวชนกล่าวคือ นักศึกษาใหม่จะต้องเข้าไปเผชิญต่อแรงภาวะกดดัน ความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าวอยู่เสมอ ทำให้เห็นว่ากฎหมายคุ้มครองเด็กดังกล่าวยังไม่สามารถนำมาป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นได้

มาตรา 26 มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ กฎหมายให้ความคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กไว้ โดยได้กำหนดว่า ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งการกระทำที่ปรับได้กับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่คือ มาตรา 26 (1), (3) และ (9) โดยสรุปใจความสำคัญได้ว่า หากการกระทำความผิดเหล่านี้มีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น โดยลักษณะการกระทำที่น่าจะปรับได้กับกรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ก็คือ

มาตรา 26 (1) กำหนดหลักเกณฑ์ว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก ซึ่งเมื่อพิจารณาปรับกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น อาจมีการกระทำหรือพฤติกรรมของนักศึกษารุ่นพี่ที่กระทำอันเป็นการทารุณต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็กได้ เช่น การให้นอนตากแดด แขน้ำเน่า ให้เดินทางไกลโดยไม่หยุดพัก การให้อดนอน เป็นต้น

มาตรา 26 (3) กำหนดหลักเกณฑ์ว่า การกระทำที่เป็นการ บังคับ ชูเชิญ ชักจูง หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประหลาดเสี่ยงต่อการกระทำความผิด ซึ่งเมื่อพิจารณาปรับกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น อาจมีการกระทำหรือพฤติกรรมของนักศึกษารุ่นพี่ที่ให้นักศึกษารุ่นน้องกระทำการอันไม่สมควรหรือกระทำในสิ่งที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด

มาตรา 26 (9) กำหนดหลักเกณฑ์ว่า การกระทำที่เป็นการบังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเข้าไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด ซึ่งเมื่อพิจารณาปรับกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น อาจมีการกระทำหรือพฤติกรรมของนักศึกษารุ่นพี่ที่บังคับให้รุ่นน้อง ไม่ว่าจะเพศใดให้เปลือยกาย ไม่ว่าจะส่วนบนหรือส่วนล่าง หรือให้แสดงกริยาท่าทางที่ไม่เหมาะสมที่สื่อไปในทางลามกอนาจารระหว่างนักศึกษาใหม่ด้วยกัน ซึ่งปัญหานี้สามารถพบได้อยู่ทั่วไปในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

นอกจากนั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ในหมวด 7 ว่าด้วยเรื่องการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ยังพบข้อบกพร่องกล่าวคือไม่ได้บัญญัติว่าสถานศึกษาซึ่งในที่นี้คือสถาบันอุดมศึกษาจะต้องป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษาเช่นไรและต้องทำอะไรหากเกิดความรุนแรงขึ้น นอกจากนี้แม้มีกรณีที่นักเรียนนักศึกษาที่ฝ่าฝืนระเบียบของสถานศึกษาสามารถให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดให้มีอำนาจนำตัวนักเรียนนักศึกษาคนดังกล่าวไปมอบแก่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งหากเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐก็มีความเป็นพนักงานตามกฎหมายอยู่ด้วยก็ตาม แต่กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นไม่สามารถแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็น เจ้าพนักงานตามกฎหมายได้ทันทีเพราะต้องอาศัยความสมัครใจของบุคคลเหล่านั้นก่อน จึงกล่าวได้ว่า หมวด 7 ยังคงมีข้อบกพร่องที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความรุนแรงภายในสถานศึกษาได้⁶²

จากการศึกษาพระราชบัญญัติดังกล่าวพบว่า แม้กฎหมายดังกล่าวจะมีความมุ่งหมายที่ให้ความคุ้มครองโดยเฉพาะกับเด็ก ยิ่งไปกว่ากฎหมายฉบับอื่น ให้ความคุ้มครองในรูปแบบและลักษณะการกระทำที่ครอบคลุม ที่จะเป็นความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนตามมาตรา 26 ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น แต่ถึงอย่างไรกฎหมายฉบับนี้ก็ไม่สามารถนำมาใช้คุ้มครองนักศึกษาใหม่จากความรุนแรงที่แฝงอยู่ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ เพราะการจำกัดด้านเกณฑ์อายุที่ไม่สอดคล้องกับอายุของนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเผชิญกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

นอกจากนั้น ยังมีกฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 ออกตามความในมาตรา 6 และ มาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ซึ่งมีเนื้อหาในการกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาว่าไม่ให้ก่อความรุนแรงหรือไม่ควรประพฤติปฏิบัติอย่างไร

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น อยู่ใน ข้อ 1 (6) ความว่า “นักเรียนและนักศึกษาจะต้องไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เตรียมีการหรือกระทำการใด ๆ อันน่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน” และในข้อ 2 “ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษากำหนดระเบียบว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้” ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดนโยบายกว้าง ๆ ไม่ได้เจาะจงในการแก้ปัญหาเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แต่อย่างใด อันจะนำมาเป็นมาตรการป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการกระทำของนักศึกษาด้วยกันเองให้ความรุนแรงลดลงหรือหมดไปได้

⁶² พิชชานี ชื่นปรีชา, "มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษา," หน้า 4-5.

หากนักเรียนหรือนักศึกษาทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือกระทำการอย่างใดที่จะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยของสังคม ย่อมตกอยู่ในขอบข่ายของการปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งจะเห็นได้ว่ากรณีลักษณะการกระทำตามกฎหมายฉบับนี้ยังไม่อาจครอบคลุมกรณีการเกิดขึ้นและการใช้ความรุนแรงระหว่างนักศึกษาด้วยกันเองในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

3.3.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ แต่การที่นำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาอธิบายเนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีความพิเศษกว่ากฎหมายฉบับอื่นในประเด็นเรื่องการกำหนดอายุของคำว่า เด็ก ว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และ เยาวชน หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ถึงยี่สิบห้าปีบริบูรณ์⁶³ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามอายุของเด็กและเยาวชนตามมาตรานี้แล้วนั้น ครอบคลุมอายุของเด็กและเยาวชน ผู้เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาในสภาพความเป็นจริงของสังคม ซึ่งควรที่จะนำเกณฑ์อายุดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อใช้คุ้มครองโดยเฉพาะกับนักศึกษาใหม่ซึ่งประสบความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ รวมถึงในกรณีอื่น ๆ ทั่วไปของการเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น แม้ว่ากฎหมายดังกล่าวจะมีจุดประสงค์ในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์เด็กและเยาวชนอำเภอ และสภาเด็กและเยาวชน เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาเด็ก และเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งในองค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งเรื่องดังกล่าวไม่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำผิดหรือเป็นเหยื่อในการกระทำความผิดซึ่งต่างจากความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่แก่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แก่การพัฒนาเด็ก และเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหาที่อาจจะมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งได้กำหนดหลักการที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองเด็กและเยาวชน⁶⁴ ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์แล้วจะเห็นได้ว่า กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นั้นมีหน้าที่รวมไปถึงการแก้ปัญหาที่อาจจะมีผลกระทบในทางลบต่อเด็กและเยาวชน” ซึ่งความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นผลกระทบในทางลบโดยตรงต่อนักศึกษาใหม่ผู้เป็นเด็กหรือเยาวชนตามกฎหมาย

⁶³ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 4

⁶⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 6

นี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นมาตรการคุ้มครองประการหนึ่งได้ อีกทั้งเกณฑ์อายุของเด็กและเยาวชนยังสอดคล้องกับความเป็นจริงของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วย แต่ในทางปฏิบัติยังไม่พบการวางมาตรการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.4 กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาและนิสิตนักศึกษา

เนื่องจากปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวโยงกับการเป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นสถานศึกษาในกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยในหัวข้อนี้จะศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้ทราบว่ามีความหมายใดบ้างอยู่ในขอบเขตสำหรับการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ รวมถึงการกระทำที่ไม่ถูกต้องสมควรในฐานะที่เป็นนิสิตนักศึกษา โดยพิจารณาได้ตามลำดับดังนี้

3.4.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติฉบับนี้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่เทียบเท่ากับมหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งการที่มีกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น เป็นกิจกรรมหนึ่งในความดูแลของสถาบันอุดมศึกษานั้นซึ่งจะจัดการศึกษาที่เหมาะสม สมควรแก่นักศึกษาซึ่งเป็นผู้เรียนในสถาบันแห่งนั้น ปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เห็นได้อย่างชัดเจนว่ามีผลกระทบต่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาใหม่ จึงต้องศึกษาพระราชบัญญัติดังกล่าวว่ามีมาตรการคุ้มครองความรุนแรงในสถาบันการศึกษาอย่างไร

มาตรา 4 ในของพระราชบัญญัติดังกล่าว⁶⁵ “การศึกษา” หมายความว่า “กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้ บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า กิจกรรมนักศึกษา ซึ่งในที่นี้คือกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ เป็นการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพสังคม นอกเหนือไปจากทางวิชาการในห้องเรียน

คำว่า “สถานศึกษา” นั้น รวมถึงวิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมี วัตถุประสงค์ในการจัด

⁶⁵ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4

การศึกษา⁶⁶ ดังนั้นมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายจึงอยู่ภายใต้การดำเนินการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติด้วย

เมื่อศึกษาหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่าสาระสำคัญของกฎหมายฉบับดังกล่าวมีเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับ ความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้บุคคลทุกคนเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องมาตรฐานคุณภาพทางการศึกษา เรื่องระบบบริหารและการ สนับสนุนทางการศึกษา มีการกำกับดูแล ติดตาม ประเมินคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษา เรื่องครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นที่การส่งเสริมวิชาชีพของบุคคลดังกล่าวให้มีคุณภาพ เรื่องหลักสูตรทางการศึกษา ทั้งภาคบังคับและการศึกษาต่อ เรื่องกระบวนการเรียนรู้ว่าสามารถเรียนรู้หรือพัฒนาตนเองได้อย่างมีคุณภาพหรือไม่ ตลอดจนเรื่องทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยจัดสรรงบประมาณแผ่นดินเพื่อการศึกษา ไม่พบว่าพระราชบัญญัติดังกล่าวได้วางหลักการหรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา โดยเฉพาะในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แต่อย่างใด พระราชบัญญัตินี้จึงไม่มีส่วนใดที่จะสามารถนำมาป้องกันความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นได้

3.4.2 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

รูปแบบหรือลักษณะของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ประการหนึ่งที่สำคัญนั้น ได้แก่ปัญหาการคุกคามโดยให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก (Alcohol Abuse)⁶⁷ ซึ่งนักศึกษารุ่นพี่มักจะให้นักศึกษารุ่นน้องดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งอาจเกิดจากการบังคับขู่เข็ญให้กระทำแล้วนักศึกษารุ่นน้องยอมกระทำตามซึ่งกรณีดังกล่าวนี้เป็นความผิดต่อเสรีภาพในเรื่องการข่มขืนใจให้กระทำการตามประมวลกฎหมายอาญา⁶⁸ แต่กรณีที่ไม่ได้เกิดการขู่เข็ญหรือบีบบังคับจนทำให้กลัว เพียงการสร้างความกดดัน กระตุ้นให้นักศึกษาใหม่รุ่นน้องทำตามเพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าตนก็สามารถทำได้หรือเป็นการพิสูจน์ตัวเองในการเข้าสังคม ย่อมไม่เป็นความผิดตามกฎหมายที่นักศึกษารุ่นพี่คนอื่นจะมีความผิด

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้เป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่จะนำมาเป็นมาตรการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ โดยสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องปรากฏดังต่อไปนี้

⁶⁶ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4

⁶⁷ Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*: 13-14.

⁶⁸ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309.

การขาย⁶⁹ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลที่อายุไม่ถึงสิบปีบริบูรณ์เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายมีโทษทางอาญา⁷⁰ นอกจากนั้นมียกเว้นข้อบัญญัติที่ห้ามการขายและห้ามการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหรือบริเวณสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ⁷¹ ซึ่งรวมไปถึงสถาบันอุดมศึกษาด้วย

เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ากฎหมายได้วางมาตรการในการห้ามผู้ค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าแก่บุคคลที่ยังไม่ถึงสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งนักศึกษาใหม่รวมถึงนักศึกษารุ่นพี่ที่กักตักอยู่ภายใต้บทบัญญัติดังกล่าวด้วย รวมถึงห้ามการขายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหรือบริเวณสถานศึกษา ซึ่งในที่นี้คือ ในหรือบริเวณสถาบันอุดมศึกษา แต่จะพบข้อบกพร่องว่ากิจกรรมที่จัดในบริเวณสถานศึกษาเท่านั้นที่อยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นการจัดกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัยสามารถมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ ซึ่งเป็นช่องว่างที่เป็นปัญหาที่สำคัญว่าไม่มีการคุ้มครองโดยการบัญญัติห้ามโดยเฉพาะเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

นอกจากนั้นเมื่อตรวจสอบบทบัญญัติแล้วนั้น ไม่พบว่ามีข้อกำหนดความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงที่บังคับให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol Abuse) ซึ่งหากมีความผิดฐานดังกล่าวเป็นการเฉพาะจะมีประโยชน์ในการป้องปรามการกระทำความผิดและช่วยให้ลดการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องใหม่ที่มักมีการบีบบังคับให้นักศึกษาใหม่ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากจนอาจเกิดความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจหรือแม้กระทั่งชีวิตได้ นอกเหนือไปจากการปรับใช้เรื่องความผิดต่อเสรีภาพ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309

กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงยังไม่มีมาตรการครอบคลุมเพียงพอในการนำมาเป็นมาตรการป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งเกิดจากการบริโภคแอลกอฮอล์นั้น แม้ที่ผ่านมาสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้จัดโครงการ “รับน้องปลอดภัย”⁷² ก็ตามซึ่งก็ได้ผลลัพธ์ที่ดีในระดับหนึ่งในการลดอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา ซึ่งเป็นโครงการที่ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แต่

⁶⁹ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 “ขาย หมายความว่ารวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า”

⁷⁰ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 29 และ มาตรา 40.

⁷¹ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 27(5) และมาตรา 31(4).

⁷² สำนักข่าวไทย, ศธ.- สสส. เข้มรณรงค์รับน้องปลอดภัย [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.mcot.net/site/content?id=517b75c6150ba0cd4b000309>

โครงการดังกล่าวยังไม่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมายที่จะกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

3.4.3 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องและปัญหาการดำเนินการในทางปฏิบัติ

หน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการบังคับบัญชาหรือกำกับ การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยในปัจจุบันนั้นคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. (Office of the Higher Education Commission) โดยเป็นส่วนราชการหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งโครงสร้างของหน่วยงานประกอบไปด้วยหน่วยงานย่อยดังต่อไปนี้คือ สำนักอำนวยการ สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักนิติการ สำนักส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา⁷³ ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในสังกัดหรือในกำกับของรัฐบาลจำนวน 156 แห่ง แบ่งเป็น สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดหรือในกำกับของรัฐจำนวน 81 แห่ง ซึ่งรวมถึงกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ และวิทยาลัยชุมชน และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 75 แห่ง⁷⁴

กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่และประชุมเชียร์ในประเทศไทยนั้นถือเป็นกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายความรับผิดชอบและควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้วย โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษาเป็นหน่วยงานโดยตรงที่รับผิดชอบในเรื่องการออกนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ดำเนินไปด้วยดี มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ สามารถเสริมสร้างการพัฒนา นิสิตนักศึกษาและไม่ให้เกิดความรุนแรงหรือล่องละเมตสิทธิในร่างกายหรือจิตใจของน้องใหม่ และการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปโดยใช้คณะกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานกิจการ นิสิตนักศึกษา” อันประกอบไปด้วย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นประธาน, ผู้ทรงคุณวุฒิ, ผู้แทนจากกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งมักเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิการบดีของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ให้ดูแลเรื่องกิจการนิสิตนักศึกษา

⁷³ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, โครงสร้างและภารกิจของหน่วยงาน [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2560. แหล่งที่มา: <http://www.mua.go.th/ohec/structural-units.html>

⁷⁴ เรื่องเดียวกัน

โดยปกติแล้วคือรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา และมีผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษาเป็นเลขานุการ

ก่อนที่จะมีการเปิดภาคการศึกษาใหม่ของสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการประสานงานกิจการนักศึกษาซึ่งโดย จะจัดประชุมเพื่อหารือและปรับปรุงแก้ไข แผนนโยบายและมาตรการในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนามในประกาศดังกล่าวเพื่อเป็นแนวปฏิบัติแก่สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ดังเช่น ในการประชุมครั้งที่ 1/2560 เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2560 คณะกรรมการประสานงานกิจการศึกษามีมติให้มี “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา” เพื่อประกาศต่อไปให้สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นแนวปฏิบัติตาม

นอกจากนี้เป็นประจำทุกปีในช่วงจะถึงการเปิดภาคการศึกษาใหม่ของสถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดให้มีการประชุมชี้แจงนโยบาย เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ โดยให้ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนานักศึกษา และผู้นำนักศึกษา มาร่วมกันเพื่อรับทราบนโยบายและเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการจัดกิจกรรมรับน้องอย่างสร้างสรรค์ร่วมกัน⁷⁵

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2560 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยกระทรวงศึกษาธิการหรือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ออกประกาศทำนองนี้เป็นประจำทุกปี⁷⁶ ซึ่งสำหรับประกาศฯ ประจำปี พ.ศ. 2560 ความในตอนต้นได้กล่าวถึงเหตุผลในการออกประกาศดังกล่าวไว้ว่า

“ด้วยกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ เป็นประเพณีที่สืบทอดมายาวนานในสถาบันอุดมศึกษา มีปณิธานเพื่อถ่ายทอดความสัมพันธ์ของนิสิตนักศึกษารุ่นพี่สู่รุ่นน้อง ยังผลให้เกิดความสามัคคี มีระเบียบวินัย ความภาคภูมิใจในสถาบัน และมีการช่วยเหลือเกื้อกูลฉันพี่น้อง ฯลฯ

⁷⁵ จาก สรุปการประชุมชี้แจงนโยบายเรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา วันที่ 23 มิถุนายน 2558 ณ ห้องราชเทวี แกรนด์บอลรูม โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร.

⁷⁶ เช่น ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2558, ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2557, ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อให้ประเพณีการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และการประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยธำรงไว้ซึ่งปณิธานที่ดั่งงาม อีกทั้งมีลักษณะในการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ อบอุ่น ประทับใจและเสริมสร้างการพัฒนานิสิตนักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้กำหนดนโยบายและมาตรการในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของสถาบันอุดมศึกษาดังนี้”

ประกาศดังกล่าวแบ่งเป็นสองส่วนได้แก่ ส่วนนโยบายและส่วนมาตรการ ดังนี้

นโยบายสำหรับการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา

ได้แก่

- (1) การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ต้องมุ่งเสริมสร้างกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และก่อให้เกิดภาพลักษณ์เชิงบวกแก่สาธารณชน
- (2) การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ต้องเคารพสิทธิ เสรีภาพและหลักความเสมอภาค ไม่มีความรุนแรงและห้ามล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลทั้งทางร่างกายและหรือจิตใจ ไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งมีนเมาทุกชนิด
- (3) การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ต้องไม่กระทบต่อการเรียนการสอน
- (4) การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ต้องอยู่ในความรับผิดชอบ กำกับดูแลของผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรทุกคณะ/ภาควิชา และนิสิตนักศึกษารุ่นพี่ รวมถึงต้องให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมให้มีลักษณะสร้างสรรค์ ไม่ขัดต่อระเบียบสถาบัน กฎหมาย วัฒนธรรม ประเพณีและมารยาทสังคมที่ดั่งงาม
- (5) การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ต้องไม่จัดกิจกรรมนอกสถานที่เพื่อความปลอดภัยและความประหยัดของนิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญ

มาตรการสำหรับการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา

ได้แก่

- (1) ให้สถาบันการศึกษารณรงค์ประชาสัมพันธ์เปิดเผยรูปแบบกิจกรรม เพื่อสร้างความเข้าใจกับนิสิตนักศึกษา บุคลากร ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรการ รวมทั้ง มีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ตลอดจนร่วมตรวจสอบการจัดกิจกรรมได้
- (2) ให้นิสิตนักศึกษาใหม่เข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ด้วยความสมัครใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมได้

- (3) รุ่นพี่ที่จัดกิจกรรมจะต้องได้รับการคัดเลือก และมีการเตรียมความพร้อม พัฒนา ทักษะก่อนการจัดกิจกรรม
- (4) ให้สถาบันอุดมศึกษา มีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษา รวมถึง ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของนิสิตนักศึกษาที่ ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน หลักความเสมอภาค และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถาบัน
- (5) ให้สถาบันอุดมศึกษาออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์และมาตรการในการ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- (6) ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังเพื่อติดตาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แก้ไขปัญหา และประสานกับสื่อมวลชนและผู้ปกครอง
- (7) ให้สถาบันการอุดมศึกษามีการประเมินผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดกิจกรรม ต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ มีการยกย่องชมเชยนิสิตนักศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมอย่าง สร้างสรรค์ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนในการให้โอกาสอันควร
- (8) ให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาแต่ละสถาบัน ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบใน การดำเนินการตามนโยบายและมาตรการข้างต้นอย่างเคร่งครัด

จากการพิจารณาประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดังกล่าวนั้น จะ เห็นได้ว่ามีการวางนโยบายและมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมครอบคลุมสำหรับการป้องกันความ รุนแรงอันเกิดจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในมาตรการที่ 4 “ให้ สถาบันอุดมศึกษา มีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้รับผิดชอบและ ผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของนิสิตนักศึกษาที่ขัดต่อหลักสิทธิ มนุษยชนขั้นพื้นฐาน หลักความเสมอภาค และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน” ซึ่งนโยบายและ มาตรการตามประกาศนี้จะเป็แนวทางที่สำคัญของสถาบันการอุดมศึกษาแต่ละแห่งในการดำเนินการ ตาม เพื่อป้องกันความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

ตัวอย่างของการที่สถาบันอุดมศึกษานำแนวทางของประกาศดังกล่าว มาออกเป็น ประกาศหรือระเบียบภายในของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันในทางเนื้อหาไปตามที่ มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะมีมาตรการเพิ่มเติม เช่น

ประกาศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง นโยบายการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และ กิจกรรมเชียร์ ประจำปี พ.ศ. 2559 ประกอบด้วยนโยบายจำนวน 9 ข้อ ตัวอย่างเช่น ข้อ 1 นิสิตที่ รับผิดชอบกิจกรรมรับน้องใหม่จะต้องขออนุมัติโครงการและนำเสนอแผนการดำเนินกิจกรรมก่อนที่ จะดำเนินกิจกรรม และกิจกรรมต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลอย่างใกล้ชิด, ข้อ 2 การเข้าร่วมกิจกรรม

ต้องเป็นไปโดยสมัครใจ มีการทำเป็นหนังสือยืนยันการเข้าร่วมและให้ผู้ปกครองรับรอง ข้อ 6 ไม่อนุญาตให้จัดกิจกรรมรับน้องนอกสถานที่ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะหรือมหาวิทยาลัย, ข้อ 7 ต้องจัดกิจกรรมให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 19.00 น. และต้องจัดให้เสร็จสิ้นภายใน 30 วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา

ประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมรับน้องและประชุมเชียร์⁷⁷ ประจำปี พ.ศ. 2559 ประกอบด้วยนโยบายจำนวน 5 ข้อ โดยเป็นไปตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ประจำปี 2559 ทุกประการ นอกจากนั้นมีมาตรการ อีกจำนวน 10 มาตรการ ตัวอย่างเช่น ข้อ 1 ให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลและให้คำปรึกษา, ข้อ 2 องค์กรนักศึกษาที่จะจัดกิจกรรมต้องทำเรื่องขออนุมัติการจัดโครงการจากมหาวิทยาลัยและระบุแผนการให้ชัดเจน ข้อ 6 กิจกรรมทุกประเภท ให้มีคณาจารย์ที่ปรึกษากำกับควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา, ข้อ 7 หากผู้ที่รับผิดชอบหรือผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมฝ่าฝืนประกาศ จะถูกพิจารณาโทษทางวินัยนักศึกษาและในกรณีมีการกระทำความผิดต่อน้องใหม่ สามารถดำเนินคดีได้ตามกฎหมายโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทั้งสิ้น, ข้อ 10 กิจกรรมใด ฝ่าฝืนประกาศนี้ ให้คณะกรรมการที่กำกับดูแล ดำเนินการสั่งระงับ ยุติกิจกรรมและรายงานให้ทางมหาวิทยาลัยทราบโดยเร็วที่สุด

ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เรื่องนโยบายและมาตรการในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์⁷⁸ ประจำปี 2559 ประกอบด้วยนโยบายและมาตรการจำนวน 11 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหาที่น่าสนใจและแตกต่างจากสถาบันอื่น เช่น ข้อ 3 มหาวิทยาลัยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแล ติดตาม ควบคุม ตรวจสอบและลาดตระเวนกิจกรรมรับน้องใหม่ ให้มีคณะกรรมการ 3 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการควบคุม ดูแล ตรวจสอบและลาดตระเวน และคณะกรรมการประจำศูนย์ Hotline ทำหน้าที่ เฝ้าระวัง ติดตาม แลกเปลี่ยน สร้างความเข้าใจ รับเรื่องร้องเรียน ประสานกับสื่อมวลชนและผู้ปกครอง, ข้อ 8.6 ห้ามบุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมรับน้อง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัย เป็นต้น

อย่างไรก็ดี สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จะมีประกาศในทำนองนี้ทุกปี เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาภายใต้การกำกับนั้น ปฏิบัติตาม แต่เนื่องจากนโยบายและมาตรการดังกล่าวนี้เป็นเพียงประกาศของกระทรวง จึงไม่มีศักดิ์และสภาพบังคับเป็นกฎหมาย ก่อให้เกิด

⁷⁷ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมรับน้องและประชุมเชียร์ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2560. แหล่งที่มา: http://www.arc.cmu.ac.th/facmu_news/doc/5650.pdf

⁷⁸ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เรื่องนโยบาย และมาตรการในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2560. แหล่งที่มา: http://www.sd.rmutt.ac.th/?wpfb_dl=234

มาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันของแต่ละสถาบันอุดมศึกษานำมาซึ่งการละเลยเพิกเฉยต่อนโยบายและมาตรการจากส่วนกลางดังกล่าว และก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือเสรีภาพของนักศึกษาใหม่รุ่นน้องอยู่เสมอเป็นประจำทุกปี หากสถาบันอุดมศึกษาใดละเลยเพิกเฉยไม่ยอมปฏิบัติตาม หรือไม่ดำเนินการใด ๆ ที่เหมาะสมเพียงพอในการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมนักศึกษาใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วนั้น ก็ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติความผิดหรือกำหนดสภาพบังคับในการลงโทษสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ได้

นอกจากนั้นในทางปฏิบัติ การจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อาจกล่าวได้ว่ามีในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กล่าวคือ รูปแบบที่เป็นทางการคือการที่กิจกรรมรับน้องนั้นเป็นโครงการมีผู้รับผิดชอบชัดเจนซึ่งดำเนินการโดยองค์กรนิสิตนักศึกษาของมหาลลัยนั้น ๆ ในรูปแบบนี้มักจะไม่น่ามีปัญหาเนื่องจากอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ที่เกี่ยวข้องได้ แต่หากเป็นการจัดอย่างไม่เป็นทางการ กล่าวคือไม่มีการทำโครงการเป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด เพียงแต่นิสิตนักศึกษานั้นจัดกิจกรรมดังกล่าวขึ้นเอง ไม่ว่าจะอยู่ในบริเวณสถานศึกษาหรือภายนอกสถานศึกษา ย่อมยากต่อการที่สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ จะควบคุมดูแลและบังคับใช้โทษทางวินัยของสถาบัน ซึ่งเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การบังคับใช้มาตรการของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งนั้นมีช่องว่างในทางปฏิบัติที่ไม่อาจบังคับใช้กับกลุ่มที่ไม่เป็นทางการนั้นได้

ด้วยปัญหาในเรื่องสภาพบังคับทางกฎหมายและช่องว่างของการควบคุมดูแลในทางข้อเท็จจริงของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ จึงก่อให้เกิดความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมอันจะเป็นการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ⁷⁹ ในการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงอันเกิดขึ้นในช่วงเวลาจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความครอบคลุมและเหมาะสม

3.5 ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในทางปฏิบัติ

นอกจากการพิจารณาปัญหาของการใช้มาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยแล้วนั้น ยังมีข้อพิจารณาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้มาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

⁷⁹ Marc Edelman, "How to Prevent High School Hazing: A Legal, Ethical and Social Primer," *North Dakota Law Review*: 8.

(1) ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีการประกาศนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ เพื่อให้มหาวิทยาลัยทั่วประเทศในสังกัด เป็นแนวทางในการปฏิบัติตามโดยมีการออกประกาศทำนองนี้มาเป็นประจำทุกปีเพื่อให้กิจกรรมรับน้องนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ปราศจากความรุนแรง แต่ถึงอย่างไร หากสถาบันอุดมศึกษาฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตาม ประกาศดังกล่าวแล้ว ก็ไม่มีอำนาจใดที่จะไปบังคับได้ เพราะสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งนั้นมีสภาพเป็นนิติบุคคล ไม่อาจจะลงโทษอย่างไรได้⁸⁰

(2) รูปแบบของการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่ภายในสถาบันอุดมศึกษานั้นอาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ⁸¹ ในการที่จะบอกกล่าวมหาวิทยาลัยโดย ระดับแรกคือ การจัดกิจกรรมรับน้องรวม ซึ่งเป็นงานส่วนรวมของทั้งมหาวิทยาลัย มีนิติตจากทุกคณะมาร่วมกิจกรรม

ระดับที่สองคือการจัดรับน้องในระดับคณะ ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารแต่ละคณะนั้นต้องสอดส่องดูแล แต่ก็ยังอยู่ภายใต้กฎระเบียบของมหาวิทยาลัยด้วย โดยรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตของแต่ละคณะก็จะเป็นตัวแทนจากคณะกรรมการกิจการนิสิตของมหาวิทยาลัยในการควบคุมดูแลให้การรับน้องเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ระดับที่สามนี้ มักเป็นระดับที่มีปัญหา เสี่ยงต่อการเกิดการกระทำ ความรุนแรง และตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ นั่นก็คือ การที่นิสิตนักศึกษาไปจัดกิจกรรมรับน้องกันเอง โดยไม่ผ่านโครงการกับมหาวิทยาลัยหรือคณะ เช่น รับน้องจังหวัด รับน้องกลุ่มโต๊ะ รับน้องโรงเรียนเก่า รับน้องชมรม เป็นต้น

จากระดับทั้งสามนั้น ทำให้เกิดความยากง่ายที่แตกต่างกันในการที่สถาบันอุดมศึกษาจะเข้าไปควบคุมดูแล โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการนั้น หากไม่อยู่ในความรู้เห็นของสถาบันอุดมศึกษา

(3) เรื่องธรรมเนียมและค่านิยมเกี่ยวกับการ “รับน้อง” ในสังคมไทย คือแนวความคิดเรื่องระบบอาวุโสที่ เรียกชุดความคิดนี้ว่า “โซตัส (SOTUS)” ซึ่งเป็นการสืบทอดความคิดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ความรุนแรงที่เกิดขึ้น มักเกิดจากความยึดถือธรรมเนียมดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ให้นักศึกษารุ่นที่มีอำนาจเหนือ สามารถควบคุม สั่งการรุ่นน้องใหม่ได้ จนบางครั้งการยึดถือแนวคิดนี้ ทำให้เกิดกระทำที่เกินเลยความเหมาะสม และปรากฏเป็นความรุนแรงที่กระทำต่อนักศึกษาใหม่ในกิจกรรมรับน้อง⁸² ด้วยความเคารพ ผู้เขียนไม่ได้ตัดสินว่าชุดความคิดดังกล่าวนี้ไม่ดีแต่อย่างใด แต่ผู้เขียนมีข้อสังเกตว่า

⁸⁰ สัมภาษณ์ บรรลือ วิศิษฏ์อนุพงษ์, ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 28 มีนาคม 2560.

⁸¹ สัมภาษณ์ ธนิต ธงทอง, อธิการบดีด้านกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 24 มีนาคม 2560.

⁸² สัมภาษณ์ ระวีวรรณ แพทย์สมาน, อาจารย์ที่ปรึกษาสโมสรนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 15 มีนาคม 2560.

ผู้จัดกิจกรรมไม่ควรที่จะตีความถึงขนาดว่า ระบบดังกล่าวทำให้ตนมีความชอบธรรมที่จะใช้ความรุนแรงอย่างใด ๆ ต่อรุ่นน้องได้ ซึ่ง หากถึงขั้นนั้นที่เกิดความรุนแรงหรืออันตรายอย่างใด ๆ ย่อมเป็นสิ่งที่กฎหมายไม่อาจให้เกิดขึ้นได้

ปัญหาทั้งสามนี้เป็นปัญหาที่สำคัญในทางปฏิบัติของประเทศไทย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ควรนำมาพิจารณาร่วมกับการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

3.6 บทวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยในปัจจุบัน

การศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องอันจะสามารถนำมาปรับใช้กับการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นพบว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเหล่านั้นไม่เพียงพอและไม่สามารถจัดการกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้อย่างเหมาะสมและขาดประสิทธิภาพ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

ประการแรก ประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นยังไม่สามารถปรับใช้กับ ลักษณะของการกระทำและรูปแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างครอบคลุม และบางกรณียากต่อการตีความที่ชัดเจนในการวินิจฉัยว่าความเสียหายหรือผลร้ายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการกระทำของผู้ใดหรือมีการกระทำหรือไม่ โดยเฉพาะในฐานความผิดเกี่ยวกับการข่มขืนใจให้กระทำ อันเป็นความผิดต่อเสรีภาพตามมาตรา 309 นั้นยังมีปัญหาหลายประการกล่าวคือ หากนักศึกษารุ่นพี่ข่มขืนใจให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของรุ่นน้องถูกข่มขืนใจหรือของผู้อื่น แล้วรุ่นน้องเกิดความกลัวและยอมกระทำหรือไม่กระทำตามที่รุ่นพี่ต้องการ ย่อมเป็นความผิดตามฐานนี้

ความเป็นจริงแล้ว การเกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตหรือร่างกายของนักศึกษาใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรมที่แฝงไปด้วยความรุนแรงตามที่รุ่นพี่จัดนั้น ตัวรุ่นพี่มักจะไม่ได้มีเจตนาทำให้อันตรายแก่ตัวรุ่นน้องแต่อย่างใด แต่เป็นเพียงการแสดงออกซึ่งความกตัญญูหรือสร้างสภาวะการณ์ให้เกิดความตึงเครียด อาจกล่าวได้ว่าเป็นการสร้างบรรยากาศให้มีความกดดัน จริงจัง เพื่อให้สามารถควบคุมรุ่นน้องได้ จนนักศึกษารุ่นน้องยอมทำในสิ่งที่รุ่นพี่ต้องการ เช่น กระโดดลงไปในน้ำ, ลงไปคลุกโคลน, เปลือยกาย, ต้มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก, วิ่งขึ้นวิ่งลงเนินลาดชัน, กระทำในสิ่งที่น่าขยะแขยง สกปรกโสโครก เป็นต้นซึ่งการกระทำเหล่านี้ ไม่ถึงกับเป็นการข่มขืนใจให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของนักศึกษารุ่นน้อง หรือผู้อื่น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อชีวิตและร่างกายของนักศึกษารุ่นน้อง เกิดจากการยอมทำในกิจกรรมความรุนแรง

เหล่านั้น โดยที่ตนไม่สมัครใจเพราะเกิดจากบรรยากาศที่กดดันจากรุ่นพี่ เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้น แต่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 309 นี้ซึ่งน่าจะเป็นมาตราที่ใกล้เคียงกับลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มากที่สุดแล้วมาตราหนึ่ง แต่ก็ไม่อาจครอบคลุมถึงกรณีดังที่ได้กล่าวมา

นอกจากนั้น ลักษณะพิเศษของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่นักศึกษา รุ่นพี่มักอยู่ในฐานะที่มีอำนาจเหนือรุ่นน้อง แม้จะเป็นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ แต่ก็นำมาซึ่งการสั่งการและบังคับในกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการกระทำที่แม้ไม่ได้เกิดจากการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของนักศึกษาใหม่โดยตรง แต่เป็นการก่อกวนการกระทำที่น่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจและเสรีภาพของนักศึกษาใหม่ และนักศึกษาใหม่เหล่านั้นยากที่จะขัดขืนได้เพราะเหตุของการเกรงกลัวต่ออำนาจที่เหนือกว่าของนักศึกษารุ่นพี่และการคล้อยตามกันของกลุ่มนักศึกษาใหม่ด้วยกันอันอยู่นอกเหนือฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและยากต่อการปรับใช้ รวมถึงการกระทำหรือการก่อกวนการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาใหม่ซึ่งแม้บางกรณีจะไม่ถึงขนาดเป็นฐานความผิดทางอาญาในปัจจุบันหากไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจหรือเสรีภาพ แต่ก็ยังเป็นการกระทำในสิ่งที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษารุ่นน้องอันอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญ⁸³ ก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรจะยอมรับได้และควรเป็นหน้าที่ของกฎหมายอาญาที่จะต้องคุ้มครองการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมายดังกล่าว ซึ่งในปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญายังไม่ครอบคลุมถึงกรณีต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมา

เหตุผลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับความไม่เพียงพอของการปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญากับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่กล่าวได้ว่า แม้ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาจะกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงซึ่งอาจปรับใช้กับกรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้หลายฐานความผิด ดังเช่นที่ได้ยกตัวอย่างไว้แล้ว แต่ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วซึ่งไม่ใช่การป้องกันหรือป้องปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดโดยตรง หากมีกฎหมายที่กำหนดมาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นและเป็นกฎหมายที่สามารถทำหน้าที่ป้องปรามเป็นการเฉพาะสำหรับกรณีความรุนแรงอันอาจเกิดการกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น ย่อมจะทำให้ป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าวได้

ประการที่สอง กฎหมายละเมิด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่อาจนำมาปรับใช้กับกรณีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ได้ หากรุ่นพี่ได้

⁸³ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

กระทำโดยผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งของรุ่นน้อง รุ่นพี่ผู้ทำละเมิดย่อมต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายนั้น แต่ด้วยเหตุผลหลายประการที่ทำให้การปรับใช้เรื่องละเมิดทางแพ่งนั้น ยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ กล่าวคือ วัตถุประสงค์ของกฎหมายละเมิดทางแพ่งนั้นเป็นเรื่องการชดเชยเยียวยาความเสียหายแก่เอกชนที่ต้องเสียหายเพราะการกระทำละเมิดให้กลับคืนสู่สภาพเดิมให้ได้มากที่สุด ซึ่งแตกต่างจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญาที่มีขึ้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมและลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งอาจนำมาเป็นมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าวได้มีประสิทธิภาพกว่า

นอกจากนั้น เรื่องความยินยอมของผู้เสียหายในการกระทำละเมิดนั้น สามารถเป็นข้อยกเว้นความรับผิดเพื่อละเมิดได้ แตกต่างจากทางอาญาที่ ไม่ว่าผู้เสียหายจะยินยอมหรือไม่ หากเป็นการกระทำที่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชนในท้องถิ่นแล้ว ย่อมไม่อาจอ้างความยินยอมได้เลย

ประการที่สาม พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ไม่อาจที่จะนำมาแก้ไขปัญหาในเชิงป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ หรือแม้จะมีบางกรณีที่น่านำมาใช้ได้ ก็มีเป็นส่วนน้อยเพราะอายุของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่แล้วเกินกว่าอายุที่กฎหมายคุ้มครอง กล่าวคือ อายุไม่เกินหรืออายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และนอกจากนี้รูปแบบและลักษณะของการทำความรุนแรงไม่เสมอไปที่จะเป็นความผิดอาญาในปัจจุบันได้ จึงเป็นการไม่เพียงพอต่อการป้องกันและคุ้มครองเยาวชนจากความรุนแรงดังกล่าวข้างต้น และแม้ว่าอายุของเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 จะมีการคุ้มครองในเกณฑ์อายุที่กว้างกว่า กล่าวคือเยาวชนหมายถึงบุคคลอายุจนถึง 25 ปีบริบูรณ์ แต่กฎหมายฉบับดังกล่าวจะมีจุดประสงค์ในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านการจัดตั้งองค์กรของเด็กและเยาวชนเท่านั้น ไม่ได้มีเพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการเป็นผู้กระทำความผิดหรือการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จึงอาจมีเจตนารมณ์ของการกำหนดอายุที่แตกต่างกันระหว่างพระราชบัญญัติเหล่านั้น

ข้อนำพิจารณาว่าเราควรที่จะขยายขอบเขตการคุ้มครองโดยอนุโลมแก่นักศึกษาใหม่ที่เสี่ยงต่อการประสบปัญหาความรุนแรงหรือไม่ แม้ว่านักศึกษาใหม่เหล่านั้นจะมีอายุเกินกว่าที่กฎหมายให้การคุ้มครองเหตุเพราะเป็นพฤติการณ์พิเศษที่ควรได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย นอกจากนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไม่มีเนื้อหาที่จะสามารถนำมาป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาได้

ประการที่สี่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ากฎหมายได้วางมาตรการในการห้ามผู้ค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าแก่บุคคลที่ยังไม่ถึงยี่สิบปีบริบูรณ์ ซึ่งนักศึกษาใหม่รวมถึง

นักศึกษารุ่นพี่ที่ตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติดังกล่าวด้วย รวมถึงห้ามการขายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหรือบริเวณสถานศึกษา ซึ่งในที่นี้คือในหรือบริเวณสถาบันอุดมศึกษา แต่จะพบข้อบกพร่องว่ากิจกรรมที่จัดในบริเวณสถานศึกษาเท่านั้นที่อยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นการจัดกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัยสามารถมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ ซึ่งเป็นช่องว่างที่เป็นปัญหาที่สำคัญว่าไม่มีการคุ้มครองโดยการบัญญัติห้ามโดยเฉพาะเกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

นอกจากนั้นเมื่อตรวจสอบบทบัญญัติแล้วนั้น ไม่พบว่ามีข้อกำหนดความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงที่บังคับให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol Abuse) ซึ่งหากมีความผิดฐานดังกล่าวเป็นการเฉพาะจะมีประโยชน์ในการป้องปรามการกระทำความผิดและช่วยให้ลดการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องใหม่ที่มักมีการบีบบังคับให้นักศึกษาใหม่ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากจนอาจเกิดความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจหรือแม้กระทั่งชีวิตได้ นอกเหนือไปจากการปรับใช้เรื่องความผิดต่อเสรีภาพ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309 กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงยังไม่มี ความครอบคลุมเพียงพอในการนำมาเป็นมาตรการป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งเกิดจากการบริโภคแอลกอฮอล์นั้น

ประการที่ห้า กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกล่าวคือ กฎกระทรวงกำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 นั้นเป็นการกำหนดนโยบายกว้าง ๆ ไม่ได้เจาะจงในการแก้ปัญหาเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แต่อย่างใด อันจะนำมาเป็นมาตรการป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการกระทำของนักศึกษาด้วยกันเองให้ความรุนแรงลดลงหรือหมดไปได้

ประการสุดท้าย ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่ามีกรวางนโยบายและมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสม ครอบคลุมสำหรับการป้องกันความรุนแรงอันเกิดจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะในมาตรการที่ 4 “ให้สถาบันอุดมศึกษา มีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของนิสิตนักศึกษาที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน หลักความเสมอภาค และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน” ซึ่งนโยบายและมาตรการตามประกาศนี้จะเป็นแนวทางที่สำคัญของสถาบันการอุดมศึกษาแต่ละแห่งในการดำเนินการตาม เพื่อป้องกันความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

อย่างไรก็ดี เนื่องจากนโยบายและมาตรการดังกล่าวนี้เป็นเพียงประกาศของ สกอ. จึงไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย ก่อให้เกิดมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ไม่

เป็นมาตรฐานเดียวกันของแต่ละสถาบันอุดมศึกษานำมาซึ่งการละเลยเพิกเฉยต่อนโยบายและมาตรการจากส่วนกลางดังกล่าว และก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจของนักศึกษาใหม่รุ่นน้องอยู่เสมอเป็นประจำทุกปี จึงมีความจำเป็นที่ต้องสร้างกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมอันจะเป็นการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการป้องกันและแก้ไขความรุนแรงอันเกิดขึ้นในช่วงเวลาจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาของทุกปี

จากการวิเคราะห์อาจสรุปได้ว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันที่อาจปรับใช้เพื่อป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจน เพียงพอ ครอบคลุมและเหมาะสมในการจัดการกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมและยังคงปรากฏให้เห็นถึงความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจของนักศึกษาใหม่ได้เสมอเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและเป็นแนวทางในการสร้างมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อป้องกันความรุนแรงอันเกิดในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยต่อไปโดยศึกษาถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศในประเด็นปัญหาดังกล่าว อันได้แก่สหรัฐอเมริกา, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส อันจะได้นำเสนอในบทต่อไป

บทที่ 4

มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในต่างประเทศ

เมื่อได้ศึกษาถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อันมีมากมายหลายรูปแบบ และลักษณะ ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ผ่านมาแล้วนั้น จากการศึกษาพบว่ากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยดังกล่าว ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อนักศึกษาใหม่รุ่นน้องเป็นอย่างมาก ทั้งความเสียหายต่อร่างกาย จิตใจ หรือเสรีภาพ แม้กระทั่งบางกรณีที่มีความรุนแรงมากก็เป็นสาเหตุให้นักศึกษารุ่นน้องเหล่านั้นถึงแก่ความตาย นอกจากนี้ความรุนแรงดังกล่าวยังส่งผลเสียต่อชีวิตประจำวันของนักศึกษา โดยมีกระทบถึงสภาพแวดล้อมในการใช้ชีวิตและการศึกษาเรียนรู้ ตลอดจนการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อน พี่น้องนักศึกษาด้วยตนเอง ภายในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ปรากฏให้เห็นอยู่เป็นประจำในทุกครั้งที่เปิดภาคการศึกษาใหม่

ต่างประเทศปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือการรับน้องนั้นก็มีปรากฏด้วยเช่นกัน แม้ว่ากิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือการรับน้องในต่างประเทศนั้นจะมีบริบททางสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ที่แตกต่างไปจากประเทศไทย แต่ในต่างประเทศนั้นมีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับใช้ในการแก้ปัญหาความรุนแรงดังกล่าว ทั้งในเชิงป้องกัน และปราบปรามความรุนแรง เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เราจะนำกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศมาศึกษาเพื่อเป็นการหาแนวทางในการสร้างและกำหนดกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะสำหรับการแก้ไขและป้องกันปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่เกิดขึ้นและเป็นปัญหาเรื้อรังในสังคมไทย

สำหรับประเทศที่มีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะในการจัดการและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมที่มีลักษณะอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทยนั้นมีอยู่ด้วยกันหลายประเทศ ซึ่งในประเทศเหล่านั้นมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะสำหรับการกระทำที่เป็นความรุนแรงในกรณีดังกล่าว ทั้งในเรื่องนิยามความหมายของความรุนแรง องค์ประกอบความผิดและอัตราโทษ, มีการกำหนดตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องให้มีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นการเฉพาะจากการไม่กระทำตามหน้าที่ นอกเหนือไปจากบุคคลผู้กระทำความผิดและ มีการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษา นอกเหนือไปจากการกำหนดฐานความผิดทางอาญาอีกด้วย

การศึกษาในครั้งนี้จะนำกฎหมายของสหรัฐอเมริกา โดยเลือกศึกษากฎหมายของสามมลรัฐ ได้แก่ มลรัฐฟลอริดา มลรัฐแมสซาชูเซตส์ และมลรัฐเท็กซัส, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์, สาธารณรัฐอินเดีย ทั้งมาตรการทางกฎหมายกลางของประเทศและกฎหมายเฉพาะของมลรัฐ โดยเลือกศึกษากฎหมายของมลรัฐมิชิแกน และแคว้นเกรละ และสุดท้ายคือสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งจะได้นำเสนอเป็นประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายของประเทศเหล่านั้น ได้แก่ หัวข้อที่ 4.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในต่างประเทศ หัวข้อที่ 4.2 การกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ หัวข้อที่ 4.3 ความรับผิดของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ และหัวข้อที่ 4.4 มาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยพิจารณาตามลำดับได้ดังนี้

4.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับ นิสิต นักศึกษาใหม่ในต่างประเทศ

ก่อนที่จะได้ศึกษาถึงเนื้อหาของฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ว่ามีองค์ประกอบความผิด นิยามขององค์ประกอบเหล่านั้น อย่างไรบ้าง ในหัวข้อแรกนี้จะนำเสนอความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเหล่านั้นของแต่ละประเทศ โดยจะนำเสนอถึงรูปแบบการบัญญัติกฎหมายว่ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นบัญญัติไว้ในกฎหมายอย่างไร เป็นกฎหมายพิเศษหรือกำหนดเป็นหมวดเฉพาะของกฎหมายทั่วไป รวมถึงที่มาอันสำคัญของการมีกฎหมายนั้น ๆ ว่ามีสาเหตุมาจากเหตุการณ์ใด ตลอดจนเหตุผลในการเลือกกฎหมายของประเทศเหล่านั้นมาศึกษาเป็นเพราะเหตุใด ซึ่งประกอบไปด้วย สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

4.1.1 สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกามีการปกครองในระบบสหพันธรัฐประกอบไปด้วย 50 มลรัฐ อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีระบบกฎหมายแบบคอมมอนลอว์ (Common Law System) ที่สำคัญของโลก และที่สำคัญตามประวัติความเป็นมาที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 พบว่าสหรัฐอเมริกาคือประเทศหนึ่งที่เผชิญกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมที่กลุ่มองค์กรนักศึกษาในมหาวิทยาลัย (Fraternity/Sorority) ซึ่งมักจะมีชื่อเรียกกลุ่มองค์กรของตนเป็นภาษากรีก (Greek Letter Organization) โดยจะมีเครือข่ายกระจายไปตามสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายของสหรัฐอเมริกา เช่น *Pi Kappa Alpha*, *Delta Sigma Theta*, *Phi Beta Sigma* โดยกิจกรรมเหล่านั้นจัดขึ้นเพื่อรับนักศึกษาน้องใหม่หรือสมาชิกใหม่ขององค์กร แต่ในช่วงการจัดกิจกรรมดังกล่าวมักมีการกระทำที่ใช้ความรุนแรงแอบแฝงอยู่ด้วย

เสมอ อันเป็นการกระทำที่นักศึกษารุ่นพี่ของกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเหล่านั้นกระทำเพื่อกลั่นแกล้งหรือเพื่อให้รุ่นน้องเกิดความยำเกรงในความเป็นรุ่นพี่ที่มีอำนาจเหนือกว่า โดยการกระทำเหล่านั้นเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “Hazing” ซึ่งความรุนแรงในกิจกรรมเหล่านั้นได้ส่งผลให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและความเสียหายต่อร่างกายและจิตใจของนักศึกษาใหม่ที่กำลังจะเข้ามาเป็นสมาชิกหรือองค์กรนั้น ซึ่งต่อมาสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกในโลกที่มีกฎหมายต่อต้านการกระทำที่ใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Anti-Hazing law)

ปี พ.ศ. 2444 มลรัฐอิลลินอยส์เป็นมลรัฐแรกในสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายระดับมลรัฐ (State Law) กำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นความผิด¹ ซึ่งต่อมามลรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาก็เริ่มตรากฎหมายระดับมลรัฐเพื่อต่อต้านการกระทำที่เป็นความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่และกำหนดให้เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย มีบทลงโทษโดยเฉพาะ และกำหนดมาตรการอื่น ๆ เพิ่มเติมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงดังกล่าว ปัจจุบันมีทั้งหมดถึง 44 มลรัฐ² ที่บัญญัติกฎหมายเฉพาะสำหรับแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในกิจกรรมลักษณะนี้โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้ในสหรัฐอเมริกายังมีการเคลื่อนไหวของบรรดาผู้แทนรัฐ นักกฎหมาย นักวิชาการในการผลักดันให้ประเทศมีกฎหมายกลาง (Federal law)³ สำหรับเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะอีกด้วย ด้วยเหตุนี้สหรัฐอเมริกาก็ถือว่าเป็นประเทศต้นแบบในการมีกฎหมายโดยเฉพาะในการต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมทำนองเดียวกับการรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย (Anti-Hazing Law) ในการศึกษาครั้งนี้จะได้นำกฎหมายของมลรัฐบางมลรัฐที่ได้บัญญัติให้การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) นั้นเป็นความผิดอาญา และมีลักษณะกฎหมายที่บัญญัติได้ครอบคลุม รวมถึงมีมาตรการเสริมอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ในการป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ มลรัฐเหล่านั้น ได้แก่ มลรัฐฟลอริดา, มลรัฐแมสซาชูเซตส์ และ มลรัฐเท็กซัส

มลรัฐฟลอริดาเป็นมลรัฐหนึ่งในสหรัฐอเมริกาที่มีขนาดใหญ่และจำนวนประชากรมาก อีกทั้งเป็นมลรัฐที่มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก และกฎหมายของมลรัฐฟลอริดาได้มีการบัญญัติให้การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) นั้นเป็นฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะในกฎหมาย โดยมีองค์ประกอบความผิด

¹ Gregory L. Acquaviva, "Protecting Students from the Wrong of Hazing Rites: A Proposal for Strengthening New Jersey's Anti-Hazing Act," *Quinnipiac Law Review*: 311-312.

² มลรัฐที่ไม่มีกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ Alaska, Hawaii, Michigan, Montana, New Mexico, South Dakota and Wyoming ; Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*: 15.

³ Devon M. Alvarez, "Death by Hazing: Should There Be a Federal Law against Fraternity and Sorority Hazing?," *Journal of Multidisciplinary Research*: 56-58.

ที่น่าสนใจ ตัวอย่าง เช่น การกำหนดฐานความผิดในลักษณะที่ยังไม่ต้องการผล แต่หากมีพฤติการณ์ ประกอบการกระทำที่น่าจะเป็นอันตรายต่อนักศึกษาแล้ว ย่อมเป็นความผิดได้ ทั้งยังมีมาตรการเสริม อย่างอื่นตามกฎหมายที่น่าสนใจ ดังเช่นการบังคับให้ผู้กระทำความผิดฐานดังกล่าวเข้ารับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดอีกด้วย ผู้ศึกษาจึงได้เลือกกฎหมายของมลรัฐฟลอริดา มาศึกษาวิเคราะห์

บทบัญญัติเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่หรือนักศึกษาใหม่ (Hazing) นั้น ปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายการศึกษา (Educational Code) ของมลรัฐฟลอริดา โดยกำหนดไว้เป็นหมวดย่อยใน Chapter 1006 ว่าด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ (Support for Learning) ใน §1006.63

มลรัฐที่สอง มลรัฐแมสซาชูเซตส์ เนื่องจากมลรัฐแมสซาชูเซตส์มีการบัญญัติกฎหมายอาญาเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) และมีมาตรการเสริมอย่างอื่นตามกฎหมายที่น่าสนใจ ตัวอย่างเช่น การกำหนดหน้าที่แก่พลเมืองที่เห็นเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าวให้มีการแจ้งเหตุการณ์แก่เจ้าหน้าที่บ้านเมือง เพื่อระงับเหตุ อีกทั้งเป็นมลรัฐหนึ่งที่ใช้คำศัพท์ในกฎหมายอย่างชัดเจนว่าลักษณะการกระทำดังกล่าวเป็นอาชญากรรม (Crime of Hazing) ผู้ศึกษาจึงได้เลือกกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ มาศึกษาวิเคราะห์

บทบัญญัติเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่หรือนักศึกษาใหม่ (Hazing) นั้น ปรากฏอยู่ในกฎหมายทั่วไปของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ (General Laws of Massachusetts) ในตอนที่ 269 ว่าด้วยอาชญากรรมที่กระทบต่อความสงบสุขของประชาชน (Crime Against Public Peace) ในมาตรา 17 ถึง 19

มลรัฐที่สาม ได้แก่มลรัฐเท็กซัส เนื่องจากกฎหมายของมลรัฐเท็กซัส ได้กำหนดให้การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) เป็นความผิดทางอาญา โดยเฉพาะ และเป็นที่น่าสนใจว่ากฎหมายของมลรัฐนี้มีเนื้อหาที่ละเอียดและกำหนดความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ไว้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะการมีบทบัญญัติให้องค์กรและผู้รับผิดชอบในหน้าที่นั้นมี ความรับผิดชอบ นอกเหนือไปจากผู้กระทำ ผู้ศึกษาจึงได้เลือกกฎหมายของมลรัฐเท็กซัส มาศึกษาวิเคราะห์

การศึกษาพบว่ากฎหมายต่อต้านการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Anti-Hazing Law) ของมลรัฐเท็กซัสนั้นมีความละเอียดและครอบคลุมมากที่สุดฉบับหนึ่งซึ่งมีบางบทบัญญัติที่มีความพิเศษแตกต่างจากกฎหมายของมลรัฐอื่นอย่างเห็นได้ชัด จึงนำกฎหมายมลรัฐเท็กซัส มาศึกษา โดยกฎหมายต่อต้านความรุนแรงดังกล่าว อยู่ในประมวลกฎหมายการศึกษา (Education Code) ในบทที่ 37 บทย่อย F ว่าด้วย “Hazing”

4.1.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

เมื่อครั้งที่ได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาในทางสากล และในประเทศไทยเกี่ยวกับระบบการรับน้องที่ถือระบบอาวุโสที่ประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศนั้น ประเทศหนึ่งที่อาจารย์และนักศึกษาของประเทศเราได้รับอิทธิพลของระบบการรับน้องที่มีการใช้ความรุนแรงนั้นมาจากสาธารณรัฐฟิลิปปินส์⁴ ซึ่งแม้ว่าสาธารณรัฐฟิลิปปินส์จะประสบกับปัญหาสังคมเกี่ยวกับการรับน้องที่รุนแรงมีการสูญเสียชีวิตของนักศึกษาใหม่ไปหลายราย แต่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นประเทศหนึ่งที่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการห้ามการกระทำที่ใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ และเป็นประเทศหนึ่งในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) เช่นเดียวกับประเทศไทย จึงเป็นเหตุผลอันสำคัญในการนำกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มาศึกษาในครั้งนี้

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมาย โดยเฉพาะสำหรับกรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมที่เทียบเคียงได้กับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย ซึ่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์มีกฎหมายระดับ “รัฐบัญญัติ (Republic Act)” สำหรับกรณีความรุนแรงดังกล่าวโดยเฉพาะ รัฐบัญญัติฉบับนั้นคือ “รัฐบัญญัติ เลขที่ 8049 (Republic Act No. 8049)” มีชื่อเรียกกฎหมายนั้นโดยทั่วไปว่า “กฎหมายต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่” หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า “Anti-Hazing Law”⁵ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวนี้ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2538⁶ โดยมีเหตุผลในการบัญญัติเพื่อกำหนดให้การกระทำที่เป็นความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่/นักศึกษาใหม่ (Hazing) หรือการกระทำอื่นรูปแบบใด ๆ ของกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ (Initiation Rites) ในกลุ่มสมาคมของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มสมาคมของนักศึกษาหญิง (Sorority) และองค์กรอื่น ๆ ใด โดยกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาตามกฎหมายแก่การกระทำเหล่านั้น⁷

มูลเหตุในการตรารัฐบัญญัติฉบับดังกล่าวอันเนื่องมาจากการตายของนักศึกษารุ่นน้องนามว่า *Leni Villa* ผู้ตกเป็นเหยื่อกิจกรรมรับน้องที่มีความรุนแรงดังกล่าวใน *the Ateneo De Manila University*⁸

⁴ นายชาติสังคัม, *วิพากษ์วาท*, หน้า 297-299.

⁵ Philip A. Aguinaldo, "The Anti-Hazing Law (Ra 8049)," *UST Law Review* 49 (2005): 267.

⁶ Save the Children UK Philippines Programme, *Philippine Laws Related to the Discipline and Punishment of the Children* (Quezon City: Save the Children UK, 2006), p. 43.

⁷ Ibid.

⁸ Neil Alcober, *Anti-Hazing Law Toothless Because of Loopholes* [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://www.manilatimes.net/anti-hazing-law-toothless-because-of-loopholes/109405>.

ข้อสังเกตมีว่ากฎหมายฉบับดังกล่าวใช้คำเรียกความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ เป็นภาษาอังกฤษว่า “Hazing” เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาที่ใช้คำนี้ในกฎหมายของรัฐ (State Law) สอดคล้องกับ ความหมายใน Black’s Law Dictionary (Tenth Edition)⁹ ได้ให้ความหมายของคำว่า “Hazing” ว่า “การกระทำโดยมิชอบต่อร่างกายหรือจิตใจของผู้มาใหม่ในองค์กรใด ๆ โดยการกระทำดังกล่าวเป็นวิธีการเพื่อรับผู้ใหม่เข้าเป็นสมาชิกใหม่ขององค์กรนั้น” แต่ความหมายนี้อาจจะแตกต่างกันตามที่กฎหมายเฉพาะของแต่ละประเทศกำหนดซึ่งกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ก็มีการนิยามความหมายเฉพาะของคำว่า “Hazing” ด้วยเช่นกัน โดยจะได้นำเสนอต่อไป

4.1.3 สาธารณรัฐอินเดีย

ปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น สร้างความเสียหายต่อชีวิตร่างกายและจิตใจของนักศึกษาใหม่ที่เข้ามาสู่สถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากจะเกิดผลกระทบต่อตนเองแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสภาพสังคมและความเป็นอยู่ของนักศึกษาด้วยกันเองในมหาวิทยาลัย ซึ่งการสืบทอดต่อกันมาของธรรมเนียมปฏิบัติในการรับน้องนั้น มีการใช้ความรุนแรงมาจากชุดความคิดเรื่องระบบอาวุโส แล้วรุ่นพี่จากรุ่นสู่รุ่นเริ่มหาวิธีในการทำให้รุ่นน้องยำเกรง และปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่งความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นอยู่นอกขอบเขตของวัตถุประสงค์ของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่และคุณค่าของระบบอาวุโสที่แท้จริง โดยสาธารณรัฐอินเดียก็มีปัญหาดังกล่าวเสมอมาด้วยเช่นกัน จากประวัติความเป็นมาของความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องในสาธารณรัฐอินเดีย¹⁰ ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2

พฤติกรรมการรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือรับน้องใหม่ในอินเดียนั้น จะเรียกการกระทำนั้นด้วยภาษาอังกฤษว่า “Ragging” โดยมีความหมายโดยทั่วไปว่า กลั่นแกล้ง¹¹ คำว่า “Ragging” นี้ก็มีความหมายในทำนองเดียวกับคำว่า “Hazing” ซึ่งใช้ในกฎหมายของ สหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ดังได้กล่าวมาแล้ว แต่จะมีความหมายกว้างกว่า กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องเป็นการกระทำเพื่อเป็นเงื่อนไขในการรับเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรนักศึกษาหรือสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่รวมถึงการกระทำความรุนแรงในสถาบันอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง ไม่ว่าจะกิจกรรมใด ๆ ซึ่งก็รวมถึง กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ด้วย เช่นกัน¹²

⁹ Bryan A. Garner, *Black’s Law Dictionary*, p. 834.

¹⁰ นายชาติสังคัม, *วิพากษ์ว้าก*, หน้า 295-296.

¹¹ Indian Law Watch, *Anti-Ragging Law in India* [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://indianlawwatch.com/practice/anti-ragging-laws-in-india>

¹² Ibid.

กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียที่ใช้จัดการ ป้องกัน แก้ไข ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น ประกอบไปด้วย

(1) ประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย (Indian Penal Code) ซึ่งถือเป็นบทบัญญัติทั่วไปไม่ได้มีการบัญญัติเฉพาะถึงกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ผู้วิจัยจึงไม่นำมาอธิบายในที่นี้ แต่จะได้ยกตัวอย่างฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของอินเดียที่อาจปรับได้กับกรณีของความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องใหม่ได้ดังนี้

- มาตรา 319, 320, 321 และ 322¹³ สำหรับการกระทำที่ก่อให้เกิดได้รับบาดเจ็บต่อร่างกายและจิตใจ
- มาตรา 335¹⁴ ในกรณีได้รับบาดเจ็บสาหัสจากการกระตุ้นให้เขาโกรธ
- มาตรา 336, 337, 338¹⁵ กรณีทำให้เกิดอันตรายต่อความปลอดภัยของผู้อื่น
- มาตรา 339¹⁶ ในกรณีห่วงเหนียวโดยมิชอบ
- มาตรา 349¹⁷ ในกรณีข่มขืนใจให้กระทำในสิ่งที่ขัดต่อความประสงค์
- มาตรา 351¹⁸ ในกรณีการทำร้ายร่างกายทำให้ได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ
- มาตรา 354¹⁹ ในกรณี ทำร้ายร่างกายหรือใช้กำลังบังคับผู้หญิง

(2) รัฐบัญญัติเฉพาะของแคว้นต่าง ๆ เนื่องจากสาธารณรัฐอินเดียมีการปกครองแบบสหพันธรัฐ มีมลรัฐหรือแคว้นย่อยลงไป แต่ละแคว้นมีอำนาจปกครองตนเอง และสามารถออกกฎหมายเพื่อใช้ในแคว้นนั้นเอง สำหรับกฎหมายในระดับแคว้นเกี่ยวกับการต่อต้านความรุนแรงในกรณีความรุนแรงระหว่างนักศึกษา หรือที่เรียกว่า “Anti-Ragging Law” นั้น มีหลายแคว้นด้วยกันที่บัญญัติเป็นรัฐบัญญัติ (Act) โดยเฉพาะ ได้แก่²⁰ แคว้น อานธรประเทศ (Andhra Pradesh), มหาราษฏระ (Maharashashtra), กรณาฏกะ (Karnataka), อุตรประเทศ (Uttar Pradesh), จัณฐีครห์ (Chandigarh), ตริปุระ (Tripura), ทมิฬนาฑู (Tamil Nadu), อัสสัม (Assam), เกรละ

¹³ The Indian Penal Code Section 319

¹⁴ The Indian Penal Code Section 335

¹⁵ The Indian Penal Code Section 336

¹⁶ The Indian Penal Code Section 339

¹⁷ The Indian Penal Code Section 349

¹⁸ The Indian Penal Code Section 351

¹⁹ The Indian Penal Code Section 354

²⁰ Indian Law Watch, **Anti-Ragging Law in India** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://indianlawwatch.com/practice/anti-ragging-laws-in-india>

(Kerala), เบงกอลตะวันตก (West Bengal), โกอา (Goa), ชัมมูและแคชเมียร์ (Jammu and Kashmir) ซึ่งในที่นี้จะนำรัฐบัญญัติของแคว้นทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) และแคว้นเกรละ (Kerala) มาศึกษา

แคว้นทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) สาธารณรัฐอินเดียมีรัฐบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับการต่อต้านกิจกรรมรบกวนนักศึกษาที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging) จากการศึกษาพบว่าแคว้นทมิฬนาฑูมีสถิติการเสียชีวิตจากการรบกวนสูงสุด โดยมีการออกกฎหมายต่อต้านการใช้ความรุนแรงในการรบกวน (Anti-Ragging Law) ในปี พ.ศ.2540 เป็นแคว้นแรกในอินเดีย²¹ ผู้ศึกษาจึงได้เลือกกฎหมายของแคว้นนี้มาศึกษาวิเคราะห์

แคว้นทมิฬนาฑูนั้นมีการบัญญัติกฎหมายโดยเฉพาะเกี่ยวกับการต่อต้านการกระทำที่เรียกว่า “Ragging” โดยกำหนดเป็นฐานความผิดทางอาญาและมีบทกำหนดโทษ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมาตรการพิเศษอื่น ๆ นอกจากการลงโทษทางอาญาเพื่อป้องกันและแก้ไขความรุนแรงจากการกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีชื่อว่า “Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997”²²

แคว้นที่สองนั้นคือ แคว้นเกรละ (Kerala) เนื่องจากว่าเคยมีกรณีพิพาทขึ้นสู่ศาลเกี่ยวกับเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมที่เรียกว่า “Ragging” ตามกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย ได้มีคำตัดสินของศาลสูงแห่งอินเดียในคดี University Of Kerala vs Council, Principals', Colleges, Kerala²³ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 วางหลัก ห้ามการกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมที่มีการกระทำที่เรียกว่า “Ragging” ผู้ศึกษาจึงได้เลือกกฎหมายของแคว้นเกรละมาศึกษาโดยเฉพาะ

แคว้นเกรละนั้นมีการบัญญัติกฎหมายโดยเฉพาะเกี่ยวกับการต่อต้านการกระทำที่เรียกว่า “Ragging” โดยกำหนดเป็นฐานความผิดทางอาญาและมีบทกำหนดโทษ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมาตรการพิเศษอื่น ๆ มากไปกว่าการลงโทษทางอาญาเพื่อป้องกันความรุนแรงจากการกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีชื่อว่า “The Kerala Prohibition of Ragging Act, 1998”²⁴

(3) ข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของกิจกรรมรบกวนนักศึกษาใหม่ใน

²¹ นายชาติสังคัม, วิพากษ์ว้าก, หน้า 295-296.

²² Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997.

²³ Supreme court of India, **University of Kerala Vs Council, Principals', Colleges, Kerala** [Online], Accessed: 18 December 2016. Available from: <http://dos.iitd.ac.in/anti-ragging/sc-ord09.pdf>

²⁴ The Kerala Prohibition of Ragging Act, 1998

สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (UGC Regulations On Curbing The Menace Of Ragging In Higher Educational Institutions, 2009) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559 ซึ่งข้อบังคับนี้ได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยถือเป็นมาตรการที่สำคัญของสาธารณรัฐอินเดียที่ให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศต้องถือปฏิบัติตาม

4.1.4 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law System) เช่นเดียวกับประเทศไทย ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้นำกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษามาเทียบเคียงกับประเทศไทย จากการศึกษาพบว่า สาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ แต่ปรากฏฐานความผิดโดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศส (French Penal Code) ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษที่มีการบัญญัติลักษณะการกระทำความรุนแรงในสถานการณ์เฉพาะเช่นนี้ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาอันเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ผู้ศึกษาเลือกสาธารณรัฐฝรั่งเศสมาศึกษาวิเคราะห์

สำหรับความหมายของการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษา ที่ใช้ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส พบว่ามีคำภาษาฝรั่งเศสโดยเฉพาะในการเรียกลักษณะพฤติกรรมความรุนแรงดังกล่าวว่า “*Bizutage*” มาจากคำว่า “*Bizut*” อันแปลว่า “น้องใหม่”²⁵ โดยความหมายของคำว่า *Bizutage* นั้นเป็นไปในทำนองเดียวกันกับคำว่า “*Hazing*” แต่สำหรับการกำหนดฐานความผิด โดยเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญานั้นอาจไม่ครอบคลุมความหมายโดยทั่วไปซึ่งจะได้กล่าวต่อไป โดยมีตัวอย่างเหตุการณ์ที่เรียกว่า “*Bizutage*” นี้ เช่น การให้ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก, ให้เปลือยกาย หรือการกระทำที่น่าอับอายขายหน้าต่อนักศึกษารุ่นน้อง²⁶ เช่น กรณีเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ที่มหาวิทยาลัย *Paris Dauphine* นักศึกษาชั้น ปี 1 ถูกบังคับให้ถอดเสื้อและเขียนข้อความด้วยเลือดลงบนหลัง²⁷

²⁵ Cafebabel, *University Initiation Rites Debate Hits France and Belgium* [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://www.cafebabel.co.uk/society/article/university-initiation-rites-debate-hits-france-and-belgium.html>

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid.

หากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บรรดานักศึกษารุ่นน้องที่ตกเป็นเหยื่อในกิจกรรมที่มีความรุนแรง ไม่ว่าจะความเสียหายนั้นจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจที่เข้าในองค์ประกอบความผิดฐานใดฐานหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญา ก็ย่อมปรับเข้าได้กับฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสเหล่านั้น แต่ก็ไม่เสมอไปที่ความรุนแรงทุกรูปแบบในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่จะสามารถปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาได้ โดยในปี พ.ศ. 2541 ได้มีการออกกฎหมายใหม่ เพิ่มเติมฐานความผิดในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส เกี่ยวกับฐานความผิดการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยกำหนดเป็นฐานความผิดโดยเฉพาะ ต่างหากจากฐานความผิดทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญา ส่งผลให้ “*Bizutage*” นั้นกลายเป็นอาชญากรรม²⁸ ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส และล่าสุดได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวและประกาศใช้เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2560²⁹ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสาธารณรัฐฝรั่งเศส ไม่ได้นิ่งนอนใจในปัญหาความรุนแรงดังกล่าวที่เกิดขึ้นในช่วงกิจกรรมรับสมาชิกใหม่และพยายามแก้ไขกฎหมายให้ครอบคลุมที่สุด

ปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสมีหมวดความผิดเกี่ยวกับ “กิจกรรมรับน้องใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ที่เสื่อมทราม” (*Degrading Initiation Ceremonies*)³⁰ ปรากฏใน *Section 3 bis (Du Bizutage)* ในมาตรา 225-16-1 ถึง 225-16-3 จำนวน 3 มาตรา โดยมีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่าความผิดนี้ อยู่ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีของบุคคล (*Chapter V: Infringements on the Dignity of the Person*)³¹ ซึ่งไม่ใช่หมวดที่เกี่ยวข้องกับการทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ แต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาแล้วบทบัญญัติเหล่านั้นแล้วพบว่า องค์ประกอบของความผิดนั้น ไม่ได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมในลักษณะที่เป็นการทำร้ายร่างกายจนเกิดอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายแต่อย่างใด แต่บทบัญญัติเหล่านี้คุ้มครองการกระทำที่แม้ไม่เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ แต่การกระทำนั้นขัดต่อ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)” หากในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เหล่านั้น มีการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ย่อมเป็นความผิดทันที โดยไม่คำนึงว่าผู้กระทำ

²⁸ Sophie Inge, *Elite French Students on Trial for Blood Hazing* [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://www.thelocal.fr/20140603/prosecutors-want-conviction-for-blood-letters-hazing>

²⁹ Legifrance, *Code Pénal* [Online], Accessed: 25 March 2017. Available from: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?cidTexte=LEGITEXT000006070719&idArticle=LEGIARTI000006417903>

³⁰ Legislation online, *Penal Code of the French Republic (English Version)* [Online], Accessed: 9 November 2016. Available from: <http://www.legislationonline.org/documents/section/criminal-codes/country/30>

³¹ Edward A. Tomlinson, *The French Penal Code of 1994 as Amended as of January 1, 1999*, p.128.

จะยินยอมหรือไม่ในการที่ต้นถูกกระทำ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสในส่วนนี้มีการบัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการรับนักศึกษาใหม่หรือการรับน้องใหม่ที่แตกต่างไปจากบทบัญญัติของประเทศอื่น ๆ ที่ได้ศึกษามาก่อนหน้านี้อย่างชัดเจน

ตารางที่ 1 ลักษณะของกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ

ประเด็น/ประเทศ	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ขอบเขตการบังคับใช้	คำศัพท์เรียก	ลักษณะสภาพบังคับตามกฎหมาย
สหรัฐอเมริกา	Anti-Hazing Law ex. -Florida Education Code -General Law of Massachusetts -Texas Education Code	เฉพาะมลรัฐ	Hazing	อาญา/ ปกครอง
สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	Anti-Hazing Law (RA No. 8049)	ทั่วประเทศ	Hazing	อาญา/ ปกครอง
สาธารณรัฐอินเดีย	Anti-Ragging Law -Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act -Kerala Prohibition of Ragging Act /UGC Regulation	เฉพาะมลรัฐ / ทั่วประเทศ	Ragging	อาญา/ ปกครอง
สาธารณรัฐฝรั่งเศส	Penal Code (<i>Bizutage</i>)	ทั่วประเทศ	<i>Bizutage</i> (Hazing)	อาญา

4.2 การกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับ นิสิตนักศึกษาใหม่ ของต่างประเทศ

การศึกษาถึงฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น เป็นการพิจารณาถึงเนื้อหา นิยามความหมาย องค์ประกอบความผิดและอัตราโทษ รวมถึงข้อยกเว้นความรับผิด ที่ปรากฏในกฎหมายของประเทศนั้น ๆ โดยในเบื้องต้นพบว่าประเทศทั้งหลายได้กำหนดองค์ประกอบความผิดที่ค่อนข้างจะแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น เรื่องความผิดที่ต้องการผล หรือฐานความผิดที่อาศัยเพียงพฤติกรรมประกอบการกระทำเท่านั้นก็เป็นความผิด, ความเสียหายที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง บางประเทศให้ความคุ้มครองเพียงการกระทำที่เป็นอันตรายต่อกายเท่านั้น แต่บางประเทศรวมถึงจิตใจด้วย, เจื่อนไขพิเศษในองค์ประกอบความผิด กล่าวคือ บางประเทศกำหนดว่า

การกระทำความรุนแรงนั้นต้องเป็นไปเพื่อรับนักศึกษาหรือสมาชิกใหม่เข้ามาในองค์กรจึงจะอยู่ในขอบเขตของฐานความผิด แต่บางประเทศก็กำหนดไว้โดยกว้างไม่มีเงื่อนไขพิเศษดังกล่าว

4.2.1 สหรัฐอเมริกา

การพิจารณาถึงการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ สำหรับสหรัฐอเมริกานั้น จะต้องพิจารณาจากกฎหมายเฉพาะของมลรัฐ (State Law)³² เนื่องจากในเรื่องความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่นั้น ไม่มีกฎหมายกลางของสหรัฐ (Federal Law) โดยที่ได้กล่าวมาในหัวข้อ 4.1.1 แล้วว่าในการศึกษาครั้งนี้ ได้เลือกศึกษากฎหมายของ 3 มลรัฐ ได้แก่ มลรัฐฟลอริดา, มลรัฐแมสซาชูเซตส์ และ มลรัฐเท็กซัส

นิยามของคำว่า “Hazing” ในกฎหมายของแต่ละมลรัฐที่มีฐานความผิดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนั้น ได้ให้คำนิยามที่ใกล้เคียงกัน จะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องความหมายและองค์ประกอบของความผิด โดยจะได้นำเสนอตามกฎหมายของมลรัฐดังต่อไปนี้

4.2.1.1 กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา

ฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายการศึกษาของมลรัฐฟลอริดา (Florida Educational Code) โดยให้นิยามความหมายของคำว่า “Hazing” ว่า³³

³² Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*: 15.

³³ Florida Education Code Section 10006.63 (1)

“As used in this section, "hazing" means any action or situation that recklessly or intentionally endangers the mental or physical health or safety of a student for purposes including, but not limited to, initiation or admission into or affiliation with any organization operating under the sanction of a postsecondary institution.

"Hazing" includes, but is not limited to, pressuring or coercing the student into violating state or federal law, any brutality of a physical nature, such as whipping, beating, branding, exposure to the elements, forced consumption of any food, liquor, drug, or other substance, or other forced physical activity that could adversely affect the physical health or safety of the student, and also includes any activity that would subject the student to extreme mental stress, such as sleep deprivation, forced exclusion from social contact, forced conduct that could result in extreme embarrassment, or other forced activity that could adversely affect the mental health or dignity of the student. Hazing does not include customary athletic events or other similar contests or competitions or any activity or conduct that furthers a legal and legitimate objective”.

“การกระทำหรือการก่อกวนการฉ้อโกงใด ๆ โดยเป็นอันตรายต่อกาย จิตใจหรือความปลอดภัยของนักศึกษา ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมแรกรับสมาชิกใหม่ (Initiation) หรือการเข้าไปเป็นสมาชิกใหม่ (Admission) หรือเข้าไปสังกัดองค์กรใด ๆ ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับของสถาบันการอุดมศึกษา”

การกระทำที่ถือว่าเป็นการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) นั้นรวมถึงการกดดัน, การบังคับขู่เข็ญให้นักศึกษากระทำความผิดต่อกฎหมาย, การกระทำอื่นใด ๆ ที่เป็นการกระทำทารุณต่อกาย อันได้แก่ ฟาด, ตี, บังคับให้กินอาหาร เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ยาเสพติด หรือสารอื่น ๆ, หรือบังคับให้กระทำการใด ๆ ที่อาจจะเป็นอันตรายต่อร่างกายหรือความปลอดภัยของนักเรียนนักศึกษา นอกจากนี้ยังรวมถึงการให้กระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดทางจิตใจเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น การให้อดนอน, การไล่ออกจากกลุ่มสังคมหรือกิจกรรมใด ๆ ที่กระทบต่อจิตใจหรือศักดิ์ศรีของนักเรียนนักศึกษา

กฎหมายกำหนดข้อยกเว้นเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ว่าไม่รวมถึงการกระทำอันเป็นธรรมเนียมปกติในการแข่งขันกีฬา, หรือการแข่งขันอย่างอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า “Hazing” ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมที่เป็นการรับสมาชิกใหม่หรือเพื่อรับเข้าไปในกลุ่มหรือสถาบันการศึกษานั้น โดยเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อร่างกายหรือจิตใจของนักศึกษาผู้ถูกระทำ ซึ่งเห็นได้ว่าการนิยามของคำว่า “Hazing” นั้นไม่สามารถหาคำศัพท์บัญญัติได้อย่างแน่นอน แต่เป็นการอธิบายถึงลักษณะของการกระทำและผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร

เรื่องขององค์ประกอบความผิดนั้น กฎหมายได้กำหนดไว้อีกมาตราหนึ่ง การพิจารณาองค์ประกอบความผิดฐานกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) นั้นต้องพิจารณาควบคู่ไปกับนิยามของความรุนแรงข้างต้นด้วย แต่การกระทำที่จะครบองค์ประกอบความผิดทางอาญานั้นอาจจะไม่เป็นไปตามนิยามนั้นทุกอย่าง ต้องพิจารณาถึงความเสียหายที่กฎหมายให้ความคุ้มครองด้วย

องค์ประกอบความผิด กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา ได้วางหลักว่า ผู้ใดกระทำโดยเจตนาหรือประมาท กระทำการที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ต่อบุคคลอื่น ซึ่งเป็นสมาชิกหรือเป็นผู้ที่เข้ามาใหม่ในองค์กรใด ๆ ของนักเรียนนักศึกษา (Student Organizations) หากการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) นั้นส่งผลให้บุคคลผู้นั้นได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่

(Hazing) มีโทษในระดับ Third Degree Felony³⁴ ซึ่งในกรณีนี้กฎหมายกำหนดไว้ว่าต้องเกิดผลเสียหายต่อชีวิตหรือร่างกาย แต่ไม่รวมผลเสียหายต่อจิตใจ

ถ้าหากการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ดังกล่าวเป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่กายหรือชีวิต ผู้นั้นกระทำความผิด มีโทษในระดับ First Degree Misdemeanor³⁵ โดยจะเห็นได้ว่า ความผิดกรณีนี้ ไม่ต้องการผลเสียหาย แต่เป็นการกระทำหรือการก่อกวนการณที่ประกอบไปด้วยพฤติกรรมโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายก็เป็นความผิดตามมาตราแล้ว³⁶ ดังตัวอย่างเหตุการณ์จากมหาวิทยาลัยไมแอมี มลรัฐฟลอริดา (University of Miami) ในกรณีที่เป็นกรณที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนนักศึกษา เช่น การที่นักศึกษารุ่นพี่ให้นักศึกษารุ่นน้องว่ายน้ำข้ามฝั่งของแหล่งน้ำที่อยู่ในเขตมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นกรณที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตของนักศึกษารุ่นน้องทั้งหลายแล้ว โดยในเหตุการณ์ดังกล่าวมีทั้งนักศึกษาเสียชีวิตด้วยจำนวน 1 คน และเหตุการณ์นี้เป็นที่มาของการบัญญัติกฎหมายต่อต้านความรุนแรงในการรับนักศึกษาใหม่ของมลรัฐฟลอริดา (Florida's Anti-hazing law)³⁷

ตามกฎหมายดังกล่าว อัตราโทษระดับ Third Degree Felony คือ จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁸ ส่วนอัตราโทษระดับ First Degree Misdemeanor คือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁹

³⁴ Florida Education Code Section 10006.63 (2)

“A person commits hazing, a third-degree felony, punishable as provided in s. 775.082 or s. 775.083, when he or she intentionally or recklessly commits any act of hazing as defined in subsection (1) upon another person who is a member of or an applicant to any type of student organization and the hazing results in serious bodily injury or death of such other person”.

³⁵ Florida Education Code Section 10006.63 (3)

“A person commits hazing, a first-degree misdemeanor, punishable as provided in s. 775.082 or s. 775.083, when he or she intentionally or recklessly commits any act of hazing as defined in subsection (1) upon another person who is a member of or an applicant to any type of student organization and the hazing creates a substantial risk of physical injury or death to such other person”.

³⁶ Florida Education Code Section 10006.63 (6)

“This section shall not be construed to preclude prosecution for a more general offense resulting from the same criminal transaction or episode”.

³⁷ NBC News, **Florida Hazing Law Gets First Test** [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.nbcnews.com/id/15004797/ns/us_news-education/t/florida-hazing-law-gets-first-test/#.WRHGboiGM2w

³⁸ Florida Education Code Section 775.082 and 775.083 “Imprisonment not exceeding 5 years or a fine not exceeding \$5,000 or both”.

³⁹ Ibid.

ประเด็นเกี่ยวกับความยินยอมของผู้ถูกระทำ กฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าไม่สามารถนำมาเป็นข้อยกเว้นความรับผิดได้⁴⁰ ซึ่งการยินยอมโดยปกติแล้วไม่สามารถอ้างได้ในการกระทำที่ขัดต่อสำนึกศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่เพื่อความชัดเจนและประโยชน์ในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงจึงมีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะสำหรับเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นี้

4.2.1.2 กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์

กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ได้กำหนดนิยามของความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่หรือรับนักศึกษา (Hazing) ว่า “การกระทำหรือวิธีการในการรับเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรนักเรียนนักศึกษา (Initiation into any Student Organization) ไม่ว่าจะจัดขึ้นบนพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งกระทำโดยเจตนาหรือ ประมาทก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย (Physical) หรือจิตใจ (Mental Health) ของนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใด”⁴¹

รูปแบบในการกระทำความรุนแรงนั้น รวมถึง การพาด, ตี, บังคับต่อร่างกาย, การให้เปิดเผยเปลือยตัวในสภาพอากาศต่าง ๆ, บังคับขู่เชิญให้กินอาหารหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาหรือสารใด ๆ หรือการกระทำอื่น ๆ อันเป็นการทารุณ หรือกิจกรรมที่ใช้กำลังแรงซึ่งน่าจะเป็นผลร้ายต่อสุขภาพของนักศึกษาคนใด ๆ หรือทำให้นักศึกษาคนใด ๆ ตกอยู่ในสภาวะที่มีความเครียดเป็นอย่างมาก (Extreme Mental Stress) รวมถึง การให้อดนอน หรือพักผ่อนหรือให้อยู่อย่างโดดเดี่ยวแยกต่างหาก⁴²

ข้อสังเกตมีว่า การกระทำที่เรียกว่า “Hazing” ในกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ นี้ รวมความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตัวผู้ถูกระทำทั้งในความเสียหายต่อร่างกาย (Physical Injury) และความเสียหายต่อจิตใจด้วย (Mental Injury) ต่างจากกฎหมายของมลรัฐฟลอริดาที่กำหนดขอบเขตไว้เพียงความเสียหายต่อชีวิตร่างกายเท่านั้น⁴³

⁴⁰ Florida Education Code Section 10006.63 (5) (a)

“It is not a defense to a charge of hazing that: (a) The consent of the victim had been obtained”.

⁴¹ General laws of Massachusetts chapter 269 section 17

⁴² General laws of Massachusetts chapter 269 section 17

⁴³ Florida Education Code Section 10006.63 (2)

“A person commits hazing, a third-degree felony, punishable as provided in s. 775.082 or s. 775.083, when he or she intentionally or recklessly commits any act of hazing as defined in subsection (1) upon another person who is a member of or an applicant to any type of student organization and the hazing results in serious bodily injury or death of such other person”.

สำหรับองค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย ต้องนำนิยามความหมายของการกระทำ ความรุนแรง ที่ได้กล่าวมาข้างต้นมาร่วมพิจารณาด้วย ซึ่งวางหลักว่า บุคคลจะทำความผิดฐานใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ (Hazing) เมื่อกระทำเป็นตัวการจัดการหลัก (Principal Organizer) หรือ เป็นผู้เข้าร่วม (Participant) ก่ออาชญากรรมเกี่ยวกับการกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Crime of Hazing) ผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 3,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ รั้งโทษในสถานกักขัง (Imprisonment in the House of Correction) ไม่เกินหนึ่งปี หรือ ทั้งจำทั้งปรับ⁴⁴

ข้อสังเกตมีว่า กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์นี้กล่าวไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจนว่า การกระทำที่เรียกว่า “Hazing” นี้ เป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง (Crime of Hazing) แสดงให้เห็นว่ามลรัฐดังกล่าวยอมรับว่าการกระทำที่เรียกว่า “Hazing” นั้นเป็นความรุนแรงที่สังคมยอมรับไม่ได้ และเป็นความผิดอาญามีความผิดและบทลงโทษ

นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวได้วางหลักว่า ไม่เกี่ยวกับ ความยินยอม (Consent) ของผู้ถูกกระทำว่า ผู้กระทำความผิดไม่สามารถนำมาเป็นข้ออ้างให้ตนพ้นจากความผิดในการกระทำของตนได้⁴⁵ โดยเป็นการนำหลักกฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับความยินยอมต่อการกระทำที่ขัดต่อสำนึก ศีลธรรมอันดีของประชาชนมาบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง

4.2.1.3 กฎหมายของมลรัฐเทกซัส

กฎหมายของมลรัฐเทกซัส ให้นิยามของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) หมายถึง การกระทำโดยจงใจ หรือโดยประมาท ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะอยู่ ภายในหรือภายนอก

⁴⁴ General laws of Massachusetts chapter 269 section 17

“Whoever is a principal organizer or participant in the crime of hazing, as defined herein, shall be punished by a fine of not more than three thousand dollars or by imprisonment in a house of correction for not more than one year, or both such fine and imprisonment.

The term "hazing" as used in this section and in sections eighteen and nineteen, shall mean any conduct or method of initiation into any student organization, whether on public or private property, which willfully or recklessly endangers the physical or mental health of any student or other person.

Such conduct shall include whipping, beating, branding, forced calisthenics, exposure to the weather, forced consumption of any food, liquor, beverage, drug or other substance, or any other brutal treatment or forced physical activity which is likely to adversely affect the physical health or safety of any such student or other person, or which subjects such student or other person to extreme mental stress, including extended deprivation of sleep or rest or extended isolation. Notwithstanding any other provisions of this section to the contrary, consent shall not be available as a defense to any prosecution under this action”.

⁴⁵ General laws of Massachusetts chapter 269 section 17

พื้นที่สถาบันการศึกษานั้น โดยกระทำต่อนักศึกษา ให้เกิดอันตรายต่อจิตใจ (Mental) หรือร่างกาย (Physical) หรือความปลอดภัย (Safety) ของนักศึกษา โดยการกระทำดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อการรับเข้าไปเป็นสมาชิกในกลุ่ม หรือการคงเป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มองค์กรนักศึกษา”⁴⁶

กฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ได้อธิบายนิยามองค์ประกอบตามกฎหมายไว้เพิ่มเติมอีกหลายประการ ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้ คือ “สถาบันการศึกษา (Educational Institutions)”⁴⁷ ที่จะอยู่ในบังคับของกฎหมายนี้ ให้รวมถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (High School) ทั้งที่เป็นโรงเรียนของรัฐและเอกชน นอกจากนั้นให้บังคับใช้กับสถาบันอุดมศึกษา (Postsecondary Educational Organization/Institution of Higher Education)⁴⁸ ด้วยไม่ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชน โดยจะเห็นได้ว่า กฎหมายของมลรัฐเท็กซัสได้ให้ความหมายของสถาบันการศึกษาที่จะอยู่ในบังคับของกฎหมายไว้อย่างครอบคลุมกับประเภทของสถานศึกษาต่าง ๆ ในมลรัฐ ที่มีโอกาสจะเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในกิจกรรมกรรมรับนักศึกษา

นอกจากนั้น การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) ในรูปแบบอื่น ๆ นั้น กฎหมายได้พยายามยกตัวอย่างลักษณะของการกระทำความรุนแรง โดยรวมถึงการกระทำดังต่อไปนี้⁴⁹

⁴⁶ Texas Education Code Section 37.151 (6)

"Hazing" means any intentional, knowing, or reckless act, occurring on or off the campus of an educational institution, by one person alone or acting with others, directed against a student, that endangers the mental or physical health or safety of a student for the purpose of pledging, being initiated into, affiliating with, holding office in, or maintaining membership in an organization".

⁴⁷ Texas Education Code Section 37.151 (1).

⁴⁸ Texas Education Code Section 51.935.

⁴⁹ Texas Education Code Section 37.151 (6) (A) - (E)

“The term includes: (A) any type of physical brutality, such as whipping, beating, striking, branding, electronic shocking, placing of a harmful substance on the body, or similar activity;

(B) any type of physical activity, such as sleep deprivation, exposure to the elements, confinement in a small space, calisthenics, or other activity that subjects the student to an unreasonable risk of harm or that adversely affects the mental or physical health or safety of the student;

(C) any activity involving consumption of a food, liquid, alcoholic beverage, liquor, drug, or other substance that subjects the student to an unreasonable risk of harm or that adversely affects the mental or physical health or safety of the student;

(D) any activity that intimidates or threatens the student with ostracism, that subjects the student to extreme mental stress, shame, or humiliation, that adversely affects the mental health or dignity of the student or discourages the student from entering or remaining registered in an educational institution, or that may

(a) การกระทำทารุณต่อร่างกายอย่างใด ๆ เช่น การฟาด, ตี, เตะ, ต่อย, ประทับตรา, ชีตไฟฟ้า, วางสารที่เป็นอันตรายไว้บนร่างกาย หรือกิจกรรมอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน

(b) กิจกรรมทางกายภาพใด ๆ เช่น การให้อดนอน, การให้เปิดเผยร่างกายต่อวัตถุ, ให้อยู่ในที่แคบอึดอัด หรือ การกระทำอย่างอื่นใด ๆ ที่ทำให้นักเรียนนักศึกษาเสี่ยงภัยอย่างไม่มีเหตุผล ซึ่งเป็นผลร้ายต่อสุขภาพจิตหรือสุขภาพกายหรือความปลอดภัยของนักเรียนนักศึกษา

(c) กิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกินอาหาร ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สารเสพติดหรือสารอื่นใดทำให้นักเรียนนักศึกษาเสี่ยงภัยอย่างไม่มีเหตุผลซึ่งเป็นผลร้ายต่อสุขภาพจิตหรือสุขภาพกายหรือความปลอดภัยของนักเรียนนักศึกษา

(d) กิจกรรมใด ๆ ที่ข่มขู่ทำให้อกหัก หรือคุกคาม นักเรียนนักศึกษาโดยการตัดออกจากกลุ่ม (Ostracism) ซึ่งทำให้นักเรียนนักศึกษานั้นประสบกับความเครียดอย่างรุนแรง, รู้สึกอับอายขายหน้าซึ่งเป็นผลร้ายต่อสุขภาพจิตหรือศักดิ์ศรีของนักเรียนนักศึกษา หรือทำให้หมดกำลังใจต่อแท่ที่จะอยู่ศึกษาต่อไปในสถาบันการศึกษานั้นซึ่งทำให้เสี่ยงต่อการออกจากสถาบันการศึกษานั้น

(e) กิจกรรมใด ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้หรือต้องการให้นักเรียนนักศึกษากระทำหรือแสดงออกในสิ่งที่ผิดกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา

องค์ประกอบความผิดฐานกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing)⁵⁰ ต้องพิจารณาควบคู่ไปกับนิยามของการกระทำความรุนแรง ซึ่งกฎหมายได้ให้นิยามและยกตัวอย่างลักษณะการกระทำรูปแบบต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น มาพิจารณาด้วย

(1) ได้เข้าร่วมเกี่ยวข้องกับการกระทำนั้น

(2) ร้องขอ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามที่จะช่วยเหลือผู้อื่นในการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing)

reasonably be expected to cause a student to leave the organization or the institution rather than submit to acts described in this subdivision

(E) any activity that induces, causes, or requires the student to perform a duty or task that involves a violation of the Penal Code”.

⁵⁰ Texas Education code section 37.152 (a) (1) - (4)

“(a) A person commits an offense if the person: (1) engages in hazing; (2) solicits, encourages, directs, aids, or attempts to aid another in engaging in hazing; (3) recklessly permits hazing to occur; or (4) has firsthand knowledge of the planning of a specific hazing incident involving a student in an educational institution, or has firsthand knowledge that a specific hazing incident has occurred, and knowingly fails to report that knowledge in writing to the dean of students or other appropriate official of the institution”.

(3) อนุมัติให้มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) โดยประมาท หรือ

(4) ได้รู้ในโอกาสแรกแล้วว่ามีวางแผนการกระทำที่เป็นการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ไว้โดยเฉพาะอันเกี่ยวข้องกับนักเรียนนักศึกษาในสถาบันการศึกษา หรือว่ารู้ในโอกาสแรกแล้วว่าการกระทำความรุนแรงนั้นเกิดขึ้นแต่ไม่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการผู้ตั้งกล่าวไปยังคณบดีหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสถาบันดังกล่าว

บทลงโทษที่ผู้กระทำจะได้รับขึ้นอยู่กับความร้ายแรงแห่งผลเสียหายที่เกิดขึ้น ได้แก่⁵¹

การไม่แจ้งเหตุการกระทำกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ตามที่ตนรู้ และ การกระทำความผิดใด ๆ ตามมาตราเหล่านี้ แต่ผลไม่ถึงขนาดกายบาดเจ็บสาหัส มีความผิดต้องระวางโทษ Class B Misdemeanor คือรับโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือกักขัง (Confinement in Jail) ไม่เกิน 180 วันหรือทั้งสองอย่าง, หากก่อให้เกิดร่างกายบาดเจ็บสาหัส มีความผิดต้องระวางโทษระดับ Class A Misdemeanor คือรับโทษปรับไม่เกิน 4,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือกักขัง (Confinement in Jail) ไม่เกิน 1 ปีหรือทั้งสองอย่าง, หากทำให้ถึงแก่ความตาย มีความผิดต้องระวางโทษระดับ State Jail Felony รับโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือกักขัง (Confinement in a State Jail) ไม่เกิน 2 ปีหรือทั้งสองอย่าง⁵²

นอกจากนั้น กฎหมายดังกล่าวได้วางหลักว่า ความยินยอม (Consent) ของผู้ถูกกระทำ ไม่สามารถนำมาเป็นข้ออ้างให้ผู้กระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ พ้นไปจากความรับผิดชอบในการกระทำของตนได้⁵³ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายของมลรัฐทั้งสามที่ได้นำมาศึกษามีการบัญญัติเกี่ยวกับความยินยอมไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย

⁵¹ Texas Education code section 37.152 (b) (c) (d) and (e)

“(b) The offense of failing to report is a Class B misdemeanor, (c) Any other offense under this section that does not cause serious bodily injury to another is a Class B misdemeanor. (d) Any other offense under this section that causes serious bodily injury to another is a Class A misdemeanor. (e) Any other offense under this section that causes the death of another is a state jail felony”

⁵² Texas Education code section 12.21, 12.22 and 12.35.

⁵³ Texas Education code section 37.154.

“It is not a defense to prosecution of an offense under this subchapter that the person against whom the hazing was directed consented to or acquiesced in the hazing activity.”

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของ
สหรัฐอเมริกา

ประเด็น/มลรัฐ	ข้อพิจารณาส่วนองค์ประกอบของฐานความผิด		การอ้างความยินยอม ของผู้ถูกกระทำ	เงื่อนไขพิเศษ
	ลักษณะของการกระทำ	ผลจากการกระทำ		
Florida	ผู้ใดกระทำโดยตรง (ต้องการผล) หรือกระทำในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตราย (ไม่ต้องการผล)	ชีวิต ร่างกาย / ในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตราย (ไม่ต้องการผล)	ไม่ได้ (บัญญัติชัดเจน)	-การกระทำเหล่านั้นเป็นไปเพื่อรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรนักศึกษา - ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอก
Massachusetts	ผู้ใดกระทำโดยตรง	ชีวิต ร่างกาย จิตใจ	ไม่ได้ (บัญญัติชัดเจน)	สถานศึกษา
Texas	ผู้ใดกระทำโดยตรง	ชีวิต ร่างกาย	ไม่ได้ (บัญญัติชัดเจน)	

4.2.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

นิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ (Hazing) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ต้องพิจารณาจากรัฐบัญญัติ เลขที่ 8049 ว่าด้วย “การต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ (Anti-Hazing Law)”⁵⁴ โดยได้ให้คำนิยามไว้ ดังนี้

“กิจกรรมในการรับสมาชิกใหม่หรือวิธีการปฏิบัติซึ่งมีขึ้นเพื่อเป็นเงื่อนไข สำหรับการที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มนักศึกษาหญิง (Sorority) หรือในองค์กร (Organizations) โดยทำให้นักศึกษาใหม่หรือผู้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่นั้น ตกอยู่ในสถานการณ์ที่น่าอับอาย (Embarrassing) หรือน่าขายหน้า (Humiliating) เช่น การบังคับให้ทำในสิ่งที่ดูต่ำต้อยด้อยค่า, ดูโง่เขลาเบาปัญญา หรือการกระทำที่ส่งผลคล้ายคลึงกัน ซึ่งทำให้นักศึกษาใหม่หรือผู้ที่จะเป็นสมาชิกใหม่เหล่านั้นต้องได้รับความทุกข์ทรมานหรือได้รับความเสียหายแก่กายหรือจิตใจ”⁵⁵

⁵⁴ Philip A. Aguinaldo, "The Anti-Hazing Law (Ra 8049)," *UST Law Review*: 267.

⁵⁵ Republic Act No. 8049 section 1

“Hazing, as used in this Act, is an initiation rite or practice as a prerequisite for admission into membership in a fraternity, sorority or organization by placing the recruit, neophyte or applicant in some

สถานการณ์ที่ทำให้ผู้ถูกกระทำเกิดความอับอายหรือน่าขายหน้านั้น กฎหมายกำหนดว่าเป็นการทำให้นักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่นั้นตกอยู่ในสถานการณ์ที่น่าจะทำให้เกิดความอับอายขายหน้า ซึ่งถือเพียงว่ามีสถานการณ์อย่างนั้นเกิดขึ้นหรือไม่ก็เป็นการเพียงพอ ไม่ต้องพิจารณาว่าเกิดผลทำให้นักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่นั้นได้รับความอับอายหรือขายหน้าหรือไม่⁵⁶

กฎหมายดังกล่าวได้อธิบายเพิ่มเติมว่า องค์กร (Organizations) นั้นหมายความรวมถึง สโมสร (Club) หรือ กองกำลังทางทหารของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์, องค์กรตำรวจแห่งชาติฟิลิปปินส์, สถาบันทางทหารแห่งฟิลิปปินส์ หรือโรงเรียนเตรียมทหาร หรือองค์กรที่ฝึกเพื่อเตรียมเป็นทหาร⁵⁷

องค์ประกอบความผิดตามรัฐบัญญัติ เลขที่ 8049 ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้วางหลักว่า⁵⁸

“ผู้ใดเข้าร่วมในกิจกรรมที่ใช้ความรุนแรงในการรับสมาชิกใหม่ (Hazing) ไม่ว่าจะ เป็นเจ้าหน้าที่ (Officers) หรือผู้เป็นสมาชิก (Members) ของกลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มนักศึกษาหญิง (Sorority) หรือในองค์กรใดของนักศึกษา (Organizations) ซึ่งได้เข้าร่วมกระทำ อย่างไม่ให้เกิดอันตรายต่อสมาชิกใหม่คนใด ไม่ว่าจะเกิดอันตรายแก่กาย (Physical Harm) หรือทำให้ ถึงแก่ความตายเพราะการกระทำเหล่านั้นแล้ว มีความรับผิดชอบในฐานะตัวการผู้กระทำความผิด (Principals)⁵⁹ โดยบุคคลเหล่านั้นจะได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด”

embarrassing or humiliating situations such as forcing him to do menial, silly, foolish and other similar tasks or activities or otherwise subjecting him to physical or psychological suffering or injury.”

⁵⁶ Philip A. Aguinaldo, "The Anti-Hazing Law (Ra 8049)," *UST Law Review*: 268.

⁵⁷ Republic Act No. 8049 section 1

“The term "organization" shall include any club or the Armed Forces of the Philippines, Philippine National Police, Philippine Military Academy, or officer and cadet corp of the Citizen's Military Training and Citizen's Army Training. The physical, mental and psychological testing and training procedure and practices to determine and enhance the physical, mental and psychological fitness of prospective regular members of the Armed Forces of the Philippines and the Philippine National Police as approved by the Secretary of National Defense and the National Police Commission duly recommended by the Chief of Staff, Armed Forces of the Philippines and the Director General of the Philippine National Police shall not be considered as hazing for the purposes of this Act.”

⁵⁸ Republic Act No. 8049 section 4

“If the person subjected to hazing or other forms of initiation rites suffers any physical injury or dies as a result thereof, the officers and members of the fraternity, sorority or organization who actually participated in the infliction of physical harm shall be liable as principals.”

⁵⁹ Republic Act No. 8049 section 4

เรื่องขององค์ประกอบความผิดดังกล่าวพบว่ากฎหมายกำหนดให้ เจ้าหน้าที่และสมาชิกของสมาคมนักศึกษาชายและหญิงหรือองค์กรซึ่งได้เข้าร่วมในการทำให้เกิดความเสียหายต่อตัวของเหยื่อ มีความผิดตามกฎหมายนี้ โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดว่าเจ้าหน้าที่หรือสมาชิกที่เข้าร่วมนั้น จะต้องมีความเจตนาหรือไม่⁶⁰ แต่หากเกิดการกระทำความรุนแรงในกรณีดังกล่าว (Hazing) แล้วต่อมาเกิดผล คืออันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของนักศึกษาใหม่ที่เข้าร่วมในกิจกรรม ย่อมมีความรับผิดชอบตามกฎหมาย แต่ผลเสียหายที่เกิดขึ้นแก่นักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น กฎหมายกำหนดไว้เพียงกรณีที่เป็นความเสียหายต่อชีวิตหรือร่างกายเท่านั้น ไม่รวมถึงความเสียหายต่อจิตใจ (Psychological) แม้ว่าในความหมายของ “Hazing” จะกล่าวถึงความทุพพิกขานต่อจิตใจด้วยก็ตาม⁶¹

ข้อพิจารณามีอีกว่า การที่จะเป็นความผิดตามกฎหมายนี้ได้ นั้น การกระทำที่ทำให้ นักศึกษาใหม่ตกอยู่ในสถานการณ์ที่น่าอับอายขยหานั้นหรือเกิดความเสียหายแก่ชีวิตหรือร่างกายของนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ได้ นั้น จะต้องมิใช่เจตนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ที่เป็นเงื่อนไขของการเข้ามาเป็นสมาชิกในกลุ่มสมาคมนักศึกษาหรือองค์กรด้วย หากการกระทำดังกล่าวไม่ใช่เงื่อนไขในการเข้าเป็นสมาชิก หรือว่าผู้ถูกกระทำเป็นสมาชิกอยู่แล้ว ย่อมไม่ตกอยู่ในบังคับของกฎหมายนี้ แต่จะต้องพิจารณาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา (The Revised Penal Code)⁶²

เรื่องอัตราโทษนั้น รัฐบัญญัติ เลขที่ 8049 นั้น ได้กำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในการกระทำให้เกิดความเสียหายเฉพาะกรณีชีวิตหรือร่างกาย โดยแบ่งระดับความรุนแรงของโทษตามผลเสียหายและลักษณะความร้ายแรงที่เกิดขึ้นแก่ผู้ถูกกระทำ ไว้โดยละเอียด ดังนี้⁶³

⁶⁰ Programme, S. t. C. U. P., *Philippine Laws Related to the Discipline and Punishment of the Children*, p.43

⁶¹ Philip A. Aguinaldo, "The Anti-Hazing Law (Ra 8049)," *UST Law Review*: 271.

⁶² Ibid, 267.

⁶³ Republic Act No. 8049 section 4

“The person or persons who participated in the hazing shall suffer:

1. The penalty of *reclusion perpetua* (life imprisonment) if death, rape, sodomy or mutilation results there from.

2. The penalty of *reclusion temporal* in its maximum period 17 years, 4 months and 1 day to 20 years) if in consequence of the hazing the victim shall become insane, imbecile, impotent or blind.

3. The penalty of *reclusion temporal* in its medium period (14 years, 8 months and one day to 17 years and 4 months) if in consequence of the hazing the victim shall have lost the use of speech or the power to hear or to smell, or shall have lost an eye, a hand, a foot, an arm or a leg or shall have lost the use of any such member shall have become incapacitated for the activity or work in which he was habitually engaged.

ถ้าผลคือความตาย หรือ มีการข่มขืน การร่วมประเวณี หรือทำให้พิการ เกิดขึ้นในกิจกรรมนั้น มีอัตราโทษคือ จำคุกตลอดชีวิต (*reclusion perpetua*)

ถ้าผลคือทำให้เหยื่อกลายเป็นคนจิตฟั่นเฟือน (Insane), ปัญญาอ่อน (Imbecile) ไร้สมรรถภาพ (Impotent) หรือตาบอด มีอัตราโทษคือระหว่าง จำคุก 17 ปี, 4 เดือน และ 1 วัน ถึง 20 ปี (*reclusion temporal*)

ถ้าผลคือทำให้เหยื่อสูญเสียความสามารถในการพูด ได้ยิน หรือดม หรือสูญเสียตา แขน ขา เท้าหรือสูญเสียไปซึ่งการทำงานของอวัยวะดังกล่าว หรือไม่สามารถทำกิจกรรมหรืองานได้ตามปกติ มีอัตราโทษคือจำคุกชั้นกลางระหว่าง 14 ปี, 8 เดือน และ 1 วัน ถึง 17 ปี 4 เดือน (*reclusion temporal*)

ถ้าผลคือทำให้เหยื่อมีรูปร่างบิดเบี้ยว สูญเสียอวัยวะอื่นใดหรือสูญเสียการทำงานของอวัยวะดังกล่าวหรือเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำกิจกรรมหรืองานตามปกติได้เป็นเวลามากกว่า 90 วัน มีอัตราโทษจำคุก ระหว่าง 12 ปี และ 1 วัน ถึง 14 ปี 8 เดือน (*reclusion temporal*)

ถ้าผลคือทำให้เหยื่อป่วยจนไม่สามารถทำกิจกรรมหรืองานตามปกติได้เป็นเวลามากกว่า 30 วันมีอัตราโทษคือจำคุกระหว่าง 10 ปี และ 1 วันถึง 12 ปี (*prison mayor*)

4. The penalty of *reclusion temporal* in its minimum period (12 years and one day to 14 years and 8 months) if in consequence of the hazing the victim shall become deformed or shall have lost any other part of his body, or shall have lost the use thereof, or shall have been ill or incapacitated for the performance on the activity or work in which he was habitually engaged for a period of more than ninety (90) days.

5. The penalty of *prison mayor* in its maximum period (10 years and one day to 12 years) if in consequence of the hazing the victim shall have been ill or incapacitated for the performance on the activity or work in which he was habitually engaged for a period of more than thirty (30) days.

6. The penalty of *prison mayor* in its medium period (8 years and one day to 10 years) if in consequence of the hazing the victim shall have been ill or incapacitated for the performance on the activity or work in which he was habitually engaged for a period of ten (10) days or more, or that the injury sustained shall require medical assistance for the same period.

7. The penalty of *prison mayor* in its minimum period (6 years and one day to 8 years) if in consequence of the hazing the victim shall have been ill or incapacitated for the performance on the activity or work in which he was habitually engaged from one (1) to nine (9) days, or that the injury sustained shall require medical assistance for the same period.

8. The penalty of *prison correctional* in its maximum period (4 years, 2 months and one day to 6 years) if in consequence of the hazing the victim sustained physical injuries which do not prevent him from engaging in his habitual activity or work nor require medical attendance”.

ถ้าผลคือทำให้เหยื่อป่วยหรือไม่สามารถทำกิจกรรมหรืองานตามปกติได้เป็นเวลามากกว่า 10 วันหรือมากกว่า หรือมีอาการบาดเจ็บทำให้ต้องได้รับการรักษาทางการแพทย์เป็นระยะเวลาดังกล่าวเดียวกัน มีอัตราโทษคือระหว่าง 8 ปีและ 1 วันถึง 10 ปี (*prison mayor*)

ถ้าผลคือทำให้เหยื่อป่วยหรือไม่สามารถทำกิจกรรมหรืองานตามปกติได้เป็นระยะเวลา 1 ถึง 9 วัน หรือมีอาการบาดเจ็บทำให้ต้องได้รับการรักษาทางการแพทย์เป็นระยะเวลาดังกล่าวเดียวกัน มีอัตราโทษคือระหว่างจำคุก 6 ปี และ 1 วันถึง 8 ปี (*prison mayor*)

ถ้าผลคือทำให้เหยื่อได้รับอันตรายทางกายภาพ แต่ไม่ทำให้เหยื่อผู้นั้นไม่สามารถทำกิจกรรมหรืองานได้ตามปกติหรือต้องรับการรักษาทางการแพทย์ อัตราโทษคือจำคุกระหว่าง 4 ปี, 2 เดือนและ 1 วันถึง 6 ปี (*prison correctional*)

นอกจากการกำหนดโทษทางอาญาแล้ว ในกฎหมายมาตราดังกล่าวยังกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้รับผิดชอบอาจลงโทษทางวินัยหรือโทษทางปกครอง (Administrative Sanction) ที่เหมาะสมกับผู้ที่ถูกตั้งข้อหาตามกฎหมายนี้ ก่อนที่ผู้นั้นจะถูกศาลพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดก็ได้⁶⁴

กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดเหตุฉกรรจ์⁶⁵ ที่ศาลอาจนำมาพิจารณาประกอบเพื่อเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิด มีดังต่อไปนี้

(a) เมื่อการทำกิจกรรมรับสมัครใหม่ในนั้นใหม่ได้กระทำโดยใช้กำลัง ความรุนแรง การข่มขู่ การทำให้กลัว หรือการหลอกลวงต่อคนที่ปฏิเสธที่จะเข้าร่วม

⁶⁴ Republic Act No. 8049 section 4

“The responsible officials of the school or of the police, military or citizen's army training organization, may impose the appropriate administrative sanctions on the person or the persons charged under this provision even before their conviction. The maximum penalty herein provided shall be imposed in any of the following instances:

(a) when the recruitment is accompanied by force, violence, threat, intimidation or deceit on the person of the recruit who refuses to join;

(b) when the recruit, neophyte or applicant initially consents to join but upon learning that hazing will be committed on his person, is prevented from quitting;

(c) when the recruit, neophyte or applicant having undergone hazing is prevented from reporting the unlawful act to his parents or guardians, to the proper school authorities, or to the police authorities, through force, violence, threat or intimidation;

(d) when the hazing is committed outside of the school or institution or;

(e) when the victim is below twelve (12) years of age at the time of the hazing.”

⁶⁵ Republic Act No. 8049 section 4

(b) เมื่อนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่นั้น เริ่มแรกจะเข้าร่วมด้วยแต่ภายหลังจากที่รู้ว่าจะมีความรุนแรง (Hazing) แต่กลับถูกผู้จัดกิจกรรมปฏิเสธไม่ให้ถอนตัว

(c) เมื่อนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่นั้น เข้าร่วมกิจกรรมที่มีความรุนแรงนั้น แล้วต่อมาถูกปฏิเสธไม่ให้รายงานการกระทำที่ผิดกฎหมาย (Unlawful) ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลโรงเรียนที่มีอำนาจ หรือต่อตำรวจผู้มีอำนาจ โดยใช้กำลัง ความรุนแรง การข่มขู่ หรือการทำให้กลัว

(d) เมื่อกิจกรรมการกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) นั้นได้กระทำภายนอกบริเวณโรงเรียนหรือสถาบัน หรือ

(e) เมื่อเหยื่อผู้ถูกกระทำมีอายุน้อยกว่า 12 ปีในขณะที่มีการกระทำที่เป็นการกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing)

นอกจากนี้ยังมีข้อยกเว้นตามกฎหมายด้วยว่า การกระทำที่อยู่ในความหมายของการกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) จะไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมายนี้ หากเป็นการกระทำเพื่อจุดประสงค์ดังต่อไปนี้ ได้แก่ เป็นการทดสอบทางกายหรือจิตใจ และเป็นกระบวนการฝึกหรือการปฏิบัติที่จะตัดสินถึงความแข็งแรงทางร่างกายหรือจิตใจของสมาชิกเพื่อการเข้าสู่ กองทัพแห่งชาติฟิลิปปินส์ (the Armed Forces of the Philippines) และองค์กรตำรวจแห่งชาติ (the Philippine National Police) โดยการฝึกดังกล่าวได้รับการอนุมัติแล้วโดย ปลัดกระทรวงกลาโหมและผู้บัญชาการตำรวจ (the Secretary of National Defense and the National Police Commission) ⁶⁶

4.2.3 สาธารณรัฐอินเดีย

การพิจารณาถึงนิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อันเป็นองค์ประกอบความผิดที่จะอยู่ในบังคับของกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียนั้น อาจพิจารณาได้จากกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษา โดยในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำรัฐบัญญัติของ แคว้นทมิฬนาฑู (Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997), รัฐบัญญัติเฉพาะของแคว้นเกรละ (The Kerala Prohibition of Ragging Act, 1998)

⁶⁶ Republic Act No. 8049 section 1

“The physical, mental and psychological testing and training procedure and practices to determine and enhance the physical, mental and psychological fitness of prospective regular members of the Armed Forces of the Philippines and the Philippine National Police as approved by the Secretary of National Defense and the National Police Commission duly recommended by the Chief of Staff, Armed Forces of the Philippines and the Director General of the Philippine National Police shall not be considered as hazing for the purposes of this Act.”

และ ความหมายที่ปรากฏในข้อบังคับจากหน่วยงานกลางของประเทศที่เกี่ยวกับการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยของสาธารณรัฐอินเดีย ซึ่งได้แก่ข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (UGC Regulations On Curbing The Menace Of Ragging In Higher Educational Institutions) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2559 ซึ่งข้อบังคับนี้ถือเป็นมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญของอินเดียที่ห้ามมหาวิทยาลัยทั่วประเทศต้องถือปฏิบัติตาม

4.2.3.1 กฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู

กฎหมายดังกล่าวได้ให้นิยามของการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) ว่า

“การกระทำที่ก่อให้เกิดความอึกทึกครึกโครม (Display of Noisy), การกระทำใด ๆ ที่ไม่ถูกต้องสมควรที่เป็นสาเหตุให้เกิดขึ้นหรือโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อกาย (Physical) หรือจิตใจ (Psychological) หรือก่อให้เกิดความกลัว ความอับอายขายหน้า หรือความอึดใจต่อนักศึกษาในสถาบันการศึกษา และหมายรวมถึงกรณีการหยอกล้อ หรือข่มเหงหรือเล่นมุกตลกหรือทำให้นักศึกษาได้รับบาดเจ็บ หรือ การให้กระทำการหรือแสดงออกซึ่งการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งนักเรียนผู้นั้นไม่เต็มใจกระทำในภาวะปกติทั่วไป”⁶⁷

บุคคลจะมีความผิดในฐานะ “Ragging” เมื่อได้กระทำตามองค์ประกอบความผิดว่า “เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม เข้าร่วม ยุยง หรือโฆษณาให้มีการกระทำ ความรุนแรงดังกล่าว ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในหรือนอกบริเวณสถาบันการศึกษา หากได้กระทำตามลักษณะที่กฎหมายกำหนด จะต้องถูกลงโทษจำคุกซึ่งไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 รูปีอินเดีย”⁶⁸ และ

⁶⁷ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 2

“In this Act unless the context otherwise requires, "ragging" means display of noisy, disorderly conduct doing any act which causes or is likely to cause physical or psychological harm or raise apprehension or fear or shame or embarrassment to a student in any educational institution and includes. a) teasing, abusing of playing practical jokes on, or causing hurt to such student or b) asking the students to do any act or perform something which such student will not in the ordinary course willingly do.”

⁶⁸ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act,1997 section 4

“Whoever directly or indirectly commits, participates in, abets or propagates "ragging" within or without any educational institution, shall be punished with imprisonment for a term which may extend to two years and shall also be liable to a fine which may extend to ten thousand rupees.”

กฎหมายบัญญัติเพิ่มเติมว่า ห้ามการกระทำความรุนแรงนั้น (Ragging) ไม่ว่าจะเป็นการกระทำภายนอกหรือภายในสถานศึกษา⁶⁹

จากนิยามความหมายและองค์ประกอบความผิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู สาธารณรัฐอินเดีย นั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดเงื่อนไขพิเศษไว้ในองค์ประกอบความผิดว่าจะต้องเป็นการกระทำเพื่อรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่เข้าสู่สถานศึกษาแต่อย่างใด เพียงแต่กำหนดไว้อย่างกว้างหากเป็นการกระทำต่อนักศึกษาคนใด ๆ ในสถาบันการศึกษาแล้ว ผู้กระทำย่อมมีความผิด จึงอาจกล่าวได้ว่า การบัญญัติเช่นนี้เป็นความแตกต่างระหว่าง “Hazing” ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กับ “Ragging” ตามกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย

การกระทำเหล่านั้นจะเป็นความผิดเมื่อได้ทำให้เกิดอันตรายต่อกาย จิตใจ หรือ อารมณ์ความรู้สึกหวาดกลัว อับอายขายหน้า อึดอัดใจของนักศึกษา ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายต้องการผลของการกระทำ จะสังเกตได้ว่ากฎหมายของอินเดียรวมไปถึงความเสียหายที่กระทบกระเทือนต่อ อารมณ์ด้วย และอีกกรณีหนึ่ง เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่นักศึกษา ซึ่งกรณีนี้เป็นเรื่องที่กฎหมายไม่ต้องการผล เพียงแต่มีพฤติการณ์ประกอบการกระทำก็มีความผิดแล้ว

4.2.3.2 กฎหมายของแคว้นเกรละ

กฎหมายของแคว้นเกรละได้ให้ความหมายของการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา(Ragging) ไว้ใกล้เคียงกับนิยามในกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู มีเพียงถ้อยคำบางประการเท่านั้นที่บัญญัติไว้แตกต่างกัน โดยนิยามความหมายของความรุนแรงในกรณีนี้ว่า

“การกระทำที่ไม่เรียบร้อยหรือก่อความวุ่นวาย (Disorderly Conduct) ต่อนักศึกษาในสถาบันการศึกษาซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อกายหรือจิตใจหรือทำให้เกิดความหวั่นประวิง, กลัว, อับอายแก่นักศึกษาผู้นั้น รวมถึงกรณีการหยอกล้อ หรือข่มเหงหรือเล่นมุขตลกหรือทำให้นักเรียนนักศึกษาได้รับบาดเจ็บ หรือ การให้นักเรียนกระทำการหรือแสดงออกซึ่งการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งนักเรียนผู้นั้นไม่เต็มใจกระทำในภาวะปกติทั่วไป”⁷⁰

⁶⁹ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 3

“Ragging within or without any educational institution is prohibited.

⁷⁰ The Kerala Prohibition of Ragging Act, 1998 section 2 (b)

“(b) ‘Ragging’ means doing of any act, by disorderly conduct, to a student of an educational institution, which causes or is likely to cause physical or psychological harm or raising apprehension or fear or shame or embarrassment to that student and includes;

บุคคลจะมีความผิดในฐานะกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษา (Ragging) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำ เข้าร่วม ยุยง หรือโฆษณาให้มีการกระทำความรุนแรง (Ragging) ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกบริเวณสถาบันการศึกษา หากได้กระทำตามลักษณะที่กฎหมายกำหนด จะถูกลงโทษให้จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 รูปีอินเดีย⁷¹ และกฎหมายบัญญัติเพิ่มเติมว่า ห้ามกระทำการ “Ragging” ไม่ว่าจะเป็นการกระทำภายนอกหรือภายในสถานศึกษานั้น⁷²

จากนิยามความหมายและองค์ประกอบความผิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎหมายของแคว้นเกรละ สาธารณรัฐอินเดียนั้น มีความคล้ายคลึงกับกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู โดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขพิเศษว่าจะต้องเป็นการกระทำเพื่อรับสมาชิกใหม่

การกระทำเหล่านั้นจะเป็นความผิดเมื่อได้ทำให้เกิดอันตรายต่อกาย จิตใจ หรือ อารมณ์ความรู้สึกหวาดกลัว อับอายขายหน้า อึดอัดใจของนักศึกษา ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายต้องการผลของการกระทำ จะสังเกตได้ว่ากฎหมายของอินเดียรวมไปถึงความเสียหายที่กระทบกระเทือนต่อ อารมณ์ด้วย และอีกกรณีหนึ่ง เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่นักศึกษา ซึ่งกรณีนี้เป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายไม่ต้องการผล เพียงแต่มีพฤติการณ์ประกอบการกระทำก็มีความผิดแล้ว โดยสังเกตได้ว่าองค์ประกอบในส่วนนี้นั้นเป็นอย่างเดียวกับกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู

4.2.3.3 ข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2552

นอกจากกฎหมายของแคว้นที่บัญญัติความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษานั้นได้กำหนดนิยามและลักษณะของการกระทำความรุนแรงที่จะอยู่ในขอบเขตของกฎหมายแล้ว จากการศึกษาพบว่า มีข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ด้วยเช่นกัน ซึ่งข้อบังคับฉบับนี้ไม่ได้มีมาตรการทางกฎหมายอาญา กล่าวคือไม่ได้บัญญัติฐาน

(1) teasing, abusing or paying practical jokes on, or causing hurt to, such student; or (2) asking a student to do any act or perform something which such student will not, in the ordinary course willingly, do.”

⁷¹ The Kerala Prohibition of Ragging Act, 1998 section 4

“Penalty for ragging. - Whoever commits, participates in, abets or propagates ragging within, or without, any educational institution shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term which may extent to two years and shall also be liable to a fine which may extent to ten thousand rupees”

⁷² The Kerala Prohibition of Ragging Act, 1998 section 3

“Prohibition of ragging. - Ragging within or without any educational institution is prohibited.”

ความผิดและโทษทางอาญาไว้ แต่ได้กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาของสาธารณรัฐอินเดีย จึงสมควรนำมาอธิบายไว้ในที่นี้ด้วย เพราะภายในข้อบังคับได้อธิบายไว้อย่างกว้าง ๆ ด้วยว่า ลักษณะการกระทำอย่างไรบ้างที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในกิจกรรมนักศึกษา (What constitutes Ragging)⁷³ โดยสรุปการกระทำต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

การประพฤติปฏิบัติใด ๆ ของนักเรียนนักศึกษาคนใดหรือกลุ่มใดไม่ว่าจะโดย คำพูด ดูหมิ่นหรือโดยการเขียนหรือการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์, การกระทำใด ๆ ที่แสดงให้เกิดผลกระทบ อันเป็นการล้อเลียนหรือยั่วแหย่ (Teasing), การปฏิบัติ (Treating) หรือสัมผัสด้วยมือ (Handling) ที่มีความหยาบคายต่อ นักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 หรือ นักศึกษาคนอื่น ๆ

การที่นักเรียนนักศึกษาคนใดหรือกลุ่มใด ทำให้เกิดขึ้นซึ่งกิจกรรมที่เป็นไปในรูปแบบที่วุ่นวาย ไม่เป็นระเบียบ อันเป็นสาเหตุหรือในประการที่น่าจะเกิดความเดือดร้อนรำคาญ, ความทุกข์ยาก, อันตรายต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความหวาดกลัวต่อนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 หรือ นักศึกษาคนอื่น ๆ นอกจากนั้นยังรวมถึงการกระทำใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อจิตใจหรือความเชื่อมั่นในตนเอง (Self- Confidence) ด้วยไม่ว่าการกระทำเหล่านั้นจะเป็นเพราะความตั้งใจจากการแสดงอำนาจที่เหนือกว่ารุ่นน้องของรุ่นพี่หรือไม่ก็ตาม

การให้นักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 หรือ นักศึกษาคนอื่นใด กระทำในสิ่งที่ตามปกติไม่พึงปฏิบัติอันมีผลกระทบในการก่อให้เกิดหรือเป็นสาเหตุให้นักศึกษาผู้นั้นรู้สึกอับอาย (A Sense of Shame), ทรมาน (Torment), ความอึดอัดใจ (Embarrassment) อันส่งผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ

การกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ (Senior Student) ซึ่งเป็นการขัดขวางหรือรบกวน การทำกิจกรรมทางวิชาการตามปกติของนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 หรือ นักศึกษาคนใด ๆ หรือเป็นการกระทำที่เอารัดเอาเปรียบในสวัสดิการของนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 หรือ นักศึกษาคนใด ๆ เพื่อให้งานทางวิชาการที่ได้รับมอบหมายนั้นสำเร็จ นอกจากนั้นยังมี การกระทำที่เป็นการข่มขู่เพื่อจะได้เงินจากนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 หรือ นักศึกษาคนใด ๆ ด้วยการกระทำใด ๆ ที่เป็นการคุกคามแก่ร่างกาย (Physical Abuse) รวมถึงการคุกคามทางเพศ, การกระทำลามกอนาจาร หรือการกระทำอื่นใดที่เป็นอันตรายต่อกาย

ประการสุดท้ายและเป็นลักษณะการกระทำที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2559 ได้แก่ การกระทำใด ๆ ที่เป็นการคุกคามไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ซึ่งรวมถึงการกลั่นแกล้ง (Bullying) และการกีดกันออกจากกลุ่ม (Exclusion) ต่อนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 หรือ นักศึกษาคนอื่น

⁷³ UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009 Clause 3.

ๆ เนื่องจากเรื่อง สีผิว เผ่าพันธุ์ชาติกำเนิด ศาสนา เพศ ไม่ว่าจะชาย หญิงหรือเพศที่สาม ชั้นฐานะทางเศรษฐกิจ หรือเรื่องอื่นในทำนองเดียวกัน

การกระทำเหล่านี้ไม่เป็นการกระทำอย่างเดี่ยวหรือหลายอย่างด้วยกัน ถือเป็นกรก่อให้เกิดซึ่งความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาใหม่หรือนักศึกษาคนใด ๆ ก็ตาม ไม่จำกัดว่ากิจกรรมนั้นจะต้องเป็นการรับสมาชิกใหม่หรือรับน้องใหม่แต่อย่างใด โดยการกระทำเหล่านี้จะอยู่บังคับของข้อบังคับฉบับนี้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการยกตัวอย่างการกระทำไว้กว้างขวางและหลากหลายเป็นอย่างมาก บางการกระทำเป็นเรื่องที่ก่อให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อนักศึกษาใหม่ แต่บางการกระทำก็ไม่ถึงขนาดจะก่อให้เกิดอันตรายแต่อย่างใด ซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาอีกครั้งหากจะนำมา พิเคราะห์ให้อยู่ในขอบข่ายการลงโทษโดยกฎหมายอาญา มิใช่ว่าการกระทำทุกรูปแบบตามข้อบังคับนี้ควรจะอยู่ในบังคับของการลงโทษทางอาญาเสมอไป ซึ่งจะได้วิเคราะห์ห้บทที่ 5 ต่อไป

4.2.4 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

การพิจารณาถึงลักษณะของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อันเป็นองค์ประกอบความผิดที่จะอยู่ในบังคับของกฎหมายและมีบทลงโทษสำหรับสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น ต้องพิจารณาจากประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศส (*Code de penal*) เพราะมีการบัญญัติฐานความผิดดังกล่าวไว้โดยเฉพาะในประมวลกฎหมายดังกล่าว ในมาตรา 225-16-1 ซึ่งบุคคลจะมีความรับผิดชอบทางอาญาดังกล่าว (*Bizutage*) ตามบทบัญญัติดังนี้

“ผู้ใด (นอกเหนือไปจากกรณีความรุนแรง การขู่เข็ญ หรือการคุกคามทางเพศ) กระทำการยั่วยวนผู้อื่น ไม่ว่าจะผู้นั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม เพื่อให้เขาเข้าร่วมหรือทำให้ได้รับความกระทบกระเทือน ต่อการกระทำที่น่าอับอาย (Humiliating acts) หรือที่เสื่อมทราม (Degrading acts) หรือ ให้ผู้อื่นบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก เพื่อการรับบุคคลนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่หรือการประชุมหรืองานแรกพบ (During Demonstrations or Meetings) ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียน (School Environment) การกีฬา (Sports Environment) หรือสถาบันทางการศึกษาในสังคม (Socio- Educational Environment) มีความผิดตามกฎหมายจะต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนและปรับ 7,500 ยูโร”⁷⁴

⁷⁴ French Penal Code Article 225-16-1

“Hors les cas de violences, de menaces ou d'atteintes sexuelles, le fait pour une personne d'amener autrui, contre son gré ou non, à subir ou à commettre des actes humiliants ou dégradants ou à consommer de l'alcool de manière excessive, lors de manifestations ou de réunions liées aux milieux scolaire, sportif et socio-éducatif est puni de six mois d'emprisonnement et de 7,500 euros d'amende”

เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างจากกฎหมายของประเทศอื่น ๆ ที่บัญญัติฐานความผิดเฉพาะเกี่ยวกับความรุนแรงในการรับน้อง เพราะตามมาตรา 225-16-1 ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสไม่ได้เป็นเรื่องให้รับผิดเมื่อเกิดการกระทำความรุนแรงหรือเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ หรือเป็นการกระทำทางเพศแต่อย่างใด เพราะเรื่องดังกล่าวนี้เป็นไปตามบทบัญญัติพื้นฐานอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญาที่ให้ความคุ้มครองอยู่แล้ว ได้แก่ กรณีความรุนแรง (Act of Violence) เป็นไปตามมาตรา 222-13, กรณีการข่มขืนใจให้กลัวอันตราย (Threat) เป็นไปตามมาตรา 222-17 และกรณีการคุกคามทางเพศ (Sexual Assault) เป็นไปตามมาตรา 222-22 ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส

บทบัญญัติเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องใหม่ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส (*Bizutage*) คุ้มครองเรื่องเกี่ยวกับการกระทำที่แม้จะไม่มี ความรุนแรง กล่าวคือ ไม่ได้มีการกระทำความรุนแรงต่อเนื้อตัว ร่างกายหรือจิตใจ หรือการข่มขู่บังคับหรือความผิดเกี่ยวกับเพศ แต่การกระทำในกิจกรรมรับน้องใหม่เหล่านั้นเป็นการกระทำที่ลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ถูกเหยียดหยามหรือทำให้เกิดความอับอาย ก็เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายนี้ อาจกล่าวได้ว่าการกระทำดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของรุ่นน้องและให้มีความผิดทางอาญา มีข้อสังเกตว่ากฎหมายได้ให้รวมว่า การกระทำที่ให้รุ่นน้องหรือบุคคลใดในสถานการณ์เฉพาะเช่นนั้นตีเครื่องตี แอลกอฮอล์ในปริมาณมาก ก็อยู่ในความหมายที่เป็นการกระทำตามองค์ประกอบของความผิดฐานนี้

ข้อสำคัญสำหรับการกระทำความผิดฐานนี้อีกประการหนึ่งนั้นคือ ไม่ว่าจะการกระทำที่เป็นการให้ผู้อื่นเข้าร่วมหรือได้รับความกระทบกระเทือน ต่อการกระทำที่น่าอับอาย หรือที่เสื่อมทราม หรือให้รุ่นน้องบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก เพื่อการรับบุคคลนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่หรือการชุมนุมหรืองานแรกพบแล้วนั้น ไม่ว่าจะบุคคลที่ถูกกระทำนั้นจะยินยอมให้กระทำหรือไม่ยินยอมก็ตาม กฎหมายกำหนดเป็นการเด็ดขาดว่าผู้กระทำก็จะต้องมีความรับผิด ผู้กระทำไม่อาจกล่าวอ้างความยินยอมของผู้ถูกกระทำได้

กฎหมายได้กำหนดสถานที่อันเป็นสภาพแวดล้อมในองค์ประกอบความผิดไว้ 3 ประเภท ซึ่งหากเป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ได้เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมเหล่านี้ ให้เป็นความผิดตามมาตรา 225-16-1 ได้แก่ โรงเรียน (School Environment) ไม่ว่าจะระดับใด, การกีฬา (Sport Environment) หรือ สถาบันทางการศึกษาในสังคม (Socio-Educational Environment) อันหมายถึงองค์กรใดก็ตามที่เป็นสถานศึกษาในสังคม ไม่ว่าจะจะเป็นมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ⁷⁵ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความผิดฐานดังกล่าวหากเป็นการกระทำเพื่อให้นักเรียน

⁷⁵ Interview, Alice Olivia, International Academic Affairs Coordinator, Faculty of Law, Chulalongkorn University, 20 March 2017.

กรณีดังกล่าวนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมและประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2560⁷⁹ โดยจะสังเกตได้ว่าฐานความผิดความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษา (*Bizutage*) ตามมาตรา 225-16-1 นั้น ก็จัดอยู่ในหมวดเดียวกับ ความผิดฐานการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ด้วย กล่าวคือ อยู่ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีของบุคคล (Chapter V: Infringements on the Dignity of the Person)⁸⁰ หรือกล่าวโดยเฉพาะได้ว่า ความผิดทั้งสองนั้นถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) นั่นเอง

มาตรา 225-1-2 ได้วางหลักกฎหมายถึงลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดว่าการกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะโดยบุคคลใด ได้แสดงถึงการกระทำที่แตกต่างหรือเป็นการเลือกปฏิบัติ (Distinctions) ระหว่างบุคคล เพราะเหตุว่าบุคคลเหล่านั้นจำพวกหนึ่งเป็นพวกที่ยอมตนแก่การกระทำที่ทำให้ตนอับอายหรือเป็นสิ่งที่เสื่อมทรามแก่ตนเองตามมาตรา 225-16-1 (*Bizutage*) กับอีกจำพวกหนึ่งคือพวกที่ปฏิเสธไม่ยอมให้ตนถูกกระทำดังกล่าว หรือ แจ้งพยานหลักฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น การกระทำเหล่านั้นที่เป็นการเลือกปฏิบัติที่มีความผิดตามกฎหมาย⁸¹ โดยเป็นการบัญญัติให้มีกฎหมายคุ้มครองเหยื่อจากการถูกกระทำในสถานการณ์ความรุนแรงในกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะวางบทกำหนดความผิดและโทษแก่ผู้กระทำ จากการศึกษาพบว่าประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสได้กำหนดให้การเลือกปฏิบัติเพราะเหตุตาม มาตรา 225-16-1 มีลักษณะเทียบได้กับการเลือกปฏิบัติเพราะสาเหตุอื่น ๆ เช่น เพราะสาเหตุจาก ถิ่นกำเนิด เพศ เชื้อชาติ สีผิว ศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ การตั้งครุฑ เป็นต้น ซึ่งเหตุเหล่านี้กฎหมายได้กำหนดให้เป็นสาเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งได้บัญญัติไว้ในเวลา ก่อนหน้านั้นแล้วในมาตรา 225-1 และมาตรา 225-1-1

ประการสุดท้ายเกี่ยวกับลักษณะของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น จากการศึกษาพบว่า ได้มีคำพิพากษาของศาลสูงแห่งฝรั่งเศส (*Haute Cour de Justice*) คดีหนึ่งในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543 ปราบกฏซึ่งความหมายของการกระทำที่เรียกว่า “*Bizutage*” แต่เนื่องจากคดีดังกล่าว ไม่ได้ฟ้องโดยข้อหามาตรา 225-16-1 แห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส แต่เป็นการฟ้องในเรื่องการหมิ่นประมาท จึงไม่อาจศึกษาถึงแนวการวินิจฉัยของศาลต่อบทกฎหมายเฉพาะดังกล่าวได้ โดยความหมายที่ปรากฏนั้นความว่า “การรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมอย่างใด ๆ ของนักเรียนนักศึกษาที่มีนักเรียนนักศึกษารุ่นพี่ได้ใช้ความมี

⁷⁹Legifrance, *Code Pénal* [Online], Accessed: 25 March 2017. Available from: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?cidTexte=LEGITEXT000006070719&idArticle=LEGIARTI000006417903>

⁸⁰ Edward A. Tomlinson, *The French Penal Code of 1994 as Amended as of January 1, 1999*, p.128.

⁸¹ French Penal Code Articles 225-1-2

อำนาจเหนือของตน (Superiority) บังคับเหนือนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง ให้กระทำอย่างใด ๆ โดยที่นักเรียนนักศึกษารุ่นน้องไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ประกอบกับภายใต้อิทธิพลแห่งกลุ่ม (Group Pressure) ซึ่งหากไม่ยินยอมตาม อาจนำไปสู่สภาพบังคับที่ทำให้ตนถูกปฏิเสธหรือถูกห้ามให้เข้าถึงประโยชน์หรือบริการอย่างใด ๆ ของโรงเรียน มหาวิทยาลัย ตลอดจนสมาคมศิษย์เก่า”⁸² จากความหมายดังกล่าวนี้ ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการอธิบายถึงลักษณะของการกระทำโดยนักศึกษารุ่นพี่ที่ใช้อำนาจที่เหนือกว่าเพื่อเป็นข้ออ้างในการบังคับนักศึกษารุ่นน้อง อันอาจนำไปสู่ความผิดตามกฎหมายเฉพาะที่ได้กล่าวมาซึ่งอาจนำมาอธิบายลักษณะของการกระทำตามกฎหมาย มาตรา 225-16-1 ให้มีความเข้าใจมากขึ้นได้

ตารางที่ 3 องค์ประกอบของฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อินเดีย และฝรั่งเศส

ประเด็น/ ประเทศ	ข้อพิจารณาส่วนองค์ประกอบของฐานความผิด		การอ้างความยินยอม ของผู้ถูกระทำ	เงื่อนไขพิเศษ
	ลักษณะของการกระทำ	ผลจากการกระทำ		
ฟิลิปปินส์	ผู้ใดกระทำหรือก่อ สถานการณ์โดยตรง	ชีวิต ร่างกาย	ไม่กำหนดชัดเจน	-การกระทำเหล่านั้น เป็นไปเพื่อรับบุคคลเข้า เป็นสมาชิกในองค์กร นักศึกษา
อินเดีย	ผู้ใดกระทำโดยตรง (ต้องการผล) หรือ กระทำในลักษณะที่ น่าจะก่อให้เกิดอันตราย (ไม่ต้องการผล)	ชีวิต ร่างกาย จิตใจ อารมณ์	ไม่กำหนดชัดเจน	ไม่กำหนดเงื่อนไข แต่ ให้ครอบคลุมกิจกรรม ของนักศึกษาทุกอย่าง
ฝรั่งเศส	ผู้ใดกระทำโดยตรง	ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	ไม่ได้ (บัญญัติชัดเจน)	-การกระทำเหล่านั้น เป็นไปเพื่อรับบุคคลเข้า เป็นสมาชิกในองค์กร นักศึกษา หรือการกีฬา

4.3 ความรับผิดของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

จากการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing/Ragging) พบว่า ผู้ที่ได้กระทำและก่อให้เกิดความเสียหายหรืออันตรายต่อนักศึกษาหรือสมาชิกใหม่คนใด อันเป็นไปตามองค์ประกอบจะมีความรับผิดทางอาญาตามฐานความผิดดังกล่าว นอกจากผู้กระทำแล้วในกฎหมายของต่างประเทศที่นำมาศึกษานี้ ยังมีการกำหนดความผิดทางอาญา

⁸² Comité National Contre le Bizutage, *La Jurisprudence* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/textes-officiels_lang_FR_menu_4

แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้วย หรือบุคคลอื่นที่กฎหมายได้กำหนดหน้าที่โดยเฉพาะ แต่ไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด โดยละเว้นหน้าที่ดังกล่าวก็อาจมีความผิดทางอาญาได้ โดยพิจารณาได้ดังนี้

4.3.1 สหรัฐอเมริกา

กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ได้กำหนดฐานความผิดแก่บุคคลทั่วไปที่ไม่ทำหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ (Failure to Report Hazing) เรื่องนี้เป็นบทบัญญัติพิเศษที่มีในกฎหมายต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องนักศึกษาใหม่ของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ โดยได้กำหนดหน้าที่แก่บุคคลทั่วไปที่รู้เห็นเหตุการณ์ความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องนักศึกษาใหม่ (Hazing) และกำหนดความผิดทางอาญาหากละเว้นไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าว โดยวางหลักว่า

“บุคคลใด รู้ว่ามีบุคคลอื่นเป็นเหยื่อในการกระทำที่เรียกว่า “Hazing” และตนได้อยู่ในสถานที่เกิดเหตุการณ์นั้น (At the Scene of Such Crime) ไม่แจ้งว่ามีเหตุอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นต่อเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมโดยเร็วตามสมควร และบุคคลนั้นสามารถกระทำได้โดยไม่เป็นอันตรายแก่ตนเองหรือบุคคลอื่น หากบุคคลนั้นไม่ดำเนินการแจ้งตามความข้างต้นแล้วจะมีความผิด ต้องรับโทษปรับ ไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ”⁸³

กฎหมายของมลรัฐเทกซัส มีความพิเศษกว่ากฎหมายของมลรัฐอื่น เพราะมีการบัญญัติฐานความผิดโดยชัดแจ้งแก่องค์กร (Organization) ซึ่งองค์กรกฎหมายดังกล่าวได้ให้ความหมายว่าหมายถึง กลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มของนักศึกษาหญิง (Sorority), สมาคม (Association), กลุ่ม (Club), ชุมชน (Society) หรือองค์กรในทำนองเดียวกัน ซึ่งองค์กรเหล่านี้มีสมาชิกหลักเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น⁸⁴

องค์กรอาจมีความผิด ต่อเมื่อองค์กรได้อนุมัติหรือสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับน้องนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) หรือ หากเจ้าหน้าที่ขององค์กร, กลุ่มสมาชิกขององค์กร ศิษย์เก่าขององค์กรนั้น ได้กระทำในขอบเขตของความรุนแรงตาม

⁸³ General laws of Massachusetts chapter 269 section 18

“Whoever knows that another person is the victim of hazing as defined in section seventeen and is at the scene of such crime shall, to the extent that such person can do so without danger or peril to himself or others, report such crime to an appropriate law enforcement official as soon as reasonably practicable. Whoever fails to report such crime shall be punished by a fine of not more than one thousand dollars”.

⁸⁴ Texas Education code section 37.151 (5)

“(5) "Organization" means a fraternity, sorority, association, corporation, order, society, corps, club, or service, social, or similar group, whose members are primarily students”.

กฎหมาย โดยความผิดขององค์กรจะมีโทษระดับ Misdemeanor คือปรับไม่น้อยกว่า 5,000 แต่ไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ⁸⁵

การที่กฎหมายของมลรัฐเท็กซัสกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่องค์กรนั้น เนื่องจากในบริบทของการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ในสหรัฐอเมริกา นั้น จะมีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เป็นศูนย์รวมการทำกิจกรรมและรวมกลุ่มเฉพาะ เรียกว่า “Greek Letter Organization” ซึ่งเป็นองค์กรที่มีระบบบริหารจัดการและเจ้าหน้าที่เป็นขององค์กรเองและมีสมาชิกคือนักศึกษาในสถาบันการศึกษานั้น ๆ

4.3.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

รัฐบัญญัติ เลขที่ 8049 ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้กำหนดความรับผิดทางอาญา แก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ไว้ด้วย ซึ่งแม้จะไม่ใช่ผู้กระทำ ความความรุนแรงและก่อความเสียหายโดยตรง แต่ก็อาจมีความผิดหากไม่กระทำตามหน้าที่ที่ กฎหมายได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้⁸⁶

⁸⁵ Texas Education code section 37.153

“(a) An organization commits an offense if the organization condones or encourages hazing or if an officer or any combination of members, pledges, or alumni of the organization commits or assists in the commission of hazing. (b) An offense under this section is a misdemeanor punishable by: (1) a fine of not less than \$5,000 nor more than \$10,000; or (2) if the court finds that the offense caused personal injury, property damage, or other loss, a fine of not less than \$5,000 nor more than double the amount lost or expenses incurred because of the injury, damage, or loss.”

⁸⁶ Republic Act No. 8049 section 4

“The owner of the place where hazing is conducted shall be liable as an accomplice, when he has actual knowledge of the hazing conducted therein but failed to take any action to prevent the same from occurring. If the hazing is held in the home of one of the officers or members of the fraternity, group, or organization, the parents shall be held liable as principals when they have actual knowledge of the hazing conducted therein but failed to take any action to prevent the same from occurring.

The school authorities including faculty members who consent to the hazing or who have actual knowledge thereof, but failed to take any action to prevent the same from occurring shall be punished as accomplices for the acts of hazing committed by the perpetrators.

The officers, former officers, or alumni of the organization, group, fraternity or sorority who actually planned the hazing although not present when the acts constituting the hazing were committed shall be liable as principals.

A fraternity or sorority's adviser who is present when the acts constituting the hazing were committed and failed to take action to prevent the same from occurring shall be liable as principal

กรณีแรก ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานที่ ผู้เป็นเจ้าของสถานที่ที่มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) จะต้องรับผิดชอบในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิด เมื่อตนรู้ว่าการกระทำความรุนแรงนั้น ภายในสถานที่ดังกล่าว แต่ไม่กระทำการใดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป

กรณีที่สอง ความรับผิดชอบของบิดามารดา ถ้าการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ได้กระทำภายในบ้านของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดหรือสมาชิกคนหนึ่งคนใดของกลุ่มหรือองค์กร พ่อแม่ (Parents) ของบุคคลเหล่านั้นต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ (Principals) เมื่อตนรู้ว่าการกระทำความรุนแรงนั้นในสถานที่ดังกล่าวแต่ไม่กระทำการใด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป

กรณีที่สาม ความรับผิดชอบของผู้มีอำนาจของโรงเรียนรวมถึงคณาจารย์ ที่ยินยอมให้มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) หรือรู้เห็นถึงการกระทำความรุนแรงดังกล่าว แต่ไม่กระทำการใด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป จะต้องถูกลงโทษในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิด

กรณีที่ห้า ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ หรือศิษย์เก่าขององค์กร ซึ่งร่วมวางแผนการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) แม้จะไม่อยู่ด้วยขณะที่มีการกระทำความรุนแรงดังกล่าวด้วย ก็ ต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ

กรณีที่หก ความรับผิดชอบของที่ปรึกษาขององค์กรนักศึกษา (Advisor) ได้แก่ที่ปรึกษาขององค์กร Fraternity หรือ Sorority ซึ่งผู้นั้นได้มาปรากฏตัวในขณะที่มีการกระทำความรุนแรงในเหตุการณ์ดังกล่าว แต่ไม่กระทำการอันสมควร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรงนั้นต่อไป จะต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ

เมื่อพิจารณากฎหมายที่กำหนดความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว จะเห็นได้ว่า ความรับผิดชอบของบุคคลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ ที่ปรากฏในกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ จะสังเกตได้ว่าส่วนใหญ่แล้ว บุคคลที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีความผิดทางอาญา เนื่องจากว่า เป็นผู้รู้เห็นการกระทำความรุนแรง แต่ไม่ได้กระทำหน้าที่ ๆ กฎหมายได้

The presence of any person during the hazing is prima facie evidence of participation therein as principal unless he prevented the commission of the acts punishable herein.

Any person charged under this provision shall not be entitled to the mitigating circumstance that there was no intention to commit so grave a wrong.

This section shall apply to the president, manager, director or other responsible officer of a corporation engaged in hazing as a requirement for employment in the manner provided herein.”

กำหนดให้บุคคลเหล่านั้น ดำเนินการอย่างใด ๆ ตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรง ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำความผิดเพราะละเว้นกระทำการหน้าที่ตามกฎหมาย

4.3.3 สาธารณรัฐอินเดีย

กฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู และกฎหมายของแคว้นเกรละ มีบทบัญญัติในเรื่องความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกันมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่กฎหมายกำหนดจะพบว่ากฎหมายได้กำหนดหน้าที่โดยเฉพาะให้แก่ หัวหน้าสถาบันการศึกษา (Head of the institution) ไว้โดยเฉพาะด้วยว่าเมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) เกิดขึ้นแล้ว ให้หัวหน้าของสถาบันศึกษานั้น โดยปราศจากอคติ สอบถามถึงเรื่องราวตามที่ปรากฏในคำร้องเรียนภายใน 7 วันที่ได้รับคำร้องเรียนดังกล่าว และหากปรากฏในเบื้องต้นพบว่ามีมูลความจริงจากการร้องเรียนนั้น ให้หัวหน้าสถาบันศึกษามีคำสั่งพักการเรียนนักเรียนหรือนักศึกษาที่ถูกกล่าวหา และจะต้องส่งคำร้องเรียนดังกล่าวไปยังสถานีตำรวจที่มีเขตอำนาจครอบคลุมสถาบันศึกษานั้นโดยพลันเพื่อทำการต่อไป

หากหัวหน้าสถานศึกษานั้นไม่ทำตามหน้าที่ดังกล่าวไม่ว่าโดยจงใจหรือประมาทกฎหมายได้กำหนดโทษหรือสภาพบังคับทางกฎหมายไว้โดยเฉพาะให้ถือว่าการที่หัวหน้าของสถาบันการศึกษาไม่กระทำหรือละเลยที่จะกระทำการตามหน้าที่นี้เป็นการกระทำที่ยุยงให้มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Ragging) เมื่อมีการทำคำร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรมายังหัวหน้าสถาบันศึกษานั้นแล้วแต่ไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดและถ้ามีความผิดจริงจะต้องถูกลงโทษให้จำคุกซึ่งไม่เกิน 2 ปี และจะต้องรับผิดชอบโดยจ่ายค่าปรับซึ่งอาจสูงถึง 10,000 รูปีอินเดีย⁸⁷ จะเห็นได้ว่าในกรณีนี้เป็นกรณีหนึ่งที่กฎหมายได้กำหนดหน้าที่โดยเฉพาะไว้ให้แก่หัวหน้าสถาบันการศึกษา หากไม่กระทำหน้าที่นั้น ก็จะมีคามรับผิดชอบทางอาญาเพราะการงดเว้นกระทำการ

4.3.4 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 225-16-3 นั้น ในเรื่องการกระทำความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human dignity) ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับน้องใหม่

⁸⁷ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 7.

“If the head of the educational institution or the person responsible for the management of the educational institution fails or neglects to take action in the manner specified in subsection (1) of section 6 when a complaint or ragging is made, such person shall be deemed to have abetted the offence of ragging and shall be punished as provided for in Section 4.”.

หรือรับสมาชิกใหม่ (Bizutage) นั้น บุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำผู้เป็นบุคคลธรรมดา (Natural Persons) ก็อาจมีความรับผิดชอบตามกฎหมายได้ โดยนิติบุคคล (Legal Persons) อาจมีความรับผิดชอบทางอาญาได้⁸⁸ ซึ่งเป็นฐานความผิดหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสที่ได้กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลไว้โดยชัดแจ้ง เช่นเดียวกับความผิดอื่น ๆ อีกหลายฐานที่ได้กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลไว้โดยชัดแจ้งเช่นกัน ยกตัวอย่าง เช่น ความผิดฐานยักยอก ตามมาตรา 321-1 ประกอบมาตรา 321-12 แห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส⁸⁹ เป็นต้น

ดังนั้นการกระทำผิดที่เกิดขึ้นระหว่างกิจกรรมเพื่อการรับบุคคลนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่หรือการประชุมหรืองานแรกพบ (During Demonstrations or Meetings) ซึ่งเกี่ยวข้องกับเชื่อมโยงกับโรงเรียน (School Environment) การกีฬา (Sports Environment) หรือสถาบันทางการศึกษาในสังคม (Socio-Educational Environment) ซึ่งรวมถึง มหาวิทยาลัย (University) ตามที่มาตรา 225-16-1 ว่าด้วย “Bizutage” ได้บัญญัติไว้ นั้น นิติบุคคลก็อาจมีความรับผิดชอบได้ซึ่งจะไปตามเงื่อนไขความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส ที่ได้กำหนดว่านิติบุคคลจะต้องรับผิดชอบทางอาญาก็ต่อเมื่อมีกฎหมายหรือข้อบังคับกำหนดให้รับผิดชอบในความผิดฐานนั้น ๆ หากการกระทำผิดนั้นได้กระทำโดยองค์กร (Organization) หรือผู้แทน (Representative) ของนิติบุคคลที่ได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น ๆ หากเข้าหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบทางอาญาตามมาตรา 121-2 ถึง 121-7⁹⁰

นิติบุคคลในกรณีนี้นั้น ก็อาจจะเป็นนิติบุคคลใด ๆ ก็ได้ตามที่ได้อ้างให้เกิดการกระทำ ความผิดดังกล่าวตามมาตรา นี้ โดยการแสดงออกทางผู้แทนนิติบุคคล อาจยกตัวอย่างได้ดังนี้ สมาคมที่จัดกิจกรรมรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย, หอพักที่มีการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่, บริษัทที่รับจัดกิจกรรมให้แก่สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะกิจกรรมรับน้อง หรือ แม้กระทั่งมหาวิทยาลัยเองในฐานะนิติบุคคล แต่ในเรื่องดังกล่าวนี้ยังไม่มีแนวคำพิพากษาสำหรับความผิดในฐานดังกล่าว

บทลงโทษสำหรับนิติบุคคล คือ โทษปรับ⁹¹ โดยกฎหมายกำหนดไว้ว่า โทษปรับนั้นให้ปรับในอัตรา 5 เท่าของโทษปรับในกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งในกรณีความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับ

⁸⁸ French Penal Code Article 225-16-3.

“Les personnes morales déclarées responsables pénalement, dans les conditions prévues par l'article 121-2, des infractions définies aux articles 225-16-1 et 225-16-2 encourent, outre l'amende suivant les modalités prévues par l'article 131-38, les peines prévues par les 4° et 9° de l'article 131-39”

⁸⁹ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, *ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล*, หน้า 50.

⁹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

⁹¹ French Penal Code Article 131-38.

น้องใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ (*Bizutage*) นั้น ได้กำหนดโทษปรับแก่บุคคลธรรมดาเป็นการเฉพาะว่า ให้ปรับจำนวน 7,500 ยูโร ดังนั้น หากนิติบุคคลมีความรับผิดชอบก็จะระวางโทษปรับจำนวน 5 เท่าของจำนวน 7,500 ยูโร เท่ากับ 37,500 ยูโร และหากเป็นกรณีที่ ผู้กระทำผิดผู้เป็นบุคคลธรรมดาจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นในกรณี กระทำต่อผู้ที่มีความอ่อนแอเนื่องจากอายุ อากาศเจ็บป่วย ความไม่แข็งแรง ความพิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือเนื่องจากการตั้งครรภ์ และผู้กระทำผิดทราบถึงข้อเท็จจริงนี้ แล้วนั้น โทษปรับก็จะเป็นจำนวน 15,000 ยูโร ดังนั้น หากนิติบุคคลมีความรับผิดชอบก็จะระวางโทษปรับจำนวน 5 เท่าของจำนวน 15,000 ยูโร เท่ากับ 37,500 ยูโร

นอกจากโทษปรับที่จะพึงบังคับจากนิติบุคคลแล้วนั้น มาตรา 225-16-3 ยังได้กำหนดให้นิติบุคคลที่กระทำความผิดในฐานความผิดดังกล่าวจะต้องได้รับโทษที่กำหนดไว้เป็นพิเศษสำหรับนิติบุคคล⁹² ไว้อีก 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก การปิดกิจการ (*Ferméture*) โดยศาลอาจใช้โทษโดยการปิดกิจการนิติบุคคลโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาหรือมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี สำหรับสำนักงานสาขาของนิติบุคคลที่ได้กระทำความผิด และประการที่สอง การประกาศหรือแจกจ่ายคำพิพากษาที่ลงโทษ (*Affichage de la décision*) โดยศาลอาจใช้โทษโดยการประกาศหรือแจกจ่ายคำพิพากษาที่ลงโทษทางหน้าหนังสือพิมพ์หรือวิธีการอื่นทางวิทยุโทรทัศน์⁹³

อย่างไรก็ดี แม้ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสจะกำหนดให้นิติบุคคลต้องรับผิดชอบทางอาญาในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยตรงก็ตาม แต่ถึงอย่างไร ผู้แทนนิติบุคคลซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาที่กระทำความผิดหรือสนับสนุนในการกระทำความผิดนั้นก็ยังคงต้องรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำส่วนตัวของตนอยู่นั่นเอง ดังความเป็นจริงที่ว่า ผู้กระทำความผิดที่แท้จริงแล้วก็คือบุคคลธรรมดาไม่ว่าจะเป็นการลงมือกระทำความผิดหรือเพียงละเลยไม่ควบคุมดูแลไม่ให้ความผิดเกิดขึ้นกรณีหากตนมีหน้าที่โดยเฉพาะในการนั้น⁹⁴ โดยในกรณีของความผิดตามมาตรา 225-16-1 นี้ก็ต้องเป็นไปตามองค์ประกอบความผิดฐานดังกล่าวข้างต้น

⁹² สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, *ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล*, หน้า 52.

⁹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-54.

⁹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 55.

ตารางที่ 4 บุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ

ประเด็น/ประเทศ	บุคคลอื่นที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา
มลรัฐแมสซาชูเซตส์	บุคคลทั่วไปผู้ไม่แจ้งเหตุการณ์ (ไม่ทำหน้าที่พลเมืองดี)
มลรัฐเท็กซัส	บุคคลทั่วไปผู้ไม่แจ้งเหตุการณ์ (ไม่ทำหน้าที่พลเมืองดี)/ผู้อนุมัติกิจกรรมโดยประมาท/องค์กรของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมนั้น
ฟิลิปปินส์	เจ้าของสถานที่/บิดามารดา/ผู้มีอำนาจของสถานศึกษาที่อนุญาติกิจกรรม/เจ้าหน้าที่หรือศิษย์เก่าขององค์กรนักศึกษา/ที่ปรึกษาขององค์กรนักศึกษา
อินเดีย (ทมิฬนาฑู)	หัวหน้าสถานศึกษา
ฝรั่งเศส	นิติบุคคลที่จัดกิจกรรม

4.4 มาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

กฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น นอกจากการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะแก่กรณีการก่อความรุนแรงเพื่อลวงโทษผู้กระทำผิดแล้วนั้น ยังมีการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อีกด้วย โดยกฎหมายของแต่ละประเทศได้กำหนดมาตรการ เสริมเหล่านี้ไว้แตกต่างกัน ทั้งในเรื่องรูปแบบและเนื้อหา กล่าวคือ บางประเทศกำหนดมาตรการไว้ พ่วงกับกฎหมายที่กำหนดฐานความผิดทางอาญา แต่บางประเทศก็ได้กำหนดมาตรการโดยหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา พิจารณาได้ตามลำดับต่อไปนี้

4.4.1 สหรัฐอเมริกา

มาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษา ใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ของสหรัฐอเมริกานั้น จากการศึกษากฎหมายของมลรัฐพบว่า กฎหมายได้ กำหนดมาตรการไว้ในกฎหมายดังกล่าวเพื่อใช้ป้องกันความรุนแรงและควบคู่ไปกับการลงโทษ ซึ่งแต่ ละมลรัฐมีมาตรการต่อไปนี้

4.4.1.1 กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา

นอกเหนือจากความผิดทางอาญาและโทษทางอาญาแล้วนั้น กฎหมายของมลรัฐ ฟลอริดายังได้กำหนดมาตรการเสริมอย่างอื่นตามกฎหมายดังต่อไปนี้

ประการแรก เมื่อผู้กระทำความผิดต้องโทษตามกฎหมายจากการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ดังกล่าวซึ่งอาจได้รับโทษ Third Degree Felony หรือ First Degree Misdemeanor ขึ้นอยู่กับผลเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วนั้น ศาลยังมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้กระทำผิดเข้าสู่การอบรมความรู้เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) เป็นเวลา 4 ชั่วโมง และอาจจะสั่งให้คุมประพฤติ (Probation) ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁹⁵

ประการที่สอง สถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งนักเรียนได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากรัฐ (State Student Financial Assistance) ต้องรับมาซึ่งนโยบายต่อต้านการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและภายใต้ันนโยบายดังกล่าวต้องกำหนดระเบียบห้ามให้นักเรียนนักศึกษาหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของนักศึกษาไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ⁹⁶

ประการที่สาม สถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องจัดให้มีโครงการหรือมาตรการในการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการห้ามการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) และให้มีบทลงโทษที่เหมาะสมสำหรับการละเมิดกฎระเบียบดังกล่าว โดยให้มีบทลงโทษการกำหนดให้มีการปรับ, ถอนใบปริญญาหรือใบระเบียบคะแนน⁹⁷ เป็นต้น หรือหากมีองค์กรใดภายในสถาบันอุดมศึกษานั้นได้ละเมิดกฎระเบียบเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงใน

⁹⁵ Florida Education Code Section 10006.63 (4)

“As a condition of any sentence imposed pursuant to subsection (2) or subsection (3), the court shall order the defendant to attend and complete a 4- hour hazing education course and may also impose a condition of drug or alcohol probation”.

⁹⁶ Florida Education Code Section 10006.63 (7) Public and nonpublic postsecondary educational institutions whose students receive state student financial assistance must adopt a written antihazing policy and under such policy must adopt rules prohibiting students or other persons associated with any student organization from engaging in hazing.

⁹⁷ Florida Education Code Section 10006.63 (8) (a)

“Public and nonpublic postsecondary educational institutions must provide a program for the enforcement of such rules and must adopt appropriate penalties for violations of such rules, to be administered by the person at the institution responsible for the sanctioning of such organizations. (a) Such penalties at community colleges and state universities may include the imposition of fines; the withholding of diplomas or transcripts pending compliance with the rules”.

กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ให้สามารถยกเลิกสัญญา⁹⁸ ในการดำเนินการภายในสถาบันอุดมศึกษาได้

4.4.1.2 กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์

กฎหมายได้กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้ดังนี้

ประการแรก การทำเอกสารเผยแพร่แจ้งแก่นักเรียนนักศึกษาและองค์กรนักศึกษา โดยที่ สถาบันการอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา ไม่ว่าจะของรัฐหรือเอกชน จะต้องทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับสำเนาของบทบัญญัติของกฎหมายต่อต้านการกระทำที่เรียกว่า “Hazing” เหล่านี้แก่กลุ่มนักเรียนนักศึกษาทุกกลุ่ม หรือ องค์กรนักศึกษาทุกองค์กร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษานั้น หรือเป็นที่รับรู้โดยสถาบันการศึกษาหรืออนุญาตโดยสถาบันการศึกษานั้นให้ใช้ชื่อของสถาบันหรืออุปกรณ์ของสถาบันหรือว่าเป็นที่ทราบแก่สถาบันว่ามีองค์กรหรือกลุ่มนักศึกษานั้นอยู่ และองค์กรนักศึกษาก็ต้องทำสำเนาเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวแก่สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร⁹⁹

⁹⁸ Florida Education Code Section 10006.63 (8) (b)

“In the case of an organization at a community college or state university that authorizes hazing in blatant disregard of such rules, penalties may also include rescission of permission for that organization to operate on campus property or to otherwise operate under the sanction of the institution”.

⁹⁹ General laws of Massachusetts chapter 269 section 19

“Each institution of secondary education and each public and private institution of post-secondary education shall issue to every student group, student team or student organization which is part of such institution or is recognized by the institution or permitted by the institution to use its name or facilities or is known by the institution to exist as an unaffiliated student group, student team or student organization, a copy of this section and sections seventeen and eighteen; provided, however, that an institution's compliance with this section's requirements that an institution issue copies of this section and sections seventeen and eighteen to unaffiliated student groups, teams or organizations shall not constitute evidence of the institution's recognition or endorsement of said unaffiliated student groups, teams or organizations.

Each such group, team or organization shall distribute a copy of this section and sections seventeen and eighteen to each of its members, plebes, pledges or applicants for membership. It shall be the duty of each such group, team or organization, acting through its designated officer, to deliver annually, to the institution an attested acknowledgement stating that such group, team or organization has received a copy of this section and said sections seventeen and eighteen, that each of its members, plebes, pledges, or applicants has received a copy of sections seventeen and eighteen, and that such group, team or organization understands and agrees to comply with the provisions of this section and sections seventeen and eighteen.

นอกจากนั้นในทุก ๆ ปีองค์กรนักศึกษาจะต้องรายงานไปยังสถาบันการศึกษาของตนว่าองค์กรได้ทำสำเนาแจ้งแก่สมาชิกทุกคนแล้ว และสมาชิกเข้าใจในเนื้อหาและเห็นชอบที่จะปฏิบัติตาม

ประการที่สอง อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง สถาบันการศึกษานั้น ๆ จะต้องดำเนินการรายงานไปยังหน่วยงานกลางของสถาบันอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษา ว่าได้ดำเนินการแจ้งถึงกฎหมายดังกล่าวไปยังองค์กรนักศึกษาแล้ว และสถาบันการศึกษาได้มีนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ดังกล่าว โดยได้จัดทำนโยบายแล้วมีการดำเนินการทางวินัย และได้ใส่นโยบายดังกล่าวลงในคู่มือนักศึกษา หากสถาบันการศึกษาใดไม่ปฏิบัติตาม ให้คณะกรรมการการศึกษา รายงานไปยังอัยการสูงสุด (Attorney General) ¹⁰⁰

4.4.1.3 กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส

กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดมาตรการอย่างอื่นเพิ่มเติมเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยมีมาตรการตามกฎหมายดังต่อไปนี้

ประการแรก หากบุคคลใดกระทำความผิดฐานกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) และผลของความเสียหายไม่ถึงขนาดทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำงานรับใช้สังคม (Community Service)¹⁰¹

Each institution of secondary education and each public or private institution of post-secondary education shall, at least annually, before or at the start of enrollment, deliver to each person who enrolls as a full-time student in such institution a copy of this section and sections seventeen and eighteen.

Each institution of secondary education and each public or private institution of post-secondary education shall file, at least annually, a report with the board of higher education and in the case of secondary institutions, the board of education, certifying that such institution has complied with its responsibility to inform student groups, teams or organizations and to notify each full time student enrolled by it of the provisions of this section and sections seventeen and eighteen and also certifying that said institution has adopted a disciplinary policy with regard to the organizers and participants of hazing, and that such policy has been set forth with appropriate emphasis in the student handbook or similar means of communicating the institution's policies to its students.

The board of higher education and, in the case of secondary institutions, the board of education shall promulgate regulations governing the content and frequency of such reports, and shall forthwith report to the attorney general any such institution which fails to make such report”.

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ Texas Education code section 37.152 (f)

ประการที่สอง หากแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งรักษานักเรียนนักศึกษาซึ่งอาจจะได้รับความเสียหายมาจากกิจกรรมการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) แล้วนั้น แพทย์นั้นอาจจะรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัยว่าจะมีความรุนแรงแก่ตำรวจหรือผู้บังคับใช้กฎหมายอื่น และให้มีความคุ้มครองแก่แพทย์สำหรับความรับผิดชอบเกี่ยวกับการแจ้งเหตุการณ์ดังกล่าว เว้นแต่จะทำโดยไม่สุจริตหรือมีเจตนาชั่วร้าย¹⁰²

ประการที่สาม สำหรับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Postsecondary Educational Institutions/Organization/Institution of Higher Education) กฎหมายได้วางมาตรการเพิ่มเติมให้แต่ละสถาบันอุดมศึกษานั้นดำเนินการแก่นักเรียนนักศึกษาในสถาบันนั้น โดยต้องดำเนินการภายในสามสัปดาห์แรกนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาต้องจัดส่งสรุปความเกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการห้ามการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาของมลรัฐเท็กซัส (Anti-Hazing law) และนอกจากนั้นสถาบันการศึกษาจะต้องจัดทำเอกสารที่แสดงให้เห็นว่าองค์กรใด (Organizations) อันได้แก่ กลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มของนักศึกษาหญิง (Sorority), สมาคม (Association), กลุ่ม (Club), ชุมชน (Society) หรือองค์กรในทำนองเดียวกัน ได้เคยถูกรายงานหรือถูกดำเนินการทางกฎหมายหรือทางวินัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในระยะเวลา 3 ปีล่วงมา ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกสถานศึกษานั้น ให้แก่นักเรียนนักศึกษาของสถาบันการศึกษานั้น¹⁰³

4.4.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

กฎหมายรัฐบัญญัติเลขที่ 8049 (Anti-Hazing Law) ของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ ไว้ดังต่อไปนี้

“(f) Except if an offense causes the death of a student, in sentencing a person convicted of an offense under this section, the court may require the person to perform community service, subject to the same conditions imposed on a person placed on community supervision under Section 11, Article 42.12, Code of Criminal Procedure, for an appropriate period of time in lieu of confinement in county jail or in lieu of a part of the time the person is sentenced to confinement in county jail.”

¹⁰² Texas Education code section 37.157

“A doctor or other medical practitioner who treats a student who may have been subjected to hazing activities: (1) may report the suspected hazing activities to police or other law enforcement officials; and (2) is immune from civil or other liability that might otherwise be imposed or incurred as a result of the report, unless the report is made in bad faith or with malice.”

¹⁰³ Texas Education code section 51.936 (C).

ประการแรก กฎหมายได้กำหนดหน้าที่แก่หัวหน้าของสถาบันการศึกษาหรือองค์กรหรือตัวแทนของหัวหน้าสถาบันการศึกษานั้น จะต้องมอบหมายตัวแทนอย่างน้อย 2 คนจากสถาบันการศึกษาหรือองค์กรนั้น ให้ไปอยู่ร่วมในการทำกิจกรรมนั้นด้วย โดยตัวแทนดังกล่าวมีหน้าที่สังเกตการณ์ว่าไม่มีการกระทำที่มีลักษณะรุนแรงอันอาจก่อให้เกิดอันตรายทางร่างกายแก่ผู้ที่มาเป็นสมาชิกใหม่หรือนักศึกษาใหม่นั้นด้วย¹⁰⁴

ประการที่สอง กรณีที่จะสามารถจัดกิจกรรมรับน้องใหม่หรือกรณีคล้ายคลึงกัน ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้มีอำนาจของโรงเรียนหรือหัวหน้าขององค์กรนั้น เป็นเวลา 7 วันล่วงหน้าก่อนมีกิจกรรมดังกล่าว โดยการอนุญาตที่เป็นลายลักษณ์อักษรต้องระบุระยะเวลาดำเนินกิจกรรม ซึ่งห้ามมิให้เกินกว่า 3 วัน โดยต้องระบุชื่อของผู้ที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และระบุลักษณะกิจกรรม ซึ่งห้ามมิให้มีความรุนแรงต่อร่างกายระหว่างทำกิจกรรมเหล่านั้น ซึ่งหากมีการกระทำผิดก็ต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา¹⁰⁵

4.4.3 สาธารณรัฐอินเดีย

มาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของสาธารณรัฐอินเดียนั้น ปรากฏอยู่ใน 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนแรก มาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงในกิจกรรมนักศึกษาของรัฐส่วนกลาง ซึ่งบังคับใช้กับสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในทุกรัฐของประเทศ เป็นข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) และ ส่วนที่สอง เป็นมาตรการที่บัญญัติประกอบไว้ในกฎหมายเฉพาะของแคว้น โดยพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

¹⁰⁴ Republic Act No. 8049 section 3

“The head of the school or organization or their representatives must assign at least two (2) representatives of the school or organization, as the case may be, to be present during the initiation. It is the duty of such representative to see to it that no physical harm of any kind shall be inflicted upon a recruit, neophyte or applicant.”

¹⁰⁵ Republic Act No. 8049 section 2

“No hazing or initiation rites in any form or manner by a fraternity, sorority or organization shall be allowed without prior written notice to the school authorities or head of organization seven (7) days before the conduct of such initiation. The written notice shall indicate the period of the initiation activities which shall not exceed three (3) days, shall include the names of those to be subjected to such activities, and shall further contain an undertaking that no physical violence be employed by anybody during such initiation rites.”

4.4.3.1 ข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทูนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2552

ข้อบังคับฉบับนี้ซึ่งออกโดยคณะกรรมการเงินทูนมหาวิทยาลัย (UGC)¹⁰⁶ อันเป็นหน่วยงานรัฐ ทำหน้าที่คล้ายกับคณะกรรมการการอุดมศึกษาของไทย โดยกำกับดูแลและจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาชั้นสูง ตลอดจนรับรองการจัดตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูง โดยข้อบังคับฉบับนี้ออกมาเพื่อเป็นการวางมาตรการจัดการความรุนแรงที่เกิดขึ้นและป้องกันความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งรวมถึงกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ด้วย โดยกำหนดให้ทุกสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ภายใต้กฎหมายของส่วนกลาง แคว้นหรือมลรัฐก็จะอยู่ในบังคับนี้ทั้งสิ้น อันจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ในการยับยั้งภัยอันตรายจากการกระทำความรุนแรงเหล่านั้น¹⁰⁷ ซึ่งข้อบังคับฉบับนี้ได้ตราขึ้นในปี พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติมอีก 3 ครั้ง ปัจจุบัน เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 3 เมื่อ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2559¹⁰⁸ โดยมูลเหตุของการให้มีการบัญญัติข้อบังคับดังกล่าวนี้มาจากคำพิพากษาของศาลสูงแห่งอินเดีย (Hon'ble Supreme Court) ในคดี “*University of Kerala v/s. Council, Principals, Colleges and Others*” เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2552¹⁰⁹ ที่กำหนดให้รัฐต้องมีการกำหนดมาตรการสำหรับดำเนินการป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Ragging)

ข้อบังคับฉบับนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการ ความหมาย วัตถุประสงค์ การบังคับใช้มาตรการจัดการและป้องกัน ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไว้ อย่างละเอียดเป็นอย่างมาก จำนวนทั้งสิ้น 9 หัวข้อใหญ่ ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยจะนำมาอธิบายเฉพาะหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ตามข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทูนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in

¹⁰⁶ สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงนิวเดลี, ระบบการศึกษาของอินเดีย [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://newdelhi.thaiembassy.org/th/useful-knowledge-th>

¹⁰⁷ UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009

¹⁰⁸ University Grants Commission of India, **Ragging Related Circulars** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://www.ugc.ac.in/page/Ragging-Related-Circulars.aspx>

¹⁰⁹ National Institute of Technology Tiruchirappalli, **Summary of the Judgment of the Hon. Supreme Court Deliverd on the 8th May 2009** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: https://www.nitt.edu/home/students/Supreme_Court_Judgment.pdf

Higher Educational Institutions) ซึ่งสาระสำคัญนั้นอธิบายถึงลักษณะของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของนักศึกษา ที่เรียกว่า “Ragging” ประกอบกับมาตรการต่าง ๆ โดยในที่นี้จะอธิบายเกี่ยวกับมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้¹¹⁰

ประการแรก ข้อบังคับนี้ได้กำหนดว่า การกระทำสิ่งๆ ที่เรียกว่า “Ragging” เป็นการกระทำที่ถูกห้ามซึ่งบังคับใช้กับสถาบันอุดมศึกษา (Higher Educational Institutions) ทุกแห่งทั่วประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันของรัฐหรือของเอกชน และการกระทำกิจกรรมที่มีความรุนแรงนั้นไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกสถานศึกษา หากนักศึกษาหรือบุคคลใดก็ตามกระทำความรุนแรงในความหมายของข้อบังคับนี้แล้ว ก็จะได้รับ การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาหากเข้าองค์ประกอบความผิด และจะถูกลงโทษตามที่ข้อบังคับฉบับนี้กำหนดโดยการจะให้ลงโทษตามข้อบังคับนั้นเป็นไปตามการตัดสินอย่างเหมาะสมของคณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) การจะลงโทษอย่างไรให้เป็นไปตามความร้ายแรงของเหตุการณ์และตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น สำหรับตามลงโทษตามข้อบังคับนี้ เช่น การถูกยกเลิกการให้เข้าเรียน, การถูกพักการเรียน, ถูกจำกัดสิทธิประโยชน์รวมถึงเรื่องทุนการศึกษา, ถูกห้ามเข้าเขตสถาบันการศึกษานั้นเป็นเวลา 1 ถึง 4 ภาคการศึกษา เป็นต้น¹¹¹

ประการที่สอง มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดให้มีมาตรการที่เพียงพอและเหมาะสมในการป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา โดยให้นำมาตรการตามข้อบังคับฉบับนี้ไปใช้เป็นการภายในเป็นอย่างน้อย แต่ไม่จำกัดว่าจะมีมาตรการที่มีมากไปกว่าในข้อบังคับนั้นอันมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันหรือจัดการความรุนแรงดังกล่าว นอกจากนั้นให้สถาบันการศึกษาจัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการกระทำ “Ragging” ตามที่ศาลสูงหรือรัฐบาลได้วางนโยบายไว้ให้แก่ นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นนักเรียนนักศึกษาจะต้องได้รับคู่มือและเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถจะโทรมาปรึกษาช่วยเหลือในการขอข้อมูลหรือแจ้งเหตุการณ์เกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมนักศึกษา (Ragging)

ประการที่สาม ต้องมีคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรของนักศึกษา (Affidavit of the Student) โดยนักศึกษาในขณะที่อยู่ในช่วงเข้าการศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัย (Admission)

¹¹⁰ Indian Law Watch, **Anti-Ragging Law in India** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://indianlawwatch.com/practice/anti-ragging-laws-in-india>

¹¹¹ Indian law watch, **Anti-Ragging Law in India** [Online], accessed 1 November 2016. available from <http://indianlawwatch.com/practice/anti-ragging-laws-in-india>.

จะต้องบันทึกคำให้การที่ชัดเจนว่า จะไม่กระทำความรุนแรงในสถาบันอุดมศึกษานั้น (Ragging) นักศึกษาคนอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และผู้ปกครองของนักศึกษานั้นต้องลงลายมือชื่อรับรอง

ประการที่สี่ สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องตั้งขึ้นซึ่งคณะกรรมการที่เรียกว่า “Anti-Ragging Committee” เพื่อสอดส่อง ดูแล ควบคุม ความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำความรุนแรง (Ragging) และดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ภายในสถานศึกษานั้น ๆ รวมถึงดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการดังกล่าวนี้จะประกอบไปด้วยผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องถิ่น, สื่อมวลชนของท้องถิ่น, องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) เกี่ยวกับกิจกรรมของเยาวชน, ผู้แทนจากคณะ, วิทยาลัย, ผู้แทนจากผู้ปกครอง, ผู้แทนนักศึกษาทั้งนักศึกษารุ่นพี่และนักศึกษาใหม่ และมีหัวหน้าของสถาบันการศึกษานั้น ๆ เป็นประธาน

นอกจากนั้นยังมี คณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาที่ใช้ความรุนแรงในระดับเขต (District Level Anti-Ragging Committee) ซึ่งตั้งขึ้นโดยภาครัฐ ให้ทำหน้าที่ควบคุมและสอดส่องดูแล เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาไม่ให้เกิดความรุนแรง มีเขตอำนาจภายในเขตพื้นที่ของตน โดยกำหนดให้ ผู้พิพากษาศาลประจำเขตนั้น เป็นประธาน (the District Magistrate) โดยหัวหน้าสถาบันการศึกษาจะต้องรายงานความเป็นไปของการจัดกิจกรรมนักศึกษาแก่คณะกรรมการในระดับเขตดังกล่าว

ประการที่ห้า กลุ่มปฏิบัติการสำหรับต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Squad) โดยจะอยู่ในความควบคุมการปฏิบัติการโดยคณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) กลุ่มเฉพาะกิจดังกล่าวนี้จะมีหน้าที่ในการไปปรากฏตัวในสถานที่ที่มีรายงานถึงการจัดกิจกรรมที่มีความรุนแรงดังกล่าว โดยไม่ให้กลุ่มนักศึกษาเหล่านั้นได้รู้ตัวก่อนเพื่อระงับสถานการณ์เหล่านั้น โดยประกอบไปด้วยผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษานั้น

ประการที่หก รายงานข้อมูลในครั้งแรก (First Information Report) เป็นการกำหนดหน้าที่ให้หัวหน้าสถาบันการศึกษา (Head of the Institution) รายงานเหตุการณ์หรือกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Ragging) ที่เข้าข่ายการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายที่มีโทษทางอาญาอื่น ๆ (Penal Law) ไม่ว่าจะรับรู้โดยตนเองหรือโดยการรายงานของคณะกรรมการเกี่ยวกับการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษา (Anti-Ragging Committee) หรือกลุ่มปฏิบัติการสำหรับต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง

(Anti-Ragging Squad) ไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นนั้นภายใน 24 ชั่วโมง¹¹²

4.4.3.2 รัฐบัญญัติเฉพาะของแคว้น

สำหรับมาตรการทางกฎหมายนั้น ในรัฐบัญญัติของแคว้นทมิฬนาฑู และแคว้นเกรละมีบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายซึ่งคล้ายคลึงกันดังต่อไปนี้

ประการแรก การไล่นักเรียนนักศึกษาออก (Dismissal of Student) โดยนักเรียนผู้ใดถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานกระทำการ “Ragging” ตามกฎหมาย จะต้องถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาและนักเรียนนักศึกษาผู้นั้นจะไม่ได้รับให้เข้าเรียนในสถาบันการศึกษาอื่นใดอีก¹¹³

ประการที่สอง การพักการเรียนนักเรียนนักศึกษา (Suspension of Student)¹¹⁴

(1) เมื่อใดก็ตามที่นักเรียนนักศึกษาผู้ใดถูกร้องเรียนว่ากระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) ต่อหัวหน้าของสถาบันการศึกษาหรือผู้ที่มีความรับผิดชอบในการจัดการสถาบันการศึกษาจะต้องสอบสวนเหตุการณ์ในทันทีและหากพบว่ามีการกระทำความผิดจริง นักศึกษาผู้นั้นจะต้องถูกพักการเรียน

(2) ผลการพิจารณาของหัวหน้าของสถาบันการศึกษาหรือผู้ที่มีความรับผิดชอบในการจัดการสถาบันการศึกษาถือเป็นที่สุด

เมื่อพิจารณามาตรการดังกล่าวในประการที่สองนี้จะพบว่ากฎหมายได้กำหนดหน้าที่ โดยเฉพาะของหัวหน้าสถาบันการศึกษาไว้ด้วย หากหัวหน้าสถานศึกษานั้นไม่ทำตามหน้าที่ดังกล่าวไม่ว่าโดยจงใจหรือประมาท กฎหมายได้กำหนดสภาพบังคับไว้เพิ่มเติมโดยเฉพาะให้ถือว่ากรณีที่หัวหน้า

¹¹² Gaurav Singhal, **Duties of the Educational Institutions to Prevent Ragging** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: https://www.no2ragging.org/UGC_Anti_Ragging_Regulations_Abstract.pdf

¹¹³ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 5

“Any student convicted of an offence under section 4 shall be dismissed from the educational institution and such student shall not be admitted in any other educational institution.”

¹¹⁴ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 6

“(1) Without prejudice to the foregoing provisions, whenever any student complains of ragging to the Head of an Educational Institution, or to any other person responsible for the management of the educational institution he / she shall inquire into the same immediately and if found true shall suspend the student, who has committed the offence, from the educational institution.

(2) The decision of the Head of the Educational institution or the person responsible for the management of the Educational Institution that any student has indulged in ragging under sub-section (1) shall be final.”

ของสถาบันการศึกษาไม่กระทำหรือละเลยที่จะกระทำการตามหน้าที่นี้เป็นการกระทำที่ยุติให้มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Ragging) เมื่อมีการทำคำร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรมายังหัวหน้าสถาบันการศึกษานั้นแล้วแต่ไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดและถ้ามีความผิดจริงจะต้องถูกลงโทษให้จำคุกซึ่งไม่เกิน 2 ปี และจะต้องรับผิดโดยจ่ายค่าปรับซึ่งอาจสูงถึง 10,000 รูปีอินเดีย¹¹⁵

4.4.4 สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา (*Bizutage*) ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณของกิจกรรมรับสมาชิกใหม่เพื่อเข้ามาในสถาบันการศึกษาหรือชุมนุมกิจกรรมอย่างใด ๆ นั้น นอกจากมาตรการทางกฎหมายอาญาที่มีการบัญญัติฐานความผิดเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสแล้วนั้น ยังมีมาตรการอื่น ๆ ที่หน่วยงานภายในสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้มีขึ้นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าวควบคู่ไปกับการบังคับใช้บทบัญญัติฐานความผิดอาญา

ประการแรก สาธารณรัฐฝรั่งเศสมีคณะกรรมการชุดหนึ่งซึ่งทำงานร่วมกับภาครัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ เรียกว่า “คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ของนักเรียนนักศึกษาแห่งชาติ” (*Comité National Contre le Bizutage / CNCB*)¹¹⁶ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาแล้วประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการ, ให้คำปรึกษาและสนับสนุนเหยื่อและครอบครัวของเหยื่อจากการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือต่อกฎหมายและติดตามหรือตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง, ให้ข้อมูลแก่สังคมและสร้างความตระหนักถึงความไม่ถูกต้องของการกระทำความรุนแรงหรือการกลั่นแกล้งที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักเรียนนักศึกษา

ประการที่สอง การดำเนินการของกระทรวงอุดมศึกษาและการวิจัย (Ministry of Higher Education and Research) และ กระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ (Ministry of National

¹¹⁵ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 7.

“If the head of the educational institution or the person responsible for the management of the educational institution fails or neglects to take action in the manner specified in subsection (1) of section 6 when a complaint or ragging is made, such person shall be deemed to have abetted the offence of ragging and shall be punished as provided for in Section 4.”.

¹¹⁶ *Comité National Contre le Bizutage, Qui Sommes-Nous* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/qui-sommes-nous_lang_FR_menu_3

Education)¹¹⁷ โดยมีการเสนอให้มี “กฎบัตรของการกระทำที่ดี (Charter of good conduct/ *Charte de Bonne Conduite Pour L'accueil des Etudiants a L'ensait*)” ในกรณีของการจัดกิจกรรมรับนักเรียนหรือนักศึกษาใหม่ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการให้ผู้นำของนักเรียนหรือนักศึกษาได้ลงนามและยอมรับที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎบัตรดังกล่าวในการทำกิจกรรมเหล่านั้น โดยมีเนื้อหาสรุปได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้นต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้จะเข้าร่วมและให้ปฏิบัติแก่นักเรียนนักศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และต้องเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยเสมอในทุกกิจกรรม

ตัวอย่างการกระทำดังต่อไปนี้ห้ามมีในกิจกรรมรับนักเรียนนักศึกษาใหม่ เช่น การให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, การทำกิจกรรมจนไม่ได้นอนหลับพักผ่อน, การให้แต่งกายหรือสวมใส่โดยสิ่งที่น่าอับอายขายหน้า, การให้ปฏิบัติหรือยอมต่อความลามกอนาจารหยาบค้าย, การกระทำความรุนแรง คุกคาม ทำร้ายต่อร่างกาย จิตใจ รวมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ¹¹⁸

นอกจากนี้กระทรวงการศึกษาแห่งชาติ ได้มีนโยบายให้สถานศึกษาแต่ละแห่งให้จัดโครงการเฝ้าระวังความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา (School Violence Prevention Campaign) โดยให้มีการรณรงค์ให้ทราบถึงข้อห้ามตามประมวลกฎหมายอาญาเรื่อง “Bizutage” และโทษที่อาจได้รับ รวมถึงฐานความผิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการแก้ไขปัญหามารยาทหรือการกลั่นแกล้งในกิจกรรมนักศึกษา ที่หลาย ๆ คนมีความคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมาย และให้มีการทำแผ่นป้ายรณรงค์รวมถึงเปิดสายด่วนรับแจ้งเหตุ เพื่อทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เรียกว่า “Academic Rector” เพื่อรับรายงานจากสถานศึกษาและรายงานข้อเท็จจริงแก่กระทรวงศึกษาธิการเพื่อดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับภายในต่อไป¹¹⁹

¹¹⁷ *Comité National Contre le Bizutage, Les Textes Officiels* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/textes-officiels_lang_FR_menu_4

¹¹⁸ *Comité National Contre le Bizutage, Charte De Bonne Conduite* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/cncb_pictures/site/files/etudes-et-documents/Charte-de-bonne-conduite-ENSAIT.pdf

¹¹⁹ *Ministère de l'Éducation Nationale, Instruction Concernant Le Bizutage* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: <http://www.education.gouv.fr/bo/1998/33/bizut.htm>

ตารางที่ 5 มาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ

ประเทศ	มาตรการ	ที่มาของมาตรการ	
สหรัฐอเมริกา	Florida	-ศาลมีอำนาจสั่งฝึกอบรม (หลังเกิดความผิด) -ศาลมีอำนาจสั่งคุมประพฤติ (หลังเกิดความผิด) -สถาบันการศึกษาต้องรับนโยบายส่วนกลางมาใช้บังคับภายใน ห้างฝ่าฝืนมีโทษทางวินัย	กฎหมายของรัฐ
	Massachusetts	-ทำเอกสารเผยแพร่บทบัญญัติกฎหมาย Hazing แก่นักศึกษา - ต้องทำรายงานสถานการณ์ Hazing ไปยังหน่วยงานกลาง หาก ไม่ปฏิบัติตามอยู่ในดุลพินิจของ Attorney General	
	Texas	-ศาลมีอำนาจสั่งให้ทำงานรับใช้สังคม -แพทย์ผู้พบทำการรักษามีหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ (แต่ไม่มีโทษ)	
ฟิลิปปินส์	-การจัดกิจกรรมต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร -ต้องมีผู้แทนของสถานศึกษาอย่างน้อย 2 คนไปสอดส่องดูแล	R.A. no. 8049	
อินเดีย	กฎหมายของรัฐ Tamil Nadu	ไม่กำหนด	กฎหมายของรัฐ
	UGC Regulation	-จัดตั้งคณะกรรมการโดยเฉพาะ “Anti-Ragging Committee” ของสถานศึกษาและของเขตพื้นที่ และมีอำนาจพิจารณาโทษ ทางวินัย -มอบหมายให้มี “Anti-Ragging Squad” -ให้นักศึกษาใหม่ ทำเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อแรกเข้าว่าจะไม่ กระทำการ “Ragging”	ข้อบังคับหน่วยงานกลาง ของภาครัฐ
ฝรั่งเศส	-จัดตั้งองค์กรทำงานร่วมกับภาครัฐ “Comité National Contre le Bizutage / CNCB” -กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอุดมศึกษา กำหนด “กฎบัตรของการกระทำที่ดี” ตกลงร่วมกับนักศึกษา -ให้เผยแพร่บทบัญญัติกฎหมาย Bizutage แก่นักศึกษา/องค์กร	หน่วยงานของรัฐ/ องค์กรอิสระ	

4.5 สรุปข้อพิจารณาโดยภาพรวมจากมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ

จากการศึกษากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ หรือสมาชิกใหม่นั้นพบว่า ในประเทศเหล่านั้นต่างก็มีประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาแทบทั้งสิ้น แม้ว่าบริบททางสังคมและธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักศึกษาใหม่นั้นในแต่ละประเทศจะมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องความเข้มข้นของธรรมเนียมปฏิบัติ ลักษณะและรูปแบบของการกระทำความรุนแรง องค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ ต่างก็มีผลต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ของประเทศนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส

เมื่อได้พิจารณากฎหมายของต่างประเทศ พบว่ามีประเด็นการศึกษาที่ทำให้มีความชัดเจนและเป็นโยชน์ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก ความทั่วไปเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่จากการศึกษาพบข้อสังเกตในเบื้องต้นว่า กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของทุกประเทศ มีมูลเหตุการตรากฎหมายมาจากความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาใหม่ในสถาบันการศึกษาเพราะการใช้ความรุนแรงของนักศึกษารุ่นพี่ จึงมีการตรากฎหมายเพื่อกำหนดให้การกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น เป็นความผิดอาญามีโทษทางอาญาและกำหนดมาตรการเสริมอย่างอื่นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศแรกที่มีกฎหมายต่อต้านความรุนแรงดังกล่าว (Anti-Hazing Law) โดยบัญญัติเป็นกฎหมายของมลรัฐแต่ละมลรัฐ ซึ่งในปัจจุบันมีกฎหมายดังกล่าวใน 44 มลรัฐ จากตัวอย่างมลรัฐที่นำมาศึกษา พบว่า มลรัฐฟลอริดาและเท็กซัส ได้บัญญัติกฎหมายดังกล่าวในประมวลกฎหมายการศึกษา ส่วนมลรัฐแมสซาชูเซตส์กำหนดไว้ในกฎหมายทั่วไป ส่วนสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีรัฐบัญญัติโดยเฉพาะสำหรับกำหนดฐานความผิดที่กระทำความรุนแรง (Hazing) สาธารณรัฐอินเดีย ในระดับมลรัฐ ได้นำกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูและแคว้นเกรละ มาศึกษา ซึ่งกำหนดกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวไว้ด้วย เรียกว่า “Anti-Ragging Law” และสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น มีการบัญญัติฐานความผิด “*Du bizutage*” ไว้โดยเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญา

ประเด็นที่สอง การกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ จากการศึกษานิยามความหมายของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ องค์ประกอบความและอัตราโทษพบว่า ในเรื่องนิยามความหมายนั้น กฎหมายของต่างประเทศ จำแนกได้เป็นสองจำพวก กล่าวคือ พวกแรก กำหนดเงื่อนไขพิเศษว่าการกระทำทั้งหลายที่เป็นความรุนแรงนั้นเป็นการกระทำเพื่อรับนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่เข้าสู่องค์กรนักศึกษา ในลักษณะเป็นการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า “Hazing” ปรากฏในกฎหมายของสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐฝรั่งเศส (*Bizutage*) ส่วนอีกจำพวกหนึ่ง คือการกำหนดนิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมนักศึกษาโดยทั่วไป ไม่กำหนดเงื่อนไขพิเศษ ดังนั้นกฎหมายดังกล่าวจึงไม่จำกัดว่าต้องเป็นการกระทำเพื่อรับนักศึกษาใหม่ เรียกว่า “Ragging” ดังกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย

การกำหนดองค์ประกอบความผิดฐานกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น มีข้อพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะของการกระทำว่า กฎหมายต่างประเทศแบ่งลักษณะการกระทำออกเป็นสองรูปแบบ กล่าวคือ การกระทำที่ต้องการผล เช่น การเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ กับ การกระทำที่ไม่ต้องการผล แต่อาศัยพฤติการณ์ประกอบการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดอันตรายต่อ

ผู้อื่น ซึ่งกฎหมายของต่างประเทศกำหนดองค์ประกอบส่วนนี้ต่างกัน นอกจากนั้นในเรื่องความคุ้มครองก็แตกต่างกัน บางประเทศให้ความคุ้มครองเฉพาะความเสียหายต่อชีวิตร่างกายเท่านั้น บางประเทศให้ครอบคลุมไปถึงจิตใจ ยิ่งไปกว่านั้นบางกรณีครอบคลุมไปถึง การทำให้อับอายขายหน้าหรือชื่อเสียง ซึ่งแม้จะไม่เกิดอันตรายต่อกายจิตใจ ซึ่งเป็นกรให้ความคุ้มครองในขอบเขตของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)”

ประเด็นที่สาม ความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ กรณีนี้เป็นเรื่องกฎหมายกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเจาะจง เพราะเหตุว่าบุคคลเหล่านั้นละเว้นการทำหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้กระทำ ตัวอย่างเช่น หน้าที่ของคนทั่วไปที่เห็นเหตุการณ์ แต่ไม่ดำเนินการแจ้งเหตุการณ์ดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ ทั้ง ๆ ที่สามารถทำได้ กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์และเทกซัส กำหนดให้เป็นความผิด หรือ บุคคลต่าง ๆ ที่ใกล้ชิดกับการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งรู้ว่ามีเหตุการณ์ความรุนแรงแต่ไม่ดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ ก็มีความผิดจากการละเว้นหน้าที่ โดยเฉพาะตามกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เป็นต้น

ประเด็นที่สี่ มาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ จากการศึกษาพบว่าบางประเทศกำหนดมาตรการไว้ในกฎหมายที่กำหนดฐานความผิดพ่วงไว้ทีเดียว แต่บางประเทศก็ได้ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้ดำเนินการวางมาตรการและประกาศใช้บังคับแก่สถาบันอุดมศึกษา

ด้านเนื้อหาของมาตรการนั้นจากการศึกษาพบว่า มีทั้งมาตรการที่เป็นการป้องกันและมาตรการที่เป็นการปราบปราม ที่น่าสนใจคือ มาตรการจัดตั้ง คณะกรรมการชุดหนึ่งขึ้นเพื่อควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่ให้เกิดความรุนแรงแอบแฝงและได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าวไว้อย่างครอบคลุม ดังตัวอย่างของ คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา (Anti-Ragging Committee) ของสาธารณรัฐอินเดีย

นอกจากประเด็นทั้งสี่ข้างต้นแล้ว จากการศึกษาพบว่า กฎหมายของบางประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับ “ความยินยอม (Consent)” ของผู้ถูกระทำ ว่าไม่อาจนำมากล่าวอ้างเพื่อให้ผู้กระทำความผิด พ้นไปจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ต้องพิจารณาควบคู่กับหลักกฎหมายเกี่ยวกับความยินยอมในกฎหมายอาญา ซึ่งจะได้นำไปวิเคราะห์เป็นอีกประเด็นหนึ่งในบทถัดไป

การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบถึง กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศที่มีทั้งส่วนที่น่าจะนำมาเป็นแบบอย่าง และส่วนที่เห็นว่าน่าจะเป็นข้อจำกัดใช้ไม่ได้จริงในทางปฏิบัติอันจะได้ศึกษาวิเคราะห์ในบทถัดไปเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรการในปัจจุบันที่ประเทศไทยมีอยู่ และเพื่อสร้างมาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยให้ลดน้อยลงจนปัญหาสังคมนี้หมดไปในที่สุด

บทที่ 5

บทวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมาะสมในการนำมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศมาใช้ในประเทศไทย

จากการศึกษาถึงกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในบทที่ 4 นั้น พบว่าต่างประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและปราบปราม การกระทำความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือแม้กระทั่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักศึกษาใหม่ที่ต้องเผชิญกับปัญหาความรุนแรงที่แฝงอยู่ในกิจกรรมเหล่านั้นโดยที่ตนเองอยู่ในฐานะที่ยากจะขัดขึ้นได้ เพราะความมีอำนาจเหนือในทางสังคมของนักศึกษาผู้ที่อาวุโสกว่า แรงกดดันจากรวมกลุ่มของคนหมู่มาก การอ้างธรรมเนียมปฏิบัติของกลุ่มที่บางครั้งเกินเลยความเหมาะสมและหมิ่นเหม่ต่อการละเมิดกฎหมาย

กฎหมายของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายของสหรัฐอเมริกา กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย และกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งได้นำเสนอไปในบทที่แล้วต่างก็เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวทั้งสิ้น ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในการให้ความคุ้มครองโดยมีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ฐานความผิด มาตรการอื่นทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะบริบททางสังคม วัฒนธรรม ประเพณีที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศในเรื่องรูปแบบกิจกรรม ธรรมเนียมปฏิบัติในการรับนักศึกษาใหม่และองค์กรที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องนำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย ดังจะได้นำเสนอการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นประเด็นตามลำดับต่อไป

บทที่ 5 นี้จะนำเสนอการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศที่ได้ศึกษามาในบทก่อนหน้า รวมถึงการนำแนวคิดทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 มาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เกิดจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มาประยุกต์ใช้ด้วย ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของมาตรการทางกฎหมายเหล่านั้น เพื่อที่จะนำมาปรับใช้กับบริบทของประเทศไทย โดยจะได้แบ่งการวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นประเด็นออกเป็นสี่ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนแรก ข้อ 5.1 จะได้อธิบายในเรื่องการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อันประกอบด้วย เรื่องรูปแบบการบัญญัติฐานความผิด

องค์ประกอบความผิดที่อยู่ในบังคับของกฎหมายและสภาพบังคับตามกฎหมายของต่างประเทศที่นำมาศึกษาว่ามีความครอบคลุมอย่างไรบ้าง

ส่วนที่สอง ข้อ 5.2 เป็นการวิเคราะห์ถึงกรณีนอกจากผู้กระทำความผิดตาม ข้อ 5.1 แล้ว ยังมีบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่จะมีความรับผิดทางอาญาหรือสภาพบังคับอย่างไรตามกฎหมายหรือไม่ หากกฎหมายกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นเพราะเหตุใด มีขอบเขตเพียงใดและมีความเหมาะสมหรือไม่

ส่วนที่สาม ข้อ 5.3 เป็นการวิเคราะห์เรื่องความยินยอมในลักษณะต่าง ๆ ของผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในสถานการณ์ของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือกิจกรรมอื่น ๆ ของนักศึกษา ว่าผู้กระทำหรือผู้ก่อความรุนแรงเหล่านั้นจะสามารถนำความยินยอมมากล่าวอ้างเพื่อให้ตนหรือกลุ่มของตนพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายได้หรือไม่ เพียงใด และจำเป็นต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งหรือไม่

ส่วนสุดท้าย ส่วนที่สี่ ข้อ 5.4 เป็นการวิเคราะห์มาตรการอย่างอื่นของต่างประเทศนอกจากการบัญญัติฐานความผิดทางอาญา ที่กำหนดให้มีขึ้นเพื่อป้องกันความรุนแรงและความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือกิจกรรมอื่น ๆ ของนักศึกษา ว่ามีมาตรการอย่างไรบ้างและมาตรการเหล่านั้นจะช่วยบรรเทาปัญหาความรุนแรงได้อย่างไร

การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้สามารถเห็นถึงแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อจัดการกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย โดยนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของประเทศไทย เพื่อให้ปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ยังคงปรากฏอยู่ในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตนั้นมีจำนวนลดลงและหมดไปในที่สุดสมดังสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้

5.1 ข้อพิจารณาเรื่องการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

ประเด็นแรกนี้จะวิเคราะห์เปรียบเทียบและพิจารณาถึงฐานความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่กฎหมายของต่างประเทศได้บัญญัติให้ผู้กระทำมีความรับผิดทางอาญา โดยพิจารณาถึงรูปแบบในการบัญญัติความผิด นิยามของความรุนแรงในกรณีดังกล่าว องค์ประกอบความผิดและการกำหนดอัตราโทษ ซึ่งการวิเคราะห์เปรียบเทียบในประเด็นเหล่านี้มีความสำคัญต่อการบัญญัติฐานความผิดและองค์ประกอบความผิดตลอดจนการกำหนดโทษซึ่งกฎหมายของแต่ละประเทศได้กำหนดไว้แตกต่างกันไปตามบริบทของสังคมเพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบที่ชัดเจนจึงควรศึกษาวิเคราะห์ นอกจากนี้จะนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการ

กำหนดความรับผิดชอบทางอาญามาพิจารณาประกอบในการกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับกรณีดังกล่าวด้วย รวมถึงจะได้พิจารณาถึงข้อดีข้อเสียและความเหมาะสมประการต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น ดังจะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศในบทที่แล้ว ไม่ว่าจะ เป็นสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ต่างก็มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยเฉพาะที่กำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่การกระทำในการก่อความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในกิจกรรมหรือการรวมกลุ่มกันเพื่อรับนักเรียนนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่เข้ามาในองค์กรนั้น ๆ โดยมีลักษณะเทียบเคียงได้กับกิจกรรมรับนักเรียนนักศึกษาใหม่หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “กิจกรรมรับน้องใหม่” ในประเทศไทย แต่อาจจะแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคมในแต่ละประเทศซึ่งในหัวข้อนี้จะวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงการกำหนดฐานความผิดดังกล่าวในสองประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก เรื่องรูปแบบการบัญญัติฐานความผิด และประเด็นที่สอง เรื่องนิยามของความรุนแรง องค์ประกอบความผิดและอัตราโทษ ซึ่งพบว่าฐานความผิดของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันในรายละเอียดดังจะได้นำเสนอต่อไป มีข้อสังเกตในเบื้องต้นพบว่าแต่ละประเทศมีคำเรียกการกระทำความรุนแรงหรือการกลั่นแกล้งเพื่อเป็นการรับนักเรียนนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ดังที่ปรากฏในกฎหมายของแต่ละประเทศนั้นแตกต่างกัน กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เรียกว่า “Hazing” สาธารณรัฐอินเดียเรียกว่า “Ragging” และมีคำเรียกโดยเฉพาะเป็นภาษาฝรั่งเศสว่า “Bizutage” โดยจะได้วิเคราะห์เปรียบเทียบต่อไป

5.1.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่องรูปแบบการบัญญัติฐานความผิด

การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการบัญญัติความผิด จะได้แสดงให้เห็นว่ากฎหมายของต่างประเทศได้กำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการก่อความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักเรียนนักศึกษาใหม่ไว้อย่างไร กล่าวคือได้กำหนดเป็นฐานความผิดเฉพาะในกฎหมายพิเศษแยกต่างหาก เป็นพระราชบัญญัติหรือรัฐบัญญัติ หรือว่าได้บัญญัติเพิ่มเติมไปในประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายพื้นฐานอย่างอื่น และรูปแบบของการบัญญัตินั้นเป็นฐานความผิดสมบูรณ์ในตัวเองหรือเป็นเพียงเหตุการณ์ที่จะต้องรับโทษหนักขึ้น โดยพิจารณาตามลำดับประเทศได้ดังต่อไปนี้

สหรัฐอเมริกา ซึ่งมีระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ มีมลรัฐจำนวน 50 มลรัฐ จากการศึกษาพบว่าในสหรัฐอเมริกา ไม่มีกฎหมายกลาง (Federal Law) ที่บัญญัติฐานความผิดทางอาญาอันเกี่ยวข้องกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักเรียนนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่เข้าสู่องค์กรหรือสถาบันการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากไม่ใช่กรณีที่รัฐธรรมนูญแห่งสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้อำนาจแก่

รัฐสภาแห่งสหรัฐอเมริกา (United States Congress) ในการตรากฎหมาย¹ แต่ว่ามี การตรากฎหมายในระดับมลรัฐ (State Law) จำนวนทั้งสิ้น 44 มลรัฐ ที่ได้มีฐานความผิดโดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว² โดยกฎหมายเหล่านั้น เรียกโดยรวมว่า “Anti-Hazing Law”³ หรือกฎหมายเพื่อต่อต้านการกระทำ ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่เข้าสู่กลุ่มองค์กร ซึ่งแต่ละมลรัฐที่มีกฎหมายดังกล่าว ก็มีเนื้อหาของกฎหมายที่แตกต่างกันออกไป

ดังที่ได้กล่าวมาในบทที่แล้วว่ากลุ่มกฎหมายของระดับมลรัฐว่าด้วยการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ทั้งหมดนั้น ผู้ศึกษาได้เลือกกฎหมายของมลรัฐจำนวน 3 มลรัฐซึ่งกำหนดให้เรื่องดังกล่าวเป็นฐานความผิดทางอาญาโดยเฉพาะมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ มลรัฐฟลอริดา (Florida), มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts) และมลรัฐเทกซัส (Texas) เนื่องจากกฎหมายเพื่อต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Anti-Hazing Law) ของมลรัฐทั้งสามนั้นมีการบัญญัติของกฎหมายที่ชัดเจนและครอบคลุมแก่กรณีความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่นกฎหมายของมลรัฐฟลอริดา มีการบัญญัติความรับผิดทางอาญาแก่กรณีที่มีพฤติการณ์ของเหตุการณ์ที่อาจนำไปสู่ความเสียหาย โดยไม่จำเป็นต้องเกิดผลเสียหายต่อนักศึกษาก็เป็นความผิดแล้ว กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ มีการกำหนดให้การก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นอาชญากรรม (Crime of Hazing) และกฎหมายมลรัฐเทกซัส มีการบัญญัติกฎหมายที่ละเอียดกว่ากฎหมายของมลรัฐอื่น ตลอดจนการกำหนดความผิดอาญาแก่องค์กรที่เกี่ยวข้องด้วย นอกจากนี้กฎหมายของมลรัฐทั้งสามมีมาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายที่น่าสนใจดังจะได้อธิบายในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มลรัฐฟลอริดา ได้บัญญัติฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายการศึกษา (Educational Code) โดยกำหนดไว้เป็นหมวดย่อยใน Chapter 1006 ว่าด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ (Support for Learning) ใน §1006.63⁴ เช่นเดียวกับมลรัฐเทกซัสที่ได้บัญญัติฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาไว้ในประมวลกฎหมายการศึกษา (Educational Code) โดยกำหนดไว้ใน Chapter 51 ว่าด้วยบทบัญญัติทั่วไปที่ใช้บังคับกับสถาบันอุดมศึกษา (Provision Generally Applicable to Higher Education)⁵ ใน §51.936. และ Chapter 37 ว่าด้วย กฎหมายและคำสั่งในสถานศึกษาของรัฐ (Law and Order, Public Education)⁶ ใน §37.151 ถึง §37.157 ส่วนมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ได้บัญญัติฐานความผิดทางอาญา

¹ United States of America Constitution Article 1 section 8

² Barbara B. Hollmann, "Hazing: Hidden Campus Crime," *Addressing Contemporary Campus Safety*: 15.

³ Ibid.

⁴ Florida Education Code § 10006.63

⁵ Texas Education Code Section 51.963

⁶ Texas Education Code Section 37.151

เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในกฎหมายทั่วไปของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ (General Laws of Massachusetts) ใน Chapter 269⁷ ว่าด้วยอาชญากรรมที่กระทบต่อความสงบสุขของประชาชน (Crime Against Public Peace) ในมาตรา 17 ถึง 19

สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ซึ่งมีระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ ได้มีการตราบัญญัติเพื่อดำเนินความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่เข้าสู่องค์กรไว้โดยเฉพาะใน “รัฐบัญญัติ (Republic Act)” สำหรับกรณีความรุนแรงดังกล่าวโดยเฉพาะ กฎหมายฉบับดังกล่าวคือ “รัฐบัญญัติ เลขที่ 8049 (Republic Act No. 8049)” หรือ “กฎหมายต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่” (Anti-Hazing Law)⁸ โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเป็นการเฉพาะแก่ผู้กระทำ รวมถึงกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องและมาตรการทางกฎหมายอย่างอื่นเพื่อป้องกันการเกิดความรุนแรงไว้อีกด้วย เราจะเห็นได้ว่ากฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ใช้คำว่า “Anti-Hazing Law” เช่นเดียวกับกฎหมายมลรัฐของสหรัฐอเมริกาที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

สาธารณรัฐอินเดีย ซึ่งมีระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ จากการศึกษาพบว่า ไม่มีกฎหมายกลางโดยเฉพาะที่กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้กระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ในส่วนกลางของประเทศในส่วนกฎหมายโดยเฉพาะนั้น จะมีเพียงข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ที่ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อให้มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายในสาธารณรัฐอินเดียถือปฏิบัติตามซึ่งจะได้วิเคราะห์ในหัวข้อ 5.4

ระดับมลรัฐซึ่งสาธารณรัฐอินเดียแบ่งการปกครองออกเป็นแคว้นต่าง ๆ จากการศึกษาพบว่ากฎหมายในระดับแคว้นนั้น ได้มีการบัญญัติกฎหมายพิเศษกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่ผู้กระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาใหม่ไว้โดยเฉพาะ ดังที่กล่าวไว้ในบทที่แล้ว ว่าผู้ศึกษาได้เลือกกฎหมายระดับแคว้นที่กำหนดฐานความผิดทางอาญาโดยเฉพาะในกรณีดังกล่าวมาจำนวนสองแคว้น ได้แก่ แคว้นทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) ซึ่งมีการตรากฎหมาย Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act⁹ และแคว้นเกรละ (Kerala) มีการตรา The Kerala Prohibition of Ragging Act¹⁰

⁷ General laws of Massachusetts chapter 269

⁸ Philip A. Aguinaldo, "The Anti-Hazing Law (Ra 8049)," *UST Law Review*: 267.

⁹ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997.

¹⁰ The Kerala Prohibition of Ragging Act, 1998

กฎหมายเหล่านี้ได้อธิบายลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) องค์ประกอบความผิด บทกำหนดโทษ และมาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายที่จะนำมาใช้แก่กรณีด้วย กฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียนั้นจะเห็นได้ว่ามิได้ใช้คำว่า Hazing อย่างในสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ แต่ใช้คำว่า “Ragging” ซึ่งมีความหมายในทำนองเดียวกับคำว่า “Hazing” แต่คำว่า “Ragging” นั้นมีความหมายกว้างกว่า กล่าวคือ กรณีไม่จำเป็นต้องเกิดการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมเพื่อรับนักศึกษาใหม่เข้ามาในองค์กรเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการเกิดความรุนแรงในกิจกรรมทุกอย่างหรือการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษาในสถานศึกษาเหล่านั้น ในเบื้องต้นอาจกล่าวได้ว่า องค์ประกอบความผิดในส่วนนี้แตกต่างกัน

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีความแตกต่างจากกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมา เพราะได้กำหนดความผิดฐานการกระทำที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่เกิดขึ้นในสถานการณ์หรือกิจกรรมเพื่อรับนักเรียน นักศึกษา เข้ามาสู่สถาบันการศึกษา รวมถึงกลุ่มการศึกษา ไว้เป็นฐานความผิดโดยเฉพาะในประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส (*Code de Penal*) ปรากฏใน Section 3 bis (*Du Bizutage*) หมวดยุติความผิดเกี่ยวกับ “กิจกรรมรับสมาชิกใหม่ที่เสื่อมทราม” (*Degrading Initiation Ceremonies*)¹¹ มาตรา 225-16-1 ถึง 225-16-3 จำนวน 3 มาตรา โดยมีข้อสังเกตที่น่าสนใจว่าความผิดนี้ อยู่ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีของบุคคล (*Chapter V: Infringements on the Dignity of the Person*)¹² ซึ่งไม่ใช่หมวดที่เกี่ยวข้องกับการทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ แต่อย่างใด

สรุปได้ว่าทั้งสี่ประเทศมีรูปแบบการบัญญัติฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับกรณีการก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่เข้ามาสู่องค์กรที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐอินเดียมีกฎหมายในระดับมลรัฐหรือแคว้น (*State Law*) ที่กำหนดฐานความผิดดังกล่าว มลรัฐฟลอริดาและมลรัฐเท็กซัสกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายการศึกษา (*Education Code*) ส่วนมลรัฐแมสซาชูเซตส์กำหนดไว้ในกฎหมายทั่วไปของมลรัฐ สาธารณรัฐอินเดียกำหนดไว้ในรัฐบัญญัติเฉพาะของแต่ละแคว้น (*Anti-Ragging Law*) ทั้งแคว้นเกรละและแคว้นทมิฬนาฑู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์บัญญัติเป็นรัฐบัญญัติเฉพาะ (*Anti-Hazing Law*) และสาธารณรัฐฝรั่งเศสบัญญัติเป็นฐานความผิดหนึ่งในประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศส

¹¹ Legislation online, **Penal Code of the French Republic (English Version)** [Online], Accessed: 9 November 2016. Available from: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/30>

¹² Edward A. Tomlinson, *The French Penal Code of 1994 as Amended as of January 1, 1999*, p.128.

ตารางที่ 6 สรุปกฎหมายต่างประเทศที่กำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับ
นิสิตนักศึกษาใหม่

ประเทศ / ประเด็น	สหรัฐอเมริกา	ฟิลิปปินส์	อินเดีย	ฝรั่งเศส
กฎหมาย	ไม่มีกฎหมายกลาง มีกฎหมายในระดับมลรัฐ ตัวอย่างเช่น 1) Florida Education Code chapter 1006 support for learning § 10006.63 2) General laws of Massachusetts chapter 269 Crime against public peace section 17-19 3) Texas Education Code § 51.963 and chapter 37 Law and Order, Public Education §37.151-37.157	Republic Act No. 8049 (Anti-Hazing Law)	ไม่มีกฎหมายกลาง มีกฎหมายในระดับมลรัฐ ตัวอย่างเช่น 1) Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act (Anti-Ragging Law) 2) The Kerala Prohibition of Ragging Act (Anti-Ragging Law)	French Penal Code Section 225-1-2 225-16-1 225-16-2 225-16-3 (Bizutage)

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบของการบัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับ
ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในกฎหมายของต่างประเทศแล้ว หากประเทศไทยจะมีการ
การบัญญัติฐานความผิดในกรณีดังกล่าว ต้องพิจารณาประกอบกับบริบทในประเทศไทยว่าการบัญญัติ
ในรูปแบบใดจะมีความเหมาะสม โดยมีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

ปัจจุบัน ประเทศไทยยังไม่มีการบัญญัติฐานความผิดอาญาแก่กรณีความรุนแรงจาก
กิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่เป็นฐานความผิดเฉพาะแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นในประมวลกฎหมาย
อาญาหรือในพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง รวมถึงยังไม่มีกฎหมาย
เฉพาะที่จะนำมาใช้ในการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้นหากจะมีการบัญญัติ
กฎหมายเฉพาะ หรือฐานความผิดทางอาญาโดยเฉพาะแก่กรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิต
นักศึกษาใหม่ในประเทศไทยแล้ว ย่อมสามารถบัญญัติได้ ไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่มีอยู่

ข้อพิจารณาต่อมาคือ หากจะบัญญัติฐานความผิดเฉพาะหรือกฎหมายเฉพาะ
ดังกล่าวแล้ว ควรบัญญัติในรูปแบบใด ซึ่งเมื่อได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยที่มีอยู่ใน
ปัจจุบัน ในการนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้วนั้น พบว่า
หากบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา ดังเช่นแนวทางของสาธารณรัฐฝรั่งเศส อาจจะไม่เหมาะสม
เพราะ การกำหนดฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้น เป็นการกำหนดฐานความผิด

ทางอาญาแก่กรณีที่จะบังคับใช้เป็นการทั่วไปในลักษณะความผิดพื้นฐาน การบัญญัติฐานความผิดที่มีเนื้อหาบังคับใช้เป็นการเฉพาะเพียงกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาจึงไม่มีความเหมาะสม ส่วนการที่ประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสมีความผิดดังกล่าว (*Bizutage*) เนื่องจากว่าในประมวลกฎหมายอาญานั้นได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในหมวดว่าด้วย การกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) เป็นการเฉพาะ ซึ่งไม่ปรากฏหมวดความผิดลักษณะนี้ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย

หากจะกำหนดฐานความผิดอาญาแก่กรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ดังเช่นแนวทางของกฎหมายแห่งมลรัฐฟลอริดา และมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ซึ่งได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายการศึกษาของมลรัฐ (Education Code) แล้วนั้น เมื่อพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศไทย พบว่ามีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งพอจะเทียบเคียงได้กับประมวลกฎหมายการศึกษาของต่างประเทศ แต่เนื่องจากเนื้อหาในพระราชบัญญัตินี้ไม่มีเนื้อหาส่วนใดที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาหรือกำหนดมาตรการป้องกันความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาแต่อย่างใด ดังนั้นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวเพื่อบัญญัติฐานความผิดและมาตรการอื่นในการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่เพิ่มเติมลงไปนั้น ย่อมจะทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของเนื้อหาและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนั้น

ผู้เขียนเห็นว่า หากประเทศไทยจะบัญญัติฐานความผิดอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ รวมถึงกำหนดมาตรการทางกฎหมายต่าง ๆ เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าว ควรที่จะบัญญัติเป็นกฎหมายพิเศษเฉพาะเรื่อง โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติบังคับใช้แก่กรณีดังกล่าวเป็นการเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดนิยาม, กำหนดฐานความผิดทางอาญา รวมถึงกำหนดมาตรการอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ได้อย่างเป็นระบบ ดังเช่นแนวทางของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐอินเดีย

5.1.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศ เรื่ององค์ประกอบของฐานความผิด

สำหรับหัวข้อนี้เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ เพื่อความชัดเจนในการศึกษาวิเคราะห์ ผู้เขียนจะแยกการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ นิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ตามกฎหมาย (Definition) และส่วนที่สอง คือ องค์ประกอบความผิดและอัตราโทษตามกฎหมาย โดยพิจารณาตามลำดับได้ดังนี้

5.1.2.1 นิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

จากการศึกษาพบข้อสังเกตที่สำคัญจากกฎหมายของต่างประเทศว่า ในกฎหมายไม่ที่จะเป็นการบัญญัติเป็นหมวดเฉพาะในกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา การบัญญัติในประมวลกฎหมายพื้นฐานของรัฐ หรือบัญญัติในลักษณะที่เป็นกฎหมายพิเศษแยกต่างหากเป็นอีกฉบับหนึ่ง ดังที่ปรากฏในกฎหมายของสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดียนั้น จะมีการกำหนดนิยามความหมายหรือลักษณะของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing/Ragging) ไว้ต่างหาก ในหนึ่งข้อหรือหนึ่งมาตราก่อน รวมถึงยกตัวอย่างของการกระทำไว้ในกฎหมาย แล้วมาตราต่อไปหรือข้อต่อไปของกฎหมายนั้น ๆ จึงจะบัญญัติต้องประกอบความผิดของฐานความผิดดังกล่าว โดยจะเห็นได้ว่าการที่มีการนิยามความหมายของคำว่า “Hazing” และ “Ragging” แยกออกมาก็เป็นเพราะว่ารูปแบบในการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น สามารถกระทำได้อย่างมากมายไม่จำกัดวิธี

ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างขอบเขตของการใช้กฎหมายดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการอธิบายถึงลักษณะของการกระทำความรุนแรงที่จะเป็นองค์ประกอบความผิดไว้ในกฎหมายนั้นด้วย แต่จะสังเกตได้ว่าจะมีการบัญญัติไว้อย่างกว้าง ส่วนฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศสในเรื่องการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้น ไม่ได้มีการบัญญัตินิยามของคำแยกออกมาอย่างกฎหมายของสามประเทศก่อนหน้า แต่ได้มีการบัญญัติองค์ประกอบความผิดให้เป็นไปโดยครอบคลุมถึงลักษณะของการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้ในมาตราที่เป็นฐานความผิดซึ่งแสดงให้เห็นถึงนิติวิธีในการบัญญัติกฎหมายที่แตกต่างกัน

นิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ วิเคราะห์เปรียบเทียบได้ดังต่อไปนี้ กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา ได้ให้ความหมายของการก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) ว่า “การกระทำใด ๆ หรือ สถานการณ์ใด ๆ ไม่ว่าจะเจตนาหรือประมาท โดยเป็นอันตรายต่อกาย หรือจิตใจ หรือความปลอดภัยของนักเรียนนักศึกษา ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมแรกรับสมาชิกใหม่ (Initiation) หรือการเข้าไปเป็นสมาชิกใหม่ (Admission) หรือเข้าไปสังกัดองค์กรใด ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับของสถาบันอุดมศึกษา (Postsecondary Institution)”¹³

กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ให้ความหมายว่า “การกระทำหรือวิธีการในการรับเป็นสมาชิกใหม่ขององค์กรนักเรียนนักศึกษา ไม่ว่าจะจัดขึ้นบนพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ส่วนบุคคล

¹³ Florida Education Code Section 10006.63 (1)

ซึ่งกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาทก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย (Physical) หรือจิตใจ (Mental Health) นักเรียนนักศึกษาคนใดหรือบุคคลอื่นใด”¹⁴

กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส ให้ความหมายว่า “การกระทำโดยจงใจอย่างใด ๆ หรือโดยรู้อยู่แล้วหรือโดยประมาท ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะอยู่ ภายในหรือภายนอกพื้นที่สถาบันการศึกษานั้น เป็นการกระทำของคนหนึ่งคนใดหรือกระทำร่วมกันหลายคน โดยตรงต่อนักศึกษา ซึ่งเป็นการทำอันตรายต่อจิตใจ (Mental) หรือร่างกาย (Physical) หรือความปลอดภัย (Safety) ของนักศึกษา โดยการกระทำดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อการเข้าไปเป็นสมาชิกในกลุ่มหรือการคงเป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มองค์กรนักศึกษา (Fraternity/Sorority/Association/Club)”¹⁵

เมื่อนำมาศึกษาเปรียบเทียบพบว่า กฎหมายของมลรัฐทั้งสามนั้น ได้มีการบัญญัตินิยามของความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) ไว้ใกล้เคียงกัน โดยจะเห็นได้ว่า จะมีเงื่อนไขพิเศษอย่างหนึ่งที่ทำให้บทบัญญัตินี้มีความเฉพาะเจาะจงกับกรณีกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ คือ การกำหนดให้การกระทำความรุนแรงเหล่านั้นเป็นไปเพราะจุดประสงค์เพื่อการรับนักเรียนหรือนักศึกษาเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในองค์กรของนักศึกษาหรือกลุ่มชุมนุมสมาคมอื่นใด ซึ่งกฎหมายครอบคลุมทั้งระดับโรงเรียนมัธยมและสถาบันอุดมศึกษา โดยจะเห็นได้ว่าการบัญญัติไว้อย่างกว้าง ๆ ไม่ได้เจาะจงรูปแบบการกระทำความผิด แต่หากเข้าองค์ประกอบดังกล่าวก็จะอยู่ในขอบเขตตามกฎหมาย

ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ กฎหมายของมลรัฐฟลอริดาและเท็กซัสนั้น นอกจากจะบัญญัติให้การกระทำเหล่านั้นที่เกิดอันตรายต่อกายหรือจิตใจเป็นความผิดแล้ว ยังรวมถึงการเกิดอันตรายต่อความปลอดภัย (Safety) ของนักเรียนนักศึกษาด้วย ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายในลักษณะการป้องกันความเสียหายไว้ล่วงหน้า ว่าหากน่าจะเกิดอันตรายต่อนักเรียนนักศึกษา ก็เพียงพอไม่จำเป็นต้องเกิดผลหรือเป็นการกระทำโดยพยายามให้เกิดผลแต่อย่างใด

ตัวอย่างเหตุการณ์จากมหาวิทยาลัยไมแอมี มลรัฐฟลอริดา (University of Miami) ในกรณีที่เป็นการน่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนนักศึกษา เช่น การที่นักศึกษารุ่นพี่ให้นักศึกษารุ่นน้องว่ายน้ำข้ามฝั่งของแหล่งน้ำที่อยู่ในเขตมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นกรณีที่น่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิตของนักศึกษารุ่นน้องทั้งหลายแล้ว โดยในเหตุการณ์ดังกล่าวมีทั้งนักศึกษาเสียชีวิตด้วยจำนวน 1 คน และเหตุการณ์นี้เป็นที่มาของการบัญญัติกฎหมายต่อต้านความรุนแรงในการรับนักศึกษาใหม่ของมลรัฐ

¹⁴ General laws of Massachusetts chapter 269 section 17

¹⁵ Texas Education Code Section 37.151 (6)

ฟลอริดา (Florida's Anti-Hazing Law)¹⁶ ตัวอย่างอีกเหตุการณ์หนึ่ง ได้แก่ กรณีนักเรียนรุ่นน้องถูกบังคับให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากซึ่งเป็นการกระทำที่น่าจะเกิดอันตรายแก่กายของนักเรียนรุ่นน้องแล้ว¹⁷

ตารางที่ 7 สรุปนิยามของความรุนแรงตามกฎหมายของมลรัฐในสหรัฐอเมริกา

มลรัฐ/ประเด็น	มลรัฐฟลอริดา	มลรัฐแมสซาชูเซตส์	มลรัฐเทกซัส
นิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) ตามกฎหมาย	1) การกระทำ หรือการก่อสถานการณ์ใด ๆ 2) โดยเจตนาหรือประมาท 3) ทำให้เกิดอันตรายต่อกาย จิตใจ ความปลอดภัย 4) ต่อนักเรียนนักศึกษา 5) เพื่อรับเข้าเป็นสมาชิกใหม่ หรือ เข้าไปสังกัด องค์กรใด ๆ ภายใต้อาณัติของนักศึกษา	1) การกระทำโดยวิธีการใด ๆ 2) โดยเจตนาหรือประมาท 3) ทำให้เกิดอันตรายต่อกาย จิตใจ 4) ต่อนักเรียนนักศึกษาหรือ บุคคลใด ๆ 5) เพื่อรับเข้าในองค์กรของ นักศึกษาใด ๆ	1) การกระทำใด ๆ 2) โดยเจตนาหรือประมาท 3) ทำให้เกิดอันตรายต่อกาย จิตใจ ความปลอดภัย 4) ต่อนักเรียนนักศึกษา 5) เพื่อให้อยอมตนในการรับเข้า หรือคงการเป็นสมาชิกในองค์กรใด ๆ ที่มีนักศึกษาเป็นสมาชิกหลัก

กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้กำหนดนิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) ว่า เป็นการทำกิจกรรมในการรับสมาชิกใหม่หรือวิธีการปฏิบัติซึ่งมีขึ้นเพื่อเป็นเงื่อนไขสำหรับการที่ผู้หนึ่งผู้ใดจะเข้าเป็นสมาชิกในของกลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มนักศึกษาหญิง (Sorority) หรือในองค์กรใด (Organizations) โดยทำให้นักศึกษาใหม่หรือผู้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่นั้น ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้ตนเกิดความอับอาย (Embarrassing) หรือน่าขายหน้า (Humiliating) ซึ่งทำให้นักศึกษาใหม่หรือผู้ที่จะเป็นสมาชิกใหม่เหล่านั้นต้องได้รับความทุกข์ทรมานหรือได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ¹⁸

¹⁶ NBC News, **Florida Hazing Law Gets First Test** [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.nbcnews.com/id/15004797/ns/us_news-education/t/florida-hazing-law-gets-first-test/#.WRHGboiGM2w

¹⁷ ABA Journal, **Clearing up Hazing** [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.abajournal.com/magazine/article/clearing_up_hazing_opponents_are_pushing_for_stricter_laws

¹⁸ Republic Act (The Philippines) No. 8049 section 1

เมื่อพิจารณาโดยเปรียบเทียบแล้ว จะเห็นได้ว่าสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้ใช้คำว่า “Hazing” เช่นเดียวกับกฎหมายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา มีเงื่อนไขพิเศษตามกฎหมายคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การกระทำความรุนแรงนั้นต้องเป็นไปเพื่อรับสมาชิกใหม่เข้ามาในองค์กรของนักศึกษาด้วยกัน โดยองค์กรที่เกี่ยวข้องนี้จะมีความคล้ายคลึงกับในสหรัฐอเมริกา กล่าวคือ มีองค์กรที่รวมไว้ซึ่งกลุ่มนักศึกษาที่เรียกว่า “Greek Letter Organization” ซึ่งเป็นชุมนุมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย (Fraternity/Sorority) อาจมีการกระทำความรุนแรงจากการรับนักศึกษาใหม่เข้าสู่องค์กรเหล่านี้ เทียบเคียงได้กับการจัดกิจกรรมรับน้องใหม่ในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย

นอกจากนั้นกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้ให้ความหมายของการกระทำรวมถึง การกระทำที่ทำให้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่น่าอับอายขายหน้าด้วย ซึ่งกฎหมายมลรัฐของสหรัฐอเมริกา ไม่มีเรื่องดังกล่าว โดยมีตัวอย่างของการกระทำในลักษณะดังกล่าว เช่น การบังคับให้ทำกิจกรรมที่ดูต่ำต้อยด้อยค่า, ดูเงาเวลาเบาปัญญา หรือการกระทำที่ให้ผลคล้ายคลึงกัน¹⁹ ซึ่งหากพิจารณาแล้วการคุ้มครองดังกล่าวตามกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้ให้ความคุ้มครองถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ด้วย เพราะการกระทำที่ผู้อื่นอับอายขายหน้านั้น เป็นลักษณะการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักการนี้สอดคล้องกับความคุ้มครองในกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีบทบัญญัติกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่การกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ด้วย (Bizutage)²⁰

กฎหมายแคว้นของสาธารณรัฐอินเดีย ใช้คำว่า “Ragging” โดยกฎหมายแห่งแคว้น ทมิฬนาฑูและแคว้นเกรละ ไว้อย่างใกล้เคียงกัน กล่าวคือ “การกระทำที่ก่อให้เกิดความอึกทึกครึกโครม (Display of Noisy), การกระทำใด ๆ ที่ไม่ถูกต้องสมควรที่เป็นสาเหตุให้เกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มจะก่อให้เกิดอันตรายต่อกาย (Physical) หรือจิตใจ (Psychological) หรือก่อให้เกิดขึ้นซึ่งความวิตกกังวล (Apprehension) ความกลัว (Fear) ความอับอายขายหน้า (Shame) หรือความอึดอัดใจ (Embarrassment) ต่อนักศึกษาในสถาบันการศึกษา และหมายความรวมถึงกรณีการหยอกล้อหรือข่มเหงหรือเล่นมุกตลกหรือทำให้นักเรียนนักศึกษาได้รับอันตรายต่อกาย หรือ การให้นักเรียนกระทำการหรือแสดงออกซึ่งการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งนักเรียนผู้นั้นไม่เต็มใจกระทำในภาวะปกติทั่วไป”²¹

ข้อสังเกตประการแรกที่แสดงถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนของกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียบกับประเทศอื่น ๆ ที่กล่าวมาก่อนหน้านี้คือในกฎหมายไม่มีเงื่อนไขพิเศษจำกัดไว้ว่า

¹⁹ Republic Act No. 8049 section 1

²⁰ French Penal Code Article 225-16-1

²¹ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 2

จะต้องเป็นการกระทำเพื่อรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่เท่านั้น แต่ใช้ครอบคลุมรวมถึงการกระทำ ความรุนแรงต่อนักเรียนนักศึกษาในสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมหรือสถานการณ์อย่างใดก็ตาม ประการที่สอง กฎหมายได้ให้นิยามของความรุนแรงคุ้มครองถึงการกระทำที่น่าอับอายขายหน้า เช่นเดียวกับกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ซึ่งสอดคล้องกับหลักการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ประการที่สาม นอกจากอันตรายต่อกายและจิตใจแล้วนั้น กฎหมายยังรวมถึงการ ก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่ออารมณ์ด้วยซึ่งเป็นเรื่องที่ย้ายขอบเขตการคุ้มครองไว้อย่าง กว้างขวางกว่ากฎหมายของประเทศอื่น ๆ โดยกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูและเกรละ ได้ยกตัวอย่าง ในเรื่องอารมณ์ว่า เป็นการกระทำที่เป็นสาเหตุหรือโดยประการที่น่าจะก่อกวนให้นักศึกษาเกิดความรู้สึก วิตกกังวลหรือความกลัว ซึ่งการให้การคุ้มครองอย่างกว้างขวางรวมถึงอารมณ์ของผู้ถูกกระทำด้วยนั้น เป็นเรื่องที่ยากในการกำหนดขอบเขตในการจะวินิจฉัยว่าอย่างไรถึงจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อ อารมณ์ในลักษณะที่เป็น ความวิตกกังวลหรือความกลัว ซึ่งจากการศึกษาพบเพียงการกล่าวถึง ลักษณะของความวิตกกังวลและความกลัวของนักศึกษาผู้นั้นว่าต้องมีอยู่ตลอดเวลา โดยกลัวว่าจะถูก ทำร้ายหรือถูกคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ²²

ประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสนั้น กำหนดฐานความผิดและความหมายของ การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้แตกต่างจากกฎหมายของประเทศอื่น เนื่องจาก ฐานความผิดทางอาญากรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องการทำ อันตรายต่อกายหรือจิตใจแต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องการกระทำที่มีลักษณะเป็นการขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล

ความผิดดังกล่าวมีใจความว่า เมื่อบุคคลใดกระทำการ นอกเหนือไปจากกรณีความ รุนแรง การขู่เชิญ หรือการคุกคามทางเพศ, ได้กระทำการผู้อื่น เพื่อให้เขาเข้าร่วมหรือทำให้ได้รับความ กระทบกระเทือน ต่อการกระทำที่น่าอับอาย (Humiliating Acts) หรือที่เสื่อมทราม (Degrading Acts) หรือ ให้นำร่องบริโภครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก เพื่อการรับบุคคลนั้นเข้ามาเป็น สมาชิกใหม่หรือการประชุมหรืองานแรกพบ (During Demonstrations or Meetings) ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียน (School Environment) การกีฬา (Sports Environment) หรือสถาบันทาง การศึกษาในสังคม (Socio-Educational Environment)²³ จะเห็นได้ว่ากฎหมายของสาธารณรัฐ ฝรั่งเศส นั้น มีเงื่อนไขพิเศษว่าการกระทำให้อับอายหรือเสื่อมทรามหรือการบังคับให้ดื่มแอลกอฮอล์ใน

²² Indiankanoon, M. *Kavya Vs the Chairman* [Online], Accessed: 5 May 2017. Available from: <https://indiankanoon.org/doc/82863801/>

²³ French Penal Code Article 225-16-1

ปริมาณมากนั้น ต้องเกี่ยวข้องกับกรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิกใหม่ในงานชุมนุมแรกพบในสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเงื่อนไขพิเศษข้อนี้มีการกำหนดในทำนองเดียวกับกฎหมายต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Anti-Hazing Law) ของมลรัฐฟลอริดา แมสซาชูเซตส์ เทกซัส ในสหรัฐอเมริกา รวมถึงกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่มีเงื่อนไขพิเศษทำนองนี้เช่นกัน

ตารางที่ 8 สรุปนิยามของความรุนแรงตามกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อินเดี และฝรั่งเศส

ประเทศ/ประเด็น	ฟิลิปปินส์	อินเดี (แคว้นทมิฬนาฑูและเกรละ)	ฝรั่งเศส
นิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing/Ragging/Bizutage) ตามกฎหมาย	1) การกระทำใด ๆ 2) โดยเจตนา 3) ทำให้อยู่ในสถานการณ์ที่น่าอับอาย/ถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม หรือทำให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ 4) ต่อบุคคลใด ๆ 5) เพื่อเป็นการรับสมาชิกใหม่หรือเป็นเงื่อนไขเพื่อนเข้ามาสู่องค์กร	1) การกระทำใด ๆ 2) โดยเจตนา 3) ทำให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือความกลัว หดหู่อับอาย 4) ต่อนักเรียนนักศึกษา 5) ในสถานศึกษาใด ๆ (ไม่มีเงื่อนไขพิเศษ) ว่าต้องเป็นกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่	1) การกระทำใด ๆ 2) โดยเจตนา 3) เพื่อให้ยอมตนหรือให้ยอมกระทำในสิ่งที่น่าอับอายขายหน้า, เสื่อมทรมาน, เหยียดหยาม, ให้ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก 4) บุคคลใด 5) เพื่อเป็นการรับสมาชิกใหม่หรือเป็นการกระทำในงานชุมนุม อัน เกี่ยว ข้อง กับสิ่งแวดล้อมต่อไปนี้ โรงเรียนสถาบันการศึกษา การกีฬา

เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับนิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ตามกฎหมายของต่างประเทศแล้ว หากจะนำมาปรับใช้เพื่อกำหนดนิยามของความรุนแรงดังกล่าวในประเทศไทย ต้องพิจารณาควบคู่กับบริบทในประเทศไทยว่าการกำหนดความหมายอย่างไรจึงจะเหมาะสมและครอบคลุม โดยพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

ประการแรก ลักษณะของกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ หรือที่เรียกว่า “กิจกรรมรับน้อง” ของประเทศไทยนั้น เป็นกิจกรรมที่เป็นธรรมเนียมสืบทอดกันมาในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย มีการจัดกิจกรรมโดยกลุ่มนิสิตนักศึกษารุ่นพี่ของแต่ละสังกัดคณะ

หรือสำนักวิชา นอกจากนั้น ยังอาจรวมไปถึงการรับน้องเข้าสู่หอพัก ชมรมหรือชุมนุมต่าง ๆ โดยกิจกรรมเหล่านั้นอาจเกิดขึ้นในช่วงต้นของการเปิดภาคการศึกษาใหม่ หรืออาจจะมีตลอดทั้งปี การศึกษา และไม่ได้จำกัดว่าจะจัดเป็นกิจกรรมครั้งเดียวแล้วเสร็จสิ้นไป แต่มักจะต่อเนื่องและสอดแทรกอยู่กับกิจกรรมอื่น ๆ ตลอดปีการศึกษา ดังนั้นจึงไม่จำเป็นว่า ความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้นจะมีในเฉพาะกิจกรรมที่เป็นการแรกเริ่มรับสมาชิกเข้ามาเท่านั้น แต่อาจมีการแอบแฝงอยู่ในกิจกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาได้เสมอ เพราะสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น จะมีทั้งฝ่ายผู้จัดหรือผู้ควบคุมดูแลที่เป็นรุ่นพี่ และฝ่ายผู้เข้าร่วมที่เป็นรุ่นน้องอย่างนี้เสมอ โดยกิจกรรมเหล่านี้อาจอยู่ในบริเวณของสถานศึกษา หรือเป็นโครงการที่จัดนอกสถานที่ด้วยก็ได้

เพราะฉะนั้น การกำหนดนิยามของความรุนแรงสำหรับประเทศไทย ควรจะกำหนดไว้ในลักษณะความหมายที่กว้าง กล่าวคือเป็นความรุนแรงจาก “กิจกรรมของนิสิตนักศึกษา” ไม่ต้องจำกัดว่าต้องเป็นกิจกรรมรับน้องใหม่เท่านั้น มิฉะนั้นแล้วจะเกิดปัญหาในการตีความและให้คำจำกัดความว่า อยากรู้ว่าเป็นกิจกรรมรับน้องใหม่ อยากรู้ไม่ใช่ ซึ่งจะไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควรในการป้องกันความรุนแรงและคุ้มครองสวัสดิภาพของนิสิตนักศึกษาทั้งปวง ซึ่งเป็นแนวทางการนิยามที่ปรากฏตามกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย (Anti-Ragging Law) ไม่ต้องจำกัดโดยเงื่อนไขพิเศษสำหรับการกระทำความรุนแรงว่า “เพื่อรับสมาชิกใหม่เข้าสู่องค์กร” อย่างในกฎหมายของสหรัฐอเมริกาหรือสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Anti-Hazing Law)

ประการที่สอง การนิยามคำว่า “ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา” นั้น ควรจะมีขอบเขตที่ชัดเจนเพื่อเป็นการคุ้มครองนิสิตนักศึกษาจากการถูกกระทำความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม เพื่อให้นำไปสู่การตีความการกำหนดองค์ประกอบความผิดอาญา และการกำหนดมาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงต่อไป

ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาที่ปรากฏขึ้นนั้น มีทั้งในลักษณะการกระทำที่ผู้กระทำ เจตนาก่อให้เกิดอันตรายหรือผลเสียหาย ต่อนิสิตนักศึกษาคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นการเฉพาะ ซึ่งในกรณีนี้จะเป็นการที่ผู้กระทำลงมือกระทำความผิดและพิจารณาถึงผลของการกระทำนั้น เป็นกรณีที่สามารถปรับใช้ฐานความผิดต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญาได้ และอีกลักษณะหนึ่งคือ การกระทำในลักษณะที่มีพฤติการณ์ประกอบกรกระทำ ว่าน่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่นิสิตนักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ หากปล่อยให้เกิดการดำเนินกิจกรรมเช่นนั้นต่อไป ซึ่งเป็นกรณีที่ไม่ได้ต้องการข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลของการกระทำอย่างในกรณีแรก และอยู่นอกขอบเขตของการปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

การนิยามความรุนแรงที่เป็นการก่อความเสียหายหรือการกระทำที่น่าจะเกิดอันตรายนั้น ควรจะให้ความหมายครอบคลุมกับความผิดพื้นฐานตามประมวลกฎหมายอาญาที่กระทบต่อตัวบุคคล กล่าวคือการทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียงของบุคคล ย่อมที่

จะอยู่ในขอบเขตที่ได้รับความคุ้มครอง และสอดคล้องกับการกำหนดนิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐอินเดีย

นอกจากนี้ ลักษณะของการกระทำที่มีความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ บางครั้งไม่ได้เป็นอันตรายหรือเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียง ของนิสิตนักศึกษา แต่โดยลักษณะการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่นั้นเป็นการลดคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ ทำให้รุ่นน้องเกิดความอับอายขายหน้า หรือบีบคั้นต่อจิตใจ ซึ่งเป็นหลักการของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” อันได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งมักปรากฏการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนิสิตนักศึกษาอยู่เสมอในกิจกรรมรับน้องใหม่ จึงเห็นควรให้นิยามของความรุนแรงนั้นครอบคลุมไปถึงเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วย ดังเช่นที่ปรากฏหลักการคุ้มครองดังกล่าวในประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศสในเรื่อง “Bizutage”

5.1.2.2 องค์ประกอบความผิด

เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบนิยามของความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมายต่างประเทศแล้ว ในหัวข้อนี้จะได้วิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบความผิดของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับนิยามของความรุนแรงดังกล่าว ซึ่งกฎหมายของต่างประเทศจะบัญญัติองค์ประกอบความผิดอันเป็นฐานความผิดและบทกำหนดโทษไว้ในอีกมาตราหรืออีกข้อหนึ่งต่างหาก ซึ่งจากการศึกษาพบว่าบางประเทศแม้กฎหมายจะให้นิยามของความรุนแรงตามกฎหมาย (Hazing/Raggings) ไว้อย่างหนึ่ง แต่ในบทบัญญัติที่เป็นองค์ประกอบความผิดกลับจำกัดผลของการกระทำที่จะมีความผิดตามกฎหมายไว้แคบกว่า โดยเฉพาะในเรื่องความเสียหายต่อจิตใจ โดยแต่ละประเทศมีองค์ประกอบความผิดและบทกำหนดโทษดังนี้

กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา ได้วางหลักว่า ผู้ใดกระทำโดยเจตนาหรือประมาท กระทำการที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ต่อบุคคลอื่น ซึ่งเป็นสมาชิกหรือเป็นผู้ที่เข้ามาใหม่ในองค์กรใด ๆ ของนักเรียนนักศึกษา (Student Organizations) หากการกระทำนั้นทำให้เกิดอันตรายแก่นักเรียนนักศึกษาเหล่านั้นคนใด ให้ได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ผู้นั้นมีความผิดตามกฎหมายมีโทษในระดับ Third Degree Felony²⁴ คือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁵ แต่ถ้ายังไม่เกิดความเสียหาย แต่หากการกระทำความรุนแรงนั้น (Hazing) เป็นไปโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตราย (Creates a Substantial Risk) ต่อกายหรือชีวิต ผู้นั้นกระทำความผิดตาม

²⁴ Florida Education Code Section 10006.63 (2)

²⁵ Florida Education Code Section 775.082 and 775.083

กฎหมาย มีโทษในระดับ First Degree Misdemeanor²⁶ คือ จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁷

กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ วางหลักว่า บุคคลจะมีความผิดตามกฎหมาย (Hazing) เมื่อเป็นผู้ใดก็ตามที่เป็นคนจัดการหลัก (Principal Organizer) หรือเป็นผู้เข้าร่วม (Participant) ในการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Crime of Hazing) ไม่ว่าจะจัดขึ้นบนพื้นที่สาธารณะหรือพื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาทก่อให้เกิดอันตรายต่อกายหรือจิตใจ ผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษโดยการปรับไม่เกิน 3,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ รับโทษในสถานกักขัง (Imprisonment in the House of Correction) ไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งจำทั้งปรับ²⁸

กฎหมายของมลรัฐเทกซัส ได้บัญญัติต้ององค์ประกอบความผิดไว้และโทษไว้อย่างละเอียด โดยการกระทำที่จะเป็นความผิดการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) เมื่อบุคคลใดกระทำการดังต่อไปนี้ได้เข้าร่วมเกี่ยวข้องกับการกระทำนั้น, ร้องขอสนับสนุนผู้อื่นในการกระทำความรุนแรงนั้น, อนุมัติโดยไม่รอบคอบให้มีการกระทำความรุนแรง หรือได้รู้ในโอกาสแรกแล้วว่ามี การวางแผนการกระทำที่เป็นการกระทำความรุนแรงตามกฎหมาย (Hazing) หรือว่ารู้ในโอกาสแรกแล้วว่าการกระทำความรุนแรงนั้นเกิดขึ้นแต่ไม่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการรู้ดังกล่าวไปยังคณบดีหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสถาบันดังกล่าว²⁹ สำหรับโทษที่ผู้กระทำจะได้รับขึ้นอยู่กับความร้ายแรงแห่งผลเสียหายที่เกิดขึ้น ได้แก่³⁰

การไม่แจ้งเหตุการณ์การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ตามที่ตนรู้ และ การกระทำความผิดใด ๆ ตามมาตราเหล่านี้ แต่ผลไม่ถึงขนาดกักขัง (Hazing) ตามที่ตนรู้ และ การกระทำความผิดใด ๆ ตามมาตราเหล่านี้ แต่ผลไม่ถึงขนาดกักขัง (Hazing) ตามที่ตนรู้ มีความผิดต้องระวางโทษ Class B Misdemeanor คือรับโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือกักขัง (Confinement in Jail) ไม่เกิน 180 วันหรือทั้งสองอย่าง, หากก่อให้เกิดร่างกายบาดเจ็บสาหัส มีความผิดต้องระวางโทษ Class A Misdemeanor คือรับโทษปรับไม่เกิน 4,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือกักขัง (Confinement in jail) ไม่เกิน 1 ปีหรือทั้งสองอย่าง, หากทำให้ถึงแก่ความตาย มีความผิดต้องระวางโทษ State Jail Felony รับโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือกักขัง (Confinement in a State Jail) ไม่เกิน 2 ปีหรือทั้งสองอย่าง³¹

²⁶ Florida Education Code Section 10006.63 (3)

²⁷ Ibid.

²⁸ General laws of Massachusetts chapter 269 section 17

²⁹ Texas Education code section 37.152 (a) (1) - (4)

³⁰ Texas Education code section 37.152 (b) (c) (d) and (e)

³¹ Texas Education code section 12.21, 12.22 and 12.35.

จากการศึกษากฎหมายมลรัฐของสหรัฐอเมริกาก็จะเห็นได้ว่ากฎหมายของมลรัฐฟลอริดาและเท็กซัสนั้นบัญญัติให้การกระทำเป็นความผิดเมื่อเกิดอันตรายต่อชีวิตและร่างกายเท่านั้น แม้ลักษณะของความรุนแรงที่ได้ให้นิยามไว้ในหัวข้อก่อนหน้านั้นจะรวมถึงอันตรายต่อจิตใจด้วยก็ตาม ส่วนกฎหมายมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ให้รวมถึงอันตรายต่อจิตใจด้วย นอกจากนี้จุดเด่นที่สำคัญอย่างยิ่งข้อหนึ่งก็คือ เฉพาะกฎหมายมลรัฐฟลอริดาเท่านั้นที่บัญญัติให้การกระทำที่แม้ไม่เกิดผลเสียหาย แต่เป็นการก่อสถานการณ์โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตราย (Creates a Substantial Risk) ต่อกายหรือชีวิต ผู้กระทำก็มีความผิดนั้นกระทำตามกฎหมายแล้วซึ่งเป็นการบัญญัติในเชิงป้องกันผล

**ตารางที่ 9 สรุปองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดทางอาญาและโทษตามกฎหมายของมลรัฐใน
สหรัฐอเมริกา**

มลรัฐ/ประเด็น	มลรัฐฟลอริดา	มลรัฐแมสซาชูเซตส์	มลรัฐเท็กซัส
องค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย	1) บุคคลใด 2) กระทำหรือก่อสถานการณ์ที่อยู่ในความหมายของคำว่า “Hazing” (ดูตารางที่ 7) 3) อันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือโดยประการที่น่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย (ไม่ต้องการผล) 4) ไม่ระบุนว่าการกระทำต้องเกิดที่ใด	1) บุคคลใดเป็นผู้จัดการหลักหรือ ผู้เข้าร่วม 2) กระทำการที่อยู่ในความหมายของคำว่า “Hazing” (ดูตารางที่ 7) 3) อันตรายต่อกาย หรือจิตใจ 4) การกระทำนั้นอาจเกิดในพื้นที่สาธารณะหรือของเอกชน	1) บุคคลผู้กระทำหรือเข้าร่วมหรือสนับสนุนหรือเรียกร้องให้มี 2) การกระทำการที่อยู่ในความหมายของคำว่า “Hazing” (ดูตารางที่ 7) 3) อันตรายต่อชีวิต ร่างกาย 4) การกระทำนั้นไม่ว่าเกิดขึ้นด้านในหรือนอกสถานศึกษา
โทษและอัตราโทษ	1) third degree felony (จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ) 2) first degree misdemeanor (จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ)	ปรับไม่เกิน 3,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือ รับโทษในสถานกักขัง (imprisonment in the house of correction) ไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งจำทั้งปรับ	1) Class B misdemeanor ปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือ กักขัง (confinement in jail) ไม่เกิน 180 วันหรือทั้งสองอย่าง 2) Class A misdemeanor ปรับไม่เกิน 4,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือ กักขัง (confinement in jail) ไม่เกิน 1 ปีหรือทั้งสองอย่าง 3) state jail felony รับโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือ กักขัง (confinement in a state jail) ไม่เกิน 2 ปีหรือทั้งสองอย่าง

กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้กำหนดองค์ประกอบความผิด วางหลักว่าบุคคลใดได้เข้าร่วมในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Hazing) หรือกิจกรรมรูปแบบอื่นใด ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ (Officers) หรือผู้เป็นสมาชิก (Members) ของกลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มนักศึกษาหญิง (Sorority) หรือในองค์กรใดของนักศึกษา (Organizations) ซึ่งได้เข้าร่วมกระทำอย่างใดให้เกิดอันตรายแก่กาย (Physical Harm) หรือ บาดเจ็บแก่กาย (Physical Injury) หรือถึงแก่ความตายเพราะการกระทำเหล่านั้นแล้ว มีความรับผิดชอบในฐานะตัวการผู้กระทำความผิด (Principals)³² โดยจะเห็นได้ว่ากฎหมายต้องการผลเสียหายต่อการทำอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของผู้ถูกกระทำเท่านั้น ไม่รวมถึงความเสียหายต่อจิตใจด้วย ส่วนโทษตามกฎหมายนั้นกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์กำหนดไว้เพียงโทษจำคุกเท่านั้น โดยมีตั้งแต่ 1 วันจนถึง จำคุกตลอดชีวิต ตามลักษณะความร้ายแรงของความเสียหายของผู้ถูกกระทำ³³ นอกจากการกำหนดโทษทางอาญาแล้ว ในกฎหมายนั้นยังกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนผู้รับผิดชอบอาจลงโทษทางวินัยหรือโทษทางปกครอง (Administrative Sanction) ที่เหมาะสมกับผู้ที่ถูกตั้งข้อหาตามกฎหมายนี้ ก่อนที่ผู้นั้นจะถูกศาลพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดก็ได้³⁴

กฎหมายแห่งแคว้นทมิฬนาฑูและแคว้นเกรละ สาธารณรัฐอินเดีย ได้กำหนดองค์ประกอบความผิดและโทษ แทบจะเหมือนกันในทุกประการ มีเพียงถ้อยคำไม่กี่คำที่แตกต่างกันแต่มีความหมายไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งในการวิเคราะห์นี้จะได้นำเฉพาะกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูมาเปรียบเทียบ องค์ประกอบความผิดได้แก่ เมื่อบุคคลใด กระทำไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม เข้าร่วม ยุยง หรือโฆษณาให้มีการกระทำในความหมายของความรุนแรงในกิจกรรมนักศึกษา (Ragging) ในบริเวณหรือนอกบริเวณสถาบันการศึกษา หากปรากฏว่ามีความผิด จะต้องถูกลงโทษให้จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 รูปีอินเดีย³⁵ โดยที่ได้กล่าวมาแล้วว่ากฎหมายของสาธารณรัฐอินเดียจะไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นการกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการบัญญัติองค์ประกอบความผิดแตกต่างจากประเทศอื่นทั้งหมดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว กล่าวคือการกระทำความผิดฐานการกระทำความรุนแรงในกรณีนี้ไม่เกี่ยวกับการทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ แต่อย่างไรเลย เพราะเหล่านั้นจะเป็นไปตามฐานความผิดพื้นฐานตามประมวลกฎหมายอาญาอยู่แล้ว แต่เป็นฐานความผิดที่กำหนดให้ผู้ใดที่กระทำการที่มีลักษณะเป็นการขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity)

³² Republic Act No. 8049 section 4

³³ Ibid.

³⁴ Republic Act No. 8049 section 4

³⁵ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 4

ฐานความผิดของฝรั่งเศสกำหนดว่า ผู้ใดกระทำการ (อันนอกเหนือไปจากกรณีความรุนแรง การขู่เข็ญ หรือการคุกคามทางเพศ) ยั่วยวนผู้อื่น เพื่อให้เขาเข้าร่วมหรือทำให้ได้รับความกระทบกระเทือน ต่อการกระทำที่น่าอับอาย (Humiliating Acts) หรือที่เสื่อมทราม (Degrading Acts) หรือ ให้ผู้อื่นบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก เพื่อการรับบุคคลนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่หรือการประชุมหรืองานแรกพบ (During Demonstrations or Meetings) ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรงเรียน (School Environment) การกีฬา (Sports Environment) หรือสถาบันทางการศึกษาในสังคม (Socio-Educational Environment) มีความผิดตามกฎหมายจะต้องได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนและปรับ 7,500 ยูโร³⁶ นอกจากนี้กฎหมายยังได้กำหนดเหตุที่จะทำให้อาจต้องรับโทษหนักขึ้นด้วย กล่าวคือผู้กระทำจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นเป็นระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปีและปรับ 15,000 ยูโร

หากการกระทำผิดนั้นได้กระทำต่อผู้ที่มีความอ่อนแอ (Vulnerable Person) เนื่องจากอาการเจ็บป่วย ความไม่แข็งแรง ความพิการทางร่างกายหรือจิตใจ หรือเนื่องจากการตั้งครรภ์ และผู้กระทำผิดทราบถึงข้อเท็จจริงนี้³⁷ โดยจะเห็นได้ว่าตามองค์ประกอบความผิดของสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้นได้บัญญัติให้ครอบคลุมลักษณะการกระทำที่จะเป็นความผิดตามกฎหมายซึ่งค่อนข้างจะครอบคลุมลักษณะการกระทำอย่างกว้างขวาง

การกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 225-16-1 นั้น กฎหมายใช้ถ้อยคำว่า “การกระทำที่น่าอับอาย หรือการกระทำที่เสื่อมทราม” ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ต้องพยายามกำหนดขอบเขตของการกระทำดังกล่าว มิฉะนั้นจะเป็นการใช้กฎหมายอย่างไร้ขอบเขต จากการศึกษาไม่พบกรณีศาลแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสวินิจฉัยขอบเขตโดยตรงแก่มาตราดังกล่าว แต่ศาลได้เคยกล่าวถึงความหมายของการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Bizutage) ซึ่งสอดคล้องกับการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

สรุปความได้ว่าเป็นการที่นักศึกษารุ่นพี่ได้ใช้ความมีอำนาจเหนือของตน (Superiority) บังคับเหนือนักศึกษาใหม่รุ่นน้อง ให้กระทำอย่างใด ๆ โดยที่นักเรียนนักศึกษาใหม่รุ่นน้องไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ประกอบกับภายใต้ของอิทธิพลแห่งกลุ่ม (Group Pressure) ซึ่งหากไม่ยินยอมตาม อาจนำไปสู่สภาพบังคับที่ทำให้ตนถูกปฏิเสธหรือถูกห้ามให้เข้าถึงประโยชน์หรือบริการอย่างใด ๆ

³⁶ French Penal Code Article 225-16-1

³⁷ French Penal Code Article 225-16-2

ได้³⁸ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การกระทำที่น่าอับอายหรือเสื่อมทรามนั้นอาจประกอบด้วยพฤติการณ์ การมีอำนาจเหนือและภายใต้แรงกดดันจากอิทธิพลแห่งกลุ่ม

ตารางที่ 10 สรุปองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดทางอาญาและโทษตามกฎหมายของสาธารณรัฐ
ฟิลิปปินส์ อินเดีย และฝรั่งเศส

ประเทศ/ประเด็น	ฟิลิปปินส์	อินเดีย (ทมิฬนาฑู)	ฝรั่งเศส
องค์ประกอบความผิดตามกฎหมาย	1) บุคคลใด 2) กระทำหรือก่อสถานการณ์ที่อยู่ในความหมายของคำว่า “Hazing” (ดูตารางที่ 8) 3) อันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย 4) ไม่ระบุนว่าการกระทำต้องเกิดที่ใด	1) บุคคลผู้กระทำ, ผู้ยุยง, ผู้โฆษณาให้มีการกระทำ 2) กระทำไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ที่อยู่ในความหมายของคำว่า “Ragging” (ดูตาราง 8) 3) อันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือ ทำให้เกิดความหวาดกลัว หดหู่ อับอาย หรือ โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตราย (ไม่ต้องการผล) 4) ไม่ว่าเกิดการกระทำในหรือนอกสถานศึกษา	1) การกระทำใด ๆ 2) โดยเจตนา 3) เพื่อให้ยอมตนหรือให้ยอมกระทำในสิ่งที่น่าอับอายขายหน้า, เสื่อมทราม, เหยียดหยาม, ให้ตี้มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก 4) บุคคลใด 5) เพื่อเป็นการรับสมาชิกใหม่หรือเป็นการกระทำในงานชุมนุมอันเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่อไปนี้ โรงเรียน สถาบันการศึกษา การกีฬา
โทษและอัตราโทษ	จำคุก (ตั้งแต่ 1 วันจนถึง จำคุกตลอดชีวิต) ตามลักษณะความร้ายแรง และโทษทางวินัย	จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 รูปีอินเดีย	จำคุกไม่เกิน 6 เดือนและปรับ 7,500 ยูโร

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบขององค์ประกอบความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นฐานความผิด “Hazing” ในกฎหมายของสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ฐานความผิด “Ragging” ตามกฎหมายของสาธารณรัฐอินเดีย หรือฐานความผิด “Bizutage” ตามกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น หากจะกำหนดองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาสำหรับประเทศไทยแล้ว จำเป็นที่จะต้อง

³⁸ Bizutage, C. N. C. I., *La Jurisprudence* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/textes-officiels_lang_FR_menu_4

พิจารณาบริบทในประเทศไทยว่า การกำหนดอย่างไรจึงจะเหมาะสมและไม่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยสามารถพิจารณาองค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ประการแรก องค์ประกอบภายนอกส่วนผู้กระทำ เนื่องจากปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่หรือกิจกรรมอื่นใดของนิสิตนักศึกษานั้น ผู้ที่กระทำความรุนแรงหรือก่อสถานการณ์ในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ส่วนใหญ่แล้วคือ นักศึกษารุ่นพี่ผู้ดำเนินกิจกรรม อย่างไรก็ตาม ไม่จำเป็นว่าการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาจะเกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่เท่านั้น ยังมีบุคคลอื่นที่อาจจะเป็นผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและเป็นผู้กระทำความรุนแรงให้เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ศิษย์เก่า, เจ้าหน้าที่ของสถาบันการศึกษา หรือบุคคลอื่น ๆ ดังนั้นจึงไม่ควรบัญญัติจำกัดเฉพาะผู้กระทำที่เป็นนักศึกษารุ่นพี่เท่านั้น แต่ให้บัญญัติว่า “ผู้ใด” ดังเช่นที่ปรากฏในกฎหมายของต่างประเทศทุกประเทศที่ได้ศึกษามา

ประการที่สอง องค์ประกอบภายนอกส่วนผู้ถูกกระทำ ไม่ควรจำกัดไว้ว่าต้องเป็นเฉพาะ นิสิตนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 เท่านั้นที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย แม้ว่าในความเป็นจริงของกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่อาจตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงนั้นคือนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 ก็ตาม แต่ถึงอย่างไรนิสิตนักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งบุคคลอื่น ๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมก็อาจจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงด้วย ดังนั้นจึงควรบัญญัติให้ครอบคลุมว่าเป็นการกระทำความรุนแรงต่อ “นิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใด”

ประการที่สาม องค์ประกอบภายนอกส่วนการกระทำและพฤติการณ์ประกอบการกระทำ เป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งในการพิจารณากำหนดฐานความผิดอาญาแก่กรณีความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา เนื่องจากว่าในปัจจุบัน ประเทศไทยสามารถใช้ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งอาจปรับได้กับกรณีการกระทำความรุนแรงในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ ได้อยู่แล้วในการลงโทษแก่นักศึกษารุ่นพี่ผู้ลงมือกระทำความรุนแรงแล้วเกิดผลเสียหายต่อรุ่นน้อง

หากมีกรณีการกระทำที่ครบองค์ประกอบความผิดของฐานความผิดต่าง ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา ยกตัวอย่างเช่น ฐานเป็นช่องโง่โจร มาตรา 210, ฐานกระทำอนาจาร มาตรา 278, ฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา มาตรา 288, ฐานฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา มาตรา 290, ฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา 295, ฐานข่มขืนใจให้ผู้อื่นกระทำการหรือไม่กระทำการ มาตรา 309, ฐานหน่วงเหนี่ยวกักขัง มาตรา 310, ฐานหมิ่นประมาท มาตรา 326, ฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา 391, ฐานดูหมิ่นซึ่งหน้า มาตรา 393, ฐานทำให้ตกใจกลัว มาตรา 393, ฐานรังแก คุกคามหรือทำให้เดือดร้อนรำคาญ ตามมาตรา 397 เป็นต้น โดยฐานความผิดเหล่านี้จะเป็นความผิดเมื่อผู้กระทำได้ลงมือกระทำความผิดและเกิดผลจากการกระทำนั้น ยกเว้นกรณีความผิดฐานช่องโง่โจร ที่ไม่ต้องการผล เพียงแต่มีพฤติการณ์สมคบตกลงกันกระทำความผิดเป็นไปตามองค์ประกอบมาตรา 210 ก็เป็นความผิดทันที

เมื่อพิจารณาฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา จะเห็นได้ว่ามีฐานความผิดมากมายที่จะนำมาปรับใช้ลงโทษผู้กระทำความผิด แต่การจะลงโทษตามฐานความผิดเหล่านั้น โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นการลงโทษเมื่อเกิดผลจากการกระทำความผิดแล้ว อันไม่ใช่การป้องกันความรุนแรง และป้องปรามการกระทำความผิดที่เหมาะสม กล่าวคือ หากมีพฤติการณ์ประกอบการกระทำของผู้กระทำในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาแล้ว ไม่อาจนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ได้ เพราะไม่มีการกำหนดให้เป็นความผิด เพียงเพราะมีพฤติการณ์ประกอบการกระทำที่น่าจะเป็นอันตราย

เพราะฉะนั้น เพื่อเป็นการอุดช่องว่างของการปรับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา จึงสมควรบัญญัติฐานความผิดอาญาสำหรับกรณีมีพฤติการณ์ประกอบการกระทำในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง ของนิสิตนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการนิยามคำว่า “ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา” ดังที่ปรากฏลักษณะฐานความผิดเช่นนี้ในกฎหมายของมลรัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา และกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑู สาธารณรัฐอินเดีย และผู้เขียนมีความเห็นว่า ไม่ควรบัญญัติฐานความผิดอื่น ๆ ให้ทับซ้อนกับประมวลกฎหมายอาญา เพราะนอกจากไม่จำเป็นแล้ว ยังทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของการปรับใช้ฐานความผิดอาญา

นอกจากนั้นแล้ว การกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงนี้ ควรนำเรื่องการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ของนิสิตนักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาบัญญัติไว้ด้วย เนื่องจากว่าในบางครั้ง การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว แม้จะไม่ถึงขนาดเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญากล่าวคือ ไม่ได้กระทำให้เป็นความผิดต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือการกระทำไม่เหมาะสมทางเพศก็ตาม แต่มีการกระทำที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเยี่ยงวัตถุไม่มีชีวิตจิตใจ กระทำให้บุคคลอื่นได้รับความอับอายอย่างมาก หรือให้กระทำในสิ่งที่น่ารังเกียจต่อคนทั่วไป เหล่านี้เป็นการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งปัจจุบันไม่อาจนำกฎหมายใดมาลงโทษการกระทำในลักษณะดังกล่าวได้ จึงสมควรให้ประเทศไทย กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาให้ครอบคลุมไปถึง การกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วย ดังเช่นฐานความผิด “Bizutage” ตามประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศส

ประการสุดท้าย ส่วนองค์ประกอบภายใน แม้ว่าฐานความผิดดังกล่าวตามกฎหมายของบางประเทศจะมีได้ทั้งการกระทำโดยเจตนาและโดยประมาทก็ตาม แต่เนื่องจากการบัญญัติฐานความผิดครั้งนี้ ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรจำกัดไว้เพียงการกระทำโดยเจตนาเท่านั้น เพราะโดยลักษณะการกระทำที่น่าจะเป็นอันตรายต่อนิสิตนักศึกษา รวมถึงการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นการกระทำความผิดโดยเจตนา ดังนั้น หากจะกำหนดฐานความผิดนี้ในประเทศ

ไทย จึงไม่จำเป็นต้องเขียนให้ปรากฏว่าเป็นการกระทำโดยเจตนา เพราะการปรับใช้กฎหมายอาญากรณีดังกล่าว อาศัยหลักทั่วไป ตามมาตรา 59 วรรคแรก³⁹ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้อยู่แล้ว และถึงแม้ว่าการกระทำเหล่านั้นอาจเกิดจากความประมาทได้ แต่เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติให้รับผิด เพราะการกระทำโดยประมาท ย่อมไม่อาจปรับบทลงโทษจากการกระทำโดยประมาทได้

5.2 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับลักษณะความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อันเป็นองค์ประกอบความผิดที่อยู่ในบังคับของกฎหมายและสภาพบังคับตามกฎหมายแล้วนั้น ในหัวข้อนี้จะได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกรณีที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งกฎหมายได้กำหนดหน้าที่บางอย่างโดยเฉพาะให้ปฏิบัติเนื่องจากบุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้จัดกิจกรรมว่าจะมีความรับผิดทางอาญาอย่างไรหรือไม่ รวมถึงการวิเคราะห์ว่านิติบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนั้นจะมีความรับผิดทางอาญาหรือไม่หากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นเสียหายต่อนักศึกษา เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศในกรณีดังกล่าวแล้ว จะพิจารณาถึงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดของบุคคลอื่น พร้อมทั้งพิจารณาถึงความเหมาะสมและแนวทางการนำมาปรับใช้ในประเทศไทยโดยลำดับต่อไปนี้

5.2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับความรับผิดของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายของต่างประเทศที่กำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่บุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่หรือกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่นิติบุคคลมีดังต่อไปนี้

กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดฐานความผิดของบุคคลทั่วไปที่ไม่ทำหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ (Failure to Report Hazing) โดยได้กำหนดหน้าที่แก่บุคคลทั่วไปที่รู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดการกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ (Hazing) ว่าหากพบว่าบุคคลอื่นเป็นเหยื่อในการกระทำความรุนแรงตามกฎหมายดังกล่าวของมลรัฐ (Hazing) และตนได้อยู่ในสถานที่เกิดเหตุการณ์นั้น (at the Scene of Such Crime) ไม่แจ้งว่ามีเหตุอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นต่อเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมโดยเร็วตามสมควร และบุคคลนั้น

³⁹ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคแรก บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาที่ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดเมื่อได้กระทำโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้ต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา”

สามารถกระทำได้โดยไม่เป็นอันตรายแก่ตนเองหรือบุคคลอื่น หากบุคคลนั้นไม่ดำเนินการแจ้งตามความข้างต้นแล้วจะมีความผิด ต้องรับโทษปรับ ไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ⁴⁰

กฎหมายของมลรัฐเท็กซัสนั้น ได้กำหนดฐานความผิดอาญาในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เกิดในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ แก่บุคคลผู้อนุมัติให้มีกิจกรรมเหล่านั้นได้จัดขึ้น โดยไม่พิจารณาให้รอบคอบทั้งที่ รู้หรืออาจจะเกิดความรุนแรงหรืออันตรายตามความหมายของคำว่า “Hazing” ตามกฎหมาย⁴¹ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าบุคคลผู้อนุมัตินี้เป็นบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรนักศึกษา ผู้มีหน้าที่พิจารณาการจัดกิจกรรม โดยกฎหมายได้ระวางโทษระดับ Class B Misdemeanor คือรับโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์สหรัฐหรือกักขัง (Confinement in Jail) ไม่เกิน 180 วันหรือทั้งสองอย่าง⁴² นอกจากนี้กฎหมายเท็กซัสยังได้กำหนดฐานความผิดอาญาแก่บุคคลที่ไม่ทำหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ความรุนแรง คล้ายคลึงกับกรณีตามกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ไว้ด้วย

หากบุคคลใด ได้รู้ในโอกาสแรกแล้วว่ามีกรวางแผนกระทำการที่เป็นการกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) หรือรู้ในโอกาสแรกแล้วว่าการกระทำ ความรุนแรงนั้นเกิดขึ้นแต่ไม่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการรู้ดังกล่าวไปยังคณบดีหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสถาบันดังกล่าว มีความผิดตามกฎหมายต้องระวางโทษระดับ Class B Misdemeanor⁴³ เช่นกัน ส่วนกฎหมายของมลรัฐฟลอริดานั้นไม่พบบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลอื่น

นอกจากนี้กฎหมายของมลรัฐเท็กซัสยังได้บัญญัติฐานความผิดแก่องค์กร (Organization) ซึ่งองค์กรกฎหมายดังกล่าวได้ให้ความหมายว่าหมายถึง กลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มของนักศึกษาหญิง (Sorority), สมาคม (Association), กลุ่ม (Club), ชุมนุม (Society) หรือองค์กรในทำนองเดียวกัน ซึ่งองค์เหล่านี้สมาชิกหลักคือนักศึกษา⁴⁴ โดยองค์กรเหล่านี้ จะมีความผิดต่อเมื่อองค์กรได้อนุมัติหรือสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่มีการกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) หรือ หากเจ้าหน้าที่ขององค์กร, กลุ่มสมาชิกขององค์กร ศิษย์เก่าขององค์กรนั้น ได้กระทำในขอบเขตของความรุนแรงตามกฎหมาย โดยความผิดของ

⁴⁰ General laws of Massachusetts chapter 269 section 18

⁴¹ Texas Education code section 37.152 (a)

⁴² Texas Education code section 37.152 (b)

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Texas Education code section 37.151 (5)

องค์การจะมีโทษระดับ Misdemeanor คือปรับไม่น้อยกว่า 5,000 แต่ไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ

45

กรณีความรับผิดขององค์กรนี้ การที่องค์กรจะมีความรับผิดได้ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วย ซึ่งองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของนักศึกษาในโรงเรียนหรือสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศนั้นมีความแตกต่างจากประเทศไทย โดยคำว่าองค์กรในกฎหมายของมลรัฐเท็กซัสไม่ได้หมายความถึงตัวสถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยในฐานะนิติบุคคลแต่อย่างใด แต่หมายถึงองค์กรเอกชนอื่นที่เข้ามาทำสัญญาภายใต้กำกับของสถานศึกษาเพื่อดำเนินกิจการเกี่ยวกับนักศึกษา

กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ตามรัฐบัญญัติเลขที่ 8049 นั้น ได้กำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องไว้หลายบุคคลด้วยกันซึ่งกฎหมายได้กำหนดหน้าที่ โดยเฉพาะบางอย่างแก่บุคคลเหล่านั้นให้กระทำการบางอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้น แต่บุคคลดังกล่าวเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่อันกฎหมายได้กำหนด จึงมีความผิด ได้แก่⁴⁶

ประการแรก ความรับผิดของเจ้าของสถานที่ซึ่งได้ทำกิจกรรมนอกสถานศึกษา ผู้เป็นเจ้าของสถานที่ อันมีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) จะต้องรับผิดในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิด เมื่อเจ้าของสถานที่รู้ว่ามีกิจกรรมกระทำความรุนแรงที่ผิดกฎหมายนั้นภายในสถานที่ดังกล่าวของตน แต่ไม่กระทำการใดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป ดังนั้นความผิดจะเกิดขึ้นเมื่อเจ้าของสถานที่ได้รู้ถึงเหตุการณ์แต่เพิกเฉย ไม่ดำเนินการตามสมควรเพื่อยุติการกระทำเหล่านั้น

ประการที่สอง กรณีที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองอาจมีความผิด ถ้าการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ได้กระทำภายในบ้านส่วนตัวของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดหรือสมาชิกคนหนึ่งคนใดของกลุ่มหรือองค์กรนักศึกษา (Fraternity/Sorority) พ่อแม่ (Parents) ของบุคคลเหล่านั้นต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ (Principals) เมื่อตนรู้ว่ามีกิจกรรมกระทำความรุนแรงนั้นในสถานที่ดังกล่าวแต่ไม่กระทำการใด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไปดังนั้นความผิดจะเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่ได้รู้ถึงเหตุการณ์ในบ้านของตนแต่เพิกเฉย ไม่ดำเนินการตามสมควรเพื่อยุติการกระทำเหล่านั้น

ประการที่สาม เป็นกรณีความรับผิดของผู้มีอำนาจของโรงเรียนหรืออาจารย์ (School Authorities Including Faculty Members) ที่ได้ยินยอมให้มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) หรือรู้เห็นถึงการนั้น แต่ไม่กระทำการใด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป จะต้องถูกลงโทษในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิด

⁴⁵ Texas Education code section 37.153

⁴⁶ Republic Act No. 8049 section 4

ประการที่สี่ ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ หรือศิษย์เก่าขององค์กร (Fraternity/Sorority) ซึ่งร่วมวางแผนการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) แม้จะไม่อยู่ด้วยขณะที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว จะต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ

ประการสุดท้าย กรณีที่ปรึกษา (Advisor) ของกลุ่มองค์กร (Fraternity/Sorority) ซึ่งมาปรากฏตัวในขณะที่มีการกระทำความรุนแรง (Hazing) แต่ไม่กระทำการใด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป จะต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ

โดยสรุปแล้วกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้กำหนดความรับผิดชอบทางอาญา แก่บุคคลอื่นซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ หากเพิกเฉยไม่กระทำการใด กฎหมายจะถือว่าเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดซึ่งอาจเป็นฐานะตัวการหรือผู้สนับสนุนแล้วแต่กรณี ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นการกำหนดที่เคร่งครัดเกินความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งผู้เกี่ยวข้องที่กฎหมายกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่ ศิษย์เก่า ที่ปรึกษาขององค์กร เหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับองค์กรนักศึกษาที่เรียกว่า “Greek Letter Organization” อันมีแพร่หลายในสหรัฐอเมริกาและสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ถือเป็นบริบททางสังคมโดยเฉพาะของประเทศทั้งสอง แตกต่างจากบริบททางสังคมเกี่ยวกับองค์กรนักศึกษาในประเทศไทย

กฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูและกฎหมายของแคว้นเกรละ สาธารณรัฐอินเดีย มีบทบัญญัติในเรื่องความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกัน ในที่นี้จึงนำเสนอเพียงกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูมาวิเคราะห์ โดยกฎหมายกำหนดให้ หัวหน้าสถาบันการศึกษา (Head of the Institution) ว่าเมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) เกิดขึ้น ให้หัวหน้าของสถาบันศึกษานั้น โดยปราศจากอคติ สอบถามถึงเรื่องราวตามที่ปรากฏในคำร้องเรียนภายใน 7 วันที่ได้รับคำร้องเรียน และหากปรากฏในเบื้องต้นพบว่ามีมูลความจริงจากการร้องเรียนนั้น ให้หัวหน้าสถาบันศึกษามีคำสั่งพักการเรียนนักเรียนหรือนักศึกษาที่ถูกกล่าวหา และจะต้องส่งคำร้องเรียนดังกล่าวไปยังสถานีตำรวจที่มีเขตอำนาจครอบคลุมสถาบันศึกษานั้นโดยพลันเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หากหัวหน้าสถานศึกษานั้นไม่ทำตามหน้าที่ดังกล่าวไม่ว่าโดยจงใจหรือประมาท กฎหมายได้กำหนดเป็นความผิด มีสภาพบังคับทางกฎหมายไว้โดยเฉพาะให้ถือว่าการที่หัวหน้าของสถาบันการศึกษาไม่กระทำหรือละเลยที่จะกระทำการตามหน้าที่นี้เป็นการกระทำที่ยุ่งให้มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Ragging) เมื่อมีการทำคำร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษรมายังหัวหน้าสถาบันศึกษานั้นแล้วแต่ไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดและถ้ามีความผิดจริงจะต้องถูกลงโทษให้จำคุกไม่เกิน 2 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 รูปีอินเดีย⁴⁷

⁴⁷ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 7

สาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น ประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดฐานความผิดอาญาแก่นิติบุคคลไว้อย่างชัดเจน⁴⁸ นิติบุคคลในกรณีนี้ก็น่าจะเป็นนิติบุคคลใด ๆ ก็ตามที่ได้ก่อให้เกิดการกระทำความผิดตามฐานความผิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (*Bizutage*)⁴⁹ โดยการแสดงออกทางผู้แทนนิติบุคคล อาจยกตัวอย่างได้ดังนี้ สมาคมที่จัดกิจกรรมรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย, หอพักที่มีการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่, บริษัทที่รับจัดกิจกรรมให้แก่สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะกิจกรรมรับน้อง หรือ แม้กระทั่งมหาวิทยาลัยเองในฐานะนิติบุคคลแต่ตามข้อเท็จจริงมหาวิทยาลัยไม่น่าจะถูกให้รับผิดชอบตามกฎหมายนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัย โดยผู้แทนนิติบุคคลไม่ได้เป็นผู้กระทำความรุนแรง กล่าวคือไม่ได้เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมแต่อย่างใด แต่เป็นเรื่องของนักศึกษา

บทลงโทษสำหรับนิติบุคคล คือ โทษปรับ⁵⁰ โดยกฎหมายกำหนดไว้ว่า โทษปรับนั้นให้ปรับในอัตรา 5 เท่าของโทษปรับในกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งในกรณีความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับน้องใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ (*Bizutage*) นั้น ได้กำหนดโทษปรับแก่บุคคลธรรมดาเป็นการเฉพาะว่าให้ปรับจำนวน 7,500 ยูโร ดังนั้น หากนิติบุคคลมีความรับผิดก็จะระวางโทษปรับจำนวน 5 เท่าของจำนวน 7,500 ยูโร เท่ากับ 37,500 ยูโร

นอกจากโทษปรับที่จะพึงบังคับจากนิติบุคคลแล้วนั้น มาตรา 225-16-3 ยังได้กำหนดให้นิติบุคคลที่กระทำความผิดในฐานความผิดดังกล่าวจะต้องได้รับโทษที่กำหนดไว้เป็นพิเศษสำหรับนิติบุคคล⁵¹ ไว้อีก 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก การปิดกิจการ (*Ferméture*) โดยศาลอาจใช้โทษโดยการปิดกิจการนิติบุคคลโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาหรือมีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี สำหรับสำนักงานสาขาของนิติบุคคลที่ได้กระทำความผิด และประการที่สอง การประกาศหรือแจกจ่ายคำพิพากษาที่ลงโทษ (*Affichage de la décision*) โดยศาลอาจใช้โทษโดยการประกาศหรือแจกจ่ายคำพิพากษาที่ลงโทษทางหน้าหนังสือพิมพ์หรือวิธีการอื่นทางวิทยุโทรทัศน์⁵²

⁴⁸ French Penal code section 225-16-3

⁴⁹ French Penal code section 225-16-1

⁵⁰ French Penal Code Article 131-38.

⁵¹ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล, หน้า 52.

⁵² เรื่องเดียวกัน, หน้า 53-54.

ตารางที่ 11 สรุปกรณีบุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ

ประเด็น/ประเทศ	บุคคลอื่นที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา
มลรัฐแมสซาชูเซตส์	บุคคลทั่วไปผู้ไม่แจ้งเหตุการณ์ (ไม่ทำหน้าที่พลเมืองดี)
มลรัฐเท็กซัส	บุคคลทั่วไปผู้ไม่แจ้งเหตุการณ์ (ไม่ทำหน้าที่พลเมืองดี)/ผู้อนุมัติกิจกรรมโดยประมาท/องค์กรของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมนั้น
ฟิลิปปินส์	เจ้าของสถานที่/บิดามารดา/ผู้มีอำนาจของสถานศึกษาที่อนุมัติกิจกรรม/เจ้าหน้าที่หรือศิษย์เก่าขององค์กรนักศึกษา/ที่ปรึกษาขององค์กรนักศึกษา
อินเดีย (ทมิฬนาฑู)	หัวหน้าสถานศึกษา
ฝรั่งเศส	นิติบุคคลที่จัดกิจกรรม

เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศในประเด็นความรับผิดชอบของบุคคลอื่นแล้วนั้น พบว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นอาจมีความรับผิดชอบทางอาญาได้ หากไม่ดำเนินการตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติเพื่อยุติเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น หรือเป็นผู้อนุมัติให้มีการจัดกิจกรรมทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าจะเกิดความรุนแรงขึ้น ด้วยเหตุเหล่านี้ทำให้บุคคลอื่นนั้นมีความผิดตามกฎหมายซึ่งผู้เขียนเห็นว่าบางกรณีนั้นมีความเคร่งครัดจนเกินไปและเป็นการใช้กฎหมายอาญาโดยไม่จำเป็นซึ่งจะได้พิจารณาในหัวข้อถัดไป ส่วนความรับผิดชอบของสถานศึกษาในฐานะนิติบุคคลนั้น ไม่มีกฎหมายของต่างประเทศได้กำหนดความรับผิดไว้โดยตรงแต่อย่างใด มีเพียงบทบัญญัติที่ให้องค์กรของนักศึกษาตามบริบททางสังคมของต่างประเทศ (Fraternity/Sorority) ซึ่งเป็นนิติบุคคล หรือองค์กรเอกชนอื่นที่เป็นผู้จัดกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ อาจมีความรับผิดชอบทางอาญาได้

หากจะมีการกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาในประเทศไทยแล้วนั้น ต้องพิจารณาบริบททางสังคมของประเทศไทยด้วยว่า การกำหนดอย่างไรจึงจะเหมาะสม โดยมีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

รูปแบบการจัดกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่เข้าสู่องค์กรของต่างประเทศและประเทศไทยนั้น มีบริบทที่แตกต่างกัน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนั้นไม่เหมือนกัน กล่าวคือ ต่างประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ซึ่งเป็นประเทศที่กฎหมายได้กำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลอื่นไว้หลายบุคคลนั้น องค์กรที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการทำกิจกรรมรับน้องหรือรับสมาชิกใหม่ มีลักษณะเป็นชุมนุมของนักศึกษาโดยเฉพาะเรียกว่า “Greek Letter Organization” องค์กรของนักศึกษา (Fraternity/Sorority) เหล่านี้ มีสถานที่ทำการ มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการ บางแห่งมีสถานที่พักด้วย ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับคณะหรือมหาวิทยาลัยโดยตรง แต่องค์กรเอกชนดังกล่าวจะอยู่ภายใต้การกำกับของสถาบันอุดมศึกษา

ดังนั้นการที่กฎหมายของบางประเทศ กำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลอื่นให้มีความผิดเมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น (Hazing) เป็นต้นว่า บิดามารดา, เจ้าหน้าที่ขององค์กร,

ศิษย์เก่า, ที่ปรึกษาองค์กร แต่ไม่ดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงนั้น จึงสอดคล้องกับบริบทของต่างประเทศเท่านั้น ไม่อาจที่จะนำมากำหนดความรับผิดชอบแก่บุคคลเหล่านั้นในประเทศไทยได้ เพราะประเทศไทยไม่มีรูปแบบและองค์กรนักศึกษาที่มีลักษณะเช่นนั้น เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยนั้น เป็นการจัดโดยองค์กรนักศึกษาซึ่งสังกัดกับสถาบันอุดมศึกษานั้นเอง เช่น จัดโดยสโมสรนักศึกษา, คณะกรรมการนักศึกษาของระดับคณะ, องค์กรบริหารสโมสรนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา หรือชมรมต่าง ๆ ภายใต้การดูแลและควบคุมของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

อย่างไรก็ดี สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งนั้นจะมีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแลกิจการของนิสิตนักศึกษา ซึ่งรวมถึงการดูแล ควบคุม ให้คำปรึกษา อนุมัติ สั่งการ อนุญาต ใดๆ เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาได้ และเป็นผู้ที่รู้เห็นหรือควรจรรู้เห็นถึงสภาพและความเป็นไปของการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้ เช่น รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา, รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา, อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการซึ่งได้อนุมัติให้จัดกิจกรรมอย่างถูกต้อง เป็นต้น ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความตระหนักในความเสียหายที่อาจขึ้นจากความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาที่จะกำหนดให้มากขึ้นใหม่ จึงเห็นสมควรกำหนดหน้าที่ตามกฎหมายแก่ “ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา”

หน้าที่ดังกล่าวนี้ คือหากเมื่อมีเหตุการณ์ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ตามนิยามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว เมื่อตนเองได้รู้หรือควรได้รู้ว่ามีความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หากละเว้นไม่กระทำการหรือเพิกเฉยไม่ว่าโดยเจตนาหรือประมาท ไม่ดำเนินการตามหน้าที่อันกฎหมายได้กำหนดไว้เพื่อป้องกันความรุนแรงดังกล่าวแล้ว ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตศึกษานั้น ย่อมมีความผิดอาญาตามกฎหมายนั้น และเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ไม่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบอย่างกว้างขวางจึงสมควรกำหนดจำกัดไว้ว่า กิจกรรมของนิสิตศึกษานั้น ต้องเป็นกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาซึ่งได้รับอนุมัติอย่างถูกต้องจากสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้มีอำนาจแล้วเท่านั้น ไม่ว่ากิจกรรมดังกล่าวจะได้จัดในบริเวณสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่

บุคคลอื่นนอกจาก ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษาแล้วนั้น ผู้เขียนเห็นว่าบุคคลอื่นเหล่านั้น ไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดโดยตรงกับกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา การกำหนดความรับผิดทางอาญาเป็นการเกินกว่าเหตุ และเคร่งครัดเกินไป จนอาจก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมขึ้นได้

นอกจากนี้ข้อสังเกตว่า กรณีที่กฎหมายต่างประเทศกำหนดให้บุคคลทั่วไปผู้ไม่ดำเนินการแจ้งเหตุการณ์ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่นั้น มีความผิดทางอาญาเมื่อผู้

นั้นละเว้นจากหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้แจ้งเหตุการณ์แก่เจ้าพนักงานเพื่อระงับเหตุนั้น สอดคล้องกับกฎหมายมาตราหนึ่ง ในประมวลกฎหมายอาญา คือ มาตรา 374 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่บังคับให้บุคคลต้องกระทำการเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต หากช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยก็มีความผิดและต้องรับโทษ เป็นบทบัญญัติที่บังคับให้บุคคลทำหน้าที่พลเมืองดี (Good Samaritan Law)⁵³ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการกำหนดความผิดลักษณะเช่นนี้โดยเฉพาะแก่กรณีความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา นั้น ไม่มีความจำเป็น หากกำหนดจะเป็นการใช้กฎหมายอาญาโดยเคร่งครัดจนเกินไป

5.2.2 ข้อพิจารณาถึงหลักกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

เมื่อได้วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศที่ได้กำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ พบว่าโดยการที่กฎหมายกำหนดความรับผิดแก่บุคคลเหล่านั้น เนื่องจากเป็นผู้เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการทำกิจกรรมหรือตนเป็นผู้รู้เห็นถึงการวางแผนการทำกิจกรรมนั้น หากกิจกรรมเป็นไปโดยราบรื่นปกติย่อมไม่มีปัญหาแต่อย่างใด แต่หากว่าเกิดการกระทำความรุนแรงก่อให้เกิดอันตรายแก่นักศึกษาคนใดแล้ว กฎหมายได้กำหนดหน้าที่โดยเฉพาะแก่บุคคลเหล่านั้นให้ต้องปฏิบัติเพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงที่หากปล่อยไว้เนิ่นช้าจะก่อให้เกิดความเสียหาย ในหัวข้อนี้จะได้พิจารณาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่บุคคลอื่นนอกจากผู้กระทำอาจมีความรับผิดทางอาญาเป็นเพราะเหตุใด มีข้อสนับสนุนอย่างไร และอีกประการหนึ่งนอกจากเรื่องความรับผิดของบุคคลอื่นแล้วจะได้พิจารณาหลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคลซึ่งนิติบุคคลทั้งหลายที่เกี่ยวข้องนั้นก็อาจมีความรับผิดทางอาญาได้

สำหรับเรื่องความรับผิดของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ตามกฎหมายของต่างประเทศที่ได้ศึกษามานั้น เป็นกรณีที่กฎหมายได้กำหนดองค์ประกอบความผิด โดยเฉพาะแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องไว้โดยชัดแจ้ง หากบุคคลใดละเว้นไม่กระทำการดังที่กฎหมายให้กระทำย่อมมีความผิด ดังนั้น หากบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ เจ้าของสถานที่ บิตามารดา หรือบุคคลอื่นใด หากไม่กระทำการดังที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำหน้าที่ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่โดยทั่วไปที่จะต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง⁵⁴ ย่อมมีความผิดตามกฎหมาย เช่น กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์และเท็กซัส สหรัฐอเมริกาคำหนดให้บุคคลทั่วไปที่พบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ มีหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หาก

⁵³ เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 120.

⁵⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 121.

ไม่แจ้งแต่สามารถทำได้ บุคคลนั้นจะมีความผิดตามกฎหมาย กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กำหนดให้เจ้าของสถานที่ในการจัดกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ต้องสอดส่องดูแล และแจ้งเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสถานที่ของตน เมื่อไม่กระทำการใดตามสมควรเพื่อยุติเหตุการณ์ย่อมมีความผิดตามกฎหมาย ซึ่งกรณีดังกล่าวมานี้ไม่ใช่เรื่องการกระทำโดยการงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล

การกระทำโดยการงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล⁵⁵ โดยหน้าที่เพื่อป้องกันผลนั้นอาจเกิดจากที่มาหลายประการ แต่ที่มาอันสำคัญในการพิจารณาเรื่องนี้คือหน้าที่จากการที่มีกฎหมายบัญญัติหน้าที่โดยเฉพาะไว้ให้บุคคลมีหน้าที่กระทำเพื่อป้องกันผลอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะเกิดขึ้น⁵⁶ เมื่อพิจารณากรณีบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ว่าหากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้ว ผู้เกี่ยวข้องจะมีความรับผิดชอบทางอาญาโดยการงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลหรือไม่ ต้องพิจารณาว่าบุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่ป้องกันผลประการใดบ้าง โดยเฉพาะตามที่กฎหมายบัญญัติ

ตัวอย่างที่จะยกขึ้นมาพิจารณาประกอบคือ การที่ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษาประจำปี 2560 ในส่วนของมาตรการ ข้อ 8 กล่าวว่า “ให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละสถาบัน ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการข้างต้นอย่างเคร่งครัด”

กรณีดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่มี ประกาศของหน่วยงานราชการระดับกรม กำหนดหน้าที่ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องดำเนินการตามนโยบายและมาตรการตามประกาศดังกล่าว หากมีการก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่โดยนักศึกษารุ่นพี่แล้วเกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกายแก่นักศึกษารุ่นน้อง เช่น รุ่นน้องได้รับบาดเจ็บสาหัส แล้ว ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคคลที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายหน้าที่ ตัวอย่างเช่น รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา จะมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับอันตรายสาหัสโดยการงดเว้นซึ่งอาจโดยเจตนาหรือประมาท ได้หรือไม่นั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาตามประกาศดังกล่าว นั้น เป็นหน้าที่ที่ประกาศกำหนดให้กระทำการทั่วไปในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการตามนโยบายและมาตรการที่ทางราชการกำหนด หากไม่กระทำก็อาจได้รับโทษทางวินัยตามกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้อง แต่หน้าที่นั้นไม่ใช่หน้าที่โดยเฉพาะที่บุคคลจักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลแต่อย่างใด ดังนั้น หากถึงขนาดมีกฎหมายกำหนดหน้าที่โดยเฉพาะในการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล เช่น ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ดูแลและสวัสดิภาพในชีวิต ร่างกาย จิตใจของนักศึกษาเป็นรายบุคคลทุกคนแล้ว หากเกิดกรณีดังกล่าวข้างต้นย่อมเป็นเรื่องการกระทำโดยงดเว้นได้

⁵⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคท้าย

⁵⁶ เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 104-106.

นอกจากนั้น ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคลในกรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศพบว่านิติบุคคลก็อาจมีความรับผิดชอบทางอาญาได้ ดังเช่น กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส ที่บัญญัติโดยชัดแจ้งว่า องค์กร (Organizations) ก็อาจมีความรับผิดชอบได้หาก องค์กรดังกล่าวเป็นผู้แสดงออกซึ่งเจตนาในการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ และในกรณีของสาธารณรัฐฝรั่งเศสซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดแจ้งว่า นิติบุคคลก็อาจมีความผิดอาญาหากนิติบุคคลเป็นผู้ทำกิจกรรมที่มีความรุนแรง โดยการแสดงออกทางผู้แทนนิติบุคคล อาจยกตัวอย่างได้ดังนี้ สมาคมที่จัดกิจกรรมรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย, หอพักที่มีการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่, บริษัทที่รับจัดกิจกรรมให้แก่สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะกิจกรรมรับน้อง หรือ แม้กระทั่งมหาวิทยาลัยเองในฐานะนิติบุคคล หลักการสำคัญที่ต้องพิจารณาคือนิติบุคคลอาจแสดงออกซึ่งเจตนาอันเป็นองค์ประกอบความผิดในทางอาญาและกระทำความผิดซึ่งผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนา รวมถึงต้องรับโทษทางอาญาเท่าที่ลักษณะแห่งโทษเปิดช่องให้ลงแก่นิติบุคคลได้ ซึ่งทั้งนี้ต้องพิจารณาลักษณะความผิดแห่งการกระทำและอำนาจหน้าที่ของผู้แทนนิติบุคคลประกอบกับวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลเป็นราย ๆ ไป⁵⁷

5.3 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความยินยอมของผู้ถูกกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ 2.2 แล้วว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่โดยการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ที่อาวุโสกว่านั้น มักเป็นไปเพราะสภาพทางสังคมในสถาบันการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ของรุ่นพี่รุ่นน้องอย่างไม่เป็นทางการ แต่เป็นความสัมพันธ์ที่ยังคงมีอิทธิพลในการใช้ชีวิตของนักศึกษาส่วนใหญ่ เพราะความมีอำนาจเหนือของรุ่นพี่ที่มีเหนือรุ่นน้อง, ความผูกมัดของรุ่นน้องที่มีต่อกลุ่มของตนหรือความต้องการที่อยากได้รับการยอมรับจากกลุ่มคนในสถานศึกษาของตนนั้นจึงยอมที่จะปฏิบัติตามในสิ่งที่รุ่นพี่ให้ทำให้ปฏิบัติ ซึ่งในบางครั้งมักมีการกระทำที่เกินเลยความเหมาะสมและเกิดการใช้ความรุนแรงจนเกิดอันตรายแก่นักศึกษาเหล่านั้น นำมาซึ่งประเด็นการศึกษาวิเคราะห์ว่านักศึกษารุ่นน้องซึ่งอยู่ในฐานะทางสังคมที่ด้อยกว่านั้นมีโอกาสในการตัดสินใจเพียงใด การปฏิบัติตามสิ่งที่รุ่นพี่ให้ทำหรือตนถูกกระทำนั้น เป็นไปโดยความยินยอม (Consent) โดยสมัครใจหรือไม่ซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการนำไปวินิจฉัยว่ารุ่นพี่ผู้กระทำจะนำความยินยอมของรุ่นน้องมาอ้างเพื่อให้ตนพ้นความรับผิดชอบได้หรือไม่ โดยพิจารณาดังต่อไปนี้

⁵⁷ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, ความรับผิดชอบทางอาญาของนิติบุคคล, หน้า 107-108.

5.3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศที่บัญญัติเกี่ยวกับการกล่าวอ้างความยินยอมในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

จากการศึกษาพบว่าในกฎหมายเกี่ยวกับการต่อต้านการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของบางประเทศนั้น มีการบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจนไว้ในกฎหมายว่า ผู้กระทำความผิดไม่สามารถอ้างความยินยอมของนักเรียนรุ่นน้องผู้ถูกกระทำได้เลย หากมีการกระทำความรุนแรงที่อยู่ในความหมายของคำว่า “Hazing” ตามที่กฎหมายกำหนด โดยพบว่ากฎหมายของประเทศดังต่อไปนี้มีการบัญญัติถึงการห้ามกล่าวอ้างความยินยอมของผู้ถูกกระทำเพื่อให้ตนเองพ้นความรับผิดตามกฎหมาย

กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา วางหลักว่า ไม่ว่าจะกฎหมายในส่วนอื่นจะบัญญัติไว้แตกต่างจากนี้ ให้เป็นที่ทราบไว้ว่า ความยินยอม (Consent) ของผู้ถูกกระทำ จะไม่สามารถนำมาเป็นข้ออ้างให้ผู้กระทำพ้นไปจากความผิดในการกระทำของตนได้⁵⁸ ซึ่งฐานความผิดตามกฎหมายของฟลอริดานั้นเป็นการกระทำความรุนแรงที่มีทั้งแบบที่ต้องการผลและแบบไม่ต้องการผล กล่าวคือ การกระทำความรุนแรงก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกาย และการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายแก่สมาชิกใหม่ที่เข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้นหากมีการกระทำที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกายหรือโดยประการที่น่าจะเกิดอันตรายดังกล่าว ผู้กระทำย่อมอ้างความยินยอมของผู้ถูกกระทำไม่ได้ เช่นเดียวกับกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์และเท็กซัส วางหลักไว้เช่นเดียวกับมลรัฐฟลอริดา⁵⁹

นอกจากนั้น อีกประเทศหนึ่งในกฎหมายมีการบัญญัติเรื่องการกล่าวอ้างความยินยอมของผู้ถูกกระทำไว้นั้นคือ สาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งฐานความผิดเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับสมาชิกใหม่หรือนักศึกษาใหม่ตามประมวลกฎหมายของฝรั่งเศสนั้น เป็นเรื่องฐานความผิดเกี่ยวกับการที่บุคคลใดกระทำหรือทำให้ผู้อื่นยอมที่จะถูกกระทำในการกระทำที่น่าอับอาย เสื่อมทราม ถูกเหยียดหยาม อันเป็นการละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา โดยกฎหมายบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าแม้ผู้ถูกกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ผู้กระทำความผิดตามฐานความผิดนี้ก็มีผิด⁶⁰ ซึ่งองค์ประกอบความผิดฐานนี้ ไม่ใช่เรื่องของการกระทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือความผิดทางเพศ แต่อย่างไรก็ตาม เพียงแต่การกระทำเหล่านั้นขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว ถือเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายห้ามกล่าวอ้างความยินยอมเช่นเดียวกัน

⁵⁸ Florida Education Code Section 10006.63 (5) (a)

⁵⁹ General laws of Massachusetts chapter 269 section 17; Texas Education code section 37.154

⁶⁰ French Penal Code Article 225-16-1

5.3.2 ข้อพิจารณาในทางข้อเท็จจริงกับหลักความยินยอมตามกฎหมายอาญา

การพิจารณาถึงความยินยอมของนักศึกษาผู้ถูกระทำ ความรุนแรงที่เกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่หรือบุคคลใดในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น จะช่วยให้สามารถวินิจฉัยและทราบแนวทางในการกล่าวอ้างความยินยอมเพื่อให้ผู้กระทำพ้นจากความรับผิดชอบว่าจะอ้างได้หรือไม่ในกรณีใดบ้าง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าลักษณะการกระทำ ความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่กฎหมายของแต่ละประเทศกำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่ผู้กระทำนั้น เป็นกรณีที่มีความรุนแรงนั้น ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ รวมถึงแม้ไม่ถึงขนาดเป็นอันตรายกับสิทธิก่อนหน้าที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ลักษณะของการกระทำเป็นการขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้วนั้น ย่อมมีความผิดอาญา หากผู้กระทำได้กล่าวอ้างความยินยอมของผู้ถูกระทำแล้วจะอ้างได้หรือไม่เพียงใด แม้จะเกิดอันตรายต่อสิทธิพื้นฐานทั้งหลายของบุคคล จึงนำมาซึ่งการพิจารณาในหัวข้อนี้ร่วมกับหลักกฎหมายเกี่ยวกับความยินยอมในกฎหมายอาญา โดยในเบื้องต้นภาคีที่ว่า “ความยินยอมไม่เป็นละเมิด (*Volenti non fit injuria*)”⁶¹ เป็นการใช้ในเรื่องละเมิดทางแพ่งเท่านั้น ไม่รวมกับการกระทำที่เป็นความผิดอาญา โดยพิจารณาได้ดังนี้

ประการแรก เพื่อจะทราบว่ามีการยินยอมของผู้ถูกระทำหรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้คือความยินยอมของนักศึกษารุ่นน้อง ต้องพิจารณาลักษณะสำคัญของการให้ความยินยอม⁶² ในส่วนที่จะนำมาพิจารณาโดยตรงกับความยินยอมของนักศึกษารุ่นน้อง โดยสรุปได้ดังนี้

1) ความยินยอมที่แท้จริง มีการสร้างเจตนาที่จะให้ความยินยอมอย่างแท้จริง โดยการแสดงออกอย่างหนึ่งอย่างใดด้วยตนเอง หรือความยินยอมโดยปริยาย กล่าวคือ นักศึกษารุ่นน้องแสดงความยินยอมชัดแจ้งบอกให้กระทำหรือยอมให้กระทำโดยเต็มใจ แม้การกระทำเหล่านั้นจะผิดกฎหมาย

2) ผู้กระทำจะต้องทราบถึงความยินยอมของผู้เสียหาย ไม่ใช่ว่าผู้กระทำจะคิดเอาเองว่าผู้ถูกระทำคงจะยินยอมให้กระทำ

3) เมื่อมีความยินยอมเกิดขึ้นความยินยอมนั้น ต้องได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย หรืออาจกล่าวได้ว่าความยินยอมนั้นจะต้องได้มาด้วยความสมัครใจอย่างแท้จริงของผู้ให้ความยินยอม ไม่ใช่เพราะเกิดจากความกดดันหรือบีบบังคับ ช่มชู้ ดังนั้นหากการที่รุ่นน้องยินยอมให้กระทำเพราะความกลัวว่าจะไม่ได้รับการยอมรับ, กลัวจะโดนลงโทษ, กลัวจะโดนความกดดันจากเพื่อนรอบข้าง จึงยินยอมกระทำหรือให้ตนถูกระทำ จึงไม่ถือว่ามี ความยินยอม

⁶¹ Jonathan Witmer-Rich, "It's Good to Be Autonomous: Perspective Consent, Retrospective Consent, and the Foundation of Consent in the Criminal Law," *Criminal Law and Philosophy*: 378.

⁶² กมลชัย รัตนสกาวงศ์, "ความยินยอมในกฎหมายอาญา," หน้า 25-35.

4) ผู้ให้ความยินยอมจะต้องมีความสามารถในการให้ความยินยอมด้วย กล่าวคือเป็นผู้รู้สำนึกและรู้ผิดชอบ ดังนั้นหากเป็นกรณีที่รุ่นน้องมีเมฆาขาดสติจากการเสพสุราหรือเสพยาเสพติดจนมีอาการไม่รู้ผิดชอบ ย่อมไม่ถือว่าเป็นยินยอม

ดังนั้นเมื่อทราบถึงลักษณะสำคัญว่าการแสดงออกนั้นจะถือว่าเป็น ความยินยอมของผู้ถูกระงับหรือไม่ ย่อมเป็นไปตามหลักสำคัญข้างต้นนี้ ซึ่งเมื่อวินิจฉัยได้แล้วว่าอย่างไรถือเป็นความยินยอม ก็ต้องพิจารณาต่อไปถึงหลักความยินยอมในกฎหมายอาญาในประการต่อไป

ประการที่สอง แม้จะมีความยินยอมจากผู้ถูกระงับ ความยินยอมนั้นจะต้องไม่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชน การกระทำใดจะขัดต่อศีลธรรมอันดีหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาถึงความรู้สึกของบุคคลทั่วไปของท้องถิ่นนั้นในเวลาที่กระทำผิด ต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง (*Rechtsgut*) ว่าข้อใดที่กฎหมายยอมให้สละได้ ดังนั้นแม้จะมีการยินยอมโดยชัดแจ้ง แต่เป็นการยินยอมให้กระทำในสิ่งที่ขัดต่อสำนึกศีลธรรมอันดีของประชาชนย่อมไม่ถือว่าเป็นยินยอม

ระบบกฎหมายอาญาให้ความสำคัญกับการคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคมเป็นหลักสำคัญ ดังนั้นความยินยอมของเหยื่อที่จะให้ผู้อื่นกระทำความอันตรายแก่ตนจึงถูกมองว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อความสงบสุขของสังคม (*A Disturbance of the Society*) ดังนั้นหลักสำคัญประการหนึ่งในเรื่องความยินยอมในกฎหมายอาญาของผู้ถูกระงับดังกล่าวจะต้องเป็นเรื่องที่ไม่ขัดต่อจิตสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย มิฉะนั้นผู้กระทำจะไม่สามารถยกเหตุความยินยอมของผู้เสียหายมาเป็นข้ออ้างเพื่อไม่ให้ตนต้องรับผิดทางอาญาได้⁶³

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ไม่ว่าจะมีความยินยอมของนักศึกษารุ่นน้องหรือไม่และมีลักษณะอย่างไรก็ตาม หากเป็นการยินยอมให้กระทำในสิ่งที่ขัดต่อสำนึกศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความสงบเรียบร้อยของสังคมแล้วนั้น ผู้กระทำย่อมไม่อาจอ้างความยินยอมได้เลย ไม่ว่าจะเป็นการยอมให้กระทำหรือถูกระงับในอาการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือเสรีภาพของนักศึกษารุ่นน้องอย่างไม่ได้ทั้งสิ้น รวมถึงการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ⁶⁴ ตามแนวความคิดบัญญัติฐานความผิด *Bizutage* ของฝรั่งเศสนั้น ผู้เขียนเห็นว่าย่อมเป็นการกระทำที่ขัดต่อสำนึกศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความสงบเรียบร้อยของสังคมด้วยเช่นกัน เพราะฉะนั้นการที่กฎหมายต่างประเทศบางประเทศได้บัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรว่ากล่าวอ้างความยินยอมของ

⁶³ คณพล จันทน์หอม, *รากฐานกฎหมายอาญา*, หน้า 68.

⁶⁴ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

ผู้กระทำไม่ได้ นั่นจึงไม่มีความจำเป็น แต่เพื่อความชัดเจนในการตีความว่าสิทธิอย่างไรบ้างควรได้รับความคุ้มครอง การบัญญัติไว้ชัดแจ้งก็ไม่ได้ก่อให้เกิดผลเสียหายนแต่อย่างใด แต่ในทางปฏิบัติในเรื่องความยินยอมดังกล่าวโดยเฉพาะความยินยอมโดยไม่สมัครใจ เป็นเรื่องที่พิสูจน์ได้ยากในเชิงพยานหลักฐาน หากไม่มีพยานวัตถุหรือพยานเอกสาร แต่ถึงอย่างไรแม้จะมีความยินยอมของผู้ถูกระทำหรือไม่ หากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายให้ความคุ้มครองแล้ว ผู้กระทำก็จะอ้างความยินยอมของผู้ถูกระทำไม่ได้

หากมีการบัญญัติข้อห้ามมิให้ผู้กระทำรุนแรงกล่าวอ้างความยินยอมของผู้ถูกระทำแล้ว ย่อมทำให้เกิดความชัดเจน และผู้เกี่ยวข้องจะได้ตระหนักว่าความยินยอมไม่อาจนำมาเป็นเหตุให้ตนเองพ้นความรับผิดชอบจากการกระทำที่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชนได้ ดังนั้นหากจะบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ในฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาของประเทศไทยแล้ว สมควรที่จะบัญญัติข้อห้ามอ้างความยินยอมดังกล่าวไว้ในฐานความผิดนั้น สอดคล้องกับฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา บางมาตราที่กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้ในฐานความผิด เช่น มาตรา 277⁶⁵ และสอดคล้องกับรูปแบบการบัญญัติในฐานความผิดของฝรั่งเศสอีกด้วย

5.4 ข้อพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

นอกจากมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศโดยการบัญญัติฐานความผิดอาญาโดยเฉพาะเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่แล้วนั้น ต่างประเทศยังได้มีการกำหนดมาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายและจากหน่วยงานภายในประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่อีกด้วย โดยพิจารณาได้ดังต่อไปนี้

5.4.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ

จากการศึกษาพบว่าในต่างประเทศไม่ว่าจะเป็น สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย หรือสาธารณรัฐฝรั่งเศส ต่างก็มีมาตรการอย่างอื่นตามกฎหมายหรือจากหน่วยงานภายในประเทศ นอกจากการบัญญัติฐานความผิดอาญาเป็นการเฉพาะ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแล้วพบว่า มาตรการเหล่านั้นมีทั้งมาตรการที่มีขึ้นเพื่อป้องกันการเกิดขึ้นซึ่งความรุนแรงและมาตรการ

⁶⁵ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 277 วรรคแรก บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ซึ่งมีใช้ภรรยา หรือสามีของตน โดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษ...”

ที่ปราบปรามการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา โดยมีทั้งการบัญญัติเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ/รัฐบัญญัติ หรืออาจกำหนดเป็นข้อบังคับของหน่วยงาน พิจารณาได้ดังต่อไปนี้

กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา ได้กำหนดมาตรการอย่างอื่นไว้ในประมวลกฎหมายการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้ผู้กระทำผิดเข้าสู่การอบรมความรู้เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) เป็นเวลา 4 ชั่วโมง และอาจจะสั่งให้คุมประพฤติ (Probation) ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์⁶⁶ ซึ่งมาตรการนี้เป็นมาตรการหลังจากมีการกระทำความผิดแล้ว

(2) กฎหมายกำหนดให้สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องรับนโยบายต่อต้านการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ของภาครัฐ มาจัดทำเป็นเป็นลายลักษณ์อักษรและสถานศึกษานั้น ๆ ต้องกำหนดระเบียบห้ามให้นักเรียนนักศึกษาหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของนักศึกษาไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing)⁶⁷ และกำหนดให้จัดโครงการหรือมาตรการในการบังคับใช้กฎระเบียบเกี่ยวกับการห้ามการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) และให้มีบทลงโทษทางวินัยที่เหมาะสมสำหรับการละเมิดกฎระเบียบดังกล่าว โดยให้มีบทลงโทษการกำหนดให้มีการปรับ, ถอนใบปริญญาหรือใบระเบียบคนแคเนน⁶⁸ เป็นต้น หรือหากมีองค์กรใดภายในสถาบันอุดมศึกษานั้นได้ละเมิดกฎระเบียบเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ให้สามารถยกเลิกสัญญา⁶⁹ ในการดำเนินการภายในสถาบันอุดมศึกษาได้

กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ได้กำหนดมาตรการอย่างอื่นไว้ในประมวลกฎหมายของมลรัฐ ดังต่อไปนี้

(1) สถานศึกษาทำเอกสารเผยแพร่แจ้งแก่นักเรียนนักศึกษาและองค์กรนักศึกษา โดยสำเนาบทบัญญัติของกฎหมายต่อต้านการกระทำที่เรียกว่า “Hazing” แก่กลุ่มนักเรียนนักศึกษาทุกกลุ่ม หรือ องค์กรนักศึกษาทุกองค์กร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษานั้นหรือเป็นที่รับรู้โดยสถาบันการศึกษาหรืออนุญาตโดยสถาบันการศึกษานั้นให้ใช้ชื่อของสถาบันหรืออุปกรณ์ของสถาบัน

⁶⁶ Florida Education Code Section 10006.63 (4)

⁶⁷ Florida Education Code Section 10006.63 (7)

⁶⁸ Florida Education Code Section 10006.63 (8) (a)

⁶⁹ Florida Education Code Section 10006.63 (8) (b)

หรือว่าเป็นที่ทราบแก่สถาบันว่ามีองค์กรหรือกลุ่มนักเรียนผู้นั้นอยู่ และองค์กรนักศึกษาที่ต้องทำสำเนาเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าวแก่สมาชิกของกลุ่มหรือองค์กร⁷⁰

(2) ในทุก ๆ ปีเป็นอย่างน้อย สถาบันการศึกษานั้น ๆ จะต้องดำเนินการรายงานไปยังหน่วยงานกลางของสถาบันอุดมศึกษาหรือคณะกรรมการการศึกษา ว่าได้ดำเนินการแจ้งถึงกฎหมายดังกล่าวไปยังองค์กรนักศึกษาแล้ว และสถาบันการศึกษาได้มีนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ดังกล่าว โดยได้จัดทำนโยบายแล้วมีการดำเนินการทางวินัย และได้ใส่นโยบายดังกล่าวลงไปในกลุ่มนักศึกษา หากสถาบันการศึกษาใดไม่ปฏิบัติตาม ให้คณะกรรมการการศึกษา รายงานไปยังอัยการสูงสุด (Attorney General)

กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส ได้กำหนดมาตรการอย่างอื่นไว้ในประมวลกฎหมายการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำงานรับใช้สังคม (Community Service)⁷¹

(2) หากแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งรักษานักเรียนนักศึกษาซึ่งอาจจะได้รับความเสียหายนั้น อาจรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัยว่าจะมีความรุนแรงแก่ตำรวจหรือผู้บังคับใช้กฎหมายอื่น และให้มีความคุ้มกันแก่แพทย์สำหรับความรับผิดชอบเกี่ยวกับการแจ้งเหตุการณ์ดังกล่าว เว้นแต่จะทำได้โดยไม่สุจริตหรือมีเจตนาชั่วร้าย⁷²

กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กำหนดมาตรการไว้ในกฎหมายเฉพาะระดับรัฐบัญญัติ กำหนดหน้าที่แก่หัวหน้าของโรงเรียนหรือองค์กรหรือตัวแทนของหัวหน้าสถานศึกษานั้น จะต้องมอบหมายตัวแทนอย่างน้อย 2 คนจากโรงเรียนหรือองค์กรนั้น ให้อยู่ร่วมในการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่นั้น โดยตัวแทนดังกล่าวมีหน้าที่สอดส่องดูแล ว่าไม่มีการกระทำที่มีลักษณะรุนแรงอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่นักศึกษา⁷³ และตามกฎหมายนั้นกำหนดให้การจัดกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ ได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้มีอำนาจของโรงเรียนหรือหัวหน้าขององค์กรนั้น เป็นเวลา 7 วันล่วงหน้าก่อนมีกิจกรรมดังกล่าว โดยการอนุญาตที่เป็นลายลักษณ์อักษรต้องระบุระยะเวลาที่ให้ประกอบกิจกรรมหรือพิธีกรรมนั้นได้ ซึ่งห้ามมิให้เกินกว่า 3 วัน⁷⁴

สาธารณรัฐอินเดีย โดยหน่วยงานคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัยกำหนด “ข้อบังคับว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational

⁷⁰ General laws of Massachusetts chapter 269 section 19

⁷¹ Texas Education code section 37.152 (f)

⁷² Texas Education code section 37.157

⁷³ Republic Act No. 8049 section 3

⁷⁴ Republic Act No. 8049 section 2

Institutions Regulations)” แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2559 ซึ่งมีมาตรการอันเป็นสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

(1) หากนักศึกษาหรือบุคคลใดก็ตามกระทำความรุนแรงในความหมายของข้อบังคับนี้แล้ว จะถูกพิจารณาลงโทษตามที่ข้อบังคับฉบับนี้กำหนดโดยการพิจารณาของคณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) เช่น การถูกยกเลิกการให้เข้าเรียน, การถูกพักการเรียน, ถูกจำกัดสิทธิประโยชน์รวมถึงเรื่องทุนการศึกษา, ถูกห้ามเข้าเขตสถาบันการศึกษานั้นเป็นเวลา 1 ถึง 4 ภาคการศึกษา⁷⁵

(2) มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดให้มีมาตรการที่เพียงพอและเหมาะสมในการป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา โดยให้นำมาตรการตามข้อบังคับฉบับนี้ไปใช้เป็นการภายในเป็นอย่างน้อย นอกจากนี้ให้สถาบันการศึกษาจัดทำเอกสารเผยแพร่ด้วย

(3) ต้องมีคำให้การเป็นลายลักษณ์อักษรของนักศึกษา (Affidavit of the Student) โดยนักศึกษาในขณะที่อยู่ในช่วงเข้าการศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัย (Admission) จะต้องบันทึกคำให้การที่ชัดเจนว่า จะไม่ก่อความรุนแรงในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา (Ragging) นักศึกษาคนอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม และผู้ปกครองของนักศึกษานั้นต้องลงลายมือชื่อรับรอง

(4) สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการที่เรียกว่า “Anti-Ragging Committee” เพื่อสอดส่อง ดูแล ควบคุม ความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำความรุนแรง (Ragging) และดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ภายในสถานศึกษานั้น ๆ

(5) กลุ่มปฏิบัติการสำหรับต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Squad) โดยจะอยู่ในความควบคุมการปฏิบัติการโดยคณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) กลุ่มเฉพาะกิจดังกล่าวนี้จะมีหน้าที่ในการไปปรากฏตัวในสถานที่ที่มีรายงานถึงการจัดกิจกรรมที่มีความรุนแรงดังกล่าว เพื่อระงับสถานการณ์เหล่านั้น

(6) รายงานข้อมูลในครั้งแรก (First Information Report) เป็นการกำหนดหน้าที่ให้หัวหน้าสถาบันการศึกษา (Head of the Institution) รายงานเหตุการณ์หรือกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Ragging) ที่เข้าข่ายการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือ

⁷⁵ Indian Law Watch, **Anti-Ragging Law in India** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://indianlawwatch.com/practice/anti-ragging-laws-in-india>

กฎหมายที่มีโทษทางอาญาอื่น ๆ (Penal Law) ไม่ว่าจะทราบมาด้วยเหตุอย่างใด ๆ ไปยังเจ้าหน้าที่ ตำรวจหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นนั้นภายใน 24 ชั่วโมง⁷⁶

จากเนื้อหาของมาตรการตามข้อบังคับดังกล่าวจะเห็นได้ว่าสาธารณรัฐอินเดียได้มีการออกข้อบังคับไว้อย่างละเอียดกว่าทุกประเทศ และเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับกิจกรรมของนักศึกษา นอกจากนี้ข้อบังคับดังกล่าวยังมีสภาพบังคับแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามอีกด้วย ซึ่งสมควรจะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายเกี่ยวกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของประเทศไทยในอนาคต

สาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น พบว่ามีการกำหนดมาตรการโดยเป็นคำสั่งของรัฐมนตรีและมีการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระชั้นชุดหนึ่ง ดังนี้

(1) จัดตั้งคณะกรรมการอิสระชุดหนึ่งซึ่งทำงานร่วมกับภาครัฐ คือ “คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ของนักเรียนนักศึกษาแห่งชาติ” (*Comité National Contre le Bizutage / CNCB*)⁷⁷ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาแล้วประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการ, ให้คำปรึกษาและสนับสนุนเหยื่อและครอบครัวของเหยื่อจากการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือต่อกฎหมายและติดตามหรือตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง, ให้ข้อมูลแก่สังคมและสร้างความตระหนักถึงความไม่ถูกต้องของการกระทำรุนแรงหรือการกลั่นแกล้งที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักเรียนนักศึกษา

(2) การดำเนินการของกระทรวงอุดมศึกษาและการวิจัย (Ministry of Higher Education and Research) และ กระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ (Ministry of National Education)⁷⁸ โดยมีการเสนอให้มี “กฎบัตรของการกระทำที่ดี (Charter of good conduct/ *Charte de Bonne Conduite Pour L'accueil des Etudiants a L'ensait*)” ในกรณีของการจัดกิจกรรมรับนักเรียนหรือนักศึกษาใหม่ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการให้ผู้นำของนักเรียนหรือนักศึกษาได้ลงนาม⁷⁹

⁷⁶ Gaurav Singhal, **Duties of the Educational Institutions to Prevent Ragging** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: https://www.no2ragging.org/UGC_Anti_Ragging_Regulations_Abstract.pdf

⁷⁷ *Comité National Contre le Bizutage, Qui Sommes-Nous* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/qui-sommes-nous_lang_FR_menu_3

⁷⁸ *Comité National Contre le Bizutage, Les Textes Officiels* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/textes-officiels_lang_FR_menu_4

⁷⁹ *Comité National Contre le Bizutage, Charte De Bonne Conduite* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/cncb_pictures/site/files/etudes-et-documents/Charte-de-bonne-conduite-ENSAIT.pdf

(3) กระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติ ออกนโยบายให้สถานศึกษาแต่ละแห่งให้จัดโครงการเฝ้าระวังความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในกิจกรรมของนักเรียนนักศึกษา (School Violence Prevention Campaign) โดยให้มีการรณรงค์ให้ทราบถึงข้อห้ามตามประมวลกฎหมายอาญาเรื่อง “Bizutage” และโทษที่อาจได้รับ และให้มีการทำแผนป้ายรณรงค์รวมถึงเปิดสายด่วนรับแจ้งเหตุ เพื่อทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เรียกว่า “Academic Rector” เพื่อรับรายงานจากสถานศึกษาและรายงานข้อเท็จจริงแก่กระทรวงศึกษาธิการเพื่อดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับภายในต่อไป⁸⁰

ดังจะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศต่างก็มีการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้ด้วยกันทั้งสิ้น แต่จากการศึกษาพบว่า แต่ละประเทศนั้นกำหนดมาตรการและสภาพบังคับของมาตรการที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าประเทศนั้นกำหนดมาตรการไว้ในกฎหมายระดับใด มีสภาพบังคับทางกฎหมายหรือไม่ โดยมีข้อสังเกตว่า สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ กำหนดมาตรการไว้ในกฎหมายระดับรัฐบัญญัติ ส่วนสาธารณรัฐอินเดียนั้นออกเป็นข้อบังคับหน่วยงานของรัฐ และสาธารณรัฐฝรั่งเศสออกโดยคำสั่งของรัฐมนตรี ระเบียบภายในกระทรวง รวมถึงมีคณะกรรมการอิสระขึ้นชุดหนึ่งเพื่อเป็นสื่อกลางจัดการกับปัญหา

5.4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศกับมาตรการของประเทศไทย และแนวทางการปรับใช้กับประเทศไทย

ดังที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 3.3.4 ว่าในปัจจุบันประเทศไทยมีมาตรการสำหรับป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ด้วยเช่นกัน โดยมีการออกเป็น ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เรื่อง “การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา พุทธศักราช 2560”⁸¹ สำหรับวางนโยบายและกำหนดมาตรการให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด นำไปเป็นแนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรการภายในของตน ซึ่งพบว่าสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลาย ก็ได้ดำเนินการออกประกาศหรือระเบียบภายใน ให้สอดคล้องกับประกาศดังกล่าว มหาวิทยาลัยบางแห่งก็กำหนดมาตรการมากไปกว่าประกาศข้างต้น แต่สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งไม่ได้ดำเนินการตามสมควรซึ่งนโยบายและมาตรการตามประกาศดังกล่าว กลับปล่อยปะละ

⁸⁰ Ministère de l'Éducation Nationale, *Instruction Concernant Le Bizutage* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: <http://www.education.gouv.fr/bo/1998/33/bizut.htm>

⁸¹ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา* [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2560. แหล่งที่มา: http://www.mua.go.th/muaold/pr_web/data_pr/010560.pdf

ละเลยให้การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่นั้นมีการบังคับขู่เข็ญและแฝงไปด้วยลักษณะกิจกรรมที่นักศึกษารุ่นพี่ใช้ความรุนแรงต่อกลุ่มของนักศึกษารุ่นน้อง ดังจะเห็นได้จากความเสียหายที่มักจะเกิดขึ้นต่อเนื้อตัวร่างกายของนักศึกษารุ่นน้องอยู่เป็นประจำ

สภาพบังคับของประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้น ไม่มีศักดิ์เป็นกฎหมายและไร้ซึ่งสภาพบังคับเป็นการทั่วไป หากสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดในประเทศไทย ไม่จัดให้มีมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ย่อมไม่อาจลงโทษหรือใช้มาตรการบังคับแก่สถาบันเหล่านั้นได้ ซึ่งข้อนี้ทำให้เกิดมาตรฐานในการคุ้มครองนิสิตนักศึกษาของแต่ละสถาบันอย่างไม่เท่าเทียมกัน จากการขาดสภาพบังคับกับบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมถึงผู้ก่อความรุนแรงด้วย

จากการศึกษามาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศนั้น พบว่าในสาธารณรัฐอินเดีย คณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในสาธารณรัฐอินเดีย หน่วยงานนี้เทียบได้กับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ของประเทศไทย⁸² ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวของสาธารณรัฐอินเดียนั้น ได้มีการออกข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย (University Grants Commission) ว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2552 (Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions Regulations) เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีการกำหนดมาตรการและรายละเอียดไว้หลายประการดังที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 4.4.3.1

ความแตกต่างที่สำคัญของข้อบังคับดังกล่าวของสาธารณรัฐอินเดียนั้นกับประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของประเทศไทยนั้น คือการที่ข้อบังคับนั้นกำหนดไว้ซึ่งสภาพบังคับที่ชัดเจนโดยอาจมีการลงโทษตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) เช่น การถูกยกเลิกการให้เข้าเรียน, การถูกพักการเรียน, ถูกจำกัดสิทธิประโยชน์รวมถึงเรื่องทุนการศึกษา, ถูกห้ามเข้าเขตสถาบันการศึกษานั้นเป็นเวลา 1 ถึง 4 ภาคการศึกษา เป็นต้น⁸³

⁸² สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงนิวเดลี, ระบบการศึกษาของอินเดีย [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://newdelhi.thaiembassy.org/th/useful-knowledge-th>

⁸³ Indian Law Watch, **Anti-Ragging Law in India** [Online], Accessed: 1 November 2016. Available from: <http://indianlawwatch.com/practice/anti-ragging-laws-in-india>

สำหรับมาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่มีในต่างประเทศนั้น พบว่ามีความสอดคล้องกับมาตรการตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของไทย หลายประการด้วยกัน เช่น

(1) กำหนดให้สถาบันการศึกษาระงับการประชาสัมพันธ์เปิดเผยรูปแบบกิจกรรม เพื่อสร้างความเข้าใจกับนิสิตนักศึกษา ร่วมตรวจสอบการจัดกิจกรรมได้ มาตรการนี้มีสอดคล้องกับมาตรการของต่างประเทศ เช่น กฎหมายมลรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกาที่ให้มีการเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม, มาตรการของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอุดมศึกษาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

(2) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา มีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษารวมถึงผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของนิสิตนักศึกษาที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน หลักความเสมอภาค และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถาบัน โดยสถาบันอุดมศึกษาออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์และมาตรการในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง กับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมาตรการในข้อนี้ปรากฏอยู่ในมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาของกฎหมายมลรัฐฟลอริดาอย่างชัดเจน และตามข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐอินเดียมีมาตรการในลักษณะนี้มีการกำหนดไว้เช่นกัน

(3) กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังเพื่อติดตามผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก้ไขปัญหาและประสานงานกับสื่อมวลชนและผู้ปกครอง ซึ่งจากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศพบว่า ไม่มีกฎหมายของประเทศใดกำหนดมาตรการในการให้มีการจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังในลักษณะดังกล่าว แต่มีมาตรการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ได้แก่ มาตรการตามข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย สาธารณรัฐอินเดีย ที่กำหนดให้มีการตั้ง “คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา (Anti-Ragging Committee)” ในแต่ละสถานศึกษาและในแต่ละเขตพื้นที่

คณะกรรมการดังกล่าวจะทำหน้าที่ควบคุมดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบังคับดังกล่าว รวมถึงให้มีการตั้ง กลุ่มปฏิบัติการสำหรับต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Squad) โดยจะอยู่ในความควบคุมการปฏิบัติการโดยคณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) กลุ่มเฉพาะกิจดังกล่าวนี้จะมีหน้าที่ในการไปปรากฏตัวในสถานที่ที่มีรายงานถึงการจัดกิจกรรมที่มีความรุนแรงดังกล่าว โดยไม่ให้กลุ่มนักศึกษาเหล่านั้นทันได้รู้ตัวเพื่อระงับสถานการณ์เหล่านั้น เพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงที่อาจจะดำเนินต่อไปหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงขึ้น

การมีกลุ่มเฉพาะกิจนี้สอดคล้องกับ มาตรการตามกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ที่กำหนดให้หัวหน้าสถาบันการศึกษา มอบหมายให้ตัวแทนอย่างน้อย 2 คน ไปคอยสอดส่องดูแล ให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย หากมีการใช้ความรุนแรงก็ให้รีบแจ้งแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

นอกจากนั้น มาตรการตั้งศูนย์เฝ้าระวังนั้นสอดคล้องกับมาตรการของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีการตั้งองค์กรอิสระ ขึ้นเพื่อดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการสอดส่องดูแล รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ รวมทั้งให้ข้อมูลแก่สังคมและสร้างความตระหนักถึงความไม่ถูกต้องของการกระทำความรุนแรงหรือการกลั่นแกล้งที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักเรียนนักศึกษา โดยองค์กรนั้นคือ “คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ของนักเรียนนักศึกษาแห่งชาติ” (*Comité National Contre le Bizutage /CNCB*)⁸⁴

ผู้เขียนเห็นว่ามาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้น มีหลายมาตรการที่สอดคล้องและอยู่ในมาตรฐานเดียวกันกับมาตรการของต่างประเทศ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอยู่ที่ว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไม่เท่ากัน บางแห่งมีการกำหนดอย่างเคร่งครัด บางแห่งกำหนดไว้เพียงมาตรการอย่างกว้าง

หากสถาบันอุดมศึกษาใดไม่นำมาตรการตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปปฏิบัติก็ไม่อาจดำเนินการบังคับได้⁸⁵ เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการบังคับสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันนั้น ๆ ประกอบกับการศึกษา มาตรการทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศแล้วนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ประเทศไทยยังขาดองค์กรกลางของรัฐเพื่อทำหน้าที่โดยเฉพาะในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ เก็บสถิติ ประสานงาน การแก้ไขปัญหาความรุนแรงและเป็นองค์กรกลางที่จะบังคับใช้สภาพบังคับตามกฎหมาย เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในประเทศไทย ได้มีมาตรการป้องกันความรุนแรงดังกล่าว อย่างมีมาตรฐานเดียวกัน

เมื่อทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาของต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้กับสถานการณ์ในประเทศไทย พบว่า

⁸⁴ Comité National Contre le Bizutage, *Qui Sommes-Nous* [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/qui-sommes-nous_lang_FR_menu_3

⁸⁵ สัมภาษณ์ บรรลือ วิศิษฏ์อนุพงษ์, ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 28 มีนาคม 2560.

หากจะมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าว และหากจะนำมาตรการทั้งหลายของต่างประเทศ มาใช้ในประเทศไทยแล้ว ต้องพิจารณาถึง มาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศ รวมทั้งบริบทของประเทศไทยประกอบด้วย โดยมีข้อพิจารณาเป็นลำดับดังต่อไปนี้

ประการแรก หน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย คือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ซึ่งสำนักงานดังกล่าว เป็นส่วนราชการหนึ่งในสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชา ดังนั้นโครงสร้างของสายบังคับบัญชาเกี่ยวกับการควบคุมและสั่งการต่อสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จึงอาจแตกต่างจากบริบทของต่างประเทศ หากจะมีการกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการย่อมมีความเกี่ยวข้องในการควบคุมดูแล สั่งการและใช้อำนาจใด ๆ ที่กฎหมายจะกำหนดเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามมาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

ประการที่สอง มาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ ซึ่งกำหนดโดยภาครัฐของประเทศไทยนั้น ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่สุด ได้แก่ “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วยแนวทางการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา” ซึ่งหากพิจารณาแล้ว เนื้อหาของประกาศฉบับดังกล่าว แม้จะมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมดังกล่าวไว้ก็ตาม แต่เนื่องจากประกาศฉบับดังกล่าวไม่มีสภาพบังคับเป็นกฎหมาย จึงไม่อาจบังคับให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ปฏิบัติตามได้ มาตรการที่มีอยู่จึงเป็นเพียงแนวนโยบายเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแนวปฏิบัติเท่านั้น แม้ประเทศไทยจะนำมาตรการอื่น ๆ ตามกฎหมายต่างประเทศมาใช้ ก็ยังคงมีปัญหาเช่นเดิมคือ มาตรการดังกล่าวยังคงขาดสภาพบังคับ

ดังนั้นหากจะมีการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพิ่มเติมขึ้นสำหรับประเทศไทยแล้ว จึงต้องพิจารณาเรื่องสภาพบังคับเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถบังคับให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับสำหรับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา หากไม่ปฏิบัติก็ให้กำหนดสภาพบังคับที่เหมาะสม โดยวิธีการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวนี้ มีดังต่อไปนี้

(1) การนำมาตรการต่าง ๆ ที่สำคัญตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของประเทศไทยที่มีอยู่แล้ว มาบัญญัติไว้ในกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ และกำหนดสภาพบังคับไว้โดยเฉพาะ โดยมาตรการตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย

แนวทางการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 19 เมษายน 2560 ที่ควรนำมาเป็นแนวทางในการบัญญัติมาตรการป้องกันความรุนแรงไว้ในกฎหมายพิเศษ มีดังนี้

- ให้สถาบันการศึกษารณรงค์ประชาสัมพันธ์เปิดเผยรูปแบบกิจกรรม เพื่อสร้างความเข้าใจกับนิสิตนักศึกษา บุคลากร ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรการ รวมทั้ง มีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ ตลอดจนร่วมตรวจสอบการจัดกิจกรรมได้ (มาตรการฯ ข้อ 1)

- ให้นิสิตนักศึกษาใหม่เข้าร่วมกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ด้วยความสมัครใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมได้ (มาตรการฯ ข้อ 2)

- รุ่นพี่ที่จัดกิจกรรมจะต้องได้รับการคัดเลือก และมีการเตรียมความพร้อมพัฒนาทักษะก่อนการจัดกิจกรรม (มาตรการฯ ข้อ 3)

- ให้สถาบันอุดมศึกษา มีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ของนิสิตนักศึกษาที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน หลักความเสมอภาค และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถาบัน (มาตรการฯ ข้อ 4)

- ให้สถาบันอุดมศึกษาออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์และมาตรการในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (มาตรการฯ ข้อ 5)

(2) มาตรการอื่น ๆ ที่น่าสนใจของต่างประเทศที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างในการปรับใช้กับประเทศไทย เพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา มีดังนี้

- กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา เผยแพร่บทบัญญัติและสภาพบังคับของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษา แก่นิสิตนักศึกษาหรือบุคคลทั่วไปให้ทราบโดยทั่วกัน หากสถาบันอุดมศึกษาได้มีการจัดทำคู่มือของนิสิตนักศึกษา ต้องนำลงพิมพ์ในคู่มือนั้นด้วย โดยมาตรการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ มาตรการของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ที่รัฐมนตรีออกคำสั่งให้มีการเผยแพร่กฎหมาย *Bizutage* และสภาพบังคับแก่นิสิตนักศึกษาทั้งหลาย รวมถึงสอดคล้องกับมาตรการของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกาด้วย

- กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจัดตั้ง “คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา” โดยมีผู้แทนจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

กิจการนักศึกษาจากทุกคณะ วิทยาลัยหรือสำนักวิชา และตัวแทนจากผู้นำนักศึกษา เพื่อให้มีหน้าที่สอดส่องดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ

การกำหนดว่าคณะกรรมการชุดดังกล่าว ควรประกอบไปด้วยบุคคลใดบ้างนั้น ผู้เขียนได้ศึกษาต้นแบบจาก “Anti-Ragging Committee” ของสาธารณรัฐอินเดีย ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจัดตั้งขึ้น เพื่อสอดส่อง ดูแลความเรียบร้อยในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา และมีอำนาจวินิจฉัยลงโทษทางวินัยแก่บุคคลผู้กระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว ประกอบไปด้วยผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่, สื่อมวลชนของท้องถิ่น, องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) เกี่ยวกับกิจกรรมของเยาวชน, ผู้แทนจากคณะ, วิทยาลัย, ผู้แทนจากผู้ประกอบการ, ผู้แทนนักศึกษาทั้งนักศึกษารุ่นพี่และนักศึกษาใหม่ และมีหัวหน้าของสถาบันการศึกษานั้นเป็นประธาน โดยผู้เขียนเห็นว่าสภาพความสัมพันธ์ของบุคคลที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ นั้นอาจจะแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละประเทศ

หากพิจารณาสำหรับประเทศไทยแล้ว การจัดตั้งคณะกรรมการภายในสถานศึกษา เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ควรที่จะเป็นบุคคลที่มาจากทุกภาคส่วนภายในสถาบันอุดมศึกษานั้น ก็เป็นการเพียงพอแล้ว อันได้แก่ ผู้แทนจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาจากทุกคณะ วิทยาลัยหรือสำนักวิชา และตัวแทนจากผู้นำนักศึกษา

นอกจากนั้นกำหนดให้คณะกรรมการชุดดังกล่าวมอบหมายตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาไปสังเกตการณ์ในเวลาที่มีการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาอย่างน้อย 2 คน เพื่อให้การจัดกิจกรรมของนิสิตศึกษานั้นอยู่ในความรู้เห็นของคณะกรรมการฯ และสถานศึกษา หากเกิดความรุนแรงขึ้นหรือมีพฤติกรรมที่น่าจะก่อให้เกิดความรุนแรง จะได้ดำเนินการตามสมควรเพื่อยุติหรือบรรเทาความรุนแรงได้ทันเวลา ซึ่งแนวคิดการมอบหมายผู้แทนให้ไปอยู่สังเกตการณ์นี้ มาจากมาตรการของสาธารณรัฐอินเดียที่มี “Anti-Ragging Squad” และมาตรการของประเทศฟิลิปปินส์ที่กฎหมายกำหนดให้ หัวหน้าสถาบันการศึกษาต้องมอบหมายให้ผู้แทนอย่างน้อยสองคนไปสอดส่องดูแล

(3) เมื่อได้ศึกษามาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ทั้งของต่างประเทศและประเทศไทย ผู้เขียนมีความเห็นเพิ่มเติมที่ได้จากการประยุกต์มาตรการต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาข้างต้น ประกอบกับการพิจารณาบริบทในสังคมไทยเกี่ยวกับการควบคุมดูแลสถาบันอุดมศึกษา โดยเห็นว่า หากประเทศไทย มีการจัดตั้งองค์กรกลางจากภาครัฐ เพื่อทำหน้าที่โดยเฉพาะในการสอดส่องดูแล สั่งการ ควบคุมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว

ย่อมจะทำให้เกิดการสร้างมาตรฐานที่เท่าเทียมกันแก่สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายว่าจะต้องปฏิบัติตาม มาตรการดังกล่าวที่กฎหมายกำหนด หากสถาบันอุดมศึกษาใดไม่ดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำ เหล่านั้นแล้ว ก็ให้มีการกำหนดสภาพบังคับที่เหมาะสมจากการวินิจฉัยขององค์กรกลางดังกล่าว เมื่อ องค์กรนั้นได้วินิจฉัยอย่างไรแล้วก็ให้ ส่งความเห็นนั้นแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อส่ง การต่อไป

องค์กรกลางดังกล่าวนี้ ควรจัดตั้งในรูปแบบ “คณะกรรมการ” เพื่อให้สามารถ กำหนดให้มีบุคคลจากหลายภาคส่วนมาทำหน้าที่เฉพาะ โดยผู้เขียนได้นำรูปแบบ การจัดตั้ง คณะกรรมการอิสระระดับชาติในสาธารณรัฐฝรั่งเศส (*Comité National Contre le Bizutage /CNCB*) มาประยุกต์ เป็นแนวทางปรับใช้กับประเทศไทย ประกอบกับแนวปฏิบัติในปัจจุบัน ประเทศไทยมีคณะกรรมการชุดหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานกิจการนิสิตนักศึกษา” ซึ่งเป็นคณะ กรรมการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดให้มีขึ้นมีหน้าที่ทั่ว ๆ ไปในการหารือร่วมกันใน เรื่องเกี่ยวกับกิจการนิสิตนักศึกษารวมทั้งเสนอให้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนด นโยบายหรือแนวปฏิบัติใด ๆ ให้สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดปฏิบัติตามได้

คณะกรรมการดังกล่าว ประกอบไปด้วย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษาเป็นประธาน, ผู้ทรงคุณวุฒิ, ผู้แทนจากกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งมักเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิการบดีของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ให้ ดูแลเรื่องกิจการนิสิตนักศึกษา และมีผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษาเป็น เลขาธิการ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า คณะกรรมการที่จะทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในมาตรการที่จะมีการเสนอ จัดตั้งขึ้นใหม่นั้น ควรที่จะนำรูปแบบของคณะกรรมการประสานงานกิจการนิสิตนักศึกษามาเป็น ต้นแบบ

จากข้อพิจารณาดังกล่าว การจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อทำหน้าที่ป้องกันความรุนแรง จากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ในรูปแบบของ “คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของ นิสิตนักศึกษาแห่งชาติ” ย่อมเป็นแนวทางที่น่าสนใจและจะก่อให้เกิดผลดี เพราะจะมีองค์กรที่ทำ หน้าที่เฉพาะ และมีความชัดเจน ในการสอดส่องดูแล และควบคุมให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายต้อง ดำเนินตามมาตรการต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดเพื่อป้องกันความรุนแรงดังกล่าว หากมีการร้องเรียนว่า เกิดความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดแล้ว ให้คณะกรรมการชุด ดังกล่าวมีอำนาจในการวินิจฉัย และทำความเห็นไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการว่าสมควร จะลงโทษทางวินัยหรือทางปกครอง แก่สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ หรือไม่ เพียงใด

นอกจากนั้น หน้าที่อย่างหนึ่งที่ คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของ นิสิตนักศึกษาแห่งชาติ ควรจะต้องดำเนินการเพื่อเป็นการประเมินผลและติดตามสถานการณ์ความ

รุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา นั่นคือหน้าที่ในการเก็บรวบรวมสถิติการเกิดขึ้นของความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง และควรให้อำนาจคณะกรรมการฯ ในการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่มีสถิติการเกิดความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อย และประกาศแก่สาธารณชนให้ทราบโดยทั่วกัน ว่าสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดไม่อาจดำเนินการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมทั้งหลายได้ โดยแนวคิดดังกล่าวนี้มาจากการประยุกต์ใช้มาตรการตามกฎหมายของมลรัฐ แมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา ที่กำหนดให้สถาบันการศึกษา จะต้องดำเนินการรายงานไปยังหน่วยงานกลางของสถาบันอุดมศึกษา ว่าสถานศึกษาแห่งนั้น ๆ ได้ดำเนินการตามมาตรการป้องกันความรุนแรงทั้งหลายตามกฎหมายของมลรัฐแล้ว หากสถาบันการศึกษาใดไม่ปฏิบัติตาม ให้คณะกรรมการการศึกษา รายงานไปยัง (Attorney General) เพื่อดำเนินการพิจารณาลงโทษต่อไป

เมื่อได้ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมาะสมในการนำมาตราทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ ในประเด็นต่าง ๆ มาแล้วในบทนี้ อันได้แก่

ประเด็นแรก การพิจารณากำหนดฐานความผิดทางอาญาโดยเฉพาะเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า กฎหมายของต่างประเทศมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะสำหรับการก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้ทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส แต่กฎหมายของประเทศเหล่านั้นก็มีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องรูปแบบการบัญญัติกฎหมาย นิยามของความรุนแรงที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย รวมถึงเรื่ององค์ประกอบความผิดและอัตราโทษ

ประเด็นที่สอง การพิจารณาในเรื่องความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษพบว่ากฎหมายของต่างประเทศมีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโดยใช้ความรุนแรงด้วย โดยเฉพาะในสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ที่กำหนดความรับผิดชอบแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องไว้หลายบุคคล ประการที่สาม การพิจารณาเรื่องความยินยอมของผู้ถูกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งพบว่าผู้กระทำไม่อาจอ้างความยินยอมมาเป็นข้อแก้ตัวได้ เพราะการกระทำความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ต่อนักศึกษาใหม่นั้นเป็นเรื่องที่ขัดต่อสำนึกศีลธรรมอันดี และพบว่ามีกฎหมายของบางประเทศ กำหนดไว้อย่างชัดเจนในเรื่องการห้ามอ้างความยินยอมของผู้ถูกระทำ และประเด็นสุดท้าย คือการพิจารณาเกี่ยวกับมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบทั้งมาตรการของต่างประเทศและของไทย

จากการศึกษาพบว่ามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น มีข้อดีข้อเสียที่แตกต่างกัน การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบในครั้งนี้ทำให้เห็นถึงแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทยและการนำมาปรับใช้กับประเทศไทยจำต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมของประเทศไทยประกอบด้วย อันจะนำไปสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะของการศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย ในบทถัดไป

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุปท้ายนี้จะนำเสนอการสรุปสาระสำคัญของบทต่าง ๆ ทั้งหมดโดยภาพรวม ตามหัวข้อที่ 6.1 ตั้งแต่เรื่องที่มาความสำคัญของปัญหา ความหมายและลักษณะของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แนวคิดทฤษฎีและหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการนำมาพิจารณาประกอบการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันของประเทศไทยนั้นสามารถจัดการกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้มากนักน้อยเพียงใด กฎหมายของต่างประเทศมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกรณีดังกล่าวนี้อย่างไรบ้าง จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศนั้นมีข้อควรพิจารณาอย่างไรบ้าง รวมทั้งการเสนอแนะมาตรการทางกฎหมายเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แก่ประเทศไทยตามประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบจากกฎหมายของต่างประเทศให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ตามหัวข้อที่ 6.2 เพื่อให้สอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้

6.1 บทสรุป

การมาอยู่ร่วมกันในสถาบันการศึกษาย่อมเกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมของสถาบันการศึกษาแห่งนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน โดยศึกษาร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน รวมถึงถ่ายทอดรูปแบบความประพฤติและการปฏิบัติแก่กันและกัน จากรุ่นสู่รุ่น เมื่อเวลาผ่านไปรูปแบบความประพฤติและการปฏิบัติแก่กันนั้นยิ่งฝังรากลึกลงไปในสังคมของนักศึกษา โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทางรูปแบบส่วนตัว (Personal or Person-Based Relation)¹ ที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยความสัมพันธ์ในลักษณะรุ่นพี่รุ่นน้องเป็นไปตามแบบระบบอาวุโส (Seniority) ทำให้นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาก่อน เห็นว่าตนมีสถานะทางสังคมบางอย่างที่เหนือกว่าตาม

¹ Thongchai Winichakul, "The Hazing Scandals in Thailand Reflect Deeper Problems in Social Relations," *ISEAS Yusof Ishak Institute Journal*: 4.

ทฤษฎีการมีอำนาจเหนือ (Dominance Theory)² รวมถึงชุดระบบความคิดในประเทศไทยเกี่ยวกับระบบโซตัส (SOTUS) เพื่อใช้ในการควบคุมนักศึกษาใหม่ที่เข้ามาให้มีรูปแบบความประพฤติปฏิบัติให้เหมือนกันกับนักศึกษาที่เข้ามาก่อน รูปแบบการปฏิบัติต่อนักศึกษาใหม่เหล่านี้ ปรากฏในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Initiation Activities) เป็นธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มักปรากฏให้เห็นซึ่งการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ ครั้งแล้วครั้งเล่าในกิจกรรมเหล่านั้น โดยการกระทำ ก่อสถานการณ์ ออกคำสั่ง บีบบังคับ กดดัน ออกมาเป็นลักษณะกิจกรรมที่มีความรุนแรงแฝงอยู่ด้วยซึ่งก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือแม้กระทั่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษาใหม่ และผลร้ายแรงที่สุดอาจถึงอันตรายต่อชีวิตของนักศึกษา³

แม้ว่าการใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่จะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอย่างชัดเจนในกรณีที่มีการกระทำโดยใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ โดยตรงต่อนักศึกษาใหม่ แล้วเกิดผลเสียหายขึ้น ซึ่งอาจจะปรับใช้ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเพื่อลงโทษผู้ก่อความรุนแรงเหล่านั้นได้ก็ตาม แต่การกระทำเหล่านั้นยังคงปรากฏในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อยู่ทุกครั้ง โดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่ช่วงเปิดภาคการศึกษาใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย และมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ปัญหาดังกล่าวไม่อาจที่จะถูกเพิกเฉยจากสังคมได้อีกต่อไป⁴

เมื่อได้พิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น พบว่าในปัจจุบันมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ยังไม่อาจทำหน้าที่ป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม เพราะด้วยลักษณะพิเศษของกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่นักศึกษารุ่นพี่มักอยู่ในฐานะที่มีอำนาจเหนือรุ่นน้อง นำมาซึ่งการสั่งการและบังคับในกิจกรรมดังกล่าว โดยนักศึกษาใหม่เหล่านั้นยากที่จะขัดขืนได้เพราะความเกรงกลัวต่ออำนาจที่เหนือกว่าของนักศึกษารุ่นพี่ และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนนักศึกษาใหม่ด้วยกันอันส่งผลให้เกิดการกระทำที่แม้ไม่ได้กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของนักศึกษาใหม่โดยตรง แต่เป็นการกระทำหรือการก่อสถานการณ์โดยประการที่น่าจะเป็นอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพและชื่อเสียงของนักศึกษาใหม่ทั้งหลาย ซึ่งการมีพฤติการณ์ประกอบการกระทำเหล่านี้โดยยังไม่เกิดผลเสียหายขึ้นแก่นักศึกษาใหม่ อยู่นอกเหนือการปรับใช้ฐานความผิดตาม

² Aldo Cimino, "The Evolution of Hazing: Motivational Mechanisms and the Abuse of Newcomers," *Journal of Cognition and Culture*: 243 – 244.

³ ไทยรัฐออนไลน์, **ต้องศพที่เท่าไรถึงพอ? รวม 5 สยองรับน้องโหด ความตายไม่เคยเป็นบทเรียน** [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/720048>

⁴ Elizabeth Allan, "Hazed and Confused: Transforming Hazing Culture," *NIE Notes*: 2-3.

ประมวลกฎหมายอาญา ประกอบกับลักษณะของการปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญานั้นเป็นการบังคับใช้กฎหมายและลงโทษ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้วซึ่งไม่ใช่การป้องกันหรือป้องปรามมิให้เกิดการกระทำความผิดโดยตรง

หากมีกฎหมายที่กำหนดมาตรการป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น และเป็นกฎหมายที่สามารถทำหน้าที่ป้องปรามเป็นการเฉพาะสำหรับกรณีความรุนแรงอันอาจเกิดการกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้วนั้น ย่อมจะทำให้สามารถป้องกันอันตราย และความเสียหายที่อาจเกิดจากความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าวได้ นอกจากนี้ แม้ปัจจุบันประเทศไทยจะมีประกาศสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง “การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา” ซึ่งได้กำหนดแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษา ในการใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ก็ตาม แต่ประกาศนั้นยังมีมาตรการที่ไม่เพียงพอต่อการป้องกันความรุนแรงนั้น และที่สำคัญประกาศฉบับดังกล่าวปราศจากซึ่งสภาพบังคับกับสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ดังนั้นเพื่อเป็นการค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายสำหรับประเทศไทยเพื่อใช้จัดการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ จึงสมควรต้องศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทในสังคมไทย

จากการศึกษาพบว่าต่างประเทศก็มีการเผชิญกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เช่นเดียวกับประเทศไทย แม้จะมีบริบททางสังคมที่อาจแตกต่างกันในทางข้อเท็จจริง แต่เมื่อพิจารณามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ หรือสมาชิกใหม่เข้าสู่องค์กรของต่างประเทศแล้ว พบว่าในหลายประเทศมีมาตรการทางกฎหมาย โดยเฉพาะเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ กำหนดความรับผิดแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ กำหนดว่าความยินยอมของผู้ถูกกระทำความรุนแรงนั้นไม่อาจนำมาอ้างให้ผู้กระทำพ้นความรับผิดได้ และกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ของนักศึกษาอีกด้วย ซึ่งผู้เขียนได้ศึกษามาตรการทางกฎหมายของสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส โดยจากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบตามข้อพิจารณาต่าง ๆ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

(ก) ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบในหัวข้อนี้ ได้พิจารณาถึงการกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในเรื่อง รูปแบบการบัญญัติกฎหมาย

นิยามความหมายของความรุนแรงในกรณีดังกล่าว องค์ประกอบความผิดและอัตราโทษ ที่กฎหมายของต่างประเทศเหล่านั้นได้กำหนดไว้

การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องรูปแบบการบัญญัติฐานความผิดนั้นพบว่ากฎหมายของมลรัฐฟลอริดา และเทกซัส ได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไว้เป็นหมวดหนึ่งในประมวลกฎหมายการศึกษาของมลรัฐนั้น ๆ (Educational Code) ส่วนกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ได้กำหนดไว้ในกฎหมายทั่วไปของมลรัฐ (General law of Massachusetts) ในส่วนของอาชญากรรมที่กระทบต่อความสงบสุขของประชาชน ส่วนสาธารณรัฐฟิลิปินส์ และสาธารณรัฐอินเดียในระดับมลรัฐทั้งของพหิมหาชูและเกรละ ได้บัญญัติเป็นรัฐบัญญัติเฉพาะ (Act) ในรูปแบบของกฎหมายพิเศษ แต่สำหรับสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

เมื่อพิจารณาเรื่ององค์ประกอบของฐานความผิด กฎหมายมลรัฐของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะที่มีองค์ประกอบความผิดและอัตราโทษที่ชัดเจน ดังตัวอย่างกฎหมายของมลรัฐฟลอริดา แมสซาชูเซตส์ และเทกซัส โดยลักษณะของฐานความผิดนั้นกฎหมายจะกำหนดนิยามของความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) ไว้ส่วนหนึ่ง และกำหนดองค์ประกอบความผิดและอัตราโทษไว้ในอีกมาตราหนึ่ง โดยกฎหมายของมลรัฐทั้งสามมีจุดร่วมที่สำคัญ คือการกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Hazing) จะมีเงื่อนไขพิเศษว่าการกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษาใหม่นั้น เป็นการกระทำเพื่อประกอบการรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่เข้าสู่องค์กรต่าง ๆ (Fraternity/Sorority/Club/Association) อันเกี่ยวข้องกับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับผลของความเสียหายจากการกระทำความรุนแรงตามองค์ประกอบความผิดที่กฎหมายคุ้มครองนั้นจะมีความแตกต่างกันไปบ้าง โดยข้อแตกต่างที่สำคัญได้แก่ กฎหมายของมลรัฐฟลอริดาและเทกซัส ให้ความคุ้มครองเพียงการก่อความรุนแรงที่เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกายเท่านั้น ส่วนกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ ให้รวมถึง การเกิดอันตรายต่อจิตใจด้วย นอกจากนี้ข้อแตกต่างที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ กฎหมายของมลรัฐฟลอริดา ได้บัญญัติฐานความผิดในเชิงป้องกันโดยกำหนดพฤติการณ์ประกอบการกระทำไว้ในองค์ประกอบความผิดด้วย กล่าวคือ หากการกระทำความรุนแรงนั้นเพียงแต่เป็นการกระทำหรือการก่อสถานการณ์ในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย แม้ไม่เกิดผลขึ้นก็เป็นความผิดตามกฎหมายแล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่ากฎหมายมลรัฐทั้งสามของสหรัฐอเมริกาให้ความคุ้มครองแตกต่างกัน โดยจำแนกออกเป็นฐานความผิดที่ต้องการผล ดังเช่นกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์และเทกซัส และฐานความผิดที่ไม่ต้องการผล เพียงแต่อาศัยการเกิดพฤติการณ์ประกอบการกระทำที่น่าจะเป็นอันตราย ก็ครบองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายได้แล้ว ดังเช่นกฎหมายของมลรัฐฟลอริดา

กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ได้กำหนดฐานความผิดในรัฐบัญญัติเลขที่ 8049 เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ โดยกำหนดเงื่อนไขพิเศษของการกระทำความรุนแรงต่อนักศึกษา คล้ายคลึงกับกฎหมายมลรัฐของสหรัฐอเมริกาที่ได้กล่าวมาข้างต้น กล่าวคือ เพื่อรับเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในองค์กร ส่วนผลความเสียหายที่กฎหมายคุ้มครองนั้น จำกัดไว้เพียงความเสียหายต่อชีวิตและร่างกายเท่านั้น ไม่รวมความเสียหายต่อจิตใจ

สาธารณรัฐอินเดีย ได้มีบทบัญญัติของฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมนักศึกษา ในกฎหมายของแคว้นหรือมลรัฐซึ่งผู้เขียนได้ศึกษากฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูและเกรละว่าด้วยการต่อต้านความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา (Anti-Ragging Law) ซึ่งมีข้อสังเกตที่สำคัญคือ กฎหมายดังกล่าวนี้ไม่จำกัดเงื่อนไขพิเศษว่าจะต้องเป็นการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ แต่หมายถึงกิจกรรมหรือการดำเนินชีวิตทั่ว ๆ ไปของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาก็อยู่ในขอบเขตความคุ้มครองของกฎหมายดังกล่าวแล้ว ส่วนความคุ้มครองที่กฎหมายรับรองนั้น นอกจากความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ แล้วนั้น ยังรวมการก่อให้เกิดความกลัว ความหวาดหวั่นในลักษณะที่มีอยู่ตลอดเวลาซึ่งเป็นเรื่องของอารมณ์ อันจะเห็นได้ว่าในส่วนของความเสียหายต่ออารมณ์นี้ ไม่มีกฎหมายของประเทศอื่นให้การรับรองด้วย เว้นแต่จะเรียกร้องกันในเรื่องละเมิดทางแพ่งก็อาจนำมาพิจารณาได้ซึ่งอยู่นอกเหนือขอบเขตการศึกษาครั้งนี้

สาธารณรัฐฝรั่งเศส ปรากฏฐานความผิดดังกล่าวในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 225-16-1 มีการบัญญัติองค์ประกอบความผิดแตกต่างจากประเทศอื่นทั้งหมด กล่าวคือ การกระทำความผิดฐานการกระทำความรุนแรงตามมาตรานี้ ไม่เกี่ยวกับการทำให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ แต่อย่างไรก็ตาม เพราะการกระทำผิดเหล่านั้นจะเป็นไปตามฐานความผิดพื้นฐานตามประมวลกฎหมายอาญา แต่มาตรา 225-16-1 เป็นฐานความผิดที่กำหนดให้ ผู้ใดที่กระทำการใด ๆ ต่อผู้อื่น (อันนอกเหนือไปจากกรณีความรุนแรง การขู่ข่มขู่ หรือการคุกคามทางเพศ) เพื่อให้เขายอมรับหรือยอมกระทำการที่น่าอับอาย (Humiliating Acts) หรือที่เสื่อมทราม (Degrading Acts) หรือ ให้ผู้อื่นบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก เพื่อเป็นการรับบุคคลนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่หรือการชุมนุมหรืองานแรกพบ ซึ่งเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับ การกีฬา สถาบันทางการศึกษาในสังคม อันถือเป็นเงื่อนไขพิเศษในองค์ประกอบความผิด โดยการกำหนดฐานความผิดนี้ของสาธารณรัฐฝรั่งเศส เป็นการกำหนดความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ในส่วนที่ฐานความผิดอื่นตามประมวลกฎหมายอาญายังไม่ได้ให้ความคุ้มครอง ซึ่งเป็นแนวความคิดในการบัญญัติกฎหมายที่แตกต่างจากกฎหมายของสามประเทศข้างต้น

จากการศึกษาวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศในการกำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น พบว่าไม่ว่าจะเป็นกฎหมายของสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ต่างกำหนดฐาน

ความผิดทางอาญาโดยเฉพาะแก่กรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศเหล่านั้นเลือกที่จะนำกฎหมายอาญามาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยสอดคล้องกับแนวความคิดการกำหนดความรับผิดทางอาญา (Criminalization) โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวความคิดของศาสตราจารย์แพ็กเกอร์⁵ ที่วางหลักเกณฑ์ที่สำคัญว่า หากกรณีใดเป็นไปตามหลักการทั้งหลายในการกำหนดความรับผิดทางอาญาก็เป็นเรื่องที่จำเป็นจะต้องนำกฎหมายอาญามาแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าในเรื่องความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นเป็นไปตามหลักการกำหนดความรับผิดทางอาญา สอดคล้องกับการที่กฎหมายของประเทศทั้งหลายได้กำหนดฐานความผิดอาญาดังนี้ขึ้น

นอกจากนั้นการที่ต่างประเทศได้กำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่กรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นการเฉพาะนั้น ยังสอดคล้องกับแนวคิดวัตถุประสงค์การลงโทษอีกด้วย โดยเฉพาะในเรื่องการข่มขู่ยับยั้งการก่ออาชญากรรม (Deterrence) ที่มีหลักการว่า การลงโทษโดยกฎหมายอาญานั้นจะเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือเพื่อป้องปรามและข่มขู่ยับยั้งให้คนทั่วไปเห็นถึงผลร้ายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองหากกระทำความผิดตามกฎหมายและเป็นการยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำอีกของผู้ที่ได้รับโทษจากการกระทำผิดฐานนั้น โดยจะเห็นได้ว่าฐานความผิดเหล่านั้นของต่างประเทศเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่ทำหน้าที่ดังกล่าว

(ข) ข้อพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่

การพิจารณาความรับผิดเกี่ยวกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายของต่างประเทศในทุกประเทศที่ได้ศึกษา พบว่าการที่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มีความรับผิดทางอาญาตามกฎหมายนั้น เป็นเพราะว่ากฎหมายได้กำหนดหน้าที่แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยบรรเทาหรือระงับเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ หากบุคคลที่กฎหมายกำหนดหน้าที่นั้น “ละเว้น” การปฏิบัติหน้าที่และเงื่อนไขต่าง ๆ ตามกฎหมายแล้วย่อมมีความผิดทางอาญา ซึ่งกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ได้กำหนดบุคคลที่มีหน้าที่และอาจมีความรับผิดไว้แตกต่างกัน โดยสรุปได้ดังนี้

กฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ และเท็กซัส สหรัฐอเมริกา มีความคล้ายคลึงกันในเรื่องความรับผิดของบุคคลอื่นกล่าวคือ ได้กำหนดฐานความผิดของบุคคลทั่วไปที่ไม่ทำหน้าที่แจ้ง

⁵ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, หน้า 4-5.

เหตุการณ์ (Failure to Report Hazing) โดยได้กำหนดหน้าที่แก่บุคคลทั่วไปที่รู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดการกระทำความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือรับสมาชิกใหม่ (Hazing) ว่าหากพบว่าบุคคลอื่นเป็นเหยื่อในการกระทำความรุนแรงตามกฎหมายดังกล่าวของมลรัฐ (Hazing) และตนได้อยู่ในสถานที่เกิดเหตุการณ์นั้น (At the Scene of Such Crime) ไม่แจ้งว่ามีเหตุอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นต่อเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่เหมาะสมโดยเร็วตามสมควร และบุคคลนั้นสามารถกระทำได้โดยไม่เป็นอันตรายแก่ตนเองหรือบุคคลอื่น หากบุคคลนั้นไม่ดำเนินการแจ้งตามความข้างต้นแล้วจะมีความผิดตามกฎหมาย

นอกจากนี้กฎหมายของมลรัฐเท็กซัสยังได้บัญญัติฐานความผิดแก่องค์กร (Organization) ซึ่งหมายถึง กลุ่มของนักศึกษาชาย (Fraternity), กลุ่มของนักศึกษาหญิง (Sorority), สมาคม (Association), กลุ่ม (Club), ชุมชน (Society) หรือองค์กรในทำนองเดียวกัน ซึ่งองค์เหล่านี้สมาชิกหลักคือนักศึกษา⁶ โดยองค์กรเหล่านี้จะมีความผิดต่อเมื่อองค์กรได้อนุมัติหรือสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมที่มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) หรือหากเจ้าหน้าที่ขององค์กร, กลุ่มสมาชิกขององค์กร ศิษย์เก่าขององค์กรนั้น ได้กระทำให้ในขอบเขตของความรุนแรงตามกฎหมาย องค์กรในฐานะนิติบุคคลก็จะมี ความรับผิดชอบด้วย

กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ในรัฐบัญญัติเลขที่ 8049 นั้น ได้กำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องไว้หลายบุคคลด้วยกัน ซึ่งกฎหมายได้กำหนดหน้าที่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแก่บุคคลเหล่านั้น หากละเว้นไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ก็จะมี ความผิดตามกฎหมายได้แก่⁷ ความรับผิดชอบของเจ้าของสถานที่ซึ่งกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่นั้นได้จัดนอกบริเวณสถานศึกษา ผู้เป็นเจ้าของสถานที่ ที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) จะต้องรับผิดชอบในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิด, ความรับผิดชอบของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ถ้าการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) ได้กระทำภายในบ้าน ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งคนใดหรือสมาชิกคนหนึ่งคนใดของกลุ่มหรือองค์กรนักศึกษา (Fraternity/Sorority) บิดามารดา (Parents) ของบุคคลเหล่านั้นต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ, ความรับผิดชอบของผู้มีอำนาจในสถานศึกษาหรืออาจารย์ (School Authorities Including Faculty Members) ที่ได้ยินยอมให้มีการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือสมาชิกใหม่ (Hazing) หรือรู้เห็นถึงการนั้น แต่ไม่กระทำการใด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป จะต้องถูกลงโทษในฐานะผู้สมรู้ร่วมคิด, ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ หรือศิษย์เก่าขององค์กร (Fraternity/Sorority) ซึ่งร่วมวางแผนการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือ

⁶ Texas Education code section 37.151 (5)

⁷ Republic Act No. 8049 section 4

สมาชิกใหม่ (Hazing) แม้จะไม่อยู่ด้วยขณะที่มีเหตุการณความรุนแรงดังกล่าว จะต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ, ความรับผิดชอบของที่ปรึกษา (Advisor) ของกลุ่มองค์กร (Fraternity/Sorority) ที่ได้มาปรากฏตัวในขณะที่มีการกระทำความรุนแรง (Hazing) แต่ไม่กระทำการใด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำนั้นต่อไป จะต้องรับผิดชอบในฐานะตัวการ จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบของบุคคลอื่นตามกฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้กำหนดพฤติการณ์ที่จะเป็นความผิดแก่บุคคลเหล่านั้นไว้คล้ายคลึงกัน คือจะมีความผิด เมื่อรู้หรือควรจะรู้อยู่แล้วว่ามีเหตุการณความรุนแรงในการรับสมัครสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในสถานที่ของตนหรือความดูแลของตน แต่ละเว้นไม่ทำหน้าที่ตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณความรุนแรงดังกล่าว

กฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูและกฎหมายของแคว้นเกรละ สาธารณรัฐอินเดีย มีบทบัญญัติในเรื่องความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกัน ในที่นี้จึงนำเพียงกฎหมายของแคว้นทมิฬนาฑูมาวิเคราะห์ โดยกฎหมายกำหนดให้ หัวหน้าสถาบันการศึกษา (Head of the Institution) มีหน้าที่ตามกฎหมาย กล่าวคือ เมื่อมีเหตุการณความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษา (Ragging) เกิดขึ้น ให้หัวหน้าของสถาบันการศึกษานั้น ดำเนินการสอบถามถึงเรื่องราวตามที่ปรากฏในคำร้องเรียนภายใน 7 วันที่ได้รับการร้องเรียน และหากปรากฏในเบื้องต้นพบว่ามีมูลความจริงจากการร้องเรียนนั้น ให้หัวหน้าสถาบันการศึกษามีคำสั่งพักการเรียนแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่ถูกกล่าวหา หากหัวหน้าสถาบันการศึกษานั้นไม่ทำตามหน้าที่ดังกล่าวไม่ว่าโดยจงใจหรือประมาท กฎหมายได้กำหนดความผิดทางอาญาแก่หัวหน้าสถาบันการศึกษา⁸

สาธารณรัฐฝรั่งเศสนั้น ประมวลกฎหมายอาญา ได้กำหนดฐานความผิดอาญาแก่นิติบุคคลไว้อย่างชัดเจน⁹ นิติบุคคลในกรณีนี้นั้น ก็อาจจะเป็นนิติบุคคลใด ๆ ก็ตามที่ได้ก่อให้เกิดการกระทำความผิดตามฐานความผิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ (Bizutage)¹⁰ โดยการแสดงออกทางผู้แทนนิติบุคคล อาจยกตัวอย่างได้ดังนี้ สมาคมที่จัดกิจกรรมรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย, หอพักที่มีการทำกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่, บริษัทที่รับจัดกิจกรรมให้แก่สถาบันการศึกษาโดยเฉพาะกิจกรรมรับน้อง โดยจะเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวเป็นการบัญญัติความผิดทางอาญาแก่นิติบุคคลไว้โดยชัดเจนไว้ในกฎหมาย นิติวิธีเช่นนี้คล้ายคลึงกับการกำหนดความรับผิดชอบแก่องค์กร (Organizations) ที่ปรากฏในกฎหมายของมลรัฐเทกซัส สหรัฐอเมริกา

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในกฎหมายต่างประเทศ พบว่าเป็นไปในรูปแบบที่กฎหมายกำหนดฐานความผิดโดยเฉพาะ

⁸ Tamil Nadu Prohibition of Ragging Act, 1997 section 7

⁹ French Penal code section 225-16-3

¹⁰ French Penal code section 225-16-1

หากเป็นไปตามองค์ประกอบว่าบุคคลเหล่านั้นไม่กระทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นการละเว้นกระทำการตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดอันเป็นการทั่วไป ซึ่งแตกต่างจากเรื่องความรับผิดจากการกระทำโดยงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล กล่าวคือ หากบุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่โดยเฉพาะเจาะจงในการป้องกันผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นตามที่กฎหมายนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ บุคคลเหล่านั้นอาจมีความรับผิดเพราะการกระทำโดยงดเว้นได้ แต่ในกรณีความรับผิดของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายของต่างประเทศที่ศึกษามานี้เป็นเรื่องที่กฎหมายกำหนดหน้าที่เป็นการทั่วไปอย่างใดอย่างหนึ่งให้บุคคลอื่นกระทำ แต่บุคคลเหล่านั้นละเว้นไม่กระทำ จึงมีความผิดอาญาตามกฎหมาย

(ค) ข้อพิจารณาเรื่องความยินยอมของผู้ถูกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับ นิสิตนักศึกษาใหม่

จากการศึกษาเรื่องความยินยอมในกฎหมายอาญาเพื่อนำมาประกอบการวิเคราะห์ในเรื่องความยินยอมของผู้ถูกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นพบว่ากระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำต่อเนื้อตัวร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียงของนักศึกษาใหม่เหล่านั้น หรือแม้กระทั่งการกระทำหรือการก่อกวนสถานการณ์โดยประการที่น่าจะเกิดอันตรายต่อสิทธิต่าง ๆ ของนักศึกษาใหม่ ย่อมเป็นเรื่องที่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชนและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

ดังนั้นไม่ว่าจะมีความยินยอมของนักศึกษารุ่นน้องหรือไม่ ซึ่งอาจจะเป็นความยินยอมโดยบริสุทธิ์ หรืออาจจะเป็นความยินยอมเพราะถูกกดดัน บังคับ ชูเชิญก็ตาม หากเป็นการยินยอมต่อการกระทำที่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความสงบเรียบร้อยของสังคมแล้วนั้น ความยินยอมของผู้ถูกระทำย่อมไม่มีผลใด ๆ ต่อการยกเว้นความรับผิดทางอาญาของผู้กระทำความรุนแรง ผู้กระทำไม่อาจกล่าวอ้างความยินยอมของนักศึกษาใหม่ได้ ไม่ว่าเป็นการยินยอมให้กระทำหรือให้ตนถูกระทำโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือเสรีภาพของนักศึกษารุ่นน้อง ย่อมกล่าวอ้างความยินยอมเพื่อให้ผู้กระทำพ้นความรับผิดไม่ได้ทั้งสิ้น นอกจากนั้นการกระทำใดที่แม้จะไม่เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือเสรีภาพ แต่หากการกระทำเหล่านั้นละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษารุ่นน้อง ซึ่งได้รับความคุ้มครองโดย

รัฐธรรมนูญ¹¹ ผู้เขียนเห็นว่ายอมเป็นการกระทำที่ขัดต่อสำนึกในศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ ความสงบเรียบร้อยของสังคมด้วยเช่นกัน

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ พบว่าบางประเทศ อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ได้บัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรใน กฎหมายว่า ผู้กระทำความรุนแรงไม่อาจกล่าวอ้างความยินยอมของเหยื่อผู้ถูกกระทำได้เลย ซึ่งเป็นไป ตามหลักความยินยอมในกฎหมายอาญาอยู่แล้ว แม้จะไม่บัญญัติให้ชัดแจ้ง หลักการดังกล่าวก็ยังคงมี อยู่ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ถูกกระทำความรุนแรง แต่เพื่อความชัดเจนในการตีความว่าสิทธิอย่างไร บ้างควรได้รับความคุ้มครองในเรื่องความยินยอมของผู้ถูกกระทำ การบัญญัติไว้ชัดแจ้งเป็นลายลักษณ์ อักษรจะก่อให้เกิดประโยชน์ ในทางปฏิบัติทั้งในเรื่องการป้องปรามแก่คนทั่วไปว่า ความยินยอมใน กรณีดังกล่าวไม่อาจทำให้ผู้กระทำพ้นจากความรับผิดชอบได้ และยังเป็นประโยชน์ในการกล่าวอ้างเมื่อต้อง พิสูจน์เรื่องความยินยอมในชั้นศาลอีกด้วย

(ง) ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจาก กิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศและประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่านอกจากการบัญญัติฐานความผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะแก่ กรณีความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แล้ว ในต่างประเทศยังได้กำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อ จัดการกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อีกด้วย โดยพบว่าในต่างประเทศนั้นมีทั้ง มาตรการในเชิงป้องกันการเกิดความรุนแรงและมาตรการในเชิงปราบปรามการกระทำความผิด ซึ่งได้ กำหนดไว้เป็นมาตรการเสริมกับการบัญญัติฐานความผิดทางอาญา ซึ่งปรากฏในกฎหมายของมลรัฐ ฟลอริดา มลรัฐแมสซาชูเซตส์ มลรัฐเทกซัส สหรัฐอเมริกา กฎหมายของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

บางประเทศไม่ได้กำหนดมาตรการไว้ในกฎหมายที่บัญญัติฐานความผิดทางอาญา โดยเป็นการกำหนดมาตรการโดยหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ สาธารณรัฐอินเดีย ได้มีการออกข้อบังคับข้อบังคับว่าด้วยการป้องกันยับยั้งภัยหรือความรุนแรงของ กิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในสถาบันอุดมศึกษา ค.ศ. 2009 (Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions Regulations) โดยหน่วยงานที่เรียกว่า คณะกรรมการเงินทุน มหาวิทยาลัย (Universities Grants Commission) และสาธารณรัฐฝรั่งเศส ใช้วิธีการออกเป็นคำสั่ง ของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการอุดมศึกษาและการวิจัย ในการใช้เป็นแนวทางให้ สถาบันอุดมศึกษาใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ประกอบ

¹¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 4 “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

กับสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการจัดตั้งองค์กรอิสระเพื่อทำงานร่วมกับภาครัฐ เรียกว่า “คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับสมาชิกใหม่ของนักเรียนนักศึกษาแห่งชาติ” (*Comité National Contre le Bizutage /CNCB*) เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาแล้วประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการ, ให้คำปรึกษาและสนับสนุนเหยื่อและครอบครัวของเหยื่อจากการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือต่อกฎหมาย และติดตามหรือตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง, ให้ข้อมูลแก่สังคมและสร้างความตระหนักถึงความไม่ถูกต้องของการกระทำ ความรุนแรง หรือการกลั่นแกล้งที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักเรียนนักศึกษา

การกำหนดมาตรการโดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ของต่างประเทศสอดคล้องกับการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบและวางมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางแก่สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด โดยจากการศึกษาพบว่าประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ฯ ได้กำหนดมาตรการไว้หลายประการ ซึ่งมาตรการที่ควรนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรการของต่างประเทศ มีดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดให้สถาบันการศึกษาระงับการประชาสัมพันธ์เปิดเผยรูปแบบกิจกรรมเพื่อสร้างความเข้าใจกับนิสิตนักศึกษา ร่วมตรวจสอบการจัดกิจกรรมได้เพราะหากการจัดกิจกรรมของนักศึกษาโดยเฉพาะกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มีการจัดกิจกรรมอย่างเปิดเผย สามารถให้คนทั่วไปได้ทราบถึงรูปการณ์จัดกิจกรรม ก็จะส่งผลให้การใช้ความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้นลดลงจนกระทั่งการใช้ความรุนแรงนั้นหมดไปในที่สุด เปลี่ยนเป็นการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่อย่างสร้างสรรค์ โดยมาตรการดังกล่าวนี้สอดคล้องกับมาตรการในกฎหมายของมลรัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกาที่ให้การเผยแพร่รายงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมให้สถาบันการศึกษา และบุคคลทั่วไปทราบเพื่อสอดส่องดูแลไม่ให้มีการใช้ความรุนแรงในการจัดกิจกรรม

(2) การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษา มีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่ และประชุมเชียร์ของนิสิตนักศึกษาที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน หลักความเสมอภาค และกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน โดยสถาบันอุดมศึกษาออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์และมาตรการในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้อง กับแนวนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมาตรการในข้อนี้ ปรากฏอยู่ในมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาของกฎหมายมลรัฐฟลอริดาอย่างชัดเจน และตามข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐอินเดียนมีมาตรการในลักษณะนี้กำหนดไว้อย่างชัดเจนด้วย

(3) การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวังเพื่อติดตามผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก้ไขปัญหาและประสานงานกับสื่อมวลชนและผู้ปกครอง ซึ่งจากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศพบว่า ไม่มีกฎหมายของประเทศใดกำหนดมาตรการในการให้มีการจัดตั้งศูนย์เฝ้าระวัง แต่จะมีความสอดคล้องกับข้อบังคับของคณะกรรมการเงินทุนมหาวิทยาลัย ในสาธารณรัฐอินเดีย ที่กำหนดให้มีการตั้ง คณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมของนักศึกษาที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) ในแต่ละสถานศึกษาและในแต่ละเขตพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามข้อบังคับดังกล่าว รวมถึงให้มีการตั้ง กลุ่มปฏิบัติการสำหรับต่อต้านกิจกรรมของนักศึกษาที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Squad) โดยการปฏิบัติการจะอยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการต่อต้านกิจกรรมของนักศึกษาที่ใช้ความรุนแรง (Anti-Ragging Committee) กลุ่มเฉพาะกิจดังกล่าวนี้มีหน้าที่ในการไปปรากฏตัวในสถานที่ที่มีรายงานถึงการจัดกิจกรรมที่มีความรุนแรงดังกล่าว โดยไม่ให้นักศึกษากลุ่มเหล่านั้นทันได้รู้ตัวเพื่อระงับสถานการณ์เหล่านั้น เพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงที่อาจจะดำเนินต่อไปหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความรุนแรงขึ้น

(4) มาตรการตั้งศูนย์เฝ้าระวังนั้น ยังสอดคล้องกับมาตรการของสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่มีการตั้งองค์กรอิสระ ขึ้นเพื่อดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการสอดส่องดูแล รับเรื่องร้องเรียน เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ให้ข้อมูลแก่สังคมและสร้างความตระหนักถึงความไม่ถูกต้องของการกระทำความรุนแรงหรือการกลั่นแกล้งที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักศึกษา โดยองค์กรนั้นคือ “คณะกรรมการต่อต้านความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่แห่งชาติ” (*Comité National Contre le Bizutage /CNCB*)¹²

จากการศึกษาผู้เขียนเห็นว่ามาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้น มีหลายมาตรการที่สอดคล้องและอยู่ในมาตรฐานเดียวกันกับมาตรการของต่างประเทศ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอยู่ที่ว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีการกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ไม่เท่ากัน บางแห่งมีการกำหนดอย่างเคร่งครัด บางแห่งกำหนดไว้เพียงมาตรการกว้าง ๆ หากสถาบันอุดมศึกษาใดไม่นำมาตรการตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปปฏิบัติ ก็ไม่อาจดำเนินการบังคับได้ เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจในการบังคับสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายจัดตั้งสถาบันนั้น ๆ ประกอบกับประเทศไทยยังขาดองค์กรกลางที่ทำหน้าที่โดยเฉพาะในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ เก็บสถิติ ประสานงานการแก้ไขปัญหาความรุนแรง

¹² Comité National Contre le Bizutage, **Qui Sommes-Nous** [Online], Accessed: 20 March 2017. Available from: http://www.contrelebizutage.fr/qui-sommes-nous_lang_FR_menu_3

และเป็นองค์กรกลางที่จะบังคับใช้สภาพบังคับตามกฎหมาย เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในประเทศไทยได้มีมาตรการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมเหล่านี้อย่างมีมาตรฐานเดียวกัน

จากการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนิสิตนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย พบว่ากฎหมายและมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทยไม่อาจที่จะทำหน้าที่ป้องกันและจัดการกับปัญหาความรุนแรงจากกิจกรรมรับน้องใหม่ได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมซึ่งปรากฏในความเป็นจริงทางสังคม ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสังคมดังกล่าวให้ลดลงและหมดไปในที่สุด จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนเป็นการเฉพาะ ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในการป้องกันและควบคุมไม่ให้เกิดความรุนแรงจากการจัดกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อกำหนดฐานความผิดและโทษที่เหมาะสมแก่การกระทำความรุนแรงดังกล่าว ตลอดจนบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องอันจะต้องรับผิดชอบได้อย่างชัดเจน รวมถึงกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันการก่อความรุนแรงในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ครอบคลุม ย่อมส่งผลให้สามารถลดความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ได้และทำให้ปัญหาดังกล่าวนี้อันหมดไปในที่สุด โดยผู้เขียนจะนำเสนอแนวทางในทางกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในหัวข้อถัดไป

6.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในปัจจุบันและการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่มาแล้วนั้น ผู้เขียนพบแนวทางที่เหมาะสมกับประเทศไทยเพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ที่ยังคงพบเห็นได้ในประเทศไทยและมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต โดยการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ผู้เขียนขอเสนอแนะทางการกำหนดฐานความผิดทางอาญา การกำหนดความรับผิดแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนการกำหนดแนวทางดังกล่าว ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

6.2.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดทางอาญาสำหรับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย

ด้วยเหตุที่กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ของประเทศไทยในปัจจุบันนั้นยังไม่เพียงพอและยังไม่อาจทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามความรุนแรงอันเกิดขึ้นในกิจกรรมรับ

นักศึกษาใหม่ เพราะความเสียหายจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อนักศึกษาในกิจกรรมเหล่านั้นยังคงมีอยู่ในประเทศไทย และประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่กำหนดฐานความผิดอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่เป็นการเฉพาะ เพื่อใช้กฎหมายอาญาในการทำหน้าที่ป้องปรามและข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) ผู้กระทำความรุนแรงไม่ให้เกิดการกระทำที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพของนักศึกษาในกิจกรรมดังกล่าว ไม่ว่าจะกระทำต่อนักศึกษาใหม่ นักศึกษาอื่นหรือบุคคลทั่วไป จึงเห็นสมควรเสนอให้มีการบัญญัติฐานความผิด นิยามของความรุนแรง และองค์ประกอบความผิด ดังต่อไปนี้

(ก) รูปแบบการบัญญัติฐานความผิด

ผู้เขียนเสนอแนะให้ประเทศไทยมีการบัญญัติกฎหมายพิเศษ ในระดับพระราชบัญญัติ ด้วย “การป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา” เพื่อให้กฎหมายดังกล่าวนี้ กำหนดฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา กำหนดนิยามของความรุนแรงในกิจกรรมของ นิสิตนักศึกษา กำหนดความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง และกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงในกิจกรรมของ นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และหากจะมีการกำหนดรายละเอียดหรือข้อปฏิบัติเพิ่มเติมประการใด กฎหมายฉบับนี้จะให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือหากในอนาคตประเทศไทยมีการจัดตั้งกระทรวงอุดมศึกษาและการวิจัย ขึ้นมาใหม่ก็ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่จัดตั้งขึ้นใหม่นั้นเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

เหตุผลในการเสนอให้ตราเป็นกฎหมายพิเศษระดับพระราชบัญญัติเนื่องจากว่า หากจะกำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่กรณีใดและจะกำหนดมาตรการอย่างอื่นในการจัดการแก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งในที่นี้คือปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา จำต้องตราเป็นกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์เทียบเท่าพระราชบัญญัติ การที่ไม่เสนอให้บัญญัติเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญาเป็นเพราะเรื่องความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาเป็นเรื่องเฉพาะเจาะจง ไม่ใช่เรื่องทั่วไปที่จะกำหนดเป็นฐานความผิดพื้นฐานตามประมวลกฎหมายอาญา และการที่ผู้เขียนไม่เสนอให้บัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื่องจากว่ากฎหมายดังกล่าวนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องการแก้ไขความรุนแรงในกิจกรรมนักศึกษาเข้าไปในกฎหมายดังกล่าวจะเป็นการขัดกับเจตนารมณ์ในการมีกฎหมายนั้น

(ข) นิยามความหมายและองค์ประกอบความผิด

เมื่อจะตราพระราชบัญญัติดังกล่าวมานั้น ผู้เขียนเสนอแนะให้กฎหมายกำหนดนิยามความหมายขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะนำมากำหนดขอบเขตของการบัญญัติองค์ประกอบความผิดแก่ฐานความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา ตลอดจนกำหนดขอบเขตของความหมายแก่ส่วนอื่น ๆ ของกฎหมายดังกล่าว ดังต่อไปนี้

คำว่า “ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา” หมายถึง การกระทำ หรือการก่อสถานการณ์ใด ๆ โดยมีมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียงของนิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใดในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

จากกำหนดนิยามของคำว่า ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะเห็นได้ว่า การกระทำเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ หรือ “กิจกรรมรับน้อง” เท่านั้น แต่เป็นการกระทำในกิจกรรมใด ๆ ของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อไม่ให้เกิดการจำกัดการปรับใช้และไม่ให้เกิดปัญหาในการหลีกเลี่ยงกฎหมายจากการตีความว่า กิจกรรมใดคือกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่หรือไม่ จึงเห็นสมควรกำหนดความหมายอย่างกว้างแก่คำดังกล่าว

คำว่า “นิสิตนักศึกษา” หมายถึง นิสิตนักศึกษาในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง ไม่ว่าจะศึกษาอยู่ชั้นปีใด

เนื่องจากว่า ไม่ต้องการจำกัดความคุ้มครองแก่นักศึกษาใหม่เพียงอย่างเดียว และการกระทำความรุนแรงนั้นอาจเกิดขึ้นแก่นักศึกษาคนใดหรือบุคคลใดก็ได้ หากเป็นผู้เข้ามาร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา จึงสมควรกำหนดความหมายอย่างกว้างเพื่อให้ความคุ้มครองแก่นิสิตนักศึกษาทั่วไป

คำว่า “สถาบันอุดมศึกษา” หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษานั้น ไม่ได้มีเพียงแต่มหาวิทยาลัยของรัฐเท่านั้น ยังประกอบไปด้วย สถาบันอุดมศึกษาเอกชน วิทยาลัยเอกชน และวิทยาลัยชุมชน ซึ่งอยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

คำว่า “กิจกรรมของนิสิตนักศึกษา” หมายถึง การรวมกลุ่ม การมาชุมนุมร่วมกัน หรือการอื่นใดในทำนองเดียวกันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจุดประสงค์ในทางสันตนาการ นันทนาการ วิชาการ บำเพ็ญประโยชน์ หรือทางอื่นใดในทำนองเดียวกัน โดยมีการ

จัดขึ้นเพราะการเป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ไม่ว่าจะจัดขึ้นโดย องค์กรนักศึกษา ชมรม สมาคม สโมสร กลุ่มกีฬา หรือกลุ่มอื่นใดในทำนองเดียวกันซึ่งสมาชิกขององค์กรเหล่านั้น เป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ โดยกิจกรรมนั้นต้องได้รับอนุมัติอย่างถูกต้องจาก สถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ไม่ว่าจะกิจกรรมนั้นจะได้จัดขึ้นในอาณาเขตของสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่ก็ตาม

คำว่า “ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษา” หมายถึง บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้ง จากสถาบันอุดมศึกษาให้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบ สั่งการ อนุมัติ ให้คำแนะนำ หรือ การอื่นใดในทำนองเดียวกัน ในเรื่องกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นในระดับส่วนกลางของสถาบันอุดมศึกษา ระดับคณะ วิทยาลัย หรือระดับอื่นใด

เมื่อได้กำหนดนิยามขององค์ประกอบต่าง ๆ แล้ว ผู้เขียนเสนอแนะให้บัญญัติฐาน ความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา โดยมีองค์ประกอบความผิด ดังต่อไปนี้

“ผู้ใด กระทำการหรือก่อสถานการณ์ใด ๆ ไม่ว่าจะผู้ถูกกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียงของนิสิต นักศึกษาหรือบุคคลอื่นใดในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีความผิดฐานก่อ ความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

หากการกระทำหรือก่อสถานการณ์ดังกล่าวเป็นไป โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิด อันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว ผู้กระทำต้องระวาง โทษ.....

หากการกระทำหรือก่อสถานการณ์ดังกล่าวเป็นไป โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิด อันตรายเสรีภาพหรือชื่อเสียงของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว ผู้กระทำต้องระวาง โทษ.....”

ฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา มีองค์ประกอบความผิดที่มุ่งกำหนดความรับผิดแก่กรณีที่ไม่อาจปรับใช้ฐาน ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาได้ กล่าวคือ เป็นการกำหนดการกระทำประกอบพฤติการณ์ ประกอบการกระทำ ซึ่งฐานความผิดนี้ไม่ต้องการผลของการกระทำเพียงแต่หากการกระทำดังกล่าว เป็นไปโดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียงของนิสิต นักศึกษาแล้ว ย่อมเป็นความผิดตามกฎหมายนี้ทันที เป็นการบัญญัติฐานความผิดในเชิงป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำหรือการก่อสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งหากปล่อยให้เกิดผลความเสียหายขึ้นแล้วจึงค่อยนำประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ย่อมเป็นการไม่เพียงพอต่อเจตนารมณ์ใน การป้องกันความเสียหายจากความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

นอกจากนี้กฎหมายดังกล่าวยังให้ความคุ้มครองเหยื่อผู้ถูกระทำอย่างครอบคลุม ทั้งสิทธิในชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพของบุคคล มิให้ถูกระทบจากการกระทำที่น่าจะก่อให้เกิดอันตราย รวมถึงให้ความคุ้มครองถึงชื่อเสียง ของบุคคลมิให้ถูกระทบอีกด้วย ซึ่งเป็นการให้ความรับรองและคุ้มครองแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ของนิสิตนักศึกษาให้ครอบคลุมถึงการกระทำหรือการก่อสถานการณ์ที่น่าจะก่อให้เกิด ความน่าอับอายขายหน้า หรือความเกลียดชังที่จะเกิดขึ้นต่อนิสิตนักศึกษาทั้งหลาย

กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น มักจะมีการรวมกลุ่มกันของนิสิตนักศึกษาจากหลายชั้นปี มีอายุที่หลากหลาย ทั้งนักศึกษาปัจจุบันที่เป็นนักศึกษาเก่า นักศึกษาใหม่ ซึ่งการรวมกลุ่มดังกล่าวนี้ จะแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ในทางสังคมที่ นักศึกษารุ่นพี่ มีอำนาจเหนือ นักศึกษารุ่นน้อง ในการสั่งการหรือมีอิทธิพลโดยประการอื่นในการที่จะให้นักศึกษารุ่นน้องปฏิบัติตาม หรือแม้กระทั่งในหมู่นักศึกษาด้วยกันเองไม่จำกัดว่าจะเป็นนักศึกษารุ่นพี่หรือรุ่นน้องก็อาจเกิดขึ้นซึ่งอำนาจเหนือของบุคคลหนึ่งต่อบุคคลหนึ่งได้ อันอาจนำมาสู่การกระทำที่เกินเลยความเหมาะสม เกิดเป็นความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา โดยนักศึกษาผู้หนึ่งอาจจะยอมให้มีการกระทำ ความรุนแรงต่อตนเอง ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยความยินยอมอันบริสุทธิ์ของบุคคล หรืออาจจะเป็นความยินยอมอันบกพร่องเพราะการถูกบีบบังคับ กดดัน ช่มชู้ หรือเกรงกลัวต่ออิทธิพลใด ๆ จึงตนเข้าอยู่ในการกระทำหรือสถานการณ์ความรุนแรงดังกล่าว และอาจนำมาซึ่งอันตรายต่อนักศึกษาผู้ยินยอมนั้น ในที่สุด โดยการยินยอมให้เกิดกระทำ ความรุนแรงต่อตนเอง ไม่ว่าจะต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียง ย่อมเป็นการกระทำที่ขัดต่อสำนึกศีลธรรมอันดีและความสงบเรียบร้อยของประชาชน อันทำให้แม้มีความยินยอมของผู้ถูกระทำ ผู้กระทำความรุนแรงก็ไม่อาจกล่าวอ้างได้เป็นไปตามหลักการในเรื่องความยินยอมในกฎหมายอาญา

ดังนั้นเพื่อความชัดเจนในการตีความข้อเท็จจริงและเป็นการป้องกันการกระทำ ความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้น ผู้เขียนเสนอแนะให้มีการบัญญัติโดยชัดแจ้ง โดยบัญญัติว่า “ไม่ว่าผู้ถูกระทำ จะยินยอมหรือไม่” ไว้ในฐานความผิดนั้น

นอกจากนั้น ผู้เขียนเสนอให้กำหนดฐานความผิดเรื่องการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ของนิสิตนักศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาบัญญัติไว้ด้วย เนื่องจากว่า ในบางครั้ง การกระทำ ความรุนแรงในกิจกรรมดังกล่าว แม้จะไม่ถึงขนาดเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาก็คือ ไม่ได้กระทำให้เป็นความผิดต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือการกระทำไม่เหมาะสมทางเพศก็ตาม แต่มีการกระทำที่เห็นได้อย่างชัดแจ้งว่าเป็นการลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเยี่ยงวัตถุไม่มีชีวิตจิตใจ กระทำให้บุคคลอื่นได้รับความอับอายอย่างมาก หรือให้กระทำในสิ่งที่น่ารังเกียจต่อคนทั่วไป เหล่านี้เป็นการกระทำที่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ปัจจุบันไม่อาจนำกฎหมายใดมาลงโทษการกระทำในลักษณะดังกล่าวได้ จึงสมควรให้ประเทศไทย กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาให้ครอบคลุมไปถึง การกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วย ดังเช่นฐานความผิด “*Bizutage*” ตามประมวลกฎหมายอาญาของฝรั่งเศส และกากระทำความผิดดังกล่าว ไม่ต้องพิจารณาถึงความยินยอมของผู้ถูกระทำแต่อย่างใด โดยกำหนดฐานความผิด ดังนี้

“ผู้ใดกระทำโดยประการใด ๆ ไม่ว่าผู้ถูกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใดในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ต้องระวางโทษ...”

นอกจากนั้น คำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ยังเป็นคำที่ตีความหมายกว้าง และเป็นการยากที่จะกำหนดอย่างชัดเจนว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์นั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง แต่เพื่อประโยชน์ในการตีความกฎหมาย ผู้เขียนจึงเสนอให้มีการกำหนด ตัวอย่างของการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้ในกฎหมายด้วย

“ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามความในวรรคแรก หมายถึงรวมถึง การกระทำที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเยี่ยงวัตถุไม่มีชีวิตจิตใจ กระทำให้บุคคลอื่นได้รับความอับอายอย่างมาก หรือให้กระทำในสิ่งที่น่ารังเกียจต่อหน้าสาธารณชนทั่วไป”

6.2.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดความรับผิดชอบแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่นั้น โดยหลักการทางกฎหมายนั้น หากมีกฎหมายบัญญัติฐานความผิดโดยเฉพาะ กำหนดหน้าที่โดยทั่วไปให้บุคคลใด ๆ ทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วต่อมาบุคคลนั้นละเว้นการกระทำตามหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติดังกล่าว บุคคลนั้นย่อมมีความผิดตามกฎหมาย ซึ่งต่างจากเรื่องการกระทำโดยงดเว้นจากการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผล อันบุคคลนั้นมีหน้าที่เฉพาะเจาะจงในการป้องกันไม่ให้ผลเสียหายเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นไปโดยกฎหมายบัญญัติหรือประการอื่นใด

หากบุคคลดังกล่าวไม่กระทำตามหน้าที่เพื่อป้องกันผลนั้นแล้วก็จะมีความผิดเพราะกระทำโดยงดเว้นได้ ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าหากจะกำหนดความรับผิดชอบแก่บุคคลอื่นจะต้องจำกัดไว้เฉพาะการละเว้นกระทำการตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่ถึงขนาดกำหนดหน้าที่โดยเฉพาะเพื่อป้องกันผล อันจะทำให้บุคคลผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาอาจมีความรับผิดชอบเพราะการกระทำโดยงดเว้นได้ ซึ่งเป็นการเปิดช่องให้เกิดการตีความกฎหมายอาญาอย่างกว้าง เป็นการไม่เหมาะสมในการใช้กฎหมายอาญา

ผู้เขียนมีความเห็นว่าไม่ควรนำกฎหมายอาญามาใช้ลงโทษบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ควรจะจำกัดไว้เพียงการรับโทษทางวินัยหรือโทษทางปกครองจากการบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น เพราะจะเป็นการใช้กฎหมายอาญาโดยเคร่งครัดเกินไป แต่ผู้เขียนก็มีความเห็นเพิ่มเติมว่าเพื่อให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการกำหนดกฎหมายเพื่อป้องกันการความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จึงเสนอแนะให้กำหนดกรณีพิเศษที่ให้กับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบทางอาญา

หาก “ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา” ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับการจัดกิจกรรมของนักศึกษามากที่สุด ได้รู้หรือควรได้รู้ว่ามี ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพิกเฉยไม่ดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว ให้ผู้มีหน้าที่ดังกล่าวมีความผิดทางอาญา โดยให้จำกัดเกี่ยวกับกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาไว้ว่า ต้องเป็นกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาซึ่งได้รับอนุมัติอย่างถูกต้องจากสถาบันอุดมศึกษาหรือผู้มีอำนาจแล้วเท่านั้น โดยผู้เขียนเสนอแนะดังนี้

“ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการสอดส่อง ดูแลควบคุมกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมาย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน ปราศจากความรุนแรงในรูปแบบใด ๆ ในกิจกรรมดังกล่าว

หากเกิดความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หากปรากฏว่า ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษา ได้รู้หรือควรได้รู้ว่ามี ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพิกเฉยไม่ว่าโดยเจตนาหรือประมาท ไม่ดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว มีความผิดต้องระวางโทษ...”

6.2.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย

เมื่อได้พิจารณาการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดทางอาญาอันประกอบไปด้วย นิยามของความรุนแรงและองค์ประกอบความผิด ตลอดจนความรับผิดชอบของบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องแล้วนั้น ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการอย่างอื่นเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไว้ให้ปรากฏชัดแจ้งในกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้มาตรการดังกล่าวเหล่านั้นมีสภาพบังคับตามกฎหมาย และให้อำนาจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา โดยให้กำหนดมาตรการดังนี้

ประการแรก ให้บัญญัติมาตรการที่ได้กำหนดไว้ในประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2560 ในบางมาตรการที่สำคัญ มาบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงกำหนดมาตรการอื่นเพิ่มเติมอันได้มาจากการศึกษาวิเคราะห์มาตรการของต่างประเทศ เพื่อให้มาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่ต่อเนื่องกับการกำหนดฐานความผิดทางอาญาแก่กรณีความรุนแรงดังกล่าว มีความชัดเจนในการบังคับใช้ในทางปฏิบัติ และมีสภาพบังคับเป็นกฎหมายเพื่อใช้บังคับกับสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งทั่วราชอาณาจักรให้มีมาตรการทางกฎหมายขั้นต่ำเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษาเป็นอย่างเดียวกัน และเพื่อคุ้มครองนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคกัน โดยมีมาตรการดังต่อไปนี้

“ (1) ให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งรณรงค์ประชาสัมพันธ์เปิดเผยรูปแบบกิจกรรมเป็นการสาธารณะเพื่อให้บุคคลทั่วไป สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรการ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ตลอดจนสามารถตรวจสอบการจัดกิจกรรมได้ และกำหนดให้กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาทุกกิจกรรม จะต้องผ่านการอนุมัติรูปแบบกิจกรรมจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร

(2) ให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมได้

(3) นิสิตนักศึกษาผู้ที่เป็นผู้จัดหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมจะต้องได้รับการคัดเลือก และมีการเตรียมความพร้อม พัฒนาทักษะก่อนการจัดกิจกรรม

(4) ให้สถาบันอุดมศึกษา เผยแพร่บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา แก่นิสิตนักศึกษาหรือบุคคลทั่วไปให้ทราบโดยทั่วกัน หากสถาบันอุดมศึกษา มีการจัดทำคู่มือของนิสิตนักศึกษา ต้องนำบทบัญญัตินี้ดังกล่าวพิมพ์ลงในคู่มือนั้นด้วย

(5) ให้สถาบันอุดมศึกษามีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ตลอดจนกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของสถาบันอุดมศึกษา

(6) ให้สถาบันอุดมศึกษาออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์และมาตรการในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

(7) ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดตั้ง “คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมของ นักศึกษา” โดยมีผู้แทนจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาจากทุกคณะ วิทยาลัยหรือสำนักวิชา และตัวแทนจากผู้นำนักศึกษา เพื่อให้มีหน้าที่สอดส่องดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ และให้มอบหมายตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาไปสังเกตการณ์ในเวลาที่มีการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาอย่างน้อย 2 คน”

ประการที่สอง กำหนดให้อำนาจกฎหมายดังกล่าวในการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรกลางในรูปของคณะกรรมการ เรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาแห่งชาติ” มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแล ตรวจสอบและสั่งการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนักศึกษา โดยให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งดำเนินการตามมาตรการที่กฎหมายกำหนดเป็นอย่างน้อย คณะกรรมการดังกล่าวประกอบไปด้วยผู้แทน จากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้แทนจากกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาอีกจำนวนหนึ่ง ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสถาบันและทุกภูมิภาคของประเทศ

คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจในการวินิจฉัยข้อร้องเรียนว่า สถาบันอุดมศึกษาแห่งใดไม่ดำเนินการตามมาตรการขั้นต่ำเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หากพบว่าสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดไม่ดำเนินการตามมาตรการนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจทำความเห็นเพื่อเสนอลงโทษทางวินัย แก่สถาบันอุดมศึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้ ควรกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ในการเก็บรวบรวมสถิติการเกิดขึ้นของความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง และมีอำนาจในการจัดกลุ่มของสถาบันอุดมศึกษาที่มีสถิติการเกิดความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาเรียงลำดับจากมากไปน้อย และประกาศแก่สาธารณชนให้ทราบโดยทั่วกัน

เมื่อผู้เขียนได้ศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ในประเทศไทย” เสร็จสิ้นแล้วนั้น ผู้เขียนได้ทราบว่าปัญหาความรุนแรงนั้นยังดำเนินอยู่ในกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ ตลอดจนกิจกรรมอื่น ๆ ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย การศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าว แนวความคิดทฤษฎีและหลักการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันของประเทศไทยที่อาจนำมาปรับใช้กับกรณีความรุนแรงจากกิจกรรมรับนักศึกษาใหม่ซึ่งพบว่ามาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยนั้นยังไม่เพียงพอและยังไม่อาจทำหน้าที่ในการป้องปรามความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษาได้ เมื่อ

ได้ศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐอินเดีย และสาธารณรัฐฝรั่งเศส พบว่าประเทศเหล่านั้นมีมาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะเพื่อจัดการกับปัญหาความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งน่าจะนำมาเป็นแนวทางเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมแก่ประเทศไทยได้

แม้ว่าต่างประเทศและประเทศไทยจะมีบริบททางสังคมที่อาจจะแตกต่างกัน แต่ผู้เขียนเห็นว่าเราสามารถนำมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศเหล่านั้นมาปรับใช้อย่างเหมาะสมแก่บริบทของประเทศไทยได้ จึงได้ศึกษาวิเคราะห์โดยถี่ถ้วนและนำเสนอแนวทางออกมาเป็นข้อเสนอแนะต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ามาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงในกิจกรรมของนักศึกษานั้นจะสามารถลดความรุนแรงจากกิจกรรมของนักศึกษาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้ และจะสามารถทำให้การใช้ความรุนแรงเหล่านั้นหมดไปในที่สุด สมดังสมมติฐานของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น

6.2.4 ร่างกฎหมายตามข้อเสนอแนะ

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

พ.ศ.

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า การกระทำ หรือการก่อสถานการณ์ใด ๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียงของนิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใดในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

“นิสิตนักศึกษา” หมายความว่า นิสิตนักศึกษาในสังกัดสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง ไม่ว่าจะศึกษาอยู่ชั้นปีใด

“สถาบันอุดมศึกษา” หมายความว่า สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

“กิจกรรมของนิสิตนักศึกษา” หมายความว่า การรวมกลุ่ม การมาชุมนุมร่วมกันหรือการอื่นใดในทำนองเดียวกันของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจุดประสงค์ในทางสันตนาการ นันทนาการ วิชาการ บำเพ็ญประโยชน์ หรือทางอื่นใดในทำนองเดียวกัน โดยมีการจัดขึ้นเพราะการ

เป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ไม่ว่าจะจัดขึ้นโดย องค์กรนักศึกษา ชมรม สมาคม สโมสร กลุ่มกีฬา หรือกลุ่มอื่นใดในทำนองเดียวกันซึ่งสมาชิกขององค์กรเหล่านั้นเป็นนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ โดยกิจกรรมนั้นต้องได้รับอนุมัติอย่างถูกต้องจากสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ไม่ว่าจะกิจกรรมนั้นจะจัดขึ้นในอาณาเขตของสถาบันอุดมศึกษาหรือไม่ก็ตาม

“ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับการแต่งตั้งจากสถาบันอุดมศึกษาให้มีตำแหน่งหน้าที่ในการดูแลรับผิดชอบ สั่งการ อนุมัติ ให้คำแนะนำ หรือการอื่นใดในทำนองเดียวกัน ในเรื่องกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ ไม่ว่าจะ เป็นในระดับส่วนกลางของสถาบันอุดมศึกษา ระดับคณะ วิทยาลัย หรือระดับอื่นใด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวดที่ 1

ความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา 5 ผู้ใดกระทำการหรือก่อสถานการณ์ใด ๆ ไม่ว่าจะผู้ถูกกระทำจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม ในลักษณะที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เสรีภาพ หรือชื่อเสียงของนิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใดในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีความผิดฐานก่อความรุนแรงในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

หากการกระทำหรือก่อสถานการณ์ดังกล่าวเป็นไป โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว ผู้กระทำต้องระวางโทษ.....

หากการกระทำหรือก่อสถานการณ์ดังกล่าวเป็นไป โดยประการที่น่าจะก่อให้เกิดอันตรายเสรีภาพหรือชื่อเสียงของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว ผู้กระทำต้องระวางโทษ.....

มาตรา 6 ผู้ใดกระทำโดยประการใด ๆ อันเป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนิสิตนักศึกษาหรือบุคคลอื่นใดในกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ต้องระวางโทษ...

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามความในวรรคแรก หมายถึงรวมถึง การกระทำที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการลดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นเยี่ยงวัตถุไม่มีชีวิตจิตใจ กระทำให้บุคคลอื่นได้รับความอับอายอย่างมาก หรือให้กระทำในสิ่งที่น่ารังเกียจต่อหน้าสาธารณชนทั่วไป

มาตรา 7 ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการสอดส่องดูแล ควบคุมกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมาย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชน ปราศจากความรุนแรงในรูปแบบใด ๆ ในกิจกรรมดังกล่าว

หากเกิดความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หากปรากฏว่า ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนิสิตนักศึกษา ได้รู้หรือควรได้รู้ว่ามี ความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เพิกเฉยไม่ว่าโดยเจตนาหรือประมาท ไม่ดำเนินการตามสมควรเพื่อระงับเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าว มีความผิดต้องระวางโทษ...

หมวดที่ 2

มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

มาตรา 8 เพื่อเป็นการกำหนดมาตรการทางกฎหมายขั้นต่ำเพื่อป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งดำเนินการตามมาตรการดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(1) ให้สถาบันอุดมศึกษารณรงค์ประชาสัมพันธ์เปิดเผยรูปแบบกิจกรรมเป็นการสาธารณะเพื่อให้บุคคลทั่วไป สามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ นโยบายและมาตรการ รวมทั้ง มีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ตลอดจนสามารถตรวจสอบการจัดกิจกรรมได้ และกำหนดให้กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาทุกกิจกรรม จะต้องผ่านการอนุมัติรูปแบบกิจกรรมจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษร

(2) นิสิตนักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมได้

(3) นิสิตนักศึกษาผู้ที่เป็นผู้จัดหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมจะต้องได้รับการคัดเลือก และมีการเตรียมความพร้อม พัฒนาทักษะก่อนการจัดกิจกรรม

(4) ให้สถาบันอุดมศึกษา เผยแพร่บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา แก่นิสิตนักศึกษาหรือบุคคลทั่วไปให้ทราบโดยทั่วกัน หากสถาบันอุดมศึกษามีการจัดทำคู่มือของนิสิตนักศึกษา ต้องนำบทบัญญัติดังกล่าวพิมพ์ลงในคู่มือนั้นด้วย

(5) ให้สถาบันอุดมศึกษามีบทลงโทษทางวินัยอย่างเข้มงวดกับนิสิตนักศึกษา รวมถึงผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาในการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาที่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา ตลอดจนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสถาบันอุดมศึกษา

(6) ให้สถาบันอุดมศึกษาออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์และมาตรการในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา

(7) ให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจัดตั้ง “คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา” โดยมีผู้แทนจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจการนักศึกษาจากทุกคณะ วิทยาลัยหรือสำนักวิชา และตัวแทนจากผู้นำนักศึกษา เพื่อให้มีหน้าที่สอดส่องดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ และให้มีมอบหมายตัวแทนของสถาบันอุดมศึกษาไปสังเกตการณ์ในเวลาที่มีการจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาอย่างน้อย 2 คน

รัฐมนตรีและเลขาธิการมีอำนาจออกคำสั่งอื่นใด เพื่อให้มีการดำเนินการตามมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้

หมวดที่ 3

คณะกรรมการป้องกันความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 9 ให้รัฐมนตรีดำเนินการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรกลางในรูปของคณะกรรมการ เรียกว่า “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาแห่งชาติ” ให้มีอำนาจหน้าที่ ควบคุมดูแล ตรวจสอบและสั่งการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งดำเนินการตามมาตรการที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

คณะกรรมการ ประกอบไปด้วยผู้แทน จากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้แทนจากกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาอีกจำนวนหนึ่ง ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสถาบันและทุกภูมิภาคของประเทศ

คณะกรรมการ มีอำนาจในการวินิจฉัยข้อร้องเรียนซึ่งสถาบันอุดมศึกษาแห่งใดถูกกล่าวหาว่าไม่ดำเนินการตามมาตรการขั้นต่ำเพื่อป้องกันและปราบปรามความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หากคณะกรรมการ วินิจฉัยว่าสถาบันอุดมศึกษาแห่งใด ไม่ดำเนินการตามมาตรการทั้งหลายตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อลงโทษทางวินัยแก่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานั้น

มาตรา 10 ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจในการเก็บรวบรวมสถิติการเกิดขึ้นของความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง โดยมีอำนาจสั่งการให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการทั้งหลายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจในการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่มีสถิติการเกิดความรุนแรงจากกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อย และประกาศแก่สาธารณชนให้ทราบโดยทั่วกัน

รายการอ้างอิง

- ABA Journal. Clearing up Hazing [Online]. Available from:
http://www.abajournal.com/magazine/article/clearing_up_hazing_opponents_are_pushing_for_stricter_laws [20 March 2017.]
- Aldo Cimino. The Evolution of Hazing: Motivational Mechanisms and the Abuse of Newcomers. Journal of Cognition and Culture 11 (2011).
- Barbara B. Hollmann. Hazing: Hidden Campus Crime. Addressing Contemporary Campus Safety 99 (Autumn 2002).
- Comité National Contre le Bizutage. La Jurisprudence [Online]. Available from:
http://www.contrelebizutage.fr/textes-officiels_lang_FR_menu_4 [20 March 2017.]
- Brandon W. Chamberlin. “Am I My Brother’s Keeper?”: Reforming Criminal Hazing Laws Based on Assumption of Care. Emory Law Journal 63 (2014).
- Brian Mullen and George G. Goethals. Theories of Group Behavior. New York: Springer, 1987.
- Bryan A. Garner. Black’s Law Dictionary. 10 ed. St.Paul, MN: Thomson West, 2014.
- Cafebabel. University Initiation Rites Debate Hits France and Belgium [Online]. Available from: <http://www.cafebabel.co.uk/society/article/university-initiation-rites-debate-hits-france-and-belgium.html> [1 November 2016.]
- Comité National Contre le Bizutage. Charte De Bonne Conduite [Online]. Available from:
http://www.contrelebizutage.fr/cncb_pictures/site/files/etudes-et-documents/Charte-de-bonne-conduite-ENSAIT.pdf [20 March 2017.]
- Comité National Contre le Bizutage. Les Textes Officiels [Online]. Available from:
http://www.contrelebizutage.fr/textes-officiels_lang_FR_menu_4 [20 March 2017.]
- Comité National Contre le Bizutage. Qui Sommes-Nous [Online]. Available from:
http://www.contrelebizutage.fr/qui-sommes-nous_lang_FR_menu_3 [20 March 2017.]

- Committee of the Rights of the Child. General Comment No.13 (2011) the Rights of the Child to Freedom from All Forms of Violence [Online]. Available from: http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/CRC.C.GC.13_en.pdf [15 November 2016.]
- Devon M. Alvarez. Death by Hazing: Should There Be a Federal Law against Fraternity and Sorority Hazing? Journal of Multidisciplinary Research 7 (Summer 2015).
- Edward A. Tomlinson. The French Penal Code of 1994 as Amended as of January 1,1999. Getzville, New York: William S. Hein & Co. , 2008.
- Elizabeth Allan. Hazed and Confused: Transforming Hazing Culture. NIF Notes (Spring 2004).
- Gaurav Singhal. Duties of the Educational Institutions to Prevent Ragging [Online]. Available from: https://www.no2ragging.org/UGC_Anti_Ragging_Regulations_Abstract.pdf [15 November 2016.]
- Gregory L. Acquaviva. Protecting Students from the Wrong of Hazing Rites: A Proposal for Strengthening New Jersey's Anti-Hazing Act. Quinnipiac Law Review 26 (2008).
- Gregory S. Park and Tiffany F. Southerland. The Psychology and the Law of Hazing Consent. Marquette Law Review 97 (Fall 2013).
- Shayne E. Jones and Matthew W. Hughey Gregory S. Park. Hazing as a Crime: An Empirical Analysis of Criminological Antecedents. Law and Psychology Review 39 (2015).
- Herbert L. Packer. The Limits of Criminal Sanction. Redwood City, California: Stanford University Press, 1968.
- Indian Law Watch. Anti-Ragging Law in India [Online]. Available from: <http://indianlawwatch.com/practice/anti-ragging-laws-in-india> [15 November 2016.]
- Indiankanoon. M. Kavya Vs the Chairman [Online]. Available from: <https://indiankanoon.org/doc/82863801/> [5 May 2017.]

- Jenna Maclachlan. Dangerous Traditions: Hazing Rituals on Campus and University Liability. Journal of College and University Law 26 (2000).
- Jonathan Witmer-Rich. It's Good to Be Autonomous: Perspective Consent, Retrospective Consent, and the Foundation of Consent in the Criminal Law. Criminal Law and Philosophy 5 (2011).
- Legifrance. Code Pénal [Online]. Available from:
<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCodeArticle.do?cidTexte=LEGITEXT000006070719&idArticle=LEGIARTI000006417903> [25 March 2017.]
- Legislation online. Penal Code of the French Republic (English Version) [Online]. Available from: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes/country/30> [9 November 2016.]
- Marc Edelman. How to Prevent High School Hazing: A Legal, Ethical and Social Primer. North Dakota Law Review 81 (2005).
- Ministère de l'Éducation Nationale. Instruction Concernant Le Bizutage [Online]. Available from: <http://www.education.gouv.fr/bo/1998/33/bizut.htm> [20 March 2017.]
- National Institute of Technology Tiruchirappalli. Summary of the Judgment of the Hon. Supreme Court Deliverd on the 8th May 2009 [Online]. Available from: https://www.nitt.edu/home/students/Supreme_Court_Judgment.pdf [1 November 2016.]
- NBC News. Florida Hazing Law Gets First Test [Online]. Available from: http://www.nbcnews.com/id/15004797/ns/us_news-education/t/florida-hazing-law-gets-first-test/#.WRHGboiGM2w [20 March 2017.]
- Neil Alcober. Anti-Hazing Law Toothless Because of Loopholes [Online]. Available from: <http://www.manilatimes.net/anti-hazing-law-toothless-because-of-loopholes/109405>.
 [1 November 2016.]
- Philip A. Aguinaldo. The Anti-Hazing Law (Ra 8049). UST Law Review 49 (2005).
- Save the Children UK Philippines Programme. Philippine Laws Related to the Discipline and Punishment of the Children. Quezon City: Save the Children UK, 2006.

- Sophie Inge. Elite French Students on Trial for Blood Hazing [Online]. Available from: <http://www.thelocal.fr/20140603/prosecutors-want-conviction-for-blood-letters-hazing> [1 November 2016.]
- Supreme court of India. University of Kerala Vs Council, Principals', Colleges, Kerala [Online]. Available from: <http://dos.iitd.ac.in/anti-ragging/sc-ord09.pdf> [18 December 2016.]
- Thomas E. Miller and Roger W. Sorochty. Risk Management in Student Affairs: Foundation for Safety and Success. San Francisco: Jossey-Bass a Wiley Brand, 2015.
- Thongchai Winichakul. The Hazing Scandals in Thailand Reflect Deeper Problems in Social Relations. ISEAS Yusof Ishak Institute Journal 56 (October 2015).
- United Nations. Universal Declaration of Human Rights [Online]. Available from: <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights> [15 November 2016.]
- University Grants Commission of India. Ragging Related Circulars [Online]. Available from: <http://www.ugc.ac.in/page/Ragging-Related-Circulars.aspx> [1 November 2016.]
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบาย หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วย การดำเนินคดีในขั้นตอนก่อนการพิจารณา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: พลสยามพริ้นติ้ง, 2553.
- เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: พลสยามพริ้นติ้ง, 2551.
- เสริน ปุณณะหิตานนท์. การกระทำผิดในสังคม สังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- โพสต์ทูเดย์. รับน้องโหด! ให้ลงบ่อบำบัดสารเคมีจนน้ำปอดติดเชื้อรุนแรง [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.posttoday.com/social/hot/4> [เข้าถึงเมื่อ 11 กันยายน 2559]
- ไทยรัฐออนไลน์. แซร์ว่อน! ภาพรับน้องโหด ชุ่ม ม.รามฯ ด้านรุ่นพี่บอกเป็นแค่การแสดง [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/674501> [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2559]
- ไทยรัฐออนไลน์. ต้องศพที่เท่าไรถึงพอ? รวม 5 สยองรับน้องโหด ความตายไม่เคยเป็นบทเรียน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/720048> [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559]

- กมลชัย รัตนสกาวงค์. ความยินยอมในกฎหมายอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2523.
- คณพล จันทน์หอม. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559.
- คณพล จันทน์หอม. รากฐานกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2558.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไปเกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน อนุสัญญาสิทธิเด็ก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2551.
- คณิต ณ นคร. ประมวลกฎหมายอาญา :หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นิติธรรม, 2533.
- จิตติ ดิงศักดิ์. กฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2555.
- จิตติ ดิงศักดิ์. กฎหมายอาญาภาค 2 ตอน 2 และภาค 3. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: เพชรรุ่ง, 2553.
- จิตติ ดิงศักดิ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 1. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จีรรัชการพิมพ์, 2548.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กฎหมายรับน้องมีจริงหรือไม่ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=9RR9xMIXSFk&t=15s> [เข้าถึงเมื่อ 21 ธันวาคม 2559]
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2559.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาคทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2555.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. ว่าก้อง การสร้างและสืบทอดระบบเผด็จการในมหาวิทยาลัย. เชียงใหม่: โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- ธานี วรภัทร์. กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2553.
- นายชาติสังคม. วิพากษ์ว่าก้อง. กรุงเทพฯ: ศยาม, 2554.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2558.

- พิชชานี ชื่นปรีชา. มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันความรุนแรงภายในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2558. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมรับน้องและประชุมเชียร์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.arc.cmu.ac.th/facmu_news/doc/5650.pdf [เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2560]
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เรื่อง นโยบาย และมาตรการในการจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.sd.rmutt.ac.th/?wpfb_dl=234 [เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2560]
- วอยซ์ทีวี. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ย้ำเตือน 6 กฎหมายการรับน้อง ที่ควรทราบ และรุ่นน้องสามารถดำเนินคดีตามกฎหมายได้ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://news.voicetv.co.th/thailand/375924.html> [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2559]
- ศันนัทภรณ์ โสทธิพันธ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลาภมิควรได้. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2560.
- สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงนิวเดลี. ระบบการศึกษาของอินเดีย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://newdelhi.thaiembassy.org/th/useful-knowledge-th> [เข้าถึงเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2559]
- สำนักข่าวไทย. ศธ.- สสส. เข้มรณรงค์รับน้องปลอดภัย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mcot.net/site/content?id=517b75c6150ba0cd4b000309> [เข้าถึงเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2559]
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2557 – 2558. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. โครงสร้างและภารกิจของหน่วยงาน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mua.go.th/ohec/structural-units.html> [เข้าถึงเมื่อ 15 มีนาคม 2560]
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง การจัดกิจกรรมต้อนรับน้องใหม่และประชุมเชียร์ในสถาบันอุดมศึกษา [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.mua.go.th/muaold/pr_web/data_pr/010560.pdf [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2560]
- สุดสงวน สุธีสร. อาชญาวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. ความรับผิดทางอาญาของนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.

สุขุม ศุภนิത്യ. คำอธิบาย กฎหมายลักษณะละเมิด. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: นิติบรรณการ, 2555.

หยุด แสงอุทัย. กฎหมายอาญา ภาค 2-3. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. ทฤษฎีอาญา พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2556.

อัณณพ ชูบำรุง และอุนิษา เลิศโตมรสกุล. อาชญากรรมและอาชญาวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

อุดม รัฐอมฤต. การอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา 28
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ: นานาส์พิมพ์, 2544.

อุทัย อาทิวา. ทฤษฎีอาชญาวิทยากับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิ
เจพรีนติ้ง, 2558.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายประพิณพงศ์ พงษ์ทัตศิริกุล เกิดเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พุทธศักราช 2534 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรของพันตำรวจเอกมนตรี พงษ์ทัตศิริกุล และนางจุฬารัตน์ พงษ์ทัตศิริกุล มีน้องสาว 1 คน คือนางสาวประพิณพร พงษ์ทัตศิริกุล โดยสำเร็จการศึกษาชั้นอนุบาลจากโรงเรียนอนุบาลสวนน้อย จังหวัดเชียงใหม่ ชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่งจากคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช 2557 นอกจากนี้ ได้สอบผ่านหลักสูตรวิชาว่าความของสำนักฝึกอบรมวิชาว่าความแห่งสหภาพนายความ รุ่นที่ 41 ในปีเดียวกัน รวมถึงสอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิตจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ 68 ปีการศึกษา 2558 อีกด้วย และได้เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ หมวดวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในปีการศึกษา 2558 จนสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2559